

འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པ།
ཚོགས་ཐེངས་བརྒྱད་པ།

THIRD PARLIAMENT OF BHUTAN

8TH SESSION

གྲོས་ཚད་-༠༨

Resolution No.08

ཚོགས་འདུའི་བྱ་རིམ་དང་གྲོས་ཚད་བརྒྱད་བསྟུས།

གནས་ལོ་ཚུལ་སྟག་ལོ་ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༡ ལས་ ཟླ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༡༤ ཟུན་དང་།
སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༤ ལས་ཟླ་ ༡༢ པའི་ཆེས་ ༩ ཟུན།

11th Day of the 9th Month to 16th Day of the 10th Month of the

Water Male Tiger Year

(November 04 - December 09, 2022)

ཚོགས་དཔོན་ དབང་ཕྱག་ནམ་རྒྱལ།

དཀར་ཆག

ཡང་ གནད་དོན།

ཤོག་གངས།

༡. འགོ་བརྩམས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཛད་ཅིང་། ༡

 མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཁང་ནང་

 གནད་བའི་གསུང་བཤད། ༡

 ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ འགོ་བརྩམས་གྱི་གསལ་བཤད། ༣༤
༢. དབྱད་ཡིག་གི་དོན་སློང་དང་ཆ་འཛིག། ༣༥

 ༡.༡ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་རྒྱལ་སྤྱད་གི་དབྱད་ཡིག་ ༢༠༢༢ ཅན་མ། ༣༥

 ༡.༢ འབྲུག་གི་ཞི་གཡོག་ལེགས་སྦྱར་དབྱད་ཡིག་ ༢༠༢༢ ཅན་མ། ༣༦

 ༡.༣ འབྲུག་གི་ཁྲལ་གྱི་དབྱད་ཡིག་ ༢༠༢༢ ཅན་མ། ༣༧

 ༡.༤ འབྲུག་གི་རྒྱ་དངོས་ཁྲལ་གྱི་དབྱད་ཡིག་ ༢༠༢༢ ཅན་མ། ༤༣

 ༡.༥ འབྲུག་གི་དངུལ་ཕོགས་སློག་བཀོད་གཞི་སྦྱར་དབྱད་ཡིག་ ༢༠༢༢ ཅན་མ། ༤༤

 ༡.༦ འབྲུག་གི་ཞི་བའི་ཉེས་འཁྲི་དབྱད་ཡིག་ ༢༠༢༢ ཅན་མ། ༤༧
༣. ཚོགས་ཐེངས་ ༧ པའི་གོ་སྐབས་ཆོད་དང་ལེན་གྱི་སྟན་ལྟ། ༥༣

 ༣.༡ ཡང་གནས་ཅན་གྱི་འབྲུག་ཡུལ་གྱི་གཙོ་ཅན་ལས་ཅིང་། ༥༣

 ༣.༢ ཀོ་མི་ཏེ་ ༡༧ བཀག་ཆའི་ཐབས་ལམ། ༥༤

 ༣.༣ སོ་ནམ་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ཕྱིར་བཅོང་རྒྱ་སྐྱེད་གཏང་ནི། ༥༤

 ༣.༤ རྫོ་རུ་གཞི་བཞི་ ཇི་ཨེས་བི་གཙོ་ཅིང་། ༢ པ། ༥༥

 ༣.༥ སྐར་སྐའི་ལས་སྐྱེ་ཚུ་ལུ་ སྐྱིན་འགྲུལ་སྐྱེད་གྱི་ཆད་གཞི་དང་འབྲེལ་བ། ༥༦

 ༣.༦ སློག་མེ་དང་འབྲེལ་བ། ༥༧

 ༣.༧ ཤེས་རིག་སྐྱིན་འགྲུལ་དང་འབྲེལ་བ། ༥༧
༤. དཔལ་འབྱོར་དང་དངུལ་ཅིས་ཚོགས་རྒྱུ་གིས་ ཆོད་འབྲེལ་བྱུང་པར་གྱ།

 བསྐྱར་ཞིབ་སྟན་ལྟ། ༥༨

4.	ཆེད་འོག་ལྟེ་བའི་ལམ་ཚུ་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་དགོ་ པའི་གྲོས་དོན།	62
5.	གཞུང་སྐྱོང་ལེགས་ལྷན་ཚོགས་ཚུང་གིས་ རན་ལྷན་བཀག་སྡོམ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ ལོ་བསྟར་སྟན་ལུ་ 2022-2023 ཅན་མའི་བསྐྱར་ཞིབ་སྟན་ལུ།	66
ཁ.	བསྐྱར་གྲོས་ཀྱི་གསུང་གྲོས།	66
ཁ.1	འབྲུག་གི་ཞི་གཡོག་ལེགས་སྐྱར་དབྱད་ཡིག་ 2022 ཅན་མའི་བསྐྱར་གྲོས།	66
ཁ.2	འབྲུག་གི་ཁལ་གྱི་དབྱད་ཡིག་ 2022 ཅན་མའི་བསྐྱར་གྲོས།	67
ཁ.3	འབྲུག་གི་རྒྱ་དངོས་ཁལ་གྱི་དབྱད་ཡིག་ 2022 ཅན་མའི་བསྐྱར་གྲོས།	68
ཁ.4	འབྲུག་གི་དབྱལ་ཕྱོགས་སློག་བཀོད་གཞི་སྐྱར་དབྱད་ཡིག་ 2022 ཅན་མའི་ བསྐྱར་གྲོས།	70
ཁ.5	འབྲུག་གི་ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སུང་དབྱད་ཡིག་ 2022 ཅན་མའི་ བསྐྱར་གྲོས།	72
ཁ.6	འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དབྱད་གཞིའི་གན་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱར་གྲོས།	74
1.	དམངས་ཅིས་ཚོགས་ཚུང་གི་སྟན་ལུ།	77
1.1	སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ཚོགས་ཚོག་པའི་བཀའ་ཤོག།	77
1.2	དམངས་ཅིས་ཚོགས་ཚུང་གི་བསྐྱར་ཞིབ་སྟན་ལུ།	78
2.	ཚོགས་ཁང་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ ཞལ་འཆམ་བྱེད་མ་ཚུགས་པའི་ རྒྱལ་གཞུང་ འབྲུག་གི་འགག་སྡེའི་ (འཕྲི་སྡོན་) དབྱད་ཡིག་ 2022 ཅན་མར་ བཟུམ་འབྲེལ་ ཚོགས་ཚུང་གི་སྟན་ལུ་ཕུལ་བའི་གྲོས་ཚད།	83
30.	གཞུང་གི་ཁྲིམས་བཟོ་དང་ལོ་ལྷར་འཆར་གཞིའི་ཁར་ གཞུང་གི་གཙོ་རིམ་དང་ བཅས་པའི་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གནས་སྟངས་སྐོར་ལས་ ལོ་ལྷར་སྟན་ལུ་ཕུལ་ཡོད་པ།	86
31.	དྲི་བཀོད་ལས་རིམ།	87
32.	མཚུགས་གོལ་མཛད་རིམ།	87

༡ འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པའི་ཚོགས་ཐངས་བརྒྱད་པའི་མཛད་རིམ་དང་ གྲོས་ཚད་བཅུད་བསྟུས།

༡. འགོ་བཅུགས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཛད་རིམ།

འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པའི་ཚོགས་ཐངས་བརྒྱད་པ་འདི་ གནམ་ལོ་ཚུལ་སྟག་ལོ་ཟླ་
 ༧ པའི་ཆེས་ ༡༡ ལུངས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༤ ལུ་ མི་དབང་མངའ་
 བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ ཚོགས་ཁང་ཆེན་མོའི་ནང་གདན་འདྲེན་ཞུ་སྟེ་ བཞུགས་གྲལ་ཕུན་
 སུམ་ཚོགས་པའི་མཛད་རིམ་ཟབ་རྒྱས་དང་བཅས་ འགོ་བཅུགས་གནང་ཡི།

**མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཁང་ནང་ལུ་གནང་པའི་
 གསུང་བཤད།**

ཁ་རྩ་ཁ་ཉིན་མར་ ཐིམ་ཕུག་ Bazar སྟག་ལུ་འགྱུ་སྟེ་ བླ་མེད་ཀྱི་འཕྱད་
 འཕྱད་པ་ཡིན་ལགས། འཕྱོ་བསྐྱང་ལུ་ བུམ་ཅིག་འདུག་ལགས་ ལོ་ ༢༧ མས། ཨ་ལོ་
 ཡོད་ག་ཟེར་དྲིས་ཤ་ད་ མོ་གིས་སྒྲབ་མས། མོ་ཨ་ལོ་བུ་གཅིག་ཡོད་ཟེར་ ལོ་ ༤ རྒྱུ་
 ཡིན་མས་ལགས། ཨ་ལོ་གི་ ཨ་པ་ཡོད་ག་ཟེར་ཤ་ད་ རྒྱལ་པ་གཅིག་ཡོད། ག་ཅི་འབད་
 རོ་ཟེར་ཤ་ད་ ད་ལྟོ་ ལོ་ན་གཞོན་མ་སྟེ་ ལཱ་ དེ་དང་འདི་ཟེར་མ་ཐོབ་པར་ ད་ལྟོ་བར་ན་
 རྒྱུ་ནང་ལུ་ ཨ་ལོ་བདག་འཛིན་འཐབ་སྟེ་སྟོན་ཡི་ཟེར་ ལཱ་འདི་མར་ Cafe ཅིག་ནང་
 ལུ་ ལཱ་འབད་འདེས་ལགས།

དེ་འཕྲོས་ལས་ར་ ང་རང་མོ་ལུ་ དྲིས་དྲིས་ཤ་ཡིན། རྒྱུ་ད་ ལཱ་འབད་ཤ་ད་ལུ་ ཟླ་རིམ་གྱི་ལྟོ་
 ལོ་བ་ ག་དེ་ཅིག་ཐོབ་པས་ཟེར་ ལྟོ་ལོ་བ་འདི་ ༡༩,༥༠༠ ཡིན་མས་ལགས། ག་ཉེ་སྟོན་པ་
 ཟེར་ཤ་ད་ལུ་ ལཱ་ ཐིམ་ཕུག་ཁྲོམ་ཁར་སྟོན་པ་ཡིན་ཟེར་ ས་གོ་འདི་ནི་ 1 BHK Flat
 ཟེར་ རྒྱུ་ལུ་ཀ་གཅིག་ར་ཡིན་མས་ལགས། ཁང་སྟོ་ ག་དེ་ཅིག་བཏབ་དོ་ཟེར་ཤ་ད་ལུ་
 ཟླ་ཤ་རིང་ཆར་ ༧,༧༥༠ དེ་ཅིག་བཏབ་དོ་ཟེར་ འདི་གོ་ཤ་ཙམ་ཅིག་གིས་ ང་ གནམ་མེད་
 ས་མེད་རྣམ་རྟོག་ལང་ཆེའི་ལགས།

ཁྱེད་རའི་ལག་པར་ ༤,༨༥༠ ལྷག་པ་ཅིག་ལས་བརྒལ་མི་ཐོབ་པས་ཟེར་ ཨ་ལོ་གསོ་དགོ་
 པས་ལགས། འདི་གིས་ ཟད་འགྲོ་ མི་ལང་མ་འོང་ཟེར་ མོ་གིས་ ལང་མི་ཚུགས་པས་
 ཟེར་ ཉང་དོག་པས་ཟེར་ ག་ཅི་འབད་དོ་ཟེར་ཕ་ད་ ཐབས་ར་མེད་པར་ བར་བར་ཞག་རེ་
 Cafe གི་ཚོ་བདག་དེ་ལུ་སྒྲུབ་ འུལ་མམ་གྱི་ ལྷམ་གི་ལྷོ་ལོ་བ་འདི་ ཚུར་འཐེན་ཏེ་སྤེལ་ན་
 དགོ་པ་ཐོན་མ་མས་ཟེར་ དེ་གིས་ཡང་ མ་ལང་པར་ མོ་ར་ གཡུས་འདི་ མར་ པརྒྱ་དགའ་
 ཚལ་ལས་མས་ལགས། སམ་ཉམ་རྒྱུད་སྤེལ་ ད་ལྟོ་ སོ་ནམ་གྱི་ལཱ་འབད་སྤེལ་འདུག། ཨལ་
 དང་ཨའི་ལུ་ ཏི་རུ་རེ་དགོ་པས་ཟེར་ ས་མ་གིས་སྤེལ་འབད་ཞིན་མ་ད་ རེ་ཚེ་སྐབས་ སྤྱོད་
 སྤྲུག་ གསུམ་གསུམ་བཞི་བཞི་རེ་ བསྐྱུལ་བྱིན་མ་མས་ཟེར་ དེ་གིས་ཡང་མི་ལང་མས་ཟེར་
 ང་འདི་ འཛི་བཟུམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གོ་ མིག་གིས་མཐོང་འབད་ཕ་ད་ གནམ་མེད་ས་མེད་ སློ་
 སམ་ ཚ་གྲུས་ལང་ རྒྱལ་རྟོག་ཡང་བཟའ་ཡི་ལགས། ད་ རྫོང་ཁག་ ༡༠ གི་ བླ་གཞོན་
 ཚུ་ སོ་ཕ་རྒྱུགས་ནི་འདི་ནི་མགྲོགས། ད་ག་ར་ ལཱ་འབད་ནི་གི་དུམ་ཁ་ དཔག་པའི་བསྐྱར་
 ལས་ནི་ སྤྱིར་བཏང་ བླ་གཞོན་ཚུ་གིས་ མིག་རྟོག་འདི་ ཚུར་ ཐིམ་ཕུག་ཁ་ཕུག་ར་བསྐྱིམ་
 མས་ལགས།

ག་ར་གིས་ ད་ ཐིམ་ཕུག་ཁོ་མ་སྤོམ་ མི་སར་མང་ སར་ལཱ་འཐོབ་ཟེར་ དེ་ཚེ་ཁམས་ཅིག་
 ཁར་ མར་ བར་སྤྱིས་ས་དང་ཨོ་ལ་ཁ་ ཁྱིམ་སྒོ་བཤལ་ ཚོང་ཁང་ཡོད་རེ་ཡོད་ཆད་གཅིག་པ་
 ཉང་ ང་རང་ བལྟ་བར་ཐོན་སོང་ཡི་ལགས། བླ་གཞོན་གྲངས་ཁ་མ་ཆོད་པ་ གཏོང་སྒྲོར་
 རྒྱུ་ ང་བཅས་ ཁ་སྤྲུབ་སྤེལ་འབད་ཕ་ད་ ད་རུང་ བླ་གཞོན་ཚུ་ལུ་ དིས་ཡི་ལགས། ཁྱེད་
 ལཱ་ ལཱ་ག་ཏེ་འབད་དོ་ཟེར་ ལྷོ་ལོ་བ་ ག་དེ་ཅིག་ཐོབ་པས་ཟེར་ ལཱ་འདི་ག་ར་ མར་ ཚོང་
 ཁང་ནང་ཨིན་མས་ལགས། ལཱ་འགོ་བཙུགས་པ་ད་ སྤྱོད་སྤྲུག་ ༨ ལས་འགོ་བཙུགས་པ་
 མས་ལགས། ཁ་རྗེ་འབར་མི་རྒྱ་འདི་ རོགས་ སྤྱོད་སྤྲུག་ ༡༠ རེ་ཐོབ་མས་ལགས། ཁང་
 སྤྱི་ ག་དེ་སྤེལ་བཏང་དོ་ཟེར་ ག་ཏེ་སྤྲོད་པ་ཟེར་ ལྷོ་ལོ་བ་ ལང་སྤྱི་སྤོམ་མས་
 ལགས།

ལག་པར་ག་ནི་ཡང་མི་སྟོད་པས་ དབའི་ འདི་ རྣམ་རྟོག་ལངས་མི་ལང་ ཟུང་ ག་དེ་སྟེ་
 སྟོད་པ་སྟོ་བེར་བྱིས་ཕ་ད་ལུ་ ར་གཞོན་ཚུ་གིས་སྒྲུབ་མས། ཁོང་ར་ རོ་ཤེས་པ་ ཆ་རོགས་
 བཞི་བཞི་ལྷ་ལྷ་ ཁ་བསྟོམས་ཞིན་ན་ ས་གོ་རྒྱུད་ཀྱང་ལ་ཀ་གཅིག་འཛོལ། ཟླ་རིམ་གྱི་བཟང་
 འགོ་འདི་ བགོ་བཤའ་རྒྱབ་སྟོད་ཡི་བེར་ འ་ནི་ལས་བཀལ་མ་གཏོགས་ རྒྱ་ ཐིམ་ཕུག་
 ལུང་པ་འདི་ སྟོད་རྒྱལ་པར་ལྷ་ཁག་ཡོད་བེར་ འ་ནི་ལུ་བཟླ་སྟེ་ཡང་ ང་ གནམ་མེད་ས་
 མེད་སྟོ་ཕམ་ཡི་ལགས། ཆ་གུས་ལང་ཡི་ས།

ད་ ཆོར་སྤང་ ག་ཅི་བྱུང་མ་མས་བེར་བ་ཅིན་ རང་འབད་རུང་ ག་ཟུགས་ཁར་ ཆ་ཤུགས་
 ཅིག་རྒྱབ། རྟོད་འབར་ལང་ ག་ཟུགས་ མ་བདེ་ཁག་ཁ་ཅིག་འོང་པ་ཅིན་ འདི་ ཡང་ནི་
 རྟན་ཞི་གཅིག་ ཐོབ་ཆི་པའི་རྟགས་ཨིན་ལགས། ད་རེས་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ ཀོ་
 ཐིམ་ ༡༥ ཐོབ་པའི་བསྐྱང་ལས་འདི་ ཉེ་མ་ལས་ར་ རང་གིས་ཤེས་དགོ་པ་ལགས། འདི་
 གིས་ ག་ཟུགས་ཁར་བྱེམ་ཕོག་ལགས། ད་ ད་རེས་ནངས་པར་ན་གཞོན་ཚུ་གི་ དཀའ་
 ངལ་ཆ་གུས་དང་ སྟབས་མ་བདེམ་ཚུ་ལུ་བཟླ་ཕ་ད་འདི་ འདི་ སྟབས་མ་བདེམ་རྒྱང་མ་
 གཅིག་མེན་པར་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ར་ སྟབས་མ་བདེམ་སྟོམ་གཅིག་ ཐོན་སོང་པའི་རྟགས་
 ཨིན་ལགས། ད་ འ་ནི་བཟུམ་ཚུ་ གནས་ཚུལ་གསར་པ་ ད་རེ་ལས་བཀལ་མ་ཐོང་མ་མེན་
 ར་བེར་ འདི་མི་བདེན་ལགས། ཉེ་མ་ལས་ར་ལགས་ ར་ཉིང་གཞིས་ཉིང་ལས་ ང་བཅས་
 གོ་ར་གིས་ཤེས། ད་རུང་ ལྷ་མ་འབད་ཕ་ཡང་མེན་ལགས། འབད་ཡི་ལགས། ཆ་གུས་ཡང་
 ལང་ཡི་ལགས།

ད་ ལོ་ལས་ལོ་བཅད་དེ་སྟེ་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་ ད་ ར་གཞོན་ལུ་ ལྷ་གཡོག་གི་གོ་སྐབས་
 ཅིག་ བཟོ་འབྱེན་དགོ་བེར་ མ་འོངས་པ་གི་ལམ་འདི་ བདེ་བཟང་དགོ་བེར་ ད་ རྒྱལ་
 ཁབ་འདི་ ཐེབས་ཅིག་ར་ སྤྱིང་སྤྱིང་བཟོ་དགོ་བེར་ སྟབས་མ་བདེམ་དུམ་ག་རེ་ཐོན་ལུག།
 དེ་ཚུ་ཡང་ བདག་མེད་སྟེ་མ་བཞག་པར་ བཅོ་ཁ་རྒྱབ་དགོ་བེར་ དེ་ ག་ར་གིས་འགན་
 ཁུར་ཅིག་འབག་ ཆ་གུས་ལང་ ཕུག་ལྷ་འདི་ གནམ་མེད་ས་མེད་ མཛེད་གནང་ཡི་ལགས།

ད་ སྲིད་བྱས་བཅུམ་ འཆར་དུལ་ཚུ་སྐྱབ་ ཟད་འགོ་མང་ཉེད་ཚྲོགས་པ་ཅིག་ར་བཏང་ཡི་
ལགས།

རགས་ ག་ཅི་མཐོང་ཅི་ཟེར་བ་ཅིན་ དེ་བསྐྱར་ལས་ར་ ཚོགས་ཚུང་དང་ ལས་བྱེད་ཚོགས་
ཚུང་ཟེར་ དེ་ལས་ བཀོད་ཚོགས་ཟེར་ committees, task force, boards. དེ་ འ་
ནི་ལུ་ མི་སྲིད་སྲིད་ འགན་ཁུར་ཅིས་སྲོད་བཏང་ ལཱ་འབད་ཡི་ལགས། ད་རུང་ དེ་བསྐྱར་
ག་ཅི་གོ་ཡི་ཟེར་བ་ཅིན་ ད་ཡར་ ཕྱི་ཁྱུལ་ཁབ་ལས་ཡར་ ཚས་ཡོན་ཏན་སྲོམ་བཟླ་སྟེ་
གིས་སྟེ་ ལོག་ཚུར་ རང་གི་ཁྱུལ་ཁབ་ནང་སྟོད་པ་ཅིན་ དེ་གིས་ཡང་ ཕྱག་ལཱ་ལུ་ སན་
ཐོགས་ནི་མས་ཟེར་ ཉེ་ མི་མང་ཉེད་ཚྲོགས་པ་ཅིག་ར་ ཡར་ ཕྱི་ཁྱུལ་ཁབ་ སྲོབ་གྲ་འག་
ཤོས་ཚུ་ནང་ལུ་བཏང་ཡི་ལགས།

ད་རུང་ འཕྲོ་མཐུད་དེ་གིས་འབད་ཞིན་མ་ད་ རོགས་ ཁྱུལ་ཁབ་གོང་འཕེལ་ཐལ་ཆར་མི་
ནང་ལུ་ ཐབས་ལམ་དང་གནས་སྐབས་ འབད་ཐངས་བཅའ་ཐངས་ མ་འབྲམ་སྟེ་འདུག།
དེ་ཡང་ ནི་ཚུ་ རང་གི་ཁྱུལ་ཁབ་ནང་ བསྐྱེལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ དེ་གིས་ཡང་ ཕྱག་ལཱ་ལུ་
སན་ཅིག་ཐོགས་ནི་མས་ཟེར་ ད་ འདི་ མེམས་ཁར་བཞག་སྟེ་འབད་ཞིན་མ་ད་ དེ་ སྲོབ་
སྲོད་བཟླ་སྟོར་ཟེར་ study tour དེ་ཡང་ མཐའམ་ཐད་ཁར་ལས་ཡར་བཏང་ཡི། དེ་
གིས་ཡང་ མ་ལང་པར་ ཕྱི་དང་ནང་གི་མཁས་མཆོག་ཚུ་ གཞུགས་བཀོལ་དགོ་པས་ཟེར་
consultant མང་ཉེད་ཚྲོགས་པ་ གཞུགས་བཀོལ་ཡི་ལགས། དེ་ ཞིབ་འཚོལ་གྱི་ལཱ་ཚུ་
འབད་ སྲིད་བྱས་གྱི་ལཱ་ཚུ་བཅུམས། ལྷག་པར་དུ་ ལྷན་ཚོགས་གསར་པ་དང་ ལས་ཁུངས་
གསར་པ་ ལེ་ཤ་ཅིག་ར་གཞི་བཙུགས་གནང་ཡི་ལགས། New Commissions, the
New Departments ལགས། དེ་ནམ་ར་འབད་རུང་ ཞལ་འཛོམས་འདི་ མ་ཆད་པར་
ར་ གནང་སྟེ་གིས་བཞུགས་ཡི་ལགས།

དེ་ ལཱ་མ་འབད་ཟེར་བ་ཅིན་ གནམ་མེད་ས་མེད་འབད་ཡི་ལགས། འབད་ཡི་ཟེར་བ་ཅིན་
བསམ་ཚྲོགས་ཏྲིག་ཏྲི་ཅིག་ རང་གིས་ མཚོ་བསམ་བཏང་དོ་བཟུམ་ཅིག་ གྲུབ་འབྲས་ཅིག་

མ་པ་ལས་ར་བརྟོན་མ་ཚུགས། དེ་ འཁྱིམ་ཁར་ལྟོད་པ་ད་ ང་བཅས་ འཕུས་ཤོར་སོང་
ཡི་ལགས། ཡིན་རུང་ཡང་ ང་རང་ རྒྱལ་པོ་སྟེ་ ད་ ལོ་ ༡༤ ལང་མ་མས་ལགས། ཉིན་མ་
གཅིག་ཡང་ ཚ་བྱས་མ་ལང་པར་མ་ལུས་ལགས།

ན་ཉིང་དང་ ཏུས་ཅིག་བར་ན་ལུ་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕྱག་ལུ་ཚུ་ ང་རང་གིས་ ཐུང་སྟེ་སྟེ་
ཡིན་ལགས། གནམ་ཤར་དཀར་ཏེ་སྟེ་ གློ་བཤེད་ཉིང་ ཚོར་སྒྲུང་དུ་མ་གྱ་རེ་བྱུང་མས་ལགས།
ད་རེས་ནངས་པར་ ག་ཅི་གོ་བས་ཟེར་བ་ཅིན་ transformation ལེགས་བཅོས་ཀྱི་
ཕྱག་ལུ་ འགྱུར་བ་ ཁེ་ཕན་ཅན་གྱི་ལུ་གསར་པ་ ཉེ་མ་དང་ད་རེས་བར་ན་ ད་རེས་ ཚ་
བྱས་འདི་ཆེ་བས་ལགས། ཏུ་མ་གྱ་ཅིག་ ག་ར་གིས་ འགན་ཁུར་ཐེབས་ཅིག་འབག་པ་
མས་ལགས། ད་རེས་ནངས་པར་ ཕྱིས་བདེ་འབྱུང་སར་མཐོང་མ་མས། ག་ར་གིས་ ལུ་
འབད་ཕ་ད་ལུ་ ཉེ་མ་དང་ཕྱེད་པ་ད་འདི་ ཕ་འགོངས་ཏེ་འབད་ཕ་མས་ལགས། འཁྱིམ་
བཟུ་སྟེ་ གློ་བཤེད་ཡི་ལགས།

དེ་བཟུམ་གྱི་ ཕྱག་ལུ་མཛད་ཚུགས་དགོ་མི་དེ་ཡང་ ལྷ་ གཤོང་སྟོར་རྒྱབ་ཡོད་མི་ ག་ར་
གིས་ རྒྱབ་སྟོར་ཤིལ་བུམ་ཕུལ། དེ་ནང་ལུ་ བཅའ་མར་གཏོགས་ ཕྱག་ཕྱིད་ལུ་ནི་དེ་གིས་
ངའི་ཁ་བྱུག་ལས་ ཆེད་བསྟོད་ཅན་འཕུས་མི་འདི་ཚུ་ བཀའ་བྲིན་ཆེ་ལགས།

དེ་གུ་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་སྟེ་འཁྱིམ་པ་གིས་ ངའི་ཁ་བྱུག་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྟེ་ཚུ་
ལུ་ཡང་ བཀྱིན་དགའ་ཚོར་སྟོམ་འབད་ར་ཡོད་ལགས།

ད་ རྟོག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡིན་པས་ལགས། གཅིག་འདི་ ནད་ཡམས་སྐྱབས་ལུ་ ཉེན་འཚུབས་
སྟོམ་སྟེ་ཐོན་མཐོང་ཡི་ལགས། གཞུང་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་སེར་དོན་ལུ་ ཉེན་ཁ་མེད་པ་
སྟེ་བཟོ་ཡི། དེ་ལུ་ཡང་ རྟོག་ཕྱོགས་ཀྱིས་ རྒྱབ་སྟོར་འདི་ཤིལ་བུམ་འབད་ར་ཕུལ་ཡི་
ལགས། ད་རེས་ནངས་པར་ transformation ཟེར་ ལེགས་བཅོས་ཀྱི་ལུ་ཚུ་འབད་ཕ་
ད་ལུ་ཡང་ རྟོག་ཕྱོགས་ཀྱིས་ ཏ་གོ་རུག་ལགས། ད་རེས་ཀྱི་ཕྱག་ལུ་འབད་ནི་ ཁག་ཆེ་ཟེར་

རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་སེར་ལུ་ཕན་ཐོགས་པའི་གི་ཕྱག་ལཱ་ ཅ་ཆེདྲག་དྲོ་ཅིག་ཨིན་པས་ཟེར་ འ་
ནང་ལུ་ཡང་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཤིལ་བུམ་སྟེ་ ཕུལ་སར་མཐོང་མ་མས་ལགས།

རོགས་ རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཁ་ལས་ཕར་བཟུ་བ་ཅིན་ རྟོག་ཕྱོགས་ ག་ར་ མི་འདྲ་བས་
ལགས། རྟོག་ཕྱོགས་མངམ་ར་ གཞུང་གིས་ ཕྱག་ལཱ་ མཛེད་རིགས་མཛེད་ཆོད་གཅིག་པོ་
བཀག་ གཞུང་འཐུས་ཤོར་སོང་པ་ཅིན་ གནམ་མེད་ས་མེད་དགའ་ཡུགས་ཏེ་སྟེ་ བསྐྱུལ་
ས་བསྐྱུལ་དའི་སི་ འ་ནི་ མི་གི་སེམས་ཁ་ལུ་ རྣམ་རྟོག་དང་ཆ་ཀྱས་རེ་བཙུགས། དེ་ལས་
འབྲུག་ལུང་པ་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ རོགས་ རྟོག་ཕྱོགས་གིས་ རང་རང་གི་འགན་ཁུར་ཅིག་
འདི་ཡང་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་འབག་པ་མས་ལགས། དེ་ལས་ནི་ དེ་གུ་ལུ་ རྣམ་ར་འབད་རུང་
རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་སེར་གི་ཕྱག་ལཱ་ ཁག་ཆེདྲག་དྲོ་ཐོན་མ་ད་ དེ་བསྐྱང་ཡང་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཕུལ་
ཤེས་པས་ལགས། འ་ནི་ རྟགས་མཚན་ལེགས་ཤོམ་ཨིན། འདི་ལུ་ ང་རའི་ཁ་ཐུག་ལས་
རྟོག་ཕྱོགས་ལུ་ཡང་ བཀའ་ངིན་དགའ་ཆོར་སྟོམ་ཡོད་ལགས།

ད་ Transformation ཟེར་ འགྱུར་བ་དང་ལེགས་བཅས་གི་ལཱ་ཚུ་ འབད་བའི་བསྐྱང་
ལས་ནི་ འགོ་ར་ ཞི་གཡོག་ལྟན་ཆོགས་ལས་འགོ་བཙུགས་ཅི་ལགས། ཞི་གཡོག་པ་ར་
འགན་སྒྲུལ་པ་ལགས་ ཁག་ཆེལགས། ཕྱག་ལཱ་མཛེད་པའི་བསྐྱང་ལས་ནི་ འཇམ་དྲོང་དྲོ་
མེན་པས་ལགས། སྟབས་མ་བདེལ་ག་ཏེ་ཡོད་ག་ ག་དེ་སྟེ་ཐོན་སོང་ཡི་ག་ཟེར་ འདི་ག་དོང་
ཁར་བཏོན་དགོ་པས་ལགས། འདི་ རྒྱབ་ལས་ཅང་མ་བཞག་པར་ བཅོ་ཁ་རྒྱབ་དགོ་པས་
ལགས། ས་སྟོང་བསུབ་དགོ་པ་འདུག་ལགས། ད་ལས་ཕར་འགོ་བཟུང་ ཞི་གཡོག་པ་ཚུ་
གིས་ འགན་ཁུར་ཐེབས་ཅིག་འབག་དགོ་ཟེར་ འགན་ཁུར་གི་ལམ་ཚུ་ གསལ་ཏྲག་ཏེ་སྟེ་
སྟོན་ཅིན་དགོ་པས་ལགས། ཅང་མ་བཞག་པར་ ཞི་གཡོག་པ་ལུ་ བཙུ་བད་འགྱུར་དགོ་
པས་ལགས།

རེ་ཆོ་སྐབས་ འཐུས་ཤོར་སོང་པ་ཅིན་ འགན་འཁྲི་བཀའ་དགོ་པས་ལགས། སྒྲིག་དམ་
དམ་སྟེ་བཟོ་དགོ་པས་ལགས། ཞི་གཡོག་པ་གི་སེམས་ཁ་ལུ་ཡང་ ཆ་ཀྱས་ཅིག་བཙུགས་

དགོ་པས་ལགས། ཕྱག་འདི་ ཉེ་མ་བ་ལྷག་པ་ལྷ་ཚུགས་པ་སྟེ་ བཅོ་དགོ་པས་ལགས། དེ་ག་
ར་ རོགས་ མི་སེར་གྱི་དོན་དག་ལས་ཡིན་ལགས། རྒྱལ་ཁབ་གྱི་དོན་དག་ལས་ མ་འོངས་
པ་གི་དོན་དག་ལས་ ད་ འ་ནི་བཟུམ་སྟེ་ ཕྱག་ལཱ་མཛད་དགོ་པ་ཅིག་ཡིན་ལགས། རོགས་
ཞི་གཡོག་པ་ཚུ་ ཉན་ཡམས་གྱི་སྐབས་ལུ་ ལོ་གཉིས་དང་ཕྱེད་ལྷག་པ་ཅིག་ ཉིན་མ་གཅིག་
ར་ དལམ་སྟེ་མ་བཞག་པར་ འུ་སྤྱག་ཐང་ཆད་ཅིར་ཕྱག་ལཱ་ཡི་ལགས། དེ་གིས་ གན་མ་
མེད་ས་མེད་ར་ ཡན་ཐོགས་ཅི་ལགས། དེ་ འཕྲོ་མ་ཐུད་དེ་གིས་སྟེ་ Transformation
ཟེར་ འདི་གི་ཕྱག་ལཱ་མཛད།

དོ་ ཡོད་རེ་ཡོད་ཆད་གཅིག་པོ་ ཕྱི་ནང་སྟོག་ སྤྱིང་སྤྱིང་བཅོ་དགོ་པ་བྱུང་པའི་བསྐྱང་ལས་
ད་རུང་ ཞི་གཡོག་པ་ཚུ་ ཡམ་ལེབ་ལེ་ར་བཅོ་དེ། ཡིན་རུང་ ཞི་གཡོག་པ་ཚུ་གིས་ ང་
བཅས་ ལྟོ་ལོབ་ལུ་བཟའ་སྟོད་མི་དེ་ ཁས་བླངས་དམ་བཅའ་ལུ་ཉེ་ རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་
སེར་ལུ་ ཕྱག་ལཱ་མི་གི་མི་རིམ་ཡིན་ཟེར་ ད་རེས་གྱི་ཕྱག་ལཱ་དེ་ རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་སེར་ལུ་
གན་མ་མེད་ས་མེད་ཁག་ཆེ་བས་ཟེར་ ཕྱག་ལཱ་ནི་ ད་རེས་ནངས་པར་ཡིན་ཟེར་ རྒྱབ་སྐྱོར་
ཚུ་ ཇི་ལ་བྱུང་སྟེ་ལུ་ཅ་འགོངས་ཉེ་ ཕྱག་ལཱ་མས་ལགས།

འ་ནི་ལུ་བལྟ་སྟེ་ ཏུས་ནམ་ཡང་མ་བཟུང་པའི་ ང་བཅས་ ཞི་གཡོག་པ་ཚུ་ལུ་ ཉིང་ལས་
ར་ བཀའ་བློན་དག་འཛོར་སྟོན་སྟེ་ཡོད་ལགས། ད་ ད་རེས་གྱི་གཞུང་གི་དཔོན་ཁག་ ལྷ་
སྟོན་པོ་ཚུ་ འདི་གུ་ལུ་ རྟོག་པར་ སྟོ་གོས་ འབྲུག་གི་སྟོན་ཆེན་ ད་རུང་ རྒྱལ་ཁབ་
གཞན་ཁ་ལས་ཡར་བལྟ་བ་ཅིན་ བཅག་འཐུ་ལས་གྲུབ་པའི་གཞུང་ཚུ་ མི་ལྷ་ནི་འདི་དག་འ་
རང་དག་འ་ལགས། མི་ལྷ་ནི་ཡང་འཇམ་ མི་ སེམས་བསད་མི་རུམ་ལགས། མི་ སེམས་
བསད་ནི་འདི་ ལཱ་ཁག་ཡོད་ལགས།

ད་ དཔེ་འབད་བ་ཅིན་ ཟམ་འདི་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་གྲུབ་ མི་སེར་ལུ་ ཕྱིས་སྟོད་པ་ཅིན་
མི་ ག་ཡིན་རུང་ གན་མ་མེད་ས་མེད་དག་འཇགས་ཉེ་སྟེ་ དག་འཛོར་བསྐྱེད་ཤེས་ལགས།
དེ་འབད་མ་ད་ ཟམ་རྒྱབ་ནི་གི་དུམ་ཁ་དཔག་སྟེ་སྟེ་ མི་གེ་ར་ བཀྲག་ཞིན་མ་ད་ འགན་

ཁྱུང་ཅིག་ཅིས་སྤོད་ ཟམ་རྒྱལ་དག་ཟེར་བ་ཅིན་ དགའ་མི་ཡང་འཐོན་འོང། མ་དགའ་
མི་ཡང་འཐོན་འོང་ལགས། ད་ ད་རེས་ཀྱི་ གཞུང་གིས་ ལཱ་དེ་ཡང་ ལཱ་ཁག་ཡིན་པས་
ལགས། ཉེན་ཁ་ཆེ་མི་སི་གི་ས་གོ་ནང་ཚུད་རྒྱག་ལགས། སྟབས་མ་བདེ་མ་བསལ་དགོ་པ་
ལེ་ཤ་འདུག་ལགས། བཅོམ་རྒྱལ་དགོ་པས་ལགས། ལེགས་བཅོས་འབད་དགོ་པས་ སྤྱིང་
སྤྱིག་བཟོ་དགོ་པས་ལགས། ད་ དགའ་སྤྱོད་མིན་འདུག་ལགས།

འཁྱི་བཟུམ་གྱི་ ཕྱག་ལཱ་མཛད་པ་ད་ལཱ་ཡང་ ད་རེས་ཀྱི་གཞུང་གིས་ སེམས་ཀྱི་དོགས་པ་མི་
བཟའ་བས་ལགས། འདི་མེན་ ད་རུང་ རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཁ་ལས་ཕར་བཟུ་བ་ཅིན་ སྤྱིད་དོན་
ཚོགས་པ་རྒྱ་གིས་ གཞུང་སྤྱིང་མི་རྒྱ་གིས་ འ་ ད་ཤུལ་མ་ འགྲོས་ཀྱིས་བཏང་འབད་ད་དགོ་
ཟེར་ ད་ལྟོ་འདི་ མི་ སེམས་བསད་དགོ་པ་ཅིག་མིན་འདུག་པ་ ལྟ་མ་ མ་དགའ་མ་རེ་འཐོན་
འོང་ བཞག་ད་ མི་འཚབས་པས་ལགས། འདྲོག་མི་ཤེས་པས། ལ་ལཱ་གིས་འདི་ འགན་ཁུར་
མི་འབག་པས་ལགས། ཡངན་ སྟབས་མ་བདེ་མ་སྤྱོད་མེན་པས་ ཤུལ་མ་ ལེགས་ཤོམ་
འགྱུ་འོང་ ཅང་བཞག་ད་པ་ཅིན་ རང་བཞིན་གྱིས་ ཞི་ ཡར་སྤྱོད་འོང་ཟེར་ ཁུང་མི་འོང་ཟེར།

ནཱ་ འབྲུག་ལཱ་འབད་བ་ཅིན་ གཞུང་གིས་ འགན་ཁུར་ཉིལ་བུམ་སྤྱོད་འབག་ མ་འདྲོག་ མ་
འཚར་ འབད་དགོ་མི་ལཱ་དེ་ གྲིག་གི་ གྲིག་གི་སྤྱོད་འབད་འདེས་ལགས། འཁྱི་འཇམ་རྟེང་
རྟོ་མེན་ དེ་ ལཱ་ཁག་ཡིན་ལགས། ང་རའི་ཁ་སྤྱག་ལས་ གཞུང་ལཱ་ ཉིང་ལས་ར་ ཏུས་
ནམ་ཡང་མ་བཟུང་པའི་ དགའ་ཚོར་ཡོད་ལགས།

ད་ ད་རེས་ཀྱི་ཕྱག་ལཱ་དེ་ ཐོགས་ཆག་མེད་པར་ མཛད་རྒྱུགས་མི་དེར་ མི་སེར་གྱིས་
རྒྱལ་སྤྱིར་ཕུལ་ནི་དེ་གིས་ཡིན་ ལགས། ད་ ག་ར་གིས་ སེམས་ཁར་བྲན་དགོ་མི་དེ་ ད་རེས་
ཀྱི་ transformation ཟེར་ ལེགས་བཅོས་ འཇུར་བ་ ཏུས་ཁར་འབབ་པའི་ཕྱག་ལཱ་ ཅུ་
ཆེད་ཀྱི་ཉེ་མཛད་མི་དེ་ མི་སེར་གྱི་ རེ་བ་རེ་ཆི་ མི་སེར་གྱི་ སྤྱོད་ལམ་དང་འབྲེལ་ཉེ་མཛད་པ་
ཡིན་ལགས། འབྲུག་པའི་མི་སེར་གྱི་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལཱ་ སྟབས་མ་བདེ་མ་འདུག་ཟེར་ བཅོམ་
ཁ་རྒྱབ་ན་མི་བྲག་ག་ཟེར་ ད་རེས་བ་བྲག་པ་ཅིག་བཟོ་དགོ་པས་ཟེར་ ཚ་གྲུས་སྤོམ་ཤོས་ར་ ད་
རེས་ནངས་པ་ བཟུམ་སྤྱོད་ར་ལུས་སོང་བ་ཅིན་ ཨ་ལོ་རྒྱ་ དགའ་མ་སྤྱད་ནི་མས་ཟེར་ ཉག་པ་

བརྟན་པ་གཞི་ཡང་མིན་ཅུག་ཟེར་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གདོང་ཁར་གྱི་ལམ་དེ་བཟང་སྟེ་གིས་ ད་རེས་
 བ་སྒྲིང་སྒྲིང་ ལེགས་ཤོམ་ བག་ཆགས་ཏྲག་ཏྲ་ ངལ་རངས་ཏྲག་ཏྲ་ མ་འདྲམ་ཅིག་བཟོ་
 དགོས་འདུག་ཟེར་ ག་ར་གི་ རེ་བ་རེ་ཆེ་འདི་ཡིན་ལགས། ད་རེས་ཀྱི་ transformation
 ཟེར་ ལེགས་བཅོས་ཀྱི་ཕྱག་ལཱ་དེ་ མི་མེར་གྱི་ རེ་བ་དང་སྟོན་ལམ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ མཛད་
 གནང་མ་ཡིན་མས་ལགས།

རྒྱལ་ཁབ་ནང་ ལམ་ ཁ་སྐྱེལ་ཁར་སྟོན་སྟངས་ཅུག་པ་ལགས། inflection point ཟེར་
 ཡིང་སྐད་ནང་འབད་བ་ཅིན་ inflection point ཟེར་མི་དེ་ ལམ་ ཁ་སྐྱེལ་ཟེར་བའི་
 བསྐང་ལས་ འ་ནི་ལས་འགོ་བཟུང་ རྒྱལ་མ་དང་ནངས་པ་གི་ ལོ་རྒྱུས་སྒྲུབ་སའི་ས་གོ་
 མེད་ལགས། མཛད་ནི་ ད་ལྟོ་ར་མཛད་དགོ་པས་ལགས། དེ་མིན་ ཕྱིས་པ་ཡིན་ལགས།
 inflection point ཟེར་བའི་བསྐང་ལས་ འ་ན་ལས་འགོ་བཟུང་སྟེ་ ཕྱག་ལཱ་དུམ་ག་
 ཅིག་ འཛོལ་སྟངས་ཅིན་ གནམ་མེད་ས་མེད་ཀྱི་ བསྐྱལ་ས་བསྐྱལ་མ་ཡིན་ལགས། མ་
 འཛོལ་བ་ཅིན་ གནམ་མེད་ས་མེད་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་འགྲོ་འོང། ད་ འདྲེ་གིས་ བད་འ་འདོ་
 བཟུམ་སྟེ་ ཕྱག་ལཱ་མཛད་དགོ་པས་ལགས།

འདི་མེན་ གློག་མེ་ལས་འགྲུལ་ཚུ་ ཆར་གཅིག་བཟླ་ཞིག་ལགས། ཏེ་མ་འབད་བ་ཅིན་འདི་
 གློག་མེ་ལས་འགྲུལ་ར་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་འགྲོ་བའི་བསྐང་ལས་ ང་བཅས་ ཆ་གྲས་ཅུང་
 ལྟབས་བདེ་ཟེར་ ཡངན་ ལྟོ་ལོ་བ་ཡར་སེང་ཅིག་གནང་དགོ་རུང་ གློག་མེ་ལས་འགྲུལ་
 སྟོམ་ཅིག་ གཞི་བཙུགས་གནང་སྟེ་ འགོ་བཙུགས་པའི་བསྐང་ལས་ རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་
 དེ་ལས་བརྟེན་ འཐུ་བད་འཆེབ་ཟེར་ ད་རེས་ནངས་པ་གི་གནས་སྟངས་ ཆར་གཅིག་བཟླ་
 ཞིག་ གློག་མེ་ལས་འགྲུལ་གསར་པ་གི་ ལོ་རྒྱུས་ར་སྒྲུབ་མི་ཚུགས་པས་ལགས། གློག་མེ་
 ལས་འགྲུལ་རྫིང་མ་ ཏེ་མས་ལས་འགོ་བཙུགས་བཞག་མི་ ད་ལོ་ ༡༩ ༡༩ ལང་སྟངས་རུང་
 ལཱ་ ཕྱེད་ཀ་དེ་ཅིག་ལས་བརྒྱལ་མ་སྟོང། འདིན་ ཐོགས་ཏེ་སྟེ་ལུས་སི། བསྐྱལ་ས་བསྐྱལ་
 ད་ལི་ འཐུས་ཤོར་སྟངས་ཅུག་ལགས་ ལྟབས་མ་བདེམ་ལེ་ཤ་འདུག། སྤྱན་གཙང་ཚུ་ ཡང་

དང་པ་ འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཟེར་མི་རྒྱ་ ཡར་ཨིན་ཟེར་མ་ཡང་མེད། མར་ཨིན་ཟེར་མ་ཡང་མེན་
པས། ཟད་འགྲོ་ མང་ཉེད་རྫོགས་པ་བཏང་ཆར་མི་དེ་ ག་ར་ འཕྲོ་བརྒྱག་ཡར་སི་ལགས།

དནི་ བུ་ལོན་གྱིས་མགུ་སྤར་ འཇམ་སྤྱིང་དང་ བྱིམ་ཚང་རྒྱལ་ཁབ་ India ནང་ལས་
མར་ གློག་མེ་གི་གོང་ཚད་དེ་ ལོ་གཅིག་བ་ལོ་གཅིག་ མར་བབས་འགྲོ། ང་བཅས་ཀྱི་ཐད་
ཁར་སྟོད་པ་དནི་ གློག་མེ་གི་གོང་ཚད་དེ་ ལོ་གཅིག་བ་ལོ་གཅིག་ ཡར་འཇོག་འགྲོ། ལུལ་
ལས་དེ་ གློག་མེ་ལེ་ཤ་ཡོད་ཟེར་ རག་ལས་དགོས་མིན་འདུག་ལགས། བཙོང་མ་ རོགས་
ཀྱིས་ གོང་སློམ་མས་ཟེར་ ག་གིས་ཡང་ཉོ་མི་བཏུབ་ལགས། འཁྱི་བཟུམ་གྱི་ ཉེན་ཁ་ལེ་
ཤ་ཐོན་འདེས་ ལྷབས་མ་བདེམ་འདུག།

ད་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་ཐབས་དང་ མི་སེར་གྱི་སྤྱིད་ཐབས་ལུ་ ཕན་ཐོགས་ཤོས་ར་ འཆར་
གཞི་གོང་འཕེལ་གྱི་ཕྱག་ལཱ་དེ་ཨིན། དེ་མཇུག་པའི་སྐབས་ལུ་ གསར་བསྐྱབ་ཀྱི་ཟད་འགྲོ་
ཟེར་ Capital Investment ཡར་རྒྱས་བཏང་མི་གི་ རྒྱལ་ཁབ་འབད་ནི་དེ་གིས་
གང་མ་མེད་ནི་དེ་གི་ རང་གིས་སྟོན་གོ་ཟེར་ན་སྟོན་མ་རྒྱགས། ཐབས་མེད་པ་ར་ ཕྱི་རྒྱལ་
ཁབ་ལས་ གྲོགས་རམ་མ་དཔུལ་འཆོལ་ ཁ་སློང་དེ་ བུ་ལོན་ལེན་ཏེ་སྤྱི་ ཕྱག་ལཱ་མཇུག་
པའི་ལགས།

ད་ལས་ཕར་ར་འབད་རུང་ ད་རེས་བཟུམ་སྤྱི་ར་ལུས་སོང་པ་ཅིན་ ནམ་ཅིག་གི་
ཆེ་ ཟད་འགྲོ་བཏང་ནི་གི་མ་དཔུལ་ རོགས་ལས་མ་ཐོབ་ མ་ལང་ ཆད་སོང་པ་
ཅིན་ རྒྱག་པ་བརྟན་པ་ག་ནི་ཡང་མེད་ དེ་གི་ཉེན་ཁ་ སློམ་འབད་ར་ མཐོང་མ་མས།
ལ་ལུ་གིས་སྤྱབ་མས་ལགས། ཆོང་ཁང་ཕྱེ་ཟེར་ ཆོང་འདི་ར་ གཙོ་བོ་བཏོན་དགོ་ཟེར་
ཆོང་ལས་བརྟེན་ རྒྱལ་ཁབ་སྤྱིང་སྤྱིང་ཐལ་འོང་། མི་སེར་ཡར་སྤྱོད་བཏགས་འོང་ཟེར་ འདི་
བདེན་ལགས་ ཆོང་འདི་ཁག་ཆེ་ལགས།

ཡིན་རུང་ཡང་ རང་གི་མིག་གིས་མཐོང་སར་ཡིན་ལགས། འབྲུག་ཡུང་པ་ལུ་ ཚོང་ཟེར་མི་
 འདི་ ག་ཅི་བཟུམ་ཅིག་ཡོད་ལགས། ག་ཏེ་ར་བལྟ་སྟེ་ར་འབད་རུང་ ཚོང་ཟེར་བའི་བསྐང་
 ལས་ China ལས་ Thailand ལས་ Japan ལས་ Bangladesh ལས་
 India ལས་ Siliguri, Jaigaon, འག་ག་རི་ཁ་ལུ་ container ནང་ གནམ་གྱ་
 ནང་བཟུགས་སྟེ་ ཅ་ལ་ནམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་ རྒྱ་བསྐྱེལ། རང་གི་ཁྲོམ་ཁར་ མི་སེར་ལུ་བཙོང་
 ། རང་གི་གཉེན་ཉེམ་ ལྟ་ལྟོ་ཚང་ སྤུན་སྤུན་ཆ་ རོ་ཤེས་པ་ཚུ་གིས་ཉོ་བའི་བསྐང་ལས་ འདི་
 ནང་ལས་ ཁབ་ས་དུམ་ག་ཅིག་བཏོན་སྟེ་ ཚོང་ཟེར་མི་འདི་དམ་ཅིག་ཡིན་ལགས།

འདི་བཟུམ་སྟེ་ ཕྱི་ཁར་འབོར་ཆེ་ཏོག་ཏོ་སྟེ་ བཏང་མི་འདི་ན་མི་མཐོང་མས་ འབད་མི་ཚུགས་
 པས་ལགས། འ་ནི་ལས་ ཕྱིར་བཙོང་དེ་བ་འདི་ ནང་འབྲེན་ཚོང་འདི་ མང་པའི་བསྐང་ལས་
 negative balance of trade ཟེར་འགྲོམ་ཡིན། ད་ དབྱེ་འབད་བ་ཅིན་ རང་
 འབད་རུང་ཡང་ ཚུར་འཐོབ་ནི་བ་ སར་བཏང་ནི་མང་སོང་པ་ཅིན་ རང་སྤྱད་ཀ་ཐལ་བའི་
 ལགས། རྒྱལ་ཁབ་ར་འབད་རུང་ ཅོག་ར་འཐད་ལགས། ཚོང་འོང་འབབ་བ་འདི་ སར་བཏང་
 འགོ་འདི་ མང་པའི་བསྐང་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་ཡང་ ལོ་ག་ཅིག་བ་ལོ་ག་ཅིག་ སྤྱད་ཀ་ཐལ་
 འདོ་ལགས། འབྲུག་གི་དཔལ་འབྱོར་འདི་ར་ ད་ལྟོ་ སྤྱིང་སྤྱིང་ཅིག་སྟེ་ བཟོ་མ་ཚུགས་
 པས་ economy is weak འ་ནི་འབད་ནི་འདི་གིས་ སོ་ནམ་གྱི་ལཱ་ བཟོ་གྲ་འཕུལ་ཁང་
 ཡང་ན་ ཚོང་ར་འབད་རུང་ ཐོན་ཁུངས་འདི་མེད་པའི་ལགས་ low productivity
 འདི་ལས་བརྟེན་ཏེ་འབད་ཞིན་ན་ འཕུལ་རིག་དང་ཁྱད་རིག་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ལག་ལེན་འ
 ཐབ་མ་ཚུགས་low technological adoption ལགས།

འ་ནི་འབད་ནི་འདི་གིས་ར་ ད་ ན་གཞོན་ཚུ་ཡོན་ཏན་སྟོམ་ ཁྱད་རིག་ཤེས་ཚད་ཚུ་
 ཡར་སེང་ནི་གི་ གོ་སྐབས་ཅིག་ཡང་མ་འཐོབ། ཡོད་དེ་ར་འབད་རུང་ རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ལུ་
 འདི་ ད་ལྟོ་བཟུམ་སྟེ་ བཞག་པ་ཅིན་ གཞིག་བཀོལ་ནི་གི་ གོ་སྐབས་ཡང་མིན་འདུག་
 ལགས། ད་ ད་མེས་གྱི་གནས་སྐབས་ དེ་ཚར་ཅིག་འབད་ནི་དེ་གིས་ར་ ད་ ལྟོ་ལོ་བ་དེ་ཅུང་
 པས་ཟེར་མི་དེ་ ཏང་སྟོང་མ་སྟེ་ ཡར་སེང་ནི་གི་འོས་འབབ་ཅན་ཅིག་མི་མཐོང་མས་ལགས།

ཡངན་ ཚ་གུས་མེད་ སྤངས་པ་ར་མ་བསྐྱེད་ ལྷལ་མ་ བསྐྱལ་ས་བསྐྱལ་རུང་ཡང་ཁྱད་
མེད་པ་སྟེ་ རྟོ་རུང་ར་ ཕྱི་ལས་བུ་ལོན་སྟོན་སྟེ་འཛོལ་སྟེ་ ད་ལྟོ་ བར་སྐབས་ཅིག་གི་དོན་
དག་ལས་ བ་གཞོན་ཚུ་ མེས་དགའ་བཟུག་པ་ཅིན་ ཁྱད་མེད་ཟེར་ ག་ཐོབ་སྟེ་བྱིན་མ་
ཤེས་ལགས། དེ་འབདཝ་ད་ རང་གིས་འགྲུབ་དགོ་པ་ཅིན་འདི་ ད་ལྟོ་བཟུམ་སྟེ་ ལྷ་ཁག་
རྒྱབ་འོང་ལགས། གཞན་ ལྟོ་ལོ་བ་དེ་ སྟོང་ཕྲག་ ༡༠༠༠༠ ལས་ སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ ཉི་ཤུ་
ལས་ སྟོང་ཕྲག་ ༤༠ | བཞི་བཟུལ་ས་ སྟོང་ཕྲག་ ༡༠ | བརྒྱད་བཟུལ་ས་ འབྲུམ་
གཅིག་དང་སྟོང་ཕྲག་དྲུག་ཅུ་སྟེ་ བཟོ་དགོ་པ་ཅིག་ཨིན་ལགས།

ད་ ད་རེས་ཀྱི་གནས་སྟངས་དེ་ ལེགས་ཤོམ་མེད་པ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ར་ ད་ བ་གཞོན་ཚུ་
ཡང་ འབད་སི་བཅའ་སི་ག་ནི་ཡང་མ་མཐོང་། ཚ་རྒྱས་ལང་ ཐབས་ར་མེད་པར་ ཕྱི་རྒྱལ་
ཁབ་ནང་ ལྷ་འཛོལ་བར་འགྱུ་འདེས་ལགས། ག་ར་གིས་ཡུ་སི་ཏེ་ལི་ཡ་འགྱུ་འདེས་ཟེར་
སྐབ་མས་ལགས་ འགྱུ་འདེས་ལགས། དེ་འབདཝ་ད་ ཡུ་སི་ཏེ་ལི་ཡ་ལུ་འགྱུ་བ་ལྷ་ཁག་
འདུག་ལགས་ ཞོང་སྟོན་མས་ལགས། ད་ འབྲུག་པ་ ཡུ་སི་ཏེ་ལི་ཡ་རྒྱང་མ་གཅིག་མེན་
པར་ ཡུ་ཨེས་ལུ་ Canada ལུ་ Japan, Gulf State བར་ Middle East དེ་
ལས་མར་ India ལུ་ དེ་ཆོ་གོ་དོ་བཟུམ་འབད་བ་ཅིན་ Cambodia, Maldives,
Thailand ག་ར་བསྟོན་པ་ད་ འཛམ་གླིང་ནང་ལུ་ རྒྱལ་ཁབ་བརྒྱ་ལྷག་པ་ཅིག་ནང་ལུ་
འབྲུག་པ་ སར་ལྷ་འབད་དེ་སྟེ་འདུག་ལགས།

ད་ གནས་སྟངས་དེ་ དེ་ཆར་ཅིག་སྟེ་ལུས་སོང་པ་ཅིན་འབདན་ རྟོ་རུང་ ལོ་དག་གཅིག་
ནང་ལུ་ རབ་ཅས་ཀྱི་ན་གཞོན་ཐབས་ར་མེད་པར་ གྲུང་ས་ཁ་མ་ཆོད་པ་ཅིག་ རྒྱལ་ཁབ་
གཞན་ཁ་ལས་པར་ ལྷ་འཛོལ་བར་འགྱུ་འགྱུ་ས་ར་ལུས་འོང་ལགས། ད་ འཛི་བཟུམ་
གྱི་ཚ་གུས་ལང་མས་ལགས། ད་ ལ་ལུ་གིས་སྐབ་འོང་ལགས། ད་རང་གི་དོ་བསྐྱེད་དེ་
དེ་ཆར་ཅིག་སྟེ་ལུང་སོང་རུང་ཡང་ ག་དེ་སྟེ་འབད་བ། རང་གི་ ཨ་ལོ་བུ་ཚུ་གི་སྐབས་ལུ་
འབདན་ ད་རེས་བ་དྲག་པ་ཅིག་ ལེགས་ཤོམ་ཅིག་འགྱུ་འོང་ཟེར་ ག་ར་ རེ་ཆེ་བསྐྱེད་འོང་
ལགས།

འདི་གི་ཐད་ཁར་ལྟོད་པ་དེ་ཡང་ ག་ཏེ་ཡང་བཟུ་མི་དགོ་པ་ས་ལགས། འབྲུག་གི་སློབ་ཟླ་ཚུ་
 ཚར་གཅིག་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ཚར་གཅིག་བཟུ་དེ་ལགས། སློབ་ཟླ་ཚུ་ ག་དེ་སྟེ་ཡོད་ལགས།
 དུས་རབ་ ༢༡ པའི་ ཤེས་ཚད་དང་སྤྱི་ཚད་ འདི་དང་འབྲ་བའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ ཐོབ་བཟོ་
 ཚུགས་ག་ལགས་ 21st century གི་ standard ལགས། ཡངན་ འཛམ་གླིང་གི་
 གནས་ཚད་དང་འཕྲིལ་ཏེ་སྟེ་ ད་ལྟོ་ སྤྱི་ཚད་ལྡན་ཏྲིག་ཏྲི་སྟེ་བཟོ་ཚུགས་པ་ཅིག་ལགས།
 Do we met global standards ལགས། འཁྱིམ་ན་འདུག་ལགས། འདི་ལོགས་སུ་
 འབད་གོ་ ད་རུང་ ཚ་གྲས་སོ་སོར་སྟེ་ ཡང་དགོ་པ་ས་ལགས། འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་
 འདི་ མི་ ས་ཡ་བདུན་མེད་པ་ལགས། འབྲུག་ལུ་ མི་འབྲུམ་བདུན་ལས་བཟུལ་མེད། ལཱ་
 ག་ཅི་ར་འབད་རུང་ གཞན་ ལཱ་སྤྱང་དགོཔ་ཅིག་ཨིན་ལགས། ལྷ་བས་རྒྱ་ར་བདེ་ལགས།
 ག་ཅི་ར་མཛད་རུང་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ བཟོ་མ་ཚུགས་པ་ཅིག་འདི་ ཡོད་ར་མེད་ལགས།

འདི་གི་ཐད་ཁར་ལྟོད་པ་དེ་ཡང་ སྐྱོན་ཆགས་ཆིན་ལགས། Our operating cost,
 Cost of delivering services is high ལགས། Our operation efficiency
 is low, there is weaknesses, gaps, inefficiency as leading to a lots
 of wastage. It means that there is no accountability. ར་བཅས་རའི་རྒྱལ་
 ཁབ་ནང་ལུ་ མི་ག་དེམ་ཅིག་བཟུགས་ཅི་ཟེར་རུང་ ཟད་འགོ་ ག་དེམ་ཅིག་བཏང་ཡི་ཟེར་
 རུང་ དུས་ཚེད་ག་དེམ་ཅིག་ འགོར་སི་ཟེར་རུང་ ཅུ་ ག་དེ་སྟེ་འགོངས་རུང་ ལཱ་གི་གྲུབ་
 འབྲས་འདི་མ་པ་ལས་ར་ རྟགས་མཐུན་མེད་པའི་ལགས།

མི་གཅིག་གིས་ ལཱ་འབད་ཚུགས་མི་འདི་ མི་ གཉིས་གཉིས་གསུམ་གསུམ་བཏང་དགོ་
 པ་ས་ལགས། འབྲུམ་གཅིག་གནས་འོང་ཟེར་བ་ཅིན་ འབྲུམ་ གཉིས་གཉིས་གསུམ་གསུམ་
 ཤོར་མ་ས་ལགས། ལོ་གཅིག་ནང་ཚར་དགོ་མི་འདི་ ལོ་གཉིས་གསུམ་འགོར་མ་ས་
 ལགས། གོང་འཕེལ་བཏང་མི་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ ད་རེས་བཟུམ་སྟེ་ལུས་སོང་པ་ཅིན་ ལཱ་ཁག་
 རྒྱབ་འོང་ལགས། འདི་གི་ཚ་གྲས་ལང་མ་མས་ལགས།

ད་ འཁྱི་བཟུམ་ མི་སེར་གྱི་ གཏམ་མ་ཉན་མ་གོམ་ད་ལུ་ མི་ཕྱིག་པ་ཟ་ རོ་ཚ་ སེམས་
 ཞི་ རྣམ་རྟོག་ལང་དགོཔ་མེད་ལགས། འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ ཕྱག་ལུ་མ་མཛད་པ་མེན་
 ལགས་ ཕྱག་ལུ་མཛད་གནང་ཡི་ལགས་ ག་ར་གིས་ འགན་ཁུར་ཅིག་འབག་ ཚ་གུས་
 བཅུགས་ཏེ་ར་ ཤེས་ཤེས་པ་མཐོང་མཐོང་མ་ཅིག་ ལོ་ལས་ལོ་བཅད་དེ་གིས་སྟེ་ མཛད་
 གནང་ཡི་ལགས། ག་བ་དྲག་པ་སྟེ་ ང་རང་གི་ཤེས་ལགས། ཨིན་ཏེ་གི་འབད་རུང་ རང་
 གི་མཉོ་མི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་འགྱུ་མ་བརྟུབ་ལགས། ད་ འདི་ནང་ལུ་ ཐང་ཐིག་རེ་ཤོར་སོང་ཡི་
 ལགས། ལཱ་འཛོལ་སོང་ཡི་ས་ འཐུས་ཤོར་སོང་ལཱ་ལགས། ད་འཐུས་ཤོར་སོང་ཡི་ཟེར་
 སྟུབ་པ་ རོ་ཚ་དགོཔ་དང་ འདྲོག་དགོཔ་ འཆོར་དགོཔ་མེད་པ་ལགས། ཚར་གཅིག་
 འཐུས་ཤོར་སོང་པ་ཅིན་ ག་དེ་སྟེ་འབད་བ་ལགས། ཚར་གཅིས་འཐུས་ཤོར་སོང་པ་ཅིན་
 བསྐྱལ་སར་བསྐྱལ་མ་ཨིན་ལགས།

འཁྱི་འབདན་ ག་ར་གིས་ སེམས་ཁར་དྲན་དགོཔ་ས་ལགས། ད་ལས་ཡར་གྱི་
 transformation ཟེར་ ད་བཙོ་ཁ་རྒྱབ་ནི་གི་ ཕྱག་ལུ་སྤྲིང་སྤྲིང་བཟོ་ནི་གི་ཕྱག་ལུ་
 ལེགས་བཙོས་གྱི་ཕྱག་ལུ་ འབྱུར་བ་གི་ཕྱག་ལུ་ མི་སེར་ལུ་ཕན་ཐོགས་པ་འི་ ཁེ་ཕན་ཅན་
 གྱི་ ཕུ་ལུ་འདི་འབདན་ ག་དོང་ཁར་བཏོན་ ག་ར་གི་འགན་འབག་སྟེ་ ཟུ་འགོངས་ ཕྱག་
 རུ་ནི་འདི་ གནམ་མེད་ས་མེད་ཁག་ཆེས་སྟེ་མཐོང་མ་མས་ལགས། ད་ མི་སེར་ཚུ་ རྣམ་
 རྟོག་ལང་དགོཔ་དང་ ཕྱིག་པ་ཟ་དགོཔ་ རོ་ཚ་དགོཔ་འདི་ ཡོད་རང་མེད་ལགས། འདི་
 བ་ལྷག་སྟེ་ ག་ཅི་ཁག་ཆེ་ཟེར་བ་ཅིན་ ད་འབདན་ མི་སེར་ཚུ་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་
 སྟུབ་ས་མ་བདེམ་ག་ཏེ་འདུག་ག་ ག་དེ་སྟེ་འདུག་ག་ འཁྱི་ཤེས་དགོཔ་ལགས། ཏེ་མ་དང་ད་
 མི་འབྲ་བས་ས་ ད་རེས་གྱི་ སྟུབ་ས་མ་བདེམ་འདི་ ཉེན་ཁ་ཆེ་བས།

ད་རེས་གྱི་སྟུབ་ས་མ་བདེམ་འདི་ སྟོམ་མས་ཟེར་མི་འདི་ ཏུ་གོ་དགོཔ་ལགས། མི་སེར་ཚུ་ལུ་
 ཚ་གུས་ལང་དགོ། འདི་འགན་ཁུར་འབག་དགོཔ་ལགས། ད་ འགན་ཁུར་འབག་པ་ད་ཡང་
 ཡར་ལས་ར་གཟིགས་འོང་ རོགས་གཞན་གྱིས་བཟུ་བྱིན་འོང་ རོགས་གྱིས་འབད་འོང་ཟེར་
 དེ་སྟེ་འགྱུ་མི་བརྟུབ་ལགས། ཤེས་ཤེས་པ་མཐོང་མཐོང་མ་ཅིག་ རང་གིས་ར་ འགན་འཁྲི་

ཅིག་འབག། རང་གིས་ར་སེམས་ཀྱིས་ཚར་ཏེ་སྟེ་ འགན་ཁུར་འབག་ རྗེང་ལག ༣༠ གི་
མི་སེར་ ཆེ་འབྲིང་རྒྱུ་གསུམ་ག་ར་ ལག་པ་མཐུད་པ་སྟེ་གིས་སྟེ་ རང་གི་རྩ་བ་གསུམ་ལུ་
ཕྱག་ལུ་ནི་འདི་འབདན་ སྤར་བ་ལྷག་པ་ ལག་ཆེན་སྟེ་མཐོང་མ་མས་ལགས།

ད་ ད་རེས་ཀྱིས་ལཱ་གསར་པ་ འགྱུར་བ་གི་ལཱ་ ལེགས་བཅོས་གི་ལཱ་ transformation
ཟེར་ མི་ལ་ལུ་གིས་འདི་ ག་ཆ་སྟེ་འབད་ར་ལུ་འོང་ལགས། ད་ ཕྱག་ལཱ་འདི་ལག་ཆེབས་
ལེགས་ཤོམ་མས། ཨིན་ཏེ་ར་འབད་རུང་ ང་བཅས་ཁྱ་སྒྲིག་ཡོད་ག་སྟོ་ཟེར་ ཁྱ་སྒྲིག་འདི་
ཡོད་ལགས། ད་ གྲོ་འགོ་བཅུགས་པའི་བསྐང་ལས་ ཁྱ་སྒྲིག་ཡོད་ག་སྟོ་ཟེར་བའི་བསྐང་
ལས་ དུས་གཏན་རྒྱུར་ བ་འཐེན་ལཱ་འབད་ནི་དུས་ཁར་སྟོད་པ་ད་ ཁྱ་སྒྲིག་མེད་པ་སྟེ་ར་
འཐོན་འོང་ལགས་ ཁྱ་སྒྲིག་ཡོད་ལགས་ སྒྲིག་སྟོད་འོང་མེད་ལགས། ལ་ལུ་གིས་འདི་འོང་
ལགས། ད་ ཕྱག་ལཱ་འདི་མཛད་ནི་འདི་ ལེགས་ཤོམ་ཨིན་མས། ང་བཅས་ག་ར་གི་ཁ་བྱག་
ལས་ ཕྱག་ཕྱིད་ལུ་གེ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ལུ་གེ་ཟེར།

ཨིན་ཏེ་ར་འབད་རུང་ ཕྱག་ལཱ་གི་མཛད་ཐངས་འདི་ མཛད་པའི་སྐབས་ལུ་ འགྲོས་ཀྱིས་
བཏང་ སྟོད་ཆི་ཆི་སྟེ་ དག་འཏྲོག་ཏེ་སྟེ་ བ་འཐེན་སྟེ་ སྐབས་བདེ་ཏྲོག་ཏེ་སྟེ་མཛད་གནང་
པ་ཅིན་ ག་དེ་སྟེ་འཆོམས་མས་ཟེར་ འ་ནི་དག་འ་ནི་མས་པ་སྟོ་ཟེར་ ད་ཅི་ གོང་ལས་
སྒྲིབ་འདོ་བཟུམ་སྟེ་ ཏེ་མ་དང་ད་སྟོ་མི་འདྲ་བས་ལགས། ཉེན་ཁ་ ད་རེས་ཆེབས་ལགས།
སྐབས་མ་བདེམ་ ད་རེས་སྟོམ་མས་ལགས། སྐབས་མ་བདེམ་གཅིག་མེན་པས་ གཉིས་
མེན་པས་ལགས། མཛད་དགོ་པ་བཅའ་དགོ་པ་ རྣམ་པ་སྤྲོ་ཆོགས་སྟེ་འདུག་ དུས་ཚོད་མེད་
ལགས།

དཔེ་འབདན་ རྒྱའི་སྒྲིག་ལུ་ འཕྱག་ས་ས་སྟེ་སྟོད་པ་ད་ལུ་ འགྲོ་སའི་ལས་ གཅིག་ལས་
བཀྲལ་མེད་ལགས། རྩལ་རྒྱབ་སྟེ་གིས་སྟེ་འཐོན་དགོ་ལགས། གོ་ལ་སྟོན་མ་མ་སྤངས་པར་
སྐམ་ཀྲོག་ཀྲོ་སྟེ་འཐོན་དགོ་ཟེར་མི་འདི་ ལཱ་ལག་ཡོད་ལགས། ད་ སྐབས་བདེ་ཏྲོག་ཏེ་

འགོས་ཀྱིས་བཏང་འབད་ནི་གི་ལོ་རྒྱུ་མེན་པར་ ག་དེ་མཁྱོགས་མཁྱོགས་ འགན་ལག་
བསྐྱམས་ཏེ་ ཕྱག་ལཱ་མཛད་ནི་འདི་ ཐུགས་ཐག་བཅད་ནི་འདི་ལག་ཆེ་ལགས།

ད་ མི་ལ་ལུ་གིས་ འདི་འོང་ལགས། ད་ འ་ནི་བརྩམ་གྱི་ ཕྱག་ལཱ་ཚུ་མཛད་པའི་བསྐྱང་
ལས་ ང་བཅས་ལུ་ འཐོབ་ནི་ག་ཅི་ཡོད་ག་སྟོ་ཟེར་ རྒྱབ་འབྲས་ ག་ཅི་བརྩམ་ཅིག་འོང་
ག་ཟེར་ ད་ འདི་ཉེ་མ་ ད་རུང་ མི་ལ་ལུ་གིས་མནོ་སྟོད་འོང་ ད་ transformation,
transformational change ཟེར་ བསྐྱར་བ་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་ ཕྱག་ལཱ་ཟེར་ཕ་ད་ ཉེ་
མ་དང་ ད་རེས་ཀྱི་བར་ན་ རྒྱལ་ཡོངས་དམིགས་ཡུལ་འདི་ར་ འགྱུར་ཏེ་སྟེ་འགྱུར་འབྲས་
ཟེར་ རྒྱལ་ཡོངས་དམིགས་ཡུལ་འདི་ འགྱུར་ནི་མེད་ལགས།

རྒྱལ་ཡོངས་དམིགས་ཡུལ་འདི་ ཅུས་ཨ་ཏྲག་ར་ ག་ཅིག་སྟེ་སྟོད་འོང། རྒྱལ་ཁབ་ མི་མེར་
མ་འོངས་པ་ ཅ་གཞོན་ ཅམ་ར་འབད་རུང་ ག་ར་ དག་འཁྱོག་ཏེ་ སྦྱིད་ཏོང་ཏེ་ མ་འོངས་
པ་འདི་ ག་ཏན་ཏྲག་ཏེ་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རང་དབང་སྲུང་སྦྱོབ་ལུ་ རྒྱུ་བར་ཆད་མ་འཐོན་མ་སྟེ་
སྦྱིང་སྦྱིང་སྟེ་ མི་མེར་གྱི་མཐའ་དོན་གཙོ་བོ་བཏོན་ནི་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་དམིགས་ཡུལ་ཨིན།
འདི་ འགྱུར་ར་མི་འགྱུར་ལགས། ད་ ག་ཅི་འགྱུར་འདེས་ཟེར་བ་ཅིན་ ཉེ་མ་དང་ད་རེས་
ཀྱི་བར་ན་ ཕྱག་ལཱ་མཛད་ཐངས་འདི་ འགྱུར་ཏེ་སྟེ་འགྱུར་འདོལ་ལགས། འདི་ ཉིན་མ་ག་ཅིག་
བ་ཉིན་མ་ག་ཅིག་ འགྱུར་ཏེ་སྟེ་འགྱུར་འདོལ་ལགས།

ད་ རྒྱབ་འབྲས་ཀྱི་སྟོར་ལས་སྒྲབ་གེ་ལགས། ང་རང་གིས་མཇལ་ཕ་ད་འདི་ རྒྱབ་འབྲས་
སྟོམ་ཤོས་འདི་ ད་རེས་ནངས་པར་གྱི་ གནས་སྤངས་དང་འཁྲིལ་ ད་ལྟོ་འགྱུར་བའི་གི་ ལམ་
བདའ་སྟེ་འབད་ར་ འཕྲོ་རྒྱུ་སྟེ་ར་ཡར་སོང་པ་ཅིན་ ཕྱང་སྟེ་ར་ བྱང་དོག་ས་ དཀའ་ཕ་
སྤྱད་ས་ ཉེན་ཁ་ཆེས་གི་ ས་གོ་ནང་ལུ་ཚུད་པ་མས་ལགས། མི་མེར་གེ་ར་ ཅམ་ཅིག་གི་ཆོ་
འདི་ དཀའ་ཕ་སྤྱད་འོང་ལགས། ང་བཅས་གེ་ར་ ལས་བསག་ནི་མས་ལགས། ད་ ད་རེས་
ཀྱི་ཕྱག་ལཱ་འདི་ མ་ཕྱིས་པ་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ སྦྱིང་སྦྱིང་སྟེ་ དོན་དག་འགྱུབ་སྟེ་མཛད་ད་
པ་ཅིན་ མི་མེར་དང་ རྒྱལ་ཁབ་ཉེན་ཁ་ཆེས་འཛིན་གོ་ནང་ཚུད་ར་མི་ཚུད། འ་ནི་རྒྱབ་འབྲས་

སྒྲིམ་ཤོས་འདི་ འདི་མཛེས་མཁས་ལགས། ད་ མི་ལ་ལུ་གིས་ འདི་འདྲི་འོང་ལགས། ད་
ད་ཟེས་གྱི་ཕྱག་ལུ་མཛད་མི་འདི་ ལེགས་ཤོམ་ཨིན་པས།

ཨིན་ཏེ་ར་འབད་རུང་ ད་ རང་གི་མནོ་མི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་སྟེ་ གྲུབ་འབྲས་ཚུ་འཐོན་འོང་ག་སྟེ་
ཟེར་ will we succeed? གྲོ་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་འགྱོ་འོང། ལེགས་ཤོམ་ཡོད་པ་སྟེ་ར་བཟོ་
དགོ། དག་འགྱུ་མེད་པ་ ཚུ་འགོངས་ཏེ་སྟེ་ གྲུབ་འབྲས་ཐོན་པ་འབད་ར་ བཟོ་ར་བཟོ་དགོ་
ལགས། ད་ ག་ཅི་སྟེ་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་འགྱོ་འོང་ རང་གིས་འདྲི་དགོ་པས། འ་ནི་བཟུམ་གྱི་
ཕྱག་ལུ་གསར་པ་འདི་ transformation འགྱུར་བ་ ལེགས་བཅོས་ ཏུ་ས་དང་བསྐྱུན་
བསྐྱུན་པའི་ འགན་ཁུར་ཅིག་བསྐྱུམས་ བཅའ་ཁ་བཅོཁ་རྒྱུ་འདི་ཕྱག་ལུ་མཛད་མི་ཚུ་
ག་ཅི་ རང་གིས་འདྲི་དགོ་ལགས། འདི་ ང་གི་དོན་དག་ལས་ཨིན་ན་ མེན་པས། ཁྱེད་
ག་ཅིག་གི་དོན་དག་ལས་ཨིན་ན་ མེན་པས། འདི་ ང་བཅས་གྱི་དོན་དག་ལས་ འབྲུག་
པའི་མི་སེར་གྱི་དོན་དག་ལས་ མ་འོངས་བྱ་གཞིའི་དོན་དག་ལས།

ད་ རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཕྱག་ལུ་འདི་མཛད་པ་ད་ལུ་ ག་ཅི་འབད་མཛད་པ་ འདི་ ག་ཅི་ལུ་བརྟེན་
མཛད་པ་ འདི་ གཞི་བཞག་ས་འདི་ར་ དམ་ཚིག་ཨིན་ལགས། འབྲུག་གི་ཕྱག་ལུ་ཁག་
ཆེག་ཏོག་ཏོ་མཛད་པ་ད་ལུ་ དམ་ཚིག་གཙང་ཏོག་ཏོ་ཡོད་ལགས། དམ་ཚིག་བཟུམ་མི་ས་
འདི་གུ་ལུ་ འབྲུག་པའི་མི་སེར་གྱི་ ཆས་རྣམ་ཆར་ག་ཅིག་བཟུ་ཞིག་ གཞན་དང་ང་བཅས་
མི་འདྲ་ལགས། ལུ་འབད་ནི་ ཏུ་ཁ་དཔག་པའི་བསྐྱེད་ལས་ ག་ར་ ཁྱིམ་ག་ཅིག་ནང་
གི་ བཟའ་ཚང་བཟུམ་སྟེ་ གཅེས་སྦྱོང་གི་ཐོག་ལས་ ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་ཚུ་ཕུལ་ཏེ་སྟེ་
འགན་ཁུར་འབག་ཤེས་ལགས། དམ་ཚིག་ གཙང་ཏོག་ཏོ་ བྱ་བ་སྦྱོང་ལམ་ཚུ་ ལེགས་
ཞིམ་ཡོད་པའི་བསྐྱེད་ལས་ རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་ཕྱག་ལུ་བའི་སྐྱབས་ བྱ་བ་ལམ་འགོ་ཚུ་
ཨ་རྟག་ར་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་འགྱོ་འོང་ལགས།

ད་ དེ་གུ་ལུ་ དབུ་མེད་པ་བཟང་མོ་དགོ། Leadership is very important la མི་
སྒྲོ་བས་འདི་གང་མ་མེད་ལགས། འབྲུག་བདུན་དེ་ཅིག་ལས་བརྒལ་ འདི་འབད་མ་ད་ ང་

བཅས་ཀྱི་གྲས་ཁ་ལས་ འགན་ཁུར་འབག་ཚུགས་མི་ ཕྱག་ལྷ་ཚུགས་མི་ ལེ་ཤ་ཅིག་ར་
 འཕྱོད་འོང་ལགས་ དེ་ལྟ་ཡང་ གློ་བཤེད་བས་ལགས། དེ་གྲུ་ལུ་ མི་སེར་ལུ་ གོ་ཚད་དགོ་
 ལགས། ད་ ང་བཅས་འབྲུག་པ་ཚུ་འདི་ མཉེན་མཉམ་གཏང་མ་ཤེས་པ་ གཅིག་ཁྱད་མ་
 ཚོད་པ་ ཚགས་ཁར་མ་ཚུད་པ་ ག་ཐོབ་འབད་མི་འདི་མཉམ་པ་ལགས། ང་བཅས་འབྲུག་པ་
 སྤྱིང་སྤྱིང་ཡོད་ལགས། མཁས་དྲགས་ཡོད་ ཕྱག་ལྷ་ཚུགས་ལགས། འནི་ རྩ་ཚུ་ག་ར་
 ཚང་མི་བསྐྱང་ལས་འདི་ ཕྱག་ལཱ་ག་ཅིར་མཛད་རུང་ ད་རེས་ཀྱི་ཕྱག་ལཱ་མཛད་པའི་སྐབས་
 སྤྱིང་འབྲས་ཐོན་འཕྱོད་འོང་ལགས། དེའི་ཁ་ཐུག་ལས་ ལེགས་ཤོམ་འགྱུ་འོང་བེར་སྤྱིང་ད་
 ལུ་ དོ་རུང་ མི་སེར་ཁ་ཐུག་ལས་ འཁོ་ ཡར་ལས་ར་གཟིགས་ནི་མས། ང་བཅས་ འདི་
 ཚ་གུས་ལང་དགོཔ་མཉན་འདུག་ཟེར་ སེམས་བག་ཆགས་ ཚ་གུས་ཉུང་སྟེ་ དེ་སྟེ་ལུས་ ང་
 རང་ ཚ་གུས་ལང་མས་ལགས། ལེགས་ཤོམ་འགྱུ་འོང་བེར་སྤྱིང་ནི་གཅིག་དང་ ལེགས་
 ཤོམ་ཡོད་པ་བཟོ་ནི་འགན་ཁུར་མི་འདྲ་བས།

དཔེ་སྟེ་སྤྱིང་པ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་འདི་ ལོ་གཅིག་བ་ལོ་གཅིག་ ཕྱགས་སྟིགས་འདི་
 མང་སྲུ་མང་སྲུ་སྟེ་ ཕྱགས་སྟིགས་འདི་ རྩོགས་ནི་བེར་མཉན་འདུག། ཨིན་རུང་ཡང་ གཅིག་
 གི་ཁ་ཐུག་ལས་བརྟ་བ་ཅིན་ མི་སེར་ ཆེ་འབྲིང་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ ཤ་ཆ་ ཚ་གུས་ལང་
 འགན་ཁུར་ཅིག་འབག་ ཐོབ་ནི་ག་ནི་ཡང་ ག་ར་ཁས་བླང་པ་ཨིན་ལགས། མི་ ཆེ་འབྲིང་
 རྒྱུ་གསུམ་ཟེར་ སྟོབ་དཔོན་ སྟོབ་ཕྱག་ཟེར་ བདེ་སྲུང་པ་ ཞི་གཡོག་པ་ ཁྲོམ་ཁར་སྟོད་
 མི་ མི་སེར་རྒྱུ་གསུམ་ལས་འགོ་བཙུགས་ ཁམ་ལོག་ནི་ཡང་མེད་ལགས། ལག་
 རྒྱུ་ཡང་ ཡར་སྟོག་འབད་སྟེ་ ཕྱགས་སྟིགས་ག་ར་འགྱུམ་ ཉིང་སངས་བཟོ་ དེ་འབད་ཕ་
 ད་ ད་རེས་འབྲུ་ད་མི་འདི་ བྱངས་པར་ལོག་མཐོང་མས་ལགས། མི་ལ་ལོ་ཅིག་གིས་མཉོ་
 མ་ཤེས་ ཉ་མ་གོ་ འགན་མ་འབག་ སྤྱང་དག་མེད་པར་ ག་ཐོབ་འབད་མི་ཡང་འདུག་
 ལགས།

དཔེ་ཕྱགས་སྟིགས་བཟུམ་ཅིག་ལུ་ བཞག་པ་འདྲུམ་འབད་བ་ཅིན་ ལག་པ་གཅིག་གིས་
 འབྲུ་ ལག་པ་གཅིག་གིས་བཀོ་ད་པ་ཅིན་ སྤྱིངས་མ་བདེ་བའི་དུས་ལུ་ རྩོགས་པའི་དུས་

ཟེར་མེད་ལགས། གོམས་ཐེངས་གཅིག་གཤོང་ཁར་སྔོ་ གོམས་ཐེངས་གཅིག་རྒྱབ་ཁར་
 སྔོ་ དེ་འཆམས་ཅིག་སྟེ་ར་ལུས་འོང་ལགས། ད་ ཕྱགས་སྟིགས་འདི་ཡར་བཞག་ ད་རེས་
 གྱི་ transformation ཟེར་ རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ལེགས་བཅོས་གྱི་ཕྱག་ལུ་ ད་ འདྲེ་གིས་
 བདའ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ འགན་ཁུར་སྔོ་མོག་སྟེ་སྟེ་ ཕྱག་ཁུ་བའི་སྐབས་ལུ་འབད་ནི་ ལག་པ་
 གཡས་པ་དང་གཡོན་མ་ཟེར་མེད་པ་ ལག་པ་གཉིས་ཆར་ མཐུད་པ་དེ་སྟེ་ མཉོ་བསམ་
 གཅིག་སྟེ་གཏང་ ཕ་འགོངས་ཏེ་ཕྱག་ཁུ་ནི་འདི་ གནམ་མེད་ས་མེད་གཡ་ཆེ་ལགས།

འ་ནི་འབད་ནི་དེ་གིས་ར་ རོ་རུང་ འཛུགས་འབད་དགོ་པས་ལགས། རྒྱལ་ཁབ་ནང་གི་
 སྐབས་མ་བདེམ་ཚུ་ ག་ཏེ་ཡོད་ག་ ག་དེ་སྟེ་ཡོད་ག་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ཤེས་དགོ་ ཉེ་མ་དང་
 ད་རེས་མི་འབྲ་བས། ད་རེས་ར་ ཉེན་ཁ་ཆེ་བས་ཟེར་ སྐབས་མ་བདེམ་འདི་ སྔོམ་འབད་
 ཟེར་ སྐབས་མ་བདེམ་ གྲངས་ཁ་མ་ཆོད་པ་འདུག་ཟེར་ ཏ་གོ་དགོ་ལགས། དེ་ལས་ན་
 ཆ་གུས་ཡང་དགོ་ལགས་ འགན་ཁུར་འབག་གོ་ལགས།

འགན་ཁུར་ འབག་པ་ད་ལུ་ཡང་ ཡར་ལས་ར་གཟིགས་དོ་འོང། རོགས་གྱིས་འབད་བྱིན་
 འོང་ རོགས་གྱིས་བལྟ་འོང་ཟེར་ དེ་སྟེ་མ་མཉོ་བར་ རང་ ག་ཨིན་ཏེ་ར་འབད་རུང་ རང་
 གིས་ར་ འགན་འཁྲི་ཅིག་འབག་དགོ་ཟེར་ རང་གིས་ར་འགན་ཁུར་ཅིག་འབག་དགོ་ཟེར་
 རང་གིས་ར་ ཕྱག་ཁུ་གོ་ཟེར་ མི་སེར་ག་ར་ ད་རེས་གྱི་ཕྱག་ལུ་མཇོད་པ་ད་ལུ་ མཉོ་བསམ་
 དེ་སྟེ་བཏང་ཤེས་པ་ཅིན་ ཕྱག་ཁུ་བ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཕྱག་ལུ་ མཇོད་ར་མཇོད་པ་ཅིན་
 གནམ་མེད་ས་མེད་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་འགྱོ་འོང། འདི་གི་ཐད་ཁར་ལྟོད་པ་ད་ ང་ལུ་ སེམས་
 གྱི་དོགས་པ་ མ་པ་ལས་ར་མེད་ལགས།

ད་ མི་ལ་ལུ་གིས་འདྲི་འོང་ལགས། ད་བའི་ འ་ནི་བཟུམ་གྱི་ ཕྱག་ལུ་ཚུ་མཇོད་པ་ད་
 ལུ་ ག་ཅི་ལས་བརྟེན་ ཏུ་མ་ག་རེ་ ཐོ་ཕོག་འོང་ག་སྟོ་ཟེར་ What may impede
 transformation ལགས། དངམ་ འཆར་དཔུལ་ རྒྱ་དོས་ རྒྱ་ཆས་ཚུ་ཨིན་མས་
 ལགས་ resources budget finance མ་ཆད་པ་སྟེ་ འཕོར་ཆེ་ཏོག་ཏོ་སྟེ་ཡོད་པ་ཅིན་

ངབཅས་ གྲོ་བདེ་བས་ལགས་ ལཱ་འབདཱ་འཇམ་ལགས། ཆད་སོང་པ་ཅིན་ ཆ་གུས་
ཐེབས་ཅིག་ར་ རང་བཞིན་གྱིས་འབད་ར་ ལང་དགོ་པ་འབྱུང་ནི་མས་ལགས།

གཉིས་པ་འདི་ ལཱ་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་བཟོམ་འདི་འཇམ་ལགས། ལཱ་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ར་བཞག་
ནི་འདི་ གནམ་མེད་ས་མེད་ར་ ལཱ་ཁག་ཨིན་པས་ལགས། ད་ རྒྱལ་ཁབ་གི་ སྤྱབས་
མ་བདེམ་ཚུ་ བཅོལ་རྒྱབ་ སླིག་གཞི་ཚུ་ ལེགས་བཅོས་སྟེ་ ག་ར་ལཱ་འགན་ཁུར་ ཆ་
གུས་ ཕྱག་ལུམ་ད་ལཱ་ འཇུས་མ་ཤོར་མ་ བཟོ་བའི་གི་ལམ་ལུགས་ཚུ་ ག་ར་ སྤྲོད་སྤྲོད་
སྟེ་ བརྟན་རྟོག་རྟོ་སྟེ་ ག་འཐེན་ཚགས་ཁར་ཚུད་དགོ་ལགས། ལམ་ལུགས་ལཱ་ར་གནས་
དགོ་ལགས། ཡུན་རིང་མོ་སྟེ་ བརྟན་རྟོག་རྟོ་སྟེ་ བཞག་དགོ་པ་ཅིག་ཨིན་ལགས།

ད་ འ་ནི་བཞག་ཚུགས་པ་ ལཱ་ཁག་ཡོད་ལགས། རང་གི་རྫོད་ལྷགས་བཟླ་ནི་གི་
thermometer ཡོད་པ་ལགས། འ་ནི་བཟུམ་ཨིན་ལགས། ད་ལྟོ་བར་སྤྱབས་ཅིག་འདི་
རྫོད་འབར་བ་ཅིན་ zero ལས་ ten འདི་ འཇམ་རྟོང་རྟོ་སྟེ་ འགྲུམ་ཨིན་ལགས། རྫོད་
གྲང་པ་ཅིན་ ལོག་མར་ ཇི་རོ་ (zero) ལཱ་འབབ་ཐོན་འོང་ལགས། ད་ ད་རེས་གི་ཕྱག་
ལཱ་ཚུ་ ག་དེ་སྟེ་ ལེགས་ཤོམ་ཡར་སོང་སྟེ་ར་འབད་རུང་ བྱལ་མ་ བདག་མེད་སྟེ་ལུས་སོང་
བཟླ་མི་མེད་ ད་ལྟོ་གི་གྲུབ་འབྲས་ཚུ་ག་ར་ འཕྲོ་བརྒྱག་འགྲོ་ནི་གི་ཉེན་ཁ་ཡོད་ལགས།

གསུམ་པམ་འདི་ མི་ག་སླིག་འབད་ནི་དང་ མི་འགྱུར་ནི་འདི་ ལཱ་ཁག་ཨིན་ལགས། ད་
ནང་པའི་ཆོས་ལཱ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལཱ་འདི་ འབྲུག་པའི་མི་སེར་གི་ བྱ་བ་སྤྱོད་ལམ་
བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ སླིག་ལམ་ཆོས་གསུམ་ ཐ་དམ་ཆོག་ ལས་རྒྱ་འབྲས་ ཕྱག་
ལུ་ཐངས་ དམ་ཆོག་སྤྱང་ཐངས་ མཐོ་བསམ་བཏང་ཐངས་ འབད་བཞག་བཅའ་བཞག་
གི་ཐད་ཁར་ལྟོད་པ་ད་ ངལ་རངས་རྟོག་རྟོ་ འཇམ་སྤྲོད་ནང་ལཱ་ དཔྱེ་སྟོན་བརྟུབ་སྟེ་ཡོད་
ལགས། ད་ ངགིས་སྤྱབ་མི་འདི་ ཏུས་རབས་ ༡༡ གི་ལམ་བདེ་ བཟང་སྟེ་འགྲོ་
བའི་བསྐྱང་ལས་ འགན་ཁུར་མི་འདྲ་ལགས། ལཱ་འབད་ཐངས་ བཅའ་ཐངས་ མཐོ་
བསམ་བཏང་ཐངས་ བརྒྱ་ཆ་ལས་བརྒྱ་ཆ་ ཏུས་དང་བསྟུན་པའི་གི་ ཡོན་ཏན་གི་ཤེས་ཚད་

ལྷོགས་གྲུབ་ སེམས་ཤུགས་ སྤར་བ་དྲགས་སྟེ་འབད་ཚུགས་པ་བཟོ་ནི་འདི་ ང་བཙས་ མི་
སེར་ག་སྒྲིག་འབད་དགོ་ལགས། ད་ལྟོ་བཟུམ་སྟེ་སྟོད་པ་མི་བདུབ་ལགས་ མི་འགྱུར་དགོ་
ལགས། ད་ ཡིག་ཚང་ནང་ལུ་སྤྱིད་བྱུས་གཉིས་ ཡར་སོར་ནི་ མར་སོར་ནི་འདི་འཇམ་པ་
ལགས། མི་འགྱུར་བ་འདི་ གནམ་མེད་ས་མེད་ལཱ་ཁག་ཡིན་ལགས།

འདི་ འ་ནི་འགན་ཁུར་སྒྲོམ་མས་ལགས། ད་ ལ་ལུ་གིས་མཐོ་འོང་ལགས་ ད་ རྒྱལ་ཁབ་
ཀྱི་ཕྱག་ལཱ་ཚུ་ ད་རེས་ནངས་པར་མཛད་པ་བཞིན་དུ་ར་ རྒྱབ་འབྲས་ཅིག་འཐོན་ཐོན་བར་
ན་ ཅུས་ཚེད་ ག་དེས་ཅིག་འགོར་སྤོང་ག་སྟོ་བེར་ ད་ རེ་ཁ་ཐུག་ལས་འདི་ ཁག་གསུམ་
མཐོང་མས་ལགས།

ཁག་དང་པམ་འདི་ ལཱ་འགོ་བཙུགས་ནི་མེད་པ་ལས་ ད་རེས་ དང་པར་ ག་ར་གིས་
མཐོང་ཚར་ཡི། རྒྱབ་འབྲས་འཐོན་དེས་ལགས། ད་ དབྱེ་འབད་བ་ཅིན་ ལཱ་ ཡར་ ཞི་
གཡོག་ལྷན་ཚོགས་ལས་འགོ་བཙུགས་ ད་ཅི་གོང་ལས་སྤྱི་བཟོ་བཟུམ་སྟེ་ར་ ད་ ཞི་
གཡོག་པ་གི་སྒྲིག་གཞི་ བཅོམ་རྒྱབ་དགོཔ་འདུག་ལགས། ས་སྟོང་བསུབ་དགོཔ་འདུག་
སྤྱབས་མ་བདེམ་ལེ་ཤ་འདུག་ བདག་མེད་སྟེ་མ་བཞག་པར་ ད་རེས་ནངས་པར་ཕྱག་ལཱ་
ཚུ་ མཛད་པ་བཞིན་དུ་ར་ཡོད་ལགས། འདི་གུ་ལུ་ ཞི་གཡོག་པ་ཚུ་འབྲས་ཤོར་སོང་པ་ཅིན་
འགན་འཁྲིའདི་ བཀལ་ར་བཀལ་དགོ་ལགས་ འདི་ཁག་ཆེ་བས། ད་ ད་རེས་ནངས་
པར་ ཕྱག་ལཱ་མཛད་ཐངས་འདི་ར་ ཉིན་མ་གཅིག་བ་ཉིན་མ་གཅིག་ འགྱུར་ཉེ་སྟེ་འགྱུར་འདོ་
ལགས། དག་འ་སྟོ་མེད་པར་ འགན་ཁུར་སྒྲོམ་ནི་འདི་གིས་ ཞི་གཡོག་པ་ཚུ་ སྒྲིག་བཙའ་
དགོ་ལགས། འདི་ཡང་མཛད་འདེས་ལགས། དེ་གུ་ལུ་ཞི་གཡོག་པ་ཚུ་གི་ འགན་ཁུར་འདི་
གསལ་ཉོག་ཉོ་སྟེ་བཟོ་སྟེ་བྱིན་དགོ་ལགས།

དེ་གུ་ལུ་ ཉིང་བདའ་སྟེ་ ཕྱིས་བདའ་བཏང་ཤེས་དགོ་ལགས། ལཱ་འདི་མཛད་རེ་མཛད་ཚད་
གཅིག་ཤོ་ རྒྱབ་འབྲས་འཐོན་སྟེ་ རོགས་ ཕྱག་ལཱ་མི་ཚུ་གི་སེམས་ཁ་ལུ་ ཚ་གུས་བཙུག་
དགོ་ལགས། འ་ནི་བཟུམ་ ཕྱག་ལཱ་ཚུ་མཛད་པའི་བསྐྱང་ལས་ རོགས་ ཞི་གཡོག་པ་ཚུ་

གིས་ཡང་ འཕྲུལ་ར་ ཨ་རྟག་བ་ལྟག་པ་ཅིག་ འབད་བྱིན་མས་ལགས། ཅུ་འགོངས་མས་
ལགས་ མཉོ་བསམ་ཐེབས་གཏང་མ་མས། འ་ནི་ཚུ་ མི་སེར་ལུ་ སུན་ཐོགས་པའི་གི་
གནད་དོན་ལག་ཆེ་ཏྲག་ཏྲ་ཅིག་ཨིན། འ་ནི་ཚུ་ མཐོང་མའི་བསྐྱང་ལས་ རང་བཞིན་གྱིས་
སྤྱོ་ ར་རང་ཡང་ཐེབས་ཅིག་ར་ གློ་བཞེ་བས་ལགས་ སེམས་དག་འ་བས་ལགས་ སག་
ལང་མ་མས་ལགས།

དཔེ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཅིན་ དེ་ཆེ་ རྒྱུ་མཐོང་དང་གསར་ཤོག་ནང་ལུ་ BOB ཨིན་མས་ལགས།
ཉིན་མ་གཉིས་གསུམ་དེ་མ་ཅིག་ ཁོང་ online service འདི་ offline ཡར་སོང་རུག་
པ་ལགས། མི་སེར་གྱི་ལུ་ལུ་ཐོ་ཕོག་ མི་ རྣམ་རྟོག་ལང་ རྣང་དོག་ ལྟ་བས་མ་བདེ་ལག་
ཁ་བཟོ་དའི་ལགས། ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ ག་དེ་སྤྱོད་མཇོང་མཇོང་པ་སྤྱོད་ ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་
ལྟ་བས་མ་བདེ་མ་ཡ་ ག་ཅི་བཟུམ་གྱི་ལྟ་བས་མ་བདེ་མ་ བར་བར་ཞག་ཅིག་ལས་ offline
འཁྱོེལ་སྤྱོད་ བཅོལ་རྒྱུ་བ་དོ་ བསྐྱུག་སྤྱོད་ཤིག་ རྣངས་པ་ལས་ལོག་འཐོན་འོང། ལྟ་བས་
མ་བདེ་མ་ཨིན་མ་སྤྱོད་ར་ཆགས་མི་བཞག། ལྟ་ག་ལས་མར་སྤྱོད་མི་ཚུ་གིས་ དབའི་ དེ་སྤྱོད་མ་
འབད་ ཁྱེད་བཟུ་མི་ཚུ་གིས་བཟུ་དགོ་ཟེར་ དུ་མ་ག་ཅིག་སྤྱོད་འཐོན་འོང་པ་ཅིན་ དབའི་
ཐབས་མེད་པར་སྤྱོད་ཨིན་སྤྱོད་ེད་ ཡར་ལས་ར་ བཀའ་ཁྲིམ་དགོངས་ཁྲེལ་འོང་མ་མས་ས་
ཨ་ཙི་ཅིག་ ཁྱེད་གྱིས་བཟུ་བྱིན་ད་མས་ཟེར་ ཡི་གུ་ཅིག་ཡང་བྲིས་སྤྱོད་ འ་ནི་མ་ཅིག་ལས་
བརྒྱུ་མི་འབད་ལགས།

ད་ ད་རེས་ནངས་པར་ transformation ཟེར་ འཇུར་བ་དང་ལེགས་བཅོས་ག་
ར་ འགན་ཁུར་ཐེབས་འབག་པ་བཟོ་བའི་བསྐྱང་ལས་ ག་ཅི་མཐོང་ཅི་ལགས། Royal
Monetary Authority(RMA) གིས་ དངམ་ར་ BOB ལུ་ ཚོགས་བཟང་བཀུག་པ་
སྤྱོད་ཅ་སྤྱོད་ སྤྱི་ག་བཅགས་ཏེ་སྤྱོད་ཡང་མ་བཞག་པར་ ལྟ་ག་སྤྱོད་ཁ་ལུ་ ཏྲག་ཐག་མཁན་མ་
ཉེས་ཁྲིམས་བཀའ། འ་ནི་ ཏྲགས་མཚན་ལེགས་ཤོམ་ཅིག་ཨིན་པས་ལགས།

དེའབདཱ་ད་ གྲུབ་འབྲས་ངོམ་འདི་ RMA གིས་ BOB ལུ་ Business Continuity Plan ཟེར་ ད་ལས་པར་ འགོ་བཟུང་སྟེ་ ཁྱེད་ཀྱིས་སྟབས་མ་བདཱེ་ ཐོན་སྤེལ་གྱིས་ སྟབས་མ་བདཱེ་འདི་ བཅོམ་ཆུབ་ཟེར་ བར་ན་ གན་ཆུ་བཙུགས་ཏེ་སྟེ་ ཐབས་ལམ་བཏོན་ སྲིད་བྱས་གསར་པ་བཙུམས་ ད་ མ་ལྟོད་ མ་ལུས་པ་ཅིག་སྟེ་བཞག་ དགོ་ཟེར་ ག་ར་ ཆ་གྲུས་ཅིག་བཙུགས་ ལཱ་འབད་འདེས་ ལཱ་འབད་ཡི། མ་འབད་མི་ལཱ་ ཡང་ RMA གིས་རྟེན་བདའ་སྟེ་ ཅིས་བདའ་བཏང་ གྲུབ་འབྲས་མ་འཐོན་ཚུན་ཆོད་བཟླ་ ཕྱིན་ཅུག་ལགས།

ཆུལ་ཁབ་ནང་ལཱ་ སྟབས་མ་བདཱེ་ སློམ་སློམ་ཆུང་ཆུང་ཟེར་མེད་ལགས། ག་ར་ཁག་ཆེ་ མི་མེར་ལཱ་ཁག་ཆེ། ཐོན་མ་ཅིན་ འཕུས་ཤོར་སོང་པ་ཅིན་ འགན་འཁྲི་འདི་ བཀའ་རང་ བཀའ་དགོ། བཟླ་མི་ཅིག་དང་ སླབ་མི་ཅིག་དགོ་རང་དགོ། འགན་འབད་དགོ་ལགས། དེ་སྟེ་ཡང་མི་བཏུབ་ སྟབས་མ་བདཱེ་འདི་ ཅང་དག་བཀོ་མ་བཞག་པར་ བཅོམ་ཆུབ་ ཕྱིན་དགོ། བཅོམ་ཆུབ་ད་ལཱ་ཡང་ ཡར་ལས་མར་བཟླ་མི་ཚུ་གིས་ འགོ་ལས་མཇུག་ཚུན་ ཆོད་ བཅོམ་ལུགས་བསྐྱེད་དགོ་ལགས། འ་ནི་གཉིས་ཁ་འཐབ་སྟེ་སྟེ་ ད་རེས་ BOB དང་ RMA གི་བར་ན་ ཁོང་རང་པར་དང་ཚུར་སྟེ་ ལཱ་མ་འབྲམ་སྟེ་འབད་ས་མཐོང་མ་ད་ ངར་ཡང་གནམ་མེད་ས་མེད་སག་ལང་ཡི། འ་ནི་ཚུ་ གྲུབ་འབྲས་ཨིན་པས་ལགས།

ད་རུང་ དཔྱེ་སྟེ་སླབ་པ་ཅིན་ བཅག་འཕུ་ལྷན་ཚོགས་ཨིན་པས་ལགས། དམངས་གཙོ་ ལམ་ལུགས་འགོ་བཙུགས་ ད་ལོ་ ༡༥ ཡང་ ལང་ནི་འབད་འདོ་ལགས། དེ་ཆེ་ཁམས་ ཅིག་ཁ་ལཱ་ བཅག་འཕུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཡང་ ད་ ཆ་གྲུས་ཐེབས་ཅིག་ལང་ ད་ ལཱ་ཅིག་ ཡང་འགོ་བཙུགས་ འགན་ཁུར་ཅིག་ཡང་འབག་ ད་ མ་འབྲམ་ཅིག་སྟེ་ ད་ བཅག་འཕུ་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་སླབ་མས་ལགས། དམངས་གཙོ་ལམ་ལུགས་ ཐེབས་ར་ སྤྱིང་སྤྱིང་བཟོ་ དགོ། ལེགས་བཅོས་འབད་དགོ། སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་འབད་རུང་ འདེམས་ངོ་འབད་རུང་ ཁས་བླངས་ར་འབད་རུང་ སྤྱུ་ཆད་འདི་མེད་དགོ། raise the bar ཟེར་ we must raise the bar ག་བ་དགའ་སྟེ་ ངགིས་ཤེས་ལགས། དམངས་གཙོ་ལམ་ལུགས་ཀྱི་

ཕྱག་ལུ་ དེ་བསྐྱང་མཛད་གནངས་ད་ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་ ང་རའི་ཡབ་ ང་བཅས་ཕྱག་
ཁྱ་སྟེ་ཡོད་ལགས། དེ་བསྐྱང་ལས་ར་ འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་གིས་མཁུན་པ་ལགས།

དམངས་གཙོ་ལམ་ལུགས་འདི་ ལམ་ལུགས་གསར་པོ་ཡིན། འདི་ ཉམས་ཐུང་ཆེན་མ་ཅིག་
མེད། ཡིན་ཏེ་འབད་རུང་ ད་རེས་སོན་བཙུགས་བཞག་ ར་བཏགས། བྱལ་མ་གིང་བཟུམ་
སྟེ་ སོམ་རྒྱགས་འོང། ཏུས་གཏན་རྒྱུང་ར་ དམངས་གཙོ་ལམ་ལུགས་འདི་ མི་སེར་གྱིས་
སློ་གཏད་ཚུགས་པ་འབད་ར་བཞག་དགོ། དམངས་གཙོ་ལམ་ལུགས་འདི་ ཏུས་ཨ་རྟག་ར་
རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་སེར་ལུ་ ཡན་ཐོགས་པ་འབད་ར་བཞག་དགོ། དམངས་གཙོ་ལམ་ལུགས་
འདི་ ད་ལྟོ་འགོ་བཙུགས་དགོཔ་ཡིན། ལོ་ལས་ལོ་བཅད་དེ་ ལེགས་བཅས་འབད་དེ་སྟེ་
དམངས་གཙོ་ལམ་ལུགས་ འཛུམ་གྱིང་རྒྱལ་ཁབ་ལེ་ཤ་ནང་ཡོད་ལགས།

དེ་འབདམ་ད་ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ རྒྱལ་ཁབ་གི་ལམ་ལུགས་འདི་ གཞན་དང་མ་
འདྲམ་ཅིག་སྟེ་ རོགས་བ་དྲག་པ་སྟེ་བཅོ་ལྷེ་འདི་ གནམ་མེད་ས་མེད་ཁག་ཆེ། ལོ་བཅོ་ལྷ་
གི་རྒྱབ་ལས་ ད་རེས་ བཅག་འབྲུ་ལྷན་ཚོགས་གིས་ཡང་ དན་པ་ཐེབས་ཅིག་བཏགས་
ཆ་གུས་ཐེབས་ཅིག་བཏགས་ འགན་ཁུར་ཅིག་འབག་ ལུ་ཡང་ཐེབས་ཅིག་ར་ འབད་བྱིན་
འདེས་ལགས། དེ་ལས་ནི་ བལྟ་བཤལ་པའི་སྲིད་བྱུས་བཟུམ་སྟེ་སོན་འོང། SDF ཟེར་
དེ་བསྐྱང་སྟེ་ལོ་ ༡༩༩༡ ལུ་ ཏུམ་ག་ཅིག་བཅོ་ལ་རྒྱབ་མི་འདི་ ལོ་རྩི་ ༣༠ ལྷག་པ་
ཅིག་ སྤང་མེད་སྟེ་ ཁག་མ་ཆེན་བཟུམ་སྟེ་བཀོ་བཞག། ད་ནི་ བཅོ་ལ་རྒྱབ་པའི་བསྐྱང་
ལས་ རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བྱེམ་ཕོག་པ་མས། བལྟ་བཤལ་པའི་སྲིད་བྱུས་འདི་ ཡར་བཏོག་
བཞག་ ད་རེས་དམངས་གཙོ་ལམ་ལུགས་འདི་ ག་ནི་བ་ ཅ་ཅན་གྱི་འགན་ཁུར་ཅིག་ཡིན་
ལགས། འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་ ང་རའི་ཡབ་ འབངས་མི་སེར་གྱི་སློན་ལམ་དང་ རེ་བ་རེ་ཆེ་
ཚུ་ སེམས་ཁར་བཞག་སྟེ་འབད་ར་ ང་བཅས་གེ་ར་གིས་རྩ་འགོངས་ཏེ་ ཕྱག་ཁྱུ་དགོ།

ད་རེས་ བཅག་འབྲུ་ལྷན་ཚོགས་གིས་ ད་ལོ་ ༡༥ དེམ་ཅིག་གི་རྒྱབ་ལས་ ཏེ་མ་གི་
འཆར་གཞི་དང་འབྲེལ་ཏེ་འབད་ར་ འགན་ཁུར་འབག་མི་འདི་ལུ་ཡང་ དེ་ལུ་འདི་ ངལ་
རངས་ཡོད་ལགས། ད་ ད་རེས་ནངས་པར་ ལོ་རྒྱུས་གསར་པ་གཅིག་པོ་འདི་ དབའི་ མི་

གསར་པ་ གདོང་གསར་པ་ལེ་ཤ་ཅིག་ར་ གདོང་ཁར་ཐོན་ཏེ་འགན་ཁུར་འབག་འདོ་ཟེར་
 ད་ ད་རེས་ཀྱི་ transformation ཟེར་ བསྐྱར་བ་དང་ལེགས་བཅས་ཀྱི་ཕྱག་ལུ་འདི་
 ད་ བླ་གཞིན་ཚུ་ལུ་གོ་སྐབས་བཅོམ་ཨིན་པས་སྒོ་ཟེར་ འདི་མི་བདེན་ལགས། མཉམ་ཤོས་
 དང་ན་གཞིན་གྱི་བར་ན་ ག་ཅི་སྟེ་དབྱེ་བ་སྟེ་བ་ལགས། ད་རེས་ ག་ཅི་མཇལ་ཡི་ཟེར་བ་
 ཅིན་ ལྷོགས་གྲུབ་ལུ་ གཙོ་བོར་བསྟེན་གནང་མ་མས་ལགས། ལྷོགས་གྲུབ་ཁག་ཆེ་ཟེར་
 སྐབ་མས་ལགས། ལྷོགས་གྲུབ་གདོང་ཁར་བཏོན་མ་མས་ལགས་ ལྷོགས་གྲུབ་ལུ་ རྒྱབ་
 སྐྱོར་གནང་མ་མས་ལགས།

ད་ འབྲུག་ལུང་པ་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱུང་ལགས་ ཉེན་ཁག་ཆེ། ཕྱག་ལུ་མཇེད་པ་ད་ལུ་ ལྷོགས་
 གྲུབ་ལུ་ སྒོ་གཏད་ཤེས་དགོ་ལགས། འ་ནི་བཟུམ་གྱི་རྟགས་མཚན་ཚུ་མཇལ་ཤ་ད་ ང་རང་
 སེམས་དག་འ་བས་ལགས། ད་ སྐབ་པ་ཅིན་སྐབ་ཡང་མི་ཚར་བས།

དེ་བ་འདི་ ཁག་གཉིས་པ་ནང་འགྱུ་བ་ཅིན་ ཅུས་ཚེད་ག་དེམ་ཅིག་འགོར་འོང་ གྲུབ་འབྲས་
 ཐོན་ཐོན་མ་གྱི་བར་ན་ ད་ཁག་གཉིས་པ་འཇམ་འདི་ ཕྱག་ལུ་འདི་ ཨ་ཙོ་རྒྱ་ཆེ་སུ་གཅིག་སྟེ་
 ཡོད་ སྤྲིད་བྱས་བརྩམས་བྲངས་ཀྱི་ ལེགས་བཅས་ཀྱི་ཕྱག་ལུ་ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གི་ སྒྲིག་
 གཞི་ ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ ཕྱག་ལུ་རྣམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་ དེ་ཚུ་བཅས་ཁ་རྒྱབ་ནི་ དཔལ་
 འབྱོར་གྱི་ཕྱག་ལུ་ གཞུང་སྐྱོང་གི་ཕྱག་ལུ་ འ་ནི་ཚུ་འདི་འགོ་བརྩམས་ཏེ་ དེ་གི་གྲུབ་འབྲས་
 འདི་ ལུ་ད་རེས་འབད་ བྲངས་པ་ཐོན་འོང་ཟེར་ མི་འོང་ལགས། ཅུས་ཚེད་ཨ་ཙོ་འགོར་
 འོང་ལགས་ ང་རང་གིས་བལྟ་ཤ་ད་འདི་ ལོ་གཉིས་ གསུམ་ ཡང་ན་ བཞི་ དེམ་ཅིག་
 འགོར་འོང་ཟེར་ མཉོམ་མས་ལགས།

ད་ ཁག་གསུམ་པམ་འདི་ མི་ལ་ལོ་གིས་འབྲི་འོང་ལགས། ད་ ད་རེས་ཀྱི་
 transformation དང་ ལེགས་བཅས་འགྱུར་བ་གི་ཕྱག་ལུ་འདི་ བླ་མཇུག་བསྐྱེ་
 འོང་ག་སྒོ་ཟེར་ ཅུས་ཅི་མཇུག་བསྐྱེམ་ཨིན་ན་ སང་ཕོད་མཇུག་བསྐྱེམ་ཨིན་ན་ཟེར་ འདི་
 མཇུག་བསྐྱེ་ར་མི་བསྐྱེ་ལགས། མཇུག་བསྐྱེམ་ཨིན་ཟེར་མེད། ད་ ད་ལས་ཕར་འགོ་བཟུང་
 ཅུས་ཅི་དང་སང་ཕོད་ཟེར་མི་སྐབ་ལགས། ད་ ད་ལས་ཕར་འགོ་བཟུང་ ད་རེས་དང་ བྲངས་

པ་ཡིན་ལགས། ལཱ་འབདམ་ད་ལུ་ བཙུ་བདའ་གཏང་ནི་འདི་ མ་ཆད་པ་སྟེ་ར་འབད་སྟོད་
 འོང་ལགས། མི་གཅིག་འབྱུང་ཤོར་སོང་པ་ཅིན་ འགན་འཁྲི་བཀའ་ནི་འདི་ དེ་ གནམ་
 མེད་ས་མེད་ཁག་ཆེ་ དེ་ལུ་འགྱུར་ནི་ཟེར་མེད། ལཱ་འབདམ་ད་ལུ་ འགོ་བཙུགས་མི་འདི་
 མཇུག་མ་བསྟུ་ཚུན་ཆོད་ གྲུབ་འབྲས་མ་འཐོན་ཚུན་ཆོད་ བཟླ་མི་ཚུ་གིས་ འབྱུང་ཤོར་
 མེད་པར་བྱག་ལྷན་འདི་ དེ་འབད་ཚུགས་པ་ལགས། ག་ར་གིས་སེམས་ཁ་ལུ་ ཆ་གྲུས་
 བཙུགས་ཏེ་གིས་ དེ་ཡང་ ཁག་ཆེ་ དེ་ལུ་ཡང་འགྱུར་ཡི་ཟེར་མེད་ལགས།

ད་ ད་ལས་ཕར་འགོ་བཟུང་སྟེ་ མ་འོངས་པ་གི་ ལམ་བདའ་འགྲོམ་ད་ལུ་ རང་གིས་ལམ་
 འཛོལ་ ཐབས་ལམ་གསར་པ་བཏོན་ སྟབས་མ་བདེམ་འཐོན་ བཅོཁ་རྒྱབ་ ག་ར་གིས་
 ཨ་རྟག་དང་མ་འདྲ་བའི་འགན་འབག་ ཅུ་འགྲོངས་ཏེ་སྟེ་ར་འབད་འོང་ལགས།

ད་རུང་གཅིག་ འོགས་སེལ་ཅིག་འབད་དགོ་པས་ལགས། ད་ཅི་གོང་ལས་སྒྲབ་དོ་བཟུམ་སྟེ་
 RMA གིས་ BoB འདི་ གྲོམ་ཅིག་འབལ་རྒྱག་མེན་ན་ལགས། རོགས་ མི་གིས་ འ་
 བཟུམ་མཐོང་འབདམ་ད་ ད་རུང་ ལ་ལུ་གིས་ སྒྲབ་འོང་ལགས། དབའི་ ད་རེས་དང་
 འགྱུར་བ་དང་ transformation ལུ་ ལེགས་བཅོས་གྱི་ལཱ་འདི་ མི་ གྲོམ་འབལ་ནི་
 འདྲས་མེན་ན་ཟེར་ དཔའ་ འདྲོག་པས་ཟེར་ རང་གིས་ འི་བ་བཀོད་དགོ་པས་ལགས།

ང་བཅས་ག་ར་ ག་ལུ་བྱག་ལུམ་སྟོ་ RMA ལུ་བྱག་ལུམ་ཨིན་ན་ BoB ལུ་བྱག་
 ལུམ་ཨིན་ན། ཞི་གཡོག་ལྷན་ཆོགས་ལུ་ བྱག་ལུམ་ཨིན་ན། ལྷན་ཁག་ལུ་བྱག་ལུམ་ཨིན་
 ཅ། གཙུག་སྟེ་ཡིག་ཚང་ཁག་ལུ་བྱག་ལུམ་ཨིན་ན། ག་ལུ་བྱག་ལུམ་སྟོ་ མི་སེར་གྱི་མཐའ་
 དོན་ལུ་ བདག་འཛིན་འཐབ་དགོ་ལགས། མི་སེར་གྱི་སྦྱིད་སྦྱག་བཟླ་དགོ་ ལྷག་ལས་ཕར་
 སྟོད་མི་འགན་འབག་མི་ཚུ་ བྱམས་དང་སྦྱིང་ཇེ་ ཡར་སྟོན་ད་པ་ཅིན་ མར་ མི་སེར་ལུ་མི་
 སྟོད་ལགས། ག་དགའམ་སྟེ་བཞག་ད་པ་ཅིན་ མི་སེར་དགའམ་སྦྱང་འོང་ བྱང་དོག་འོང་
 སྟབས་མ་བདེམ་འཐོན་འོང་ ད་རེས་གྱི་འགྱུར་བ་སྟོམ་ཤོས་ར་འདི་ཨིན་ལགས།

ལྷག་ལས་ཡར་ལྗོངས་མི་ཚུ་ འགན་འབག་མི་ཚུ་ སླིག་བཅག་ འཇུག་ཤོར་སོང་པ་ཅིན་བོམ་
 འབལ་ སླབ་མི་བཅུགས་ བཅི་བདེ་འགྲང་ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ རྒྱལ་ཁབ་སྤྱིང་སྤྱིང་
 བཟོ་དགོ་པ་ཅིན་ བཟོ་ཐངས་དེ་སྤྱོད་ཡིན་ལགས། མ་འོངས་པའི་མི་སེར་གྱི་མཐའ་དོན་གཙོ་
 བོ་བཏོན་དགོ་པ་ཅིན་ འབད་ཐངས་དེ་སྤྱོད་ཡིན་ལགས། ལྷག་ལས་ ཡར་གྱི་ཚུ་ སེམས་བག་
 ཡོངས་ཤོར་མ་བཅུག་པར་བཞག། བལྟ་མི་གིས་ བལྟ་མ་བལྟ་ས་རང་ལྟོད་ བསྐྱེམ་མི་གིས་
 བསྐྱེམ་བསྐྱེམ་ས་རང་ལྟོད། ད་ འ་ནི་བཟུམ་སྤྱོད་ ལྷག་ལུ་མཛེད་ཚུགས་པ་ཅིན་ མི་སེར་ལུ་
 བྱམས་དང་སྤྱིང་རྩེ་ཐོབ་ལགས། མི་སེར་གྱི་མཐའ་དོན་ བདག་འཛིན་འཐབ་ཚུགས་པ་ལགས།
 མི་སེར་ དག་འཁྱོག་ཏྱི་སྤྱིད་ཏྱི་བཞག་ཚུགས་ལགས།

ད་ ལ་ལུ་གིས་འདྲི་འོང་ལགས། འ་ད་ རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ལྷག་ལུ་ཚུ་ གསར་པ་སྤྱོད་
 རྣམ་པ་སྤྱོད་ཚུགས་སྤྱོད་མཛེད་པ་ད་ལུ་ ད་ ཨ་ཙཱི་ཅིག་ རྒྱལ་ཁབ་རྒྱུ་ཀྱང་ལུ་འདྲི་
 མཐོ་བསམ་འདྲི་ ཨ་ཙཱི་ སྤྱོད་མི་དྲག་ག་ཟེར་ དཔག་ཚད་འདྲི་ མཐོ་དྲག་པས་ཟེར་
 ཡང་ན་ རེ་འདྲི་འདྲི་ ཆེ་བས་ཟེར་ are we being too idealistic ད་འབྲུག་ལུ་འདྲི་
 ག་ར་ གིས་སླབ་ཡིན་ལགས།

དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ རྩོན་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་ རག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་
 གྱི་ བྱིན་ལྷབས་ཅན་གྱི་ གཞན་དང་ མ་འདྲ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་འདྲི་ ལྷན་རྒྱ་འཕགས་
 པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་ཟེར་ ཡིན་པ་ཅིན་ ལྷན་རྒྱ་འཕགས་པའི་ ལྷག་ལུ་ཅིག་
 མཛེད་གནང་དགོ་ལགས། as we say that when extraordinary country then
 we must do extraordinary work ལགས། unless we are exceptional,
 it will be very difficult to survive ལགས། རྒྱལ་ཁབ་རང་རྒྱུང་ལགས། རི་དང་
 བྱག་གི་རྒྱལ་ཁབ་ མི་སྤོབས་འདྲི་གང་མ་མེད་ ལྷག་པོ་འདྲི་མ་ཐལ་ སྤོབས་ཚུད་ བྱང་ཁ་
 ཐུག་བལྟ་བ་ཅིན་ China རྩོ་ཁ་ཐུག་བལྟ་བ་ཅིན་ India རྒྱལ་ཁབ་སྤོབས་གཉིས་གྱི་
 བར་ན་ ཨེབ་ཏྱ་རྒྱབ་སྤྱོད་ འཛམ་གླིང་གི་གནས་སྤངས་འདྲི་ འགྱུར་བའི་བསྐྱང་ལས་ འདྲི་

དང་འབྲེལ་བའི་གི་ རྟག་པ་བརྟན་པ་ག་ནི་ཡང་མིན་འདུག ཉེན་ཁ་ཆེ་བས་ལགས། ང་
བཅས་ ཁ་བརྒྱུད་སྡོད་པ་འདི་ མི་བདུབ་ལགས།

ལྷ་མ་ བསྐྱལ་ས་བསྐྱལ་འོང། རོགས་བ་བྲག་པ་སྟེ་ ལཱ་འབད་དགོ། རོགས་བ་ལེགས་པ་
སྟེ་སྡོད་དགོ། ཕ་འགོངས་ཤེས་དགོ། མ་འབྲམ་འབད་ར་བཟོ་དགོ། ད་ ང་ར་རྒྱལ་པོ་
འབད་ རྒྱལ་པོ་གི་འགན་ཁུར་ཅིག་ཡོད་ལགས། ད་ དམ་ཆེག་དཔང་བཙུགས་ཏེ་སྟེ་ ལྷག་
བསམ་རྣམ་དག་གི་ཐོག་ལས་སྟེ་ཕྱག་ཞུམ་ད་ ད་ མི་སེར་གྱིས་ འགན་འབག་མི་རྒྱགས་
ཆགས་ཁར་མི་རྩུད་ འཇུག་ཤོར་ལྷག་ཟེར་བ་ཅིན་ མི་གིས་འབད་དགོ་ འབད་རྒྱགས་ཟེར་
སྟེ་བ་ར་མི་སྟེ་བ་པ་ལགས།

འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་ མི་སེར་ ལག་པ་སྤར་རིག་པ་ལས་བརྒྱལ་མེད་རུང་ ང་བཅས་
མི་སེར་གོ་ཆོད་ལགས། མཉོ་བསམ་གཏང་ཤེས་ འགན་ཁུར་འབག་རྒྱགས་ ཆགས་ཁར་
རྩུད། ད་རིས་མ་ཤེས་ནི་ རངས་པ་ཤེས་པ་བཟོ་རྒྱགས། ཕ་འགོངས་ཤེས་ འགན་ཁུར་
གཅིག་ར་འབག་སྟེ་འབད་ད་པ་ཅིན་ ང་བཅས་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ གཞན་དང་མ་འབྲམ་སྟེ་ ད་
རེས་བ་བྲག་པ་སྟེ་ ད་རེས་བ་ལེགས་པ་སྟེ་ བ་གཞོན་རྩུ་ལུ་ ངལ་རངས་ཏོག་ཏོ་སྟེ་ བཙེ་
སྡོད་རྒྱགས་པ་སྟེ་ བཟོ་ར་བཟོ་རྒྱགས་ལགས།

ད་ ང་གིས་ ད་ཅི་ གློ་འགོ་བཙུགས་པ་ད་ཡང་ ཨ་ལོ་གི་ཨའི་ལོ་ ༡༧ གཡུས་ མར་
པརྫ་དག་འཆལ་ལས་ བུ་ལོ་བཞི་ མོ་གི་སྟོར་ལས་སྟེ་བ་ཅི་ལགས། མོ་གི་མིང་ གམ་བདེ་
ཆེན་ཟེར་ ད་ ཡངན་ མོ་ར་ད་ལྟོ་ རྒྱུང་མཐོང་ནང་བཟུ་སྟེ་སྟེ་ ད་ལྟོ་ ལཱ་འབད་དེ་སྟེ་ མ་
མཐོང་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་མ་ ཕྱི་རུ་ཁམས་ཅིག་ལས་འདི་ ད་ མོ་ར་གི་ རོ་ཤེས་པ་རྒྱ་གིས་
སག་ལང་སྟེ་སྟེ་ ད་བའི་ གམ་བདེ་ཆེན་ ད་རིས་འབད་ནི་ ཞབས་ཀྱི་གསུང་བཤད་ནང་ལུ་
ཁྱོད་ཀྱི་སྟོར་ལས་གསུང་འདེས་སྟེ་རེད་ཟེར་ མོ་ར་ ག་ཅི་ཡིན་ན་ མ་ཤེས་པ་ཐལ་ རྣམ་
རྟོག་ལང་སྟེ་སྡོད་འོང་ལགས།

ངརང་མཛོ་མས་ལགས། ད་ མི་གཅིག་གིས་ ཀམ་བདེ་ཆེན་ལུ་འགྱུ་སྟེ་ དེས་ མངའ་
བདག་རྒྱལ་པོ་གིས་ གསུང་བཤད་ནང་ལུ་ ག་ཅི་གསུངས་འདེས་ཟེར་ འནི་ ཀམ་བདེ་
ཆེན་གྱིས་སྤྲུལ་འོང་ལགས། རྒྱལ་པོ་གིས་གསུངས་འདེས་ ཉེ་མ་ ཕྱག་ལུ་ལེ་ཤ་མཛད་
ཅུག་ མཛད་ཡང་མཛད་ཅི། དེ་ལས་ བར་ན་ལས་ ཐང་ཐིག་རེ་ཤོར་སྟེ་ མཛོ་མི་དང་
འཁྲིལ་ དུམ་ག་ཅིག་ འགྱུ་མ་བདུབ་ འཇུག་ཤོར་སོང་ཅུག། ཨིན་ཏེ་འབད་རུང་ འདི་
ཁྱད་མིན་འདུག་ ག་དེ་སྟེ་འབད་བ་ ཐབས་མེད། འཇུག་འབད་ནི་ ཚར་གཉིས་ཤོར་ནི་མི་
འོང་ བཀལ་སར་བཀལ་འོང་ཟེར་ ཉེ་མ་ད་ཕྱད་བ་ད་ དེས་ར་ ཉེན་ཁ་ཆེ་ ཚ་གུས་ལང་
དགོ། བཙུག་རྒྱལ་མ་རྒྱལ་ས་པའི་དཔེ་མེད་ ཕྱག་ལུ་མི་ ང་བཙས་ག་ར་ཡོད།

དེ་གི་ནང་དོན་ཉིད་ལས་ མི་སེར་གྱིས་འབད་ནི་ རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ལུ་ཤ་ཆ་ ག་ར་གིས་
འགན་ཁུར་ཅིག་ ཉ་ གོ་མ་གོ་བའི་ཁྱད་པར་ཅིག་ཨིན། ད་ལས་ཕར་ མི་སེར་ལུ་ གོ་
བན་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་སྤྱོད་ཞིན་མ་ལས་ མི་སེར་གྱིས་ར་འཇུག་བད་འཆི་ཟེར་ མི་སེར་གྱིས་ར་
འགན་འབག་སྟེ་ འགན་འཁྲི་འབག་སྟེ་ ཕྱག་ཕྱིད་འདི་ཁུར་ཁུར་འོང་ཟེར། ད་ ཁུར་བའི་
བསྐྱང་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་འདི་ རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་ སྤྱིང་སྤྱིང་ཐབས་འོང། འདི་ག་ར་ མ་
འོངས་པ་གི་དོན་དག་ལས་ བྱ་གཞིན་གྱི་དོན་དག་ལས་ རང་གི་ བྱ་གཞིན་གྱི་དོན་དག་
ལུ་ཨིན་ཟེར་གསུངས་འདེས་མེན་ན་ཟེར་ འནི་ཚུ་ སེམས་ཁར་བཞག་སྟེ་གི་སྟེ་ ད་རུང་
ར་ ལེགས་བཙས་གི་ཕྱག་ལུ་ཟེར་ transformation ཟེར་ འགྱུར་བ་གི་ཕྱག་ལུ་ དེ་
དང་བསྟུན་པའི་ ཁེ་ཕན་གི་ཕྱག་ལུ་རྒྱ་ཡང་མཛད་འདོ་ཟེར་ དེ་གིས་ཡང་ ཕན་ཐོགས་ཟེར་
འདི་ག་ར་ དམིགས་ལུ་འདི་ག་ཅིག་ཨིན། རྒྱལ་ཁབ་གི་དོན་དག་ལས་ མི་སེར་གྱི་དོན་
དག་ལས་ ང་བཙས་གི་དོན་དག་ལས་ཨིན་ཟེར་ འནི་སྟེ་གསུངས་འདེས་ཟེར།

འདི་འབད་མ་ད་ལུ་ མི་དེ་གིས་ ཀམ་བདེ་ཆེན་ལུ་འདྲི་བ་ཅིན་ མེན་མེན་ རོགས་ཞབས་
གྱིས་འདི་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་གསུངས་གནང་འདེས་པ་སྟོ་ ཁྱོད་གྱིས་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ཉ་གོ་ཅུག།
འདི་འབད་མ་ད་ ཀམ་བདེ་ཆེན་ཁྱོད་ལུ་ ག་དེ་སྟེ་ཕན་ཐོགས་ ཁྱོད་གི་བུ་ལུ་ ག་དེ་སྟེ་ཕན་

ཐོགས་ ཁྱད་ཀྱི་བཟའ་ཚང་ལུ་ ག་དེ་སྟེ་ཕན་ཐོགས་ཟེར་ ང་རང་ ལོགས་སུ་སྟེ་ ཀམ་བདེ་
ཆེན་དང་གཅིག་ཁར་ ཁ་ཅིག་སྐབ་དགོ་པས། ད་ལྟོ་ཉན་སྟེ་སྟོང་པ་ཅིན།

ཀམ་བདེ་ཆེན་ ཁྱད་ར་གིས་ཉ་གོ་དགོ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལཱ་འདི་ གནམ་མེད་ས་མེད་ལག་ཆེ།
འབྲུས་ཤོར་སོང་པ་ཅིན་ བསྐྱལ་ས་བསྐྱལ་འོང་ལགས། ཨིན་རུང་ཡང་ ཁྱད་དོགས་པ་མ་ཟེ་
ང་བཅས་ འབྲུས་མི་ཤོར་ལགས། ལེགས་ཤོམ་ཡོད་པ་སྟེ་ར་བཟོ་ཚུགས། ལེགས་ཤོམ་འདི་
འགྱོ་ར་འགྱོ་འོང། གྲུབ་འབྲས་འཐོན་འོང་ འདི་གེ་ར་ ཁྱད་ཀྱི་དོན་དག་ལས་ར་ཨིན།

ཀམ་བདེ་ཆེན་ ཁྱད་རྒྱུང་མ་གཅིག་མེན་ ང་བཅས་ཡང་ གེ་ར་ ཚ་གྲས་ལངས་མས་
ལགས། ཅང་མི་སྟོང་ལགས། འདྲེ་གིས་བདའ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཉིན་མ་གཅིག་ར་ ཏུ་མཛོད་
འཕྲོག་བརྒྱག་མ་བཏང་པར་ ང་བཅས་ཀྱིས་ཡང་ ཕྱག་ཁྱུ་འོང་ལགས། ཀམ་བདེ་ཆེན་ ད་
རེས་ཀྱི་ཕྱག་ལཱ་ཚུ་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་འགྲོམ་ད་ལུ་ དེ་གི་གྲུབ་འབྲས་འདི་ ཁྱད་ཀྱི་བྱ་ ད་
ལྟོ་ ལོ་བཞི་ཨིན་མས་ལགས། ཁྱད་ཀྱི་བྱ་འདི་ ད་ལྟོ་ ག་ཨིན་སྟེ་ལུས་སོང་པ་ཅིན་ ལོ་
ཁལ་གཅིག་གི་རྒྱབ་ལས་ ཁོ་ག་དེ་སྟེ་སྟོང་འོང་ག་ ང་གིས་སྐབ་མི་ཚུགས་ལགས། ལྷ་མ་
ཡང་སི་སི་དང་ སྟོ་སི་སི་སྟེ་ལུས་འོང་ལགས།

འ་ནི་འབད་ནི་འདི་གིས་ར་ ད་རེས་ཀྱི་ཕྱག་ལཱ་ཚུ་ ལག་ཆེ་ཟེར་ མཛོད་དགོ་ཟེར་ བཅོ་
ཁ་རྒྱབ་དགོ་ཟེར་ ཁྱད་ཀྱི་བྱ་འདི་ ཆོས་ཡོན་ཏན་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་འཐོབ་ འཛམ་གླིང་གི་
གནས་ཚད་འདི་ global standard འདི་ བདའ་བཟུམ། རྒྱུང་མ་རྒྱུང་ཐང་ཐང་ས་ སྟོམ་
མི་གྲལ་བཙུགས་ཚུགས་པ་ཅིན་ ཁོ་ར་ ལཱ་ལེགས་ཤོམ་ ལྟོ་ལོབ་སྟོམ་ ག་ཏེ་ར་འགྱོ་སྟེ་
ར་འབད་རུང་ མགྱ་ གནམ་ཁར་སེང་སྟེ་གིས་སྟེ་ ང་ འབྲུག་པ་ཨིན་ཟེར་སྐབ་ཚུགས་པ་སྟེ་
འཐོན་འོང། ཀམ་བདེ་ཆེན་ ཁྱད་ར་ བསམ་རྟེན་སྟེ་ སྟོ་བདེ་ལགས།

ཀམ་བདེ་ཆེན་ ད་ལྟོ་ ཁྱད་ར་འེ་ལྟོ་ལོབ་དང་འཁྲིལ་བ་ཅིན་འདི་ ཁང་སྐྱ་ཡང་བཏབ་ཚུགས་
པར་ ལཱ་ལག་རྒྱབ་འོང། ཟད་འགོ་ཡང་མ་ལང་པར་ ཁྱད་ ད་ཀའམ་སྐྱད་འོང། ཀམ་བདེ་
ཆེན་ ད་ལྟོ་བཟུམ་སྟེ་ར་ ལུས་སོང་པ་ཅིན་ རྒྱལ་མ་ཁྱད་ ཡང་རྒྱས་ཐལམ་ད་ ཁྱད་སྐང་

ནང་ལུས་འོང་ལགས། སྔོན་ནི་སྤྱི་སྤྱོད་ནང་སྔོན་དགོས་འཕྱོད་འོང་། ཀམ་བདེ་ཆེན་ཚུད་ལུ་
རང་གི་པ་ཁྱིམ་པ་ཞིང་ཨ་ལོ་བུ་ཚ་ལུ་བདོག་གཏང་བསྐྱེད་པ་གོ་བཤའ་ཟེར་ཚུད་
ར་སྔོན་པའི་གི་ཁྱིམ་གཅིག་ཐོབ་བཟོ་ནི་འདི་གནམ་མེད་ས་མེད་ཁག་ཆེ།

ང་བཅས་འབྲུག་ལུང་པ་ལུ་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་མི་འདྲ་མི་ར་གང་མ་མེད་ལང་རང་ལང་།
ཚུད་བདེ་ཏྲ་གཏོ་བཟོ་ནི་གི་ཁག་ཆེ་ལགས། ད་ཀམ་བདེ་ཆེན་ཚུད་ཨང་ཁྲས་གྱི་ལོ་
རྒྱུས་སྒྲུབ་པའི་བསྐྱང་ལས་ད་ལྟོ་ཚུད་ལོ་ ༡༧ ར་ཨིན་མས་ལགས། ཚུད་ཨང་ཁྲས་
འགྲོ་བའི་བསྐྱང་ལས་འགྲོ་སའི་ལས་འདི་གནམ་མེད་ས་མེད་ཡུན་ཐག་རིང་མོ་གི་ལས་
གཅིག་ཨིན་ལགས། ཚུད་ར་འཛི་ལས་འགྲོ་མ་དེ་འདི་གཞན་གཞུང་ཞབས་གྱི་ཁ་ཐུག་
ལས་ཚུད་ལུ་རྒྱབ་སྐྱོར་ནམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་སྟེ་གནང་ནི་འདི་གལ་ཆེ་ལགས་འདི་གནང་
དགོས་ཡོད་ལགས།

དཔྱེ་སྟེ་སྒྲུབ་པ་ཅིན་ཀམ་བདེ་ཆེན་ཚུད་ད་ལྟོ་ ༡༧ ལོ་ ༡༠ གི་རྒྱབ་ལས་གནམ་ལོ་
༡༠༡༡ ལུ་ད་རེས་བཟུམ་སྟེ་སྔོན་པ་ཅིན་ཚུད་ག་ཨིན་མ་སྟེ་ལུས་འོང་། ཚུད་ཐེབས་
སྤྱིང་སྤྱིང་མི་ཐལ་ག་སྤྱིག་མི་འོང་། ལོ་ ༡༠ ཟེར་མི་འདི་ཚུད་མཐོན་མོ་ལུ་ཀོ་ཕི་
བསྐྱལ་ cake བསྐྱལ་ ཕུག་བརྟེན་གཅིག་རྒྱབ་སྟོ་ལོ་བ་རྒྱུང་ཀྱ་ཅིག་ལེན་སྟེ་འཛི་སྟེ་
ལུས་འོང་ལགས།

ལོ་ ༡༠ གི་རྒྱབ་ལས་ཚུད་བྱ་འདི་ལོ་ ༡༤ ལང་མ་མས་ལགས། ཚུད་ལུ་རྒྱབ་སྐྱོར་
ཟེར་མི་འདི་དཔྱེ་སྟེ་སྒྲུབ་པ་ཅིན་ up-skilling horizontal vertical skilling
ཀམ་བདེ་ཆེན་ཚུད་རའི་སྤྱོད་བ་དང་དང་འདོད་འཁྲིལ་ལུ་འདི་དགོག་དགོས་མེད་ལུ་
འདི་འབད་ནི་ར་མམ། འདི་འབད་མ་ད་དུས་ཚེད་ཐོབ་ད་ཡང་ན་ཚུད་ར་ད་ལྟོ་
cafe ནང་ལུ་འབད་ལོ་ ༡༠ གི་རིང་ལུ་འདི་ culinary དང་ chef bakery གི་
training རྒྱ་འབད་བ་ཅིན་ས་གོ་གཅིག་ནང་མ་སྔོན་པར་ཡང་འཛུགས་སྟེ་སྟེ་འགྲོ་མ་
མས་ལགས།

ཡངན་ ལོ་ ༡༠ གྱི་རིང་ལུ་ རྒྱུ་གྱི་ language skills improve འབད་བ་ཅིན་
Hindi, Chinese, Japanese, Italian, Thai, English ག་ཅི་ལས་འབད་རུང་
ལོ་ ༡༠ གྱི་རིང་ལུ་ རྒྱུ་གྱི་དོན་འགྲུབ་ཚུགས་ལགས་ རྒྱུ་ཐེབས་ར་ སྤྱིང་སྤྱིང་ཐལ་ཡི་
ལགས།

ཡངན་ computers ཡངན་ tailoring ཡངན་ make up graphic design
ཡངན་ རྒྱུ་ར་ ཆོང་ཅིག་རྒྱབ་དགོ་པས་ཟེར་རུང་ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཡོན་ཏན་འདི་ ཐོབ་
ཚུགས་པ་བཟོ་ད་པ་ལགས། འ་ནི་འབད་བ་ཅིན་ གཞུ་བདེ་ཆེན་ རྒྱུ་ ལོ་བརྩམས་གྱི་
རྒྱབ་ལས་ རྒྱུ་ རང་མགོ་རང་འབྲོངས་སྤྱབ་ཡིན། རྒྱུ་ལཱ་ག་ཅིག་མེན་ཆད་ གཉིས་
གཉིས་གསུམ་གསུམ་ རང་ སེམས་བག་ཆགས་ སྟབས་བདེ་ ཨ་ལོ་ལུ་ཕན་ཐོགས་ སྤྱིང་
སྤྱིང་ཐལ་ཡི་ལགས།

གཞུ་བདེ་ཆེན་ རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ལཱ་ཚུ་ ལེགས་ཤོམ་སྤྱོད་འགྲོ་ཡི་བསྐྱང་ལས་ རྒྱུ་གྱི་མགལ་
འདི་ཡང་ ད་ལྟོ་ལཱ་མེད་པར་མི་ལུས་ ལཱ་འཐོབ་བཟོ་ཚུགས་ལགས། རང་གི་ཁྱིམ་ནང་ ལཱ་
ག་ཅིག་བ་འདི་ ལཱ་གཉིས་ཡོད་པ་ ལྟོ་ལོ་བ་ག་ཅིག་བ་འདི་ ལྟོ་ལོ་བ་ གཉིས་ཡོད་པ་དག་
ལགས། དེ་ཡང་ རྒྱུ་གྱི་ཨ་ལོ་ལུ་ཕན་ཐོགས། རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཕྱག་ལཱ་ཚུ་ གཞུ་བདེ་ཆེན་
ལེགས་ཤོམ་སྤྱོད་འགྲོ་ཡི་བསྐྱང་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་སྤྱིང་སྤྱིང་ཐལ་ཡི་ཡིན། རང་བཞིན་གྱིས་ མི་
ཡར་བསྐྱེད་བཏགས་སྤྱོད་ ད་ལྟོ་ རྒྱུ་ལཱ་འབད་སའི་ cafe གི་སྤྱིན་བདག་ཕྱག་པོ་ཐལ་འོང་
ལགས།

དེ་ལས་བརྟེན་ རྒྱུ་ར་མ་ཆད་ རྒྱུ་ར་གི་མཉམ་རྟམ་རྟགས་ཚུ་ག་ར་ ལྟོ་ལོ་བ་ སྤྱོད་ཐོབ་
ཚུགས་པ་བཟོ་ཚུགས། གཞུ་བདེ་ཆེན་ ད་རེས་གྱི་ རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཕྱག་ལཱ་ཚུ་ཁག་ཆེ་ཟེར་
ལེགས་ཤོམ་སྤྱོད་ཐོན་སྤྱོད་ར་བཟོ་ནི་ཡིན་ཟེར་ བཟོ་ཡང་བཟོ་དགོ་ཟེར་ དེ་སྤྱོད་པ་མི་དེ་ཡང་
འདི་མིན་ ད་ལྟོ་གི་གནས་སྟངས་དང་འབྲེལ་བ་ཅིན་ རྒྱུ་སྤྱོད་འདེས་ལགས། རྒྱུ་རེ་གིས་
ག་དོང་ཁར་ར་སྤྱོད་ཡི། རང་རེ་གིས་བརྟམས་ད་འདི་ རྒྱུ་གྱི་མིག་རྒྱ་དེ་ ཉག་པ་བརྟན་པ་མེད་

པའི་ ཚ་གུས་ཀྱི་མིག་ཚུ་ ཁྱད་ དཀའམ་སྤྱད་སྤྱད་པའི་ རང་དོག་པའི་མིག་ཚུ་ ཁྱད་ར་
གི་ཨ་ལོ་ ལོ་ ༤ གི་འགན་ཁུར་འབག་པའི་མིག་ཚུ་ཡིན་པས། ཀམ་བདེ་ཆེན་ ཁྱད་མ་
པ་ལས་ར་ སྤྱི་མེད་པ་བཅོ་ཅི་འདི་ཁག་ཆེ་བས། ཁྱད་ར་ རང་འགོ་རང་འདྲོངས་སྤྱབ་
སྤྱོད་སའི་ས་གོ་ བརྟན་ཏོག་ཏོ་ཅིག་ཡོད། ཟད་འགོ་ལང་པའི་གུ་ལུ་ ཅུས་ཚད་འཕྲོ་བཟླག་
མ་གཏང་པར་ ཡོན་ཏན་འདི་སྤྱབ་ ཅུས་གཏན་རྒྱུང་ར་ གློ་བདེ་སྤྱག་པ་སྤྱེ་ ཡར་རྒྱས་
གཏང་རྒྱགས་ ཡར་རྒྱས་གཏང་ནི་ཡོད་པ་ འ་ནི་བཅོ་ཅི་གི་ཕྱག་ལུ་རྩ་ཡིན་ལགས།

ཀམ་བདེ་ཆེན་ ད་རེས་ཀྱི་ཕྱག་ལུ་རྩ་ག་ར་ ཁྱད་རང་གི་དོན་དག་ལུ་ཡིན། ཁྱད་ལུ་ སན་
ཐོགས་བཅུག་ཟེར་སྒྲོན་ལམ་བཟབ་དོ་ལགས། ཁྱད་མ་ཚད་ ད་ལྟོ་ཁྱད་རང་གི་ཕོམ་ནང་
ལུ་མེད་པའི་ཨ་ལུ་ ཁྱད་སེམས་དགའ་བའི་བསྐྱང་ལས་ ཨ་ལོ་གཅིག་མེན་པར་ ཨ་ལོ་
གཉིས་ གསུམ་གསུམ་ བཞི་བཞི་གི་མཉོ་བསམ་གཏང་ནི་འགོ་བཙུག་འོང། ཁྱད་ཨ་ལོ་
ལེ་ཤ་ཡོད་པ་ཅིན་ རབ་ཅས་རའི་རྒྱལ་ཁབ་ལུ་སན་ཐོགས་པས་ལགས། ཁྱད་ཨ་ལོ་ལེ་ཤ་
གསོ་རྒྱགས་པ་ བདག་འཛིན་འཐབ་རྒྱགས་པ་བཅོ་ཅི་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་དམིགས་ལུ་ཡིན་
ལགས། དེ་མ་ཚད་ ད་རེས་ཀྱི་ཕྱག་ལུ་འདི་ ཀམ་བདེ་ཆེན་ཁྱད་ཀྱི་ཕོམ་ནང་ལུ་མེད་པའི་
ཨ་ལུ་གི་གཞི་འགྲུམ་ རྒྱལ་མམ་ཀྱི་ལམ་འདི་ བཟང་ནི་འདི་ཕྱག་ལུ་ཡིན་ལགས།

ཀམ་བདེ་ཆེན་ ཁྱད་རང་གིས་ཡང་ ག་དེ་བྲག་བྲག་ ཅ་འགོངས་ཏེ་གིས་སྤྱེ་ ཕྱག་ལུ་
དགོ་ལགས། འགན་ཁུར་འབག་དགོ་ལགས། རྒྱལ་པོ་གིས་ རབ་ཅས་ བཟླ་ད་འོང་
ཟེར་ ཡར་ལས་ར་གཟིགས་འོང་ཟེར་ ཡང་ན་ རོགས་ཀྱིས་འབད་འོང་ཟེར་ དེ་སྤྱེ་མཉོ་མ་
སྤྱོད་པར་ ཁྱད་རང་ཡང་ ལོ་ན་གཞོན་མ་ཡིན་མས། ཡིན་རུང་ཡང་ ཁྱད་ར་གིས་ཕྱག་ལུ་
རྒྱགས་ ཁྱད་འགན་ཁུར་འབག་རྒྱགས་ རབ་ཅས་ག་ར་ ལག་པ་གཅིག་ཁར་མཐུད་པ་སྤྱེ་
གི་སྤྱེ་ར་ འབད་ནི་ནམ་ད་ ད་རེས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕྱག་ལུ་ ཅ་ཆེ་ཏོག་ཏོ་རྩ་ འཐུས་ཤོར་
མེད་པར་ ལེགས་ཤོམ་སྤྱེ་བཅོ་ཅི་ལགས། བཀའ་བྲིན་ཆེ། ད་རེས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་
འདུ་གི་འཐུས་མི་ག་ར་དང་ མཁྱེན་མ་རྩུ་ལུ་ བགྱིས་བདེ་ལེགས་ཡོད་ལགས།

ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ འགོ་བཙུགས་ཀྱི་གསལ་བཤད།

དེ་གི་ཤུལ་ལས་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ རྒྱལ་ཁམས་
ཀྱི་ཕྱག་ལུ་མང་རབས་ཅིག་ཡོད་རུང་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་བཙུགས་རྟེན་འབྲེལ་ནང་ ཕྱོན་
གནང་མི་ལུ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྟོང་ས་ལས་ སློ་ ༣ གུས་ཕྱག་དང་བཅས་ ཕྱོན་པ་ལེགས་སོ་
ལུ་བའི་ཁར་ མི་དབང་རྒྱལ་བཙུན་མཆོག་གིས་དབུ་གཙོས་པའི་ སྐྱེའཁོར་ལྟན་རྒྱས་དང་
ཞི་བདེ་གཞུང་གི་ཆེ་མཐོའི་འགོ་དཔོན་དང་དཔོན་ཁག་བསྐྱེས་པ་ དེ་ལས་ རྒྱལ་སྤྱིའི་སྐྱེ་
མགོན་ཚུ་དང་ མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་དང་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་སློབ་ཕྲུག་ཚུ་ལུ་ཡང་ ཕྱོན་པ་ལེགས་
སོ་ཡོད་ཟེར་ལུ་ཡི།

མི་དབང་མཆོག་གིས་ བླ་ཁག་གསུམ་གྱི་དམག་མི་ མི་ཕྱིས་ཀྱི་ དཀའ་ངལ་ཡོད་མི་
ཚུ་ལུ་ མི་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་དབྱུག་དང་ དམག་སྡེའི་འགོ་དཔོན་དང་དམག་མི་ཚུ་འཛུལ་སྤྱོད་
སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ བླ་དམག་བཟོ་རྟོག་པའི་རྒྱུ་སྐྱོར་ནང་ གཤམ་ཁར་གཏོགས་ནིའི་གོ་སྐབས་
གནང་མི་ལུ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྟོང་ས་ལས་ བཀྲིན་དགའ་ཆོར་ཡོད་ཟེར་ལུ་ཡི།

ད་རེས་ རྟེན་ལམས་ཀྱི་གནས་སྤངས་ ཏུམ་ཟཱ་ཅིག་ཞི་བའི་ཤུལ་ལུ་ མི་དབང་མཆོག་དང་
མི་དབང་རྒྱལ་བཙུན་རྣམས་གཉིས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་མཆམས་དང་ མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་
ཚུ་ནང་ལས་ཕར་ གཟིགས་སྒྲོར་གནང་སྟེ་བཀའ་སློབ་བཟུང་མི་དང་ དེ་ལས་
United Kingdom ཀྱི་ རྒྱལ་མོ་ Elizabeth IIགསལགས་མིའི་ སྤྱར་སྤྱངས་ལུ་
ཐུགས་སློན་གནང་པར་ཕྱོན་ཞོར་རྒྱ་གར་གྱི་སློན་ཆེན་དང་ ཕྱི་འབྲེལ་སློན་པོ་ལུ་མཇུག་པར་
གནང་སྟེ་ རྒྱ་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་ཅུ་བརྟན་བཟོ་གནང་མི་ལུ་ཡང་ སྤྱི་
ཚོགས་ཀྱི་རྟོང་ས་ལས་ བཀའ་བྲིན་དགའ་ཆོར་ཡོད་ཟེར་ལུ་ཡི།

དེ་ལས་ ཆོས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་དམ་པ་ སྐྱབས་རྗེ་རྗེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ ཀྱུན་མཁུན་
བཀའ་འབུམ་གྱི་ ལྷགས་ལུང་གནང་མི་དང་ ཆོས་སྡེ་ཁག་གི་ སློབ་མཁན་སྤྱུལ་ཡོངས་

ཀྱིས་ བསྟན་སྤྱི་ལྷན་ལྷན་པ་བསྐྱབས་གནང་མི་ལུ་ཡང་ བཀྱིན་དགའ་ཚེར་ཡོད་པའི་ལུ་བ་
ཕུལ་ཡི།

དེ་བཟུམ་སྟེ་ ད་རེས་ གཞུང་གིས་ ས་མཚམས་ཀྱི་འཕྲུལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ རྒྱལ་ཁབ་
ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྤངས་ཡར་དྲགས་བཏང་བ་གིས་མ་ཆད་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ བལ་
བཤལ་པ་ཚུ་ འོང་ཆོག་པ་སྟེ་བཟོ་གནང་མི་ལུ་ ཁྲིམས་བཟོའི་ལྟན་སྤེའི་རྟངས་ལས་ ཡིད་
ཆེས་ངལ་རངས་ལུ་བའི་ཁར་ ཆོགས་ཐེངས་ ༥ པའི་ནང་ གསུང་གོས་གནང་ནི་ཨོན་པའི་
གོས་གཞིའི་ནང་གསེས་ དཔུང་ཡིག་དང་སྟན་ལུ་ཚུ་ཡང་ ཁ་གསལ་སྟེ་སྟན་སྟོན་ལུ་ཡི།

མཇུག་ར་མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་ཞལ་བཀོད་ལམ་སྟོན་དང་ ག་ཚང་
ཆོས་སྟེ་ཡོངས་ཀྱི་བྱུགས་སྟོན་ འབྲུག་མི་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་བསོད་ནམས་བརྟེན་ ཆོགས་
ཐེངས་བརྒྱད་པ་འདི་ ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཐོག་ལས་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་མཇུག་བསྟུ་ཚུགས་པའི་རེ་
བ་དང་སྟོན་ལམ་ལུ་སྟེ་ འགོ་བཙུགས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཇུག་རིམ་མཇུག་བསྐྱུས་གནང་ཡི།

༡. དཔུང་ཡིག་གི་དོ་སྟོན་དང་ཆ་འཇོག།

༡.༡ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་རྒྱལ་སྤྱང་གི་དཔུང་ཡིག་ ༡༠༡༩ ཚན་མའི་དོ་སྟོན་དང་ཆ་འཇོག།

ཆོགས་དཔོན་གྱིས་ རྒྱལ་རབས་ཚན་གྱི་ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་རྒྱལ་སྤྱང་གི་དཔུང་
ཡིག་ ༡༠༡༩ ཚན་མར་གསུང་གོས་གནང་ནིའི་དོན་ལུ་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་
ཆའི་ཞབས་ལས་ བཀའ་ཤོག་གནང་མི་འདི་ ཆོགས་དམངས་ལུ་ ལྷག་ཕུལ་བའི་ཤུལ་
ལུ་ རྒྱལ་སྤྱང་ལས་བྱེད་ཆོགས་རྒྱུད་གི་འབྲུས་མི་ དཀོས་བསོད་ནམས་ཀྱན་དགའ་གིས་
དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་རྒྱལ་སྤྱང་གི་དཔུང་ཡིག་ ༡༠༡༩ ཚན་མའི་ དོ་སྟོན་དང་འབྲེལ་
བའི་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གསལ་ལུ་ཕུལ་མི་ནང་།

རྒྱལ་སྤྱང་གི་དམིགས་དོན་གཙོ་བོ་ར་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ རང་དབང་སྤྱང་སྟོབ་བཙན་ཐབས་དང་
མི་སེར་གྱི་ཞི་བདེ་དང་དགའ་སྦྱིད་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་གིས་མ་ཆད་པར་ ན་གཞོན་ཚུ་གིས་
རྩ་བ་གསུམ་ལུ་ ཕྱག་སྦྱིད་ལུ་ཚུགས་པའི་ རིག་ཅུལ་ཚུ་ ཡར་འཕར་གཏང་ཞིན་མ་ལས་

ཕྱོགས་གྲུབ་ཅན་ཅིག་སྟེ། བཟོ་ནི་འདི་ཡིན་པའི་ཁར་ ཅུ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་ཅུ་ཆན་ ༡༡
 པའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ཕྱ་ད་ རྒྱལ་ཡོངས་ཞབས་ཏྲིག་ལུ་དགོཔ་འདི་ འབྲུག་མི་ག་
 ར་གི་གཞི་རྟེན་འགན་ཁུར་ཅིག་ཡིན་ཟེར་ལུ་ཡི།

རྒྱལ་སྤྱང་གི་ལས་རིམ་ནང་ མང་གཞིའི་དམག་སྤྱོད་རྒྱུ་ལ་གཅིག་མེན་པར་ རྒྱལ་
 ཡོངས་ཤེས་ཡོན་དང་ འཆོ་ཐབས་རིག་རྩལ་རྒྱ་ བླ་གཞོན་ཕོ་མོ་འབྲ་མཉམ་ལུ་འཐོབ་ནི་
 དང་ ལས་རིམ་དེ་ནང་ རྒྱལ་སྤྱང་སྤྱོད་བཅར་དང་ རྒྱལ་སྤྱང་ཞབས་ཏྲིག་ རྒྱལ་སྤྱང་བྱུར་
 འཛོག་རྒྱ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་གསལ་ལུ་ ཁ་གསལ་སྟེ་ཕུལ་བའི་ཤུལ་ལུ་ ཆོགས་དམངས་ཀྱིས་
 དཔུང་ཡིག་གི་ལེའུ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་གྲུ་གསུང་གོས་གནང་པའི་སྐབས་ ལེའུ་དང་དོན་ཆ་ན་
 གྲུ་ འགྱུར་བཅོས་མེད་རུང་ འཕུས་མི་རང་སེར་ དོགས་པ་དང་བསམ་འཆར་བཀོད་མི་རྒྱ་
 གྲུ་ རྒྱལ་སྤྱང་ལས་བྱེད་ཆོགས་རྒྱུ་གིས་ དོགས་སེལ་རྒྱ་ཕུལ་ཏེ་ གསུང་གོས་མཐིམ་ཕྱིན་
 གནང་པའི་ཤུལ་ དཔུང་ཡིག་འདི་གྲུ་ ཆོགས་དམངས་ལས་ རོས་ལེན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་
 མེད་ རྒྱ་བསྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་ རྒྱ་བསྐྱར་ཆོགས་གྲུལ་འཕུས་མི་ ༤༥ ཡོད་
 མི་ག་ར་གིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཕྱིལ་བུམ་ཕུལ་ཏེ་ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ རྒྱལ་སྤྱང་གི་དཔུང་
 ཡིག་ ༢༠༢༢ ཅན་མ་འདི་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་གནང་ཡི།

དེ་གི་ཤུལ་ལས་ ཆོགས་ཁང་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུ་གིས་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་ཡོད་པའི་
 དཔུང་ཡིག་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་སྒྲེའི་ནང་ གསུང་གོས་གནང་ནིའི་དོན་ལུ་ ཕུལ་ནི་
 ཡིན་པའི་ གསལ་བསྐྱགས་གནང་མ་དང་འབྲེལ་ ཆོགས་ལྷགས་གོལ་གནང་ཡི། གནས་ལོ་
 རྒྱལ་སྤྱང་གི་ སྤྱི་ལོ་ ༡༤ པའི་ཆེས་ ༡༤ ལུ་འཕུ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ སྤྱི་ལོ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༡ ལུ།

**༡.༢ འབྲུག་གི་ཞི་གཤམ་ལེགས་སྐྱར་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༢ ཅན་མའི་ལྷག་ཐངས་དང་པ་དང་
 གཉིས་པ།**

དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ གློན་ཆེན་གྱིས་ འབྲུག་གི་ཞི་གཤམ་ལེགས་སྐྱར་དཔུང་ཡིག་
 ༢༠༢༢ ཅན་མའི་ ལྷག་ཐངས་དང་པ་ རོ་སྤྱོད་དང་ཆ་འཛོག་གི་ གོས་དོན་ཕུལ་བའི་ཤུལ་

ལུ་ ཚློགས་དམངས་ ཕྱག་ཡར་མེང་ཐོག་ལས་ དབྱད་ཡིག་འདི་ གསུང་གོས་གནང་ནི་སྡེ་
ངོས་ལེན་མཛད་གནང་ཡི།

དེ་གི་བྱལ་ལས་ དབྱད་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་གིས་ ལྷག་ཐེངས་གཉིས་པ་ དབྱད་ཡིག་
འདི་གི་ གཞི་རྩ་དང་རྒྱབ་ཁུངས་ཀྱི་ གོས་དོན་ཕུལ་མི་ནང་ མི་དབང་མཆོག་གིས་ ཞི་
གཤེག་ལེགས་སྦྱར་འབད་དགོ་པའི་ བཀའ་ཤོག་གནང་པའི་བྱལ་ རྒྱལ་གཞུང་ཞི་གཤེག་
ལྷན་ཚློགས་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་འགོ་འདྲན་ཐོག་ ཚློགས་རྒྱུ་ཅིག་གཞི་བཙུགས་འབད་དེ་ ཞི་
གཤེག་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཕྱག་ལཱ་ཚུ་གནང་པའི་སྐབས་ དེ་ཡོད་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༤༤ དེ་
ཅིག་ལུ་ འཕྲི་སྒྲིན་འབད་དགོཔ་ཐོན་ཡོད་རུང་ དེ་ཚུ་ དེ་མེས་ དབྱད་ཡིག་གཅིག་ནང་
བརྟུང་བསྐོམས་རྒྱབ་སྟེ་ ཞི་གཤེག་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ དབྱད་ཡིག་སྡེ་ ཕུལ་དགོ་མི་དེ་ གཙོ་
བོ་ར་ གཞུང་གི་ཕྱག་ལཱ་གནང་མི་ལྷན་ཁག་ཚུ་ སྤྲོད་སྤྲོད་བཟོ་ཞིན་མ་ལས་ དེ་དང་བསྐྱུན་
པའི་ འགན་ཁུར་དང་འགན་འཁུལ་དེ་ཡང་ མི་ངོ་གཅིག་ལུ་བཀའ་ནི་གི་ དམིགས་དོན་ཨིན་
མི་འདི་ཚུ་ འགྲུབ་ནི་དེ་དོན་ལུ་ སྤྲོད་ཚློགས་ཀྱིས་ དབྱད་ཡིག་འདི་ འཕྲལ་མཁོའི་དབྱད་
ཡིག་སྡེ་ ངོས་ལེན་མཛད་གནང་མི་ལུ་ བཀའ་འདྲིན་དགའ་ཚོར་ཡོད་ཟེར་བྲུ་ཡི།

དེ་ལུ་ ཚློགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གོས་གནང་པའི་སྐབས་ འཕུས་མི་ཚུ་གིས་ དབྱད་
ཡིག་འདི་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་སྟེ་ བསྟར་སྦྱོད་འབད་བའི་བསྐྱང་ལས་ ལྷན་ཁག་གཅིག་ མར་
ཕབ་འབད་དེ་ ལྷན་རྒྱས་ཀྱི་གོ་གནས་གཅིག་ཡང་ མེད་པ་འགྱུ་ནི་ཨིན་མ་ལས་ དེ་ཚུ་ ག་
སྤྲོད་ག་དེ་སྟེ་ཡོད་ག་དང་ ཞི་གཤེག་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ དམིགས་ལུལ་གཙོ་བོ་ སྤྲོད་གཞི་
ལས་ལུགས་ལེགས་བཅོས་འབད་ནི་དང་ མི་སྟོབས་གོང་འཕེལ་གཏང་སྟེ་ ཞི་གཤེག་པ་
ཚུ་འི་ ལྷོགས་གྲུབ་ཡར་རྒྱས་བཏང་ནི་ལུ་ གཙོ་རིམ་བརྟུང་དགོཔ་ གལ་ཆེ་བའི་བྲུ་བ་ཚུ་
ཕུལ་ཡི།

དེ་ལུ་ དབྱད་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་གིས་ ཞི་གཤེག་པ་ཚུ་འི་ ལྷོགས་གྲུབ་གོང་འཕེལ་གཏང་
ནི་གི་ཐད་ལུ་ ཞི་གཤེག་ལྷན་ཚློགས་ཀྱི་ཕྱག་ལཱ་ཚུ་གནང་པའི་བསྐྱང་ཡོད་པའི་ཁར་ ལྷན་

རྒྱུ་གྱི་གོ་གནས་མར་ཕབ་འབད་དེ་ བཅའ་ཁྲིམས་བསྟར་སྟོན་འབད་ནི་ལུ་ ག་སྒྲིག་ཡོད་
 པའི་ཁྱུ་བ་སྤུལ་བའི་ཤུལ་ལུ་ རྒྱལ་ཁབ་གིས་ ལྷག་ཐངས་གསུམ་པའི་དོན་ལུ་ དབྱད་
 ཡིག་བསྐྱར་ཞིབ་གྱི་འགན་ཁུར་ འདི་ གཞུང་སྐྱོང་ལེགས་ལུན་ཚོགས་ཚུང་ལུ་གནང་སྟེ་
 འབྲུག་གི་ཞི་གཡོག་ལེགས་སྐྱར་དབྱད་ཡིག་ ༡༠༡༡ ཅན་མའི་ ལྷག་ཐངས་དང་པ་དང་
 གཉིས་པའི་གསུང་གོས་མཇུག་བསྐྱས་གནང་ཡི། གནས་ཡོ་རྩལ་སྤྲུལ་ཡོ་རྩེ་ ༩ པའི་ཚེས་ ༡༧
 ལུ་འཇམ་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཚེས་ ༡ ལུ།

འབྲུག་གི་ཞི་གཡོག་ལེགས་སྐྱར་དབྱད་ཡིག་ ༡༠༡༡ ཅན་མའི་ལྷག་ཐངས་གསུམ་པ།
 གཞུང་སྐྱོང་ལེགས་ལུན་ཚོགས་ཚུང་ལུ་འཛིན་ ཁ་སྟོན་ལ་ཡག་འདེམས་ཁོངས་འབྲུས་མི་
 གིས་ འབྲུག་གི་ཞི་གཡོག་ལེགས་སྐྱར་དབྱད་ཡིག་ ༡༠༡༡ ཅན་མའི་ ལྷག་ཐངས་
 གསུམ་པའི་ བསྐྱར་ཞིབ་སྟན་ལུ་སྤུལ་མི་ནང་ རྒྱལ་ཁབ་གིས་ དབྱད་ཡིག་བསྐྱར་ཞིབ་
 གྱི་ཕུག་ལུ་རྩ་ ལྷན་དག་སྟེ་མཇུག་དེ་ དབྱད་ཡིག་འཕྲི་སྟོན་གྱི་ གོས་འདེབས་རྩ་ དོན་
 ཚན་ཁག་ལུ་དབྱེ་ཡོད་པའི་ ལྷན་ལུ་རྩ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཁ་གསལ་སྟེ་སྤུལ་ཡི།

དེ་གི་ཤུལ་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་དམངས་ཀྱིས་ དབྱད་ཡིག་གི་དོན་ཚན་རེ་རེ་བཞིན་དུ་གུ་ གསུང་
 གོས་གནང་པའི་སྐབས་ རྒྱལ་ཁབ་གི་གོས་འདེབས་དོན་ཚན་ ཁག་ལུ་སྤུལ་མི་ལས་
 དོན་ཚན་ཁག་ ༧ ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་སྟེ་ ཆ་འཛིན་གྲུབ་ཡོད་ཅུང་ དོན་ཚན་ ༣༡ པ་
 “**ཚུད་དཔོན་ཡོངས་ཁབ་ཡིག་ཚང་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྟེ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ ཆ་འཛིན་**
གྲུབ་པའི་མཚན་སྟོན་བཅའ་ཡིག་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ གནོད་འགལ་ཚུང་བ་རྩུ་ མཚན་སྟོན་
འབད་དགོ།” ཟེར་ འཕྲི་སྟོན་གྱི་གོས་འདེབས་སྤུལ་མི་འདི་ རྒྱལ་ཁབ་གི་ཁ་བྲུག་ལས་
 ཡོག་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ ལྷན་ལུ་སྤུལ་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་སྟེ་ ལྷག་ཐངས་གསུམ་
 པའི་གསུང་གོས་མཇུག་བསྐྱས་གནང་ཡི། གནས་ཡོ་རྩལ་སྤྲུལ་ཡོ་རྩེ་ ༩ པའི་ཚེས་ ༡༥ ལུ་འཇམ་སྤྱི་
 ལོ་ ༡༠༡༡ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཚེས་ ༩ ལུ།

འབྲུག་གི་ཞི་གཡོག་ལེགས་སྐྱར་དབྱད་ཡིག་ ༡༠༡༡ ཅན་མའི་ཆ་འཛོགས།

དབྱད་ཡིག་འདི་ ཆ་འཛོགས་མ་མཛད་པའི་ཉེ་མར་ གཞུང་སྲོད་ལེགས་ལྷན་ཚོགས་ཚུང་ཁྱི་
འཛིན་གྱིས་ ཚོགས་ཁང་གི་བཀའ་བྱ་ལྟར་དུ་ དབྱད་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ ༣༡ པར་ བསྐྱར་
ཞིབ་འབད་ཡོད་པའི་སྟེན་ཁུ་ཕུལ་མི་ནང་ ཉེ་མ་ མཚམས་སྦྱར་གྱི་བཅའ་ཡིག་ རྒྱལ་
ཡོངས་ཁྲིམས་སྡེ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ ཆ་འཛོགས་གྲུབ་དགོཔ་སྡེ་ཡོད་མི་དེ་ ཚོགས་ཚུང་གིས་
མཚམས་སྦྱར་བཅའ་ཡིག་འདི་ ལྷན་རྒྱུས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱིས་ ཆ་འཛོགས་གྲུབ་དགོཔ་སྡེ་
འཕྲི་སྟོན་འབད་ཡོད་པའི་ གྲོས་འདེབས་ཕུལ་མི་དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་
ཕུལ་ཏེ་ དོན་ཚན་འདི་ཆ་འཛོགས་གྲུབ་གནང་ཡི།

དེ་གི་ལུལ་ལས་ དབྱད་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་གིས་ འབྲུག་གི་ཞི་གཡོག་ལེགས་སྐྱར་དབྱད་
ཡིག་ ༡༠༡༡ ཅན་མ་འདི་ ཆ་འཛོགས་མཛད་གནང་དགོཔ་པའི་ གྲོས་དོན་ཕུལ་མི་དང་བསྟུན་
ཚོགས་ཁང་གིས་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ དབྱད་ཡིག་འདི་ལུ་ རོས་ལེན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་
ཡོད་མེད་ རྒྱན་སྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་ རྒྱན་བསྐྱར་ཚོགས་གྲུལ་འཐུས་མི་ཡོངས་
བསྐྱོམས་ ༤༥ ཡོད་མི་ཆ་མཉམ་གྱིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཕྱིལ་བུམ་གནང་སྟེ་ འབྲུག་གི་ཞི་གཡོག་
ལེགས་སྐྱར་དབྱད་ཡིག་ ༡༠༡༡ ཅན་མ་འདི་ ཆ་འཛོགས་གྲུབ་གནང་ཡི། **གནས་ལོ་རྒྱུ་ལྷན་**
ལོ་རྒྱུ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༦ ལུ་འཕྲུལ་གྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ལྷ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༡༠ ལུ།

༡.༡ འབྲུག་གི་ཁྲུལ་གྱི་དབྱད་ཡིག་ ༡༠༡༡ ཅན་མའི་ ལྷན་ཐེངས་དང་པ་དང་གཉིས་པ།

དབྱད་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ དངུལ་རྩིས་སྒོན་པོ་གིས་ འབྲུག་གི་ཁྲུལ་གྱི་དབྱད་ཡིག་
༡༠༡༡ ཅན་མར་ གསུང་གྲོས་གནང་ནི་གི་དོན་ལས་ ཚོགས་དམངས་ལུ་ ལྷན་ཐེངས་
དང་པའི་ གྲོས་དོན་ཕུལ་བའི་ལུལ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ རོས་ལེན་ཡོད་པའི་རྒྱབ་
སྐྱོར་མཛད་གནང་ཡི།

དེ་ལས་ དབྱད་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་གིས་ ལྷན་ཐེངས་གཉིས་པའི་ནང་ དབྱད་ཡིག་གི་རྒྱབ་
ཁུངས་རྒྱ་ཁྱིམ་ནང་ ད་རེས་ འཛམ་གླིང་ནང་ བྱེད་ཡམས་དང་ དམག་འབྲུག་ལ་སོགས་

པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་བརྟེན་ རྒྱལ་སྤྱི་དང་ འབྲུག་གི་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྤངས་ལུ་ ཐོ་
སློམ་སླེ་ཕོག་ཡོད་པ་ལས་ དཔུང་ཡིག་འདི་གི་ དམིགས་གཏད་གཙོ་བོ་ར་ རྒྱལ་ཁབ་གི་
བསགས་དངུལ་དང་ ཚོང་དང་བཟོ་གྲ་ ནང་འཁོད་ལས་ཐོན་པའི་ བཟོ་གྲའི་ཅ་ཆས་ཚུའི་
ཚོང་ལམ་ལེགས་ཤོམ་བཟོ་སྟེ་ ནང་འབྲེན་མར་ཕབ་དང་ ཕྱིར་ཚོང་ཡར་མེད་འབད་ཐབས་
ལུ་ དམིགས་ཏེ་ཨིན་པའི་ཞུ་བ་རྒྱ་རྒྱས་པར་སྤུལ་ཡི།

དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་གི་གསུང་གོས་གནང་སྐབས་ རྟོག་ཕྱོགས་འགོ་ཁྲིད་པ་གིས་གཙོས་
འཐུས་མི་རྒྱ་གིས་བསམ་འཆར་ཞུ་མི་ནང་ ཚོགས་རྒྱུ་གིས་ དཔུང་ཡིག་འདི་ལུ་ བསྐྱར་
ཞིབ་གི་ཕྱག་ལཱ་གནང་སྐབས་ ཁྲལ་ཡར་མེད་འདི་གིས་ ཟས་རིགས་ཉོ་སྤྱོད་འབད་མི་ལུ་
གཞོན་ཉེན་དང་ དཔལ་འབྱོར་དང་ ཁྲལ་གི་སྤྱི་དབུས་བར་ན་ ཆ་མཉམ་མི་འབྱོ་བའི་ ཉེན་
ཁག་ཚུ་ ག་ཏེ་སྟེ་ཡོད་ག་གཟིགས་དགོཔ་གལ་ཆེ་བའི་ཁར་ དཔལ་འབྱོར་ལྷན་ཐབས་ལུ་
གཞུང་གིས་ བཟོ་གྲ་འབྲུལ་ཁང་ཚུ་ལུ་ ནང་འཁོད་ལས་ཐོན་པའི་ རྒྱ་ཆ་ཚུ་གནང་དགོ་
པའི་ཁར་ ལྷགས་དང་རྩིས་གཉིས་ཆར་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལས་ བཟོ་རྒྱུ་གས་ནིའི་དོན་ལུ་
དེ་གི་ཕབ་རྟེ་ རོ་དཀར་དེ་ལུ་གཙོ་བོ་བཏོན་ཏེ་ ཕྱག་ལཱ་གནང་དགོཔ་དང་ ཅ་དམ་ཁྲལ་
འདི་ བརྒྱ་ཆ་ལས་བརྒྱ་ ཡར་མེད་འབད་དགོཔ་དང་ Green Tax གི་ཁྲལ་ཡར་ ཡར་
མེད་འབད་དགོཔ་ལ་སོགས་པའི་ ཞུ་བ་རྒྱ་རྒྱས་པར་སྤུལ་ཞུ་ ཚོགས་ཁང་གིས་ དཔུང་
ཡིག་བསྐྱར་ཞིབ་གི་ཕྱག་འགན་འདི་ དཔལ་འབྱོར་དང་དངུལ་རྩིས་ཚོགས་རྒྱུ་གནང་
སྟེ་ ལྷག་ཐེངས་དང་པ་དང་གཉིས་པའི་གསུང་གོས་མཇུག་བསྟུ་གནང་ཡི། གནམ་ལོ་རྒྱུ་ཐོ་
སྟེ་ ལོ་ ༡ པའི་ཆོས་ ༡༥ ལུ་ལམ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོ་ ༡༡ པའི་ཆོས་ ༤ ལུ།

འབྲུག་གི་ཁྲལ་གི་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༡ ཅན་མའི་ ལྷག་ཐེངས་གསུམ་པ།

དཔལ་འབྱོར་དང་དངུལ་རྩིས་ཚོགས་རྒྱུ་ཁྲི་འཛིན་ སྤང་བུར་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ཐོ་ཐེངས་ཁོངས་
འཐུས་མི་གིས་ འབྲུག་གི་ཁྲལ་གི་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༡ ཅན་མའི་ ལྷག་ཐེངས་གསུམ་
པའི་ བསྐྱར་ཞིབ་སྟེ་ལྷན་ལུ་བའི་སྐབས་ གཞུང་གིས་ ཕག་ཤ་དང་བྱ་ཤའི་རིགས་ལུ་
ཁྲལ་བརྒྱ་ཆ་ ༢༠ རེ་བཀལ་མི་འདི་ བརྒྱ་ཆ་ ༤༠ ལུ་ ཡར་མེད་འབད་དགོཔ་དང་ དེ་

བཟུམ་སྒྲེ་ ཨོམ་གྱི་ཁྲལ་བརྒྱ་ཆ་ ༡༠ འདི་བརྒྱ་ཆ་ ༩༠ ལུ་ ཡར་སང་འབད་དགོཔ་
མ་ཚད་ མར་དང་དར་ཚེལ་གྱི་བཙེང་ཁྲལ་ བརྒྱ་ཆ་ ༡༠ རེ་བཀལ་མི་འདི་ཡང་ བརྒྱ་
ཆ་ ༥༠ ལུ་ཡར་སང་འབད་དགོཔ་པའི་ གྲོས་འདེབས་ཕུལ་མི་དེ་གུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་
གྲོས་བསྐྱར་གནང་པའི་ཤུལ་ ཚོགས་དམངས་ ཕྱག་ཡར་སང་གིས་ ཆ་འཛེག་གནང་པའི་
སྐབས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོབ་མ་ཚུགས་པ་ལས་ གྲོས་འདེབས་ཚུ་མེད་སྤང་ཡོད་པ་ཨིན།

དེ་བཟུམ་སྒྲེ་ གཞུང་གིས་ ༡༩འཁྲུའི་རིགས་ལུ་ བཙེང་ཁྲལ་ བརྒྱ་ཆ་ ༡༠༠ བཀལ་
ཡོད་མི་འདི་ བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ ལུ་མར་ཕབ་འབད་དགོཔ་དང་ དེ་ལས་ རྒྱུ་ཆས་ ཕྱི་ས་ལས་
བརྟེན་ཏེ་བཟོ་བའི་ རྒྱ་དུང་དང་ ས་པག་ཅུ་ རུམ་ཚུ་ལུ་བཙེང་ཁྲལ་ བརྒྱ་ཆ་ ༡༠ རེ་བཀལ་
ཡོད་མི་འདི་ བརྒྱ་ཆ་ ༩༠ ལུ་ ཡར་སང་རྒྱབ་དགོཔ་མ་ཚད་ སློག་ཐག་གི་བཙེང་ཁྲལ་
བརྒྱ་ཆ་ ༡༠ འདི་ བརྒྱ་ཆ་ ༩༠ ལུ་ ཡར་སང་འབད་དགོཔ་པའི་ཁར་ རྒྱང་ཆས་ཀྱི་བཙེང་
ཁྲལ་ བརྒྱ་ཆ་ ༡༠ ལས་བརྒྱ་ཆ་ ༩༠ ལུ་ཡར་སང་འབད་མི་འདི་ཡང་ བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ ལུ་
སང་དགོཔ་པའི་གྲོས་འདེབས་ཕུལ་མི་ཚུ་གུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གྲོས་བསྐྱར་ཞིབ་ཞིབ་
སྒྲེ་གནང་པའི་མཐའ་མར་ ཚོགས་དམངས་ལས་ རོས་ལེན་ཡོད་མེད་ ཕྱག་ཡར་སང་གིས་
གཟིགས་པ་ད་ མང་མོས་ཀྱིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་མ་ཐོབ་ལས་ ཆ་འཛེག་གུབ་མ་ཚུགས་པར་ ཆ་
མེད་སྤང་ཡི།

དེ་ལས་ ཚོགས་རྒྱུང་གིས་ སློང་རྫོག་གི་བཙེང་ཁྲལ་ བརྒྱ་ཆ་ ༠ ལས་ ༥༠ ལུ་ ཡར་
སང་འབད་དགོཔ་དང་ ཕྱི་ས་གཞུང་གིས་ བཙེང་ཁྲལ་བརྒྱ་ཆ་ ༥ ལས་ ༡༥ ལུ་ ཡར་
སང་འབད་ཡོད་མི་འདི་ཡང་ བརྒྱ་ཆ་ ༩༠ ལུ་ ཡར་སང་འབད་དགོཔ་པའི་གྲོས་འདེབས་
ཁག་གཉིས་པོ་དེ་གུ་ གྲོས་བསྐྱར་གནང་ཞིན་མ་ལས་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་
མཛད་དེ་ ཆ་འཛེག་གུབ་གནང་ཡི།

དེ་བཟུམ་སྒྲེ་ འབྲུམ་མི་ལ་ལུ་ཅིག་གིས་ འབྲུག་འདི་ སྤྱི་ལུང་དང་ལྷན་པའི་ བཙོག་རྒྱུང་
མར་ཕབ་ཡོད་པའི་ རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ གཞུང་གིས་ སྤུམ་འཁོར་ཚུ་གུ་
སྤྱི་ལུང་གི་ཁྲལ་ བརྒྱ་ཆ་ ༥ བཀལ་མི་དེ་ འོས་འབབ་མེད་པ་ལས་ དགོངས་ཡངས་

བཏང་དགོ་པའི་ ལུ་བ་སྤུལ་ཡོད་རུང་ ཚོགས་དམངས་ ཡུལ་ཡུལ་མེད་གི་ཐོག་ལས་ ངོས་
ལེན་ཡོད་མེད་གཟིགས་པ་ད་ མང་མོས་ཐོག་ལས་ གཞུང་གི་གྲོས་འདེབས་ལྟར་དུ་ སྡོ་
ལྷང་ཁུལ་ཕོག་པ་སྟེ་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་ཅི།

མཇུག་ར་ ཚོགས་ཚུང་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ལུ་མི་ནང་ བསྐྱར་ཞིབ་སྟན་ལུ་འདི་ནང་ འབྲུལ་
འཕྲིན་ཁུལ་གྱི་སྐོར་ལས་ མ་ཚུད་པར་ཡོད་པ་དང་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ འབྲུལ་འཕྲིན་ནང་
འབྲེན་ མཐོང་བ་སྟེ་ཡོད་མི་དེ་ཡང་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལུ་ མ་དངུལ་ས་ཡ་ ༥༠༠ ལྷག་པ་
ཅིག་དང་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལུ་ཐེང་འབྲུམ་ ༡.༤ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལུ་ཐེང་འབྲུམ་ ༢.༤
འབྲུལ་འཕྲིན་གྱི་དོན་ལུ་ མ་དངུལ་ ཕྱི་ཁར་སོང་ཡོད་པ་དང་ ཁུལ་ཡངས་ཆག་བཏང་སྟེ་
ལོ་གཅིག་ནང་ འབྲུལ་འཕྲིན་གྲངས་ཁ་ ༡,༢༩,༠༠༠ ལྷག་པ་ཅིག་ ནང་འབྲེན་འབད་ཡོད་
རུང་ ལོ་གཅིག་ནང་ འབྲུག་བརྒྱུད་འཕྲིན་ནང་ རྒྱུན་མངག་གསར་པ་ལེན་མི་ ༡༩,༠༠༠
ལྷག་པ་ཅིག་དང་ བགྲིས་འབྲུལ་འཕྲིན་ནང་འབད་བ་ཅིན་ ༣,༠༠༠ གྱིས་མར་ཕབ་སོང་
ཡོད་པ་ལས་ འབྲུལ་འཕྲིན་ནང་འབྲེན་ ༡༢༩༠༠༠ ལྷག་པ་ཅིག་འབད་མི་ལུ་ ཚོགས་ཚུང་
གིས་ དོགས་ཐོན་དང་ ཉེན་ཁ་ཡོད་པའི་ ཞིབ་རྟོག་ཚུ་བྱུང་ཡོད་པ་ལས་ གསུང་གོས་
གནང་དགོ་པའི་ལུ་བ་ཚུ་སྤུལ་ཏེ་ གོས་བསྐྱར་ཡུན་རིང་གནང་པའི་མཐའ་མར་ ཚོགས་
ཁང་གིས་ ཚོགས་ཚུང་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ འབྲུལ་འཕྲིན་གྱི་སྐོར་ལས་སྟན་ལུ་སྤུལ་མི་དེ་དང་
གསུང་གོས་གནང་སྟེ་ གོས་འདེབས་དག་པ་ཅིག་ གཞུང་གིས་མཇེད་དགོ་པ་སྟེ་ཡོད་མི་ཚུ་
ཐོ་བཀོད་འབད་ཞིམ་ལས་ གཞུང་ལུ་སྤུལ་ནི་ཨིན་པའི་ ཟུག་གསོ་མཇེད་དེ་ འབྲུག་གི་
ཁུལ་གྱི་དཔྱད་ཡིག་ ༢༠༢༢ ཅན་མའི་ལྷག་ཐེངས་གསུམ་པའི་ གསུང་གོས་མཇུག་བསྐྱར་
གནང་ཡི། གནམ་ལོ་རྒྱུ་སྤྲུལ་ལོ་རྒྱུ་ ༩ པའི་ཚེས་ ༡༤ ལུ་འཇམ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ ༡༡ པའི་ཚེས་
༡༧ ལུ།

འབྲུག་གི་ཁུལ་གྱི་དཔྱད་ཡིག་ ༢༠༢༢ ཅན་མའི་ཆ་འཛོག་།
དཔྱད་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ དངུལ་རྩིས་སྒོན་པོ་གིས་ འབྲུག་གི་ཁུལ་གྱི་དཔྱད་ཡིག་
༢༠༢༢ ཅན་མ་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་གནང་དགོ་པའི་གོས་དོན་སྤུལ་བའི་ཤུལ་ ཚོགས་དམངས་

གིས་ དེ་ལུ་ངོས་ལེན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ རྒྱལ་བསྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་ རྒྱལ་
སྐྱར་ཚོགས་གྲལ་འབྲས་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ ༤༤ ཡོད་ས་ལས་ ༤༥ གིས་བརྟབ་དང་ ༡
གིས་ འཛེམས་བཞུགས་ཏེ་ འབྲུག་གི་ཁྲལ་གྱི་དབྱད་ཡིག་ ༢༠༢༢ ཅན་མའི་ འཛེག་
གྲུབ་གནང་ཡི། གནས་ལོ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་ ༩ པའི་ཆོས་ ༩༥ ལུ་འཇ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ རྒྱ་ ༡༡ པའི་
ཆོས་ ༡༥ ལུ།

༩.༤ འབྲུག་གི་རྒྱ་དངོས་ཁྲལ་གྱི་དབྱད་ཡིག་ ༢༠༢༢ ཅན་མའི་རྒྱ་གཞུང་སྐྱབས་དང་པ་དང་ གཉིས་ པ།

དབྱད་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ དབྱལ་ཅིས་སྒྲོན་པོ་གིས་ འབྲུག་གི་རྒྱ་དངོས་ཁྲལ་གྱི་དབྱད་
ཡིག་ ༢༠༢༢ ཅན་མའི་ རྒྱ་གཞུང་སྐྱབས་དང་པ་ རོ་སྤྱོད་དང་ཆ་འཛེག་གི་ གྲོས་དོན་ལུ་
བའི་ཤུལ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ ཕྱག་ཡར་སེང་ཐོག་ལས་ དབྱད་ཡིག་འདི་ གསུང་གོས་
གནང་ནི་སྟེ་ ངོས་ལེན་མཛད་དེ་ ཆ་འཛེག་གྲུབ་གནང་ཡི།

དེ་གི་ཤུལ་ལས་ དབྱད་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་གིས་ རྒྱ་གཞུང་སྐྱབས་གཉིས་པར་ དབྱད་ཡིག་
གི་གཞི་རྩ་དང་ རྒྱབ་ཁུངས་ལུ་མི་ནང་ དབྱད་ཡིག་འདི་གཙོ་བོར་ རྒྱང་གསེབ་དང་ཁོམ་
སྟེ་ ས་དང་སྤྱིང་ཁྱིམ་གྱི་ཁྲལ་ བསྐྱར་བཟོ་འབད་ནི་དེ་དོན་ལུ་ཨིན་ཟེར་ལུ་བའི་ཁར་ ད་
རེས་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ ཁྲལ་དང་འབྲེལ་བའི་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་བྱས་རྒྱ་ ལེ་ཤ་ཡོད་རུང་ ད་
ཚུན་ རྒྱ་དངོས་ཁྲལ་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ཅིག་མེད་པར་ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༢ གྱི་ ཁྲལ་གྱི་སྤྱིང་
བྱས་བསྐྱར་བཟོ་དེ་ལུ་ གཞི་བརྟེན་ཏེ་ ལོ་ངོ་ ༣༠ སོང་ཡོད་པ་དང་ ཏེ་མ་ སྤྱིང་བྱས་དེ་
གིས་ སུན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད་རུང་ ད་རེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ནང་ སྤྱིང་བྱས་དེ་ ལག་ལེན་
འཐབ་ད་ ཁྲལ་རྒྱ་ འདྲ་མཉམ་དང་གཅིག་མཚུངས་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་འདུག་ཟེར་ལུ་ཡི།

དེ་འབད་མ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ ད་རེས་ཀྱི་ དབྱད་ཡིག་འདི་ རྒྱལ་རབས་དང་ལྗན་པའི་ ཁྲལ་
གྱི་གཞི་འགྲུམ་ རོ་མ་གཅིག་ཨིན་པ་དང་ དེ་ཡང་ ས་ཁྲལ་གྱི་ཐད་ལུ་ རྒྱ་དངོས་དབྱེ་

ཞིབ་དང་གནས་གོང་བཏོན་མི་ལས་སྡེ་གིས་ སྒྲེང་གི་ས་ཆ་གྲུ་ རྒྱུ་འབྲས་སྤྱོད་ནིའི་ཚད་
 གཞི་བཟོ་ཡོད་མི་ལུ་ གཞིར་བཞག་སྟེ་ འཛམ་གླིང་ནང་ བརྒྱ་ཆ་ཉུང་ཤོས་ཅིག་ཨིན་མི་
 བརྒྱ་ཆ་ ༠.༡ དེ་བཀའ་ལོད་པ་དང་ དེ་བཟུམ་སྟེ་ སྤྱིང་ཁྱིམ་ག་རའི་གྲུ་ ལོ་བསྟར་བཞིན་
 ཏུ་ ཁྲལ་བཏབ་དགོ་པའི་སྤྱིང་ཁྱིམ་གྱི་གནས་གོང་གྲུ་ བརྒྱ་ཆ་ ༠.༡ བཀའ་ཏེ་ཡོད་པའི་
 དགོས་དོན་ར་ཁུངས་ཚུ་ ཁ་གསལ་སྟེ་ལུ་མི་དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གོས་
 གནང་ཞིན་མ་ལས་ ཚོགས་ཁང་གིས་ དཔུང་ཡིག་འདི་ ཉི་རུའི་དཔུང་ཡིག་སྟེ་ རོས་ལེན་
 མཛད་དེ་ ལྷག་ཐངས་གསུམ་པའི་དོན་ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱི་འགན་ཁུར་ ཁྲིམས་དོན་ཚོགས་
 རྒྱུ་ལུ་གནང་སྟེ་ དཔུང་ཡིག་འདི་གི་ ལྷག་ཐངས་དང་པ་དང་གཉིས་པའི་ གསུང་གོས་
 མཛུགས་བསྟར་གནང་ཡི། གནས་ལོ་རྒྱུ་ལོ་སྟོན་ལོ་རྒྱུ་ ༩ པའི་ཆོས་ ༡༧ ལུ་འཇགས་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་
 ༡༡ པའི་ཆོས་ ༡༠ ལུ།

འབྲུག་གི་རྒྱ་དངོས་ཁྲལ་གྱི་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༡ ཅན་མའི་ལྷག་ཐངས་གསུམ་པ།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆོས་ ༡༧ དང་ ༡༨ དེ་ལས་ ༢༡ ཉིན་གྲངས་གསུམ་གྱི་
 རིང་ ཚོགས་རྒྱུང་གིས་ འབྲུག་གི་རྒྱ་དངོས་ཁྲལ་གྱི་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༡ ཅན་མའི་ལྷག་
 ཐངས་གསུམ་པའི་ བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱི་སྟེན་ལུ་ལུ་མི་གྲུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གོས་
 མཐོལ་ཕྱིན་སྟེ་གནང་པའི་སྐབས་ གཞུང་གིས་ཁྲལ་བཀའ་མི་དེ་ལུ་ འབྲས་མི་རྒྱ་གིས་
 རྒྱུ་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཁར་ ཁྲལ་བཀའ་མིའི་དབང་ཆ་དེ་ གཞུང་ལུ་ཡོད་པ་བཞིན་ཏུ་ གཞུང་
 གིས་འབད་རུང་ དེ་དང་བསྟུན་པའི་མཐུན་ཁྱེན་ཚུ་ མི་མང་ལུ་སྟོན་ཚུགས་པ་སྟེ་ མཛད་
 དགོས་མ་ཚད་ ཁྲིམ་སྡེའི་ས་ཁོངས་ལ་ལོ་ཅིག་ནང་ འབྲུང་རྒྱ་མེད་པར་ བདུན་ཕྱག་ལས་
 བཅད་དེ་ ལུས་དོ་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་ཚུ་ཡང་ གཞུང་གིས་གཟིགས་ཏེ་ ཁྲལ་བཏབ་མི་
 ལས་ཕབ་ཆག་གནང་ཐབས་ཀྱི་ ལམ་ལུགས་ཚུ་ཡང་ བཟོ་དགོས་ཁག་ཆེ་བའི་ཁར་ ཁྲལ་
 ཡར་མངའ་བཏབ་པ་དག་ཅིག་ཁར་ དེ་གི་བྱེམ་འདི་ ཁང་གྲུ་ཁར་སྤྱོད་མི་རྒྱ་ལུ་ཕོག་ནི་ཨིན་མ་
 ལས་ ཁྱིམ་གྱི་ཁང་གྲུ་ གཅིག་མཚུངས་བཞག་ཐབས་ཚུ་ ག་དེ་སྟེ་འོང་ག་དང་ གཞུང་
 ཁྱིམ་ནང་སྤྱོད་མི་རྒྱ་གིས་ ཁང་གྲུ་ཚུ་ ཚད་འཇལ་གྱི་ཐོག་ལས་བཏབ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ སྒྲེང་

གི་སྒྲིང་ཁྱིམ་ཚུ་ནང་ཡང་ ཁང་སྒྲ་ཚད་གཞི་འཇལ་ཏེ་བཏབ་ནི་དེ་འོས་འབབ་ཚུ་ གཞུང་གིས་གཟིགས་དགོས་འདུག་ཟེར་ལུ་ཡི།

ལུ་བ་དེ་ཚུ་ལུ་ དངུལ་ཅིས་སློན་པོ་གིས་ དོགས་སེལ་ཕུལ་མི་ནང་ འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ལུ་མི་དེ་ དོན་ཚན་དེ་ཚུ་གུ་ ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་ནང་ གསུང་གོས་ ཚར་ལེ་ཤ་གནང་ཡོད་པ་མ་ཚད་ སའི་ཚེ་བདག་ཚུ་གིས་ ས་ཁོངས་ནང་མཐུན་ཤིང་ཚུ་སྟོན་ཡོད་ཅུང་ ས་ཚད་ནང་ གོང་འཕེལ་གི་ལཱ་ཚུ་མ་འབད་བར་ དེ་སྟེ་ར་བཞག་པ་ཅིན་ ལོ་ལྟར་ས་ཁྲལ་གུ་བརྒྱ་ཆ་ ༡༥ ཐེབས་བཀལ་མི་དེ་ ཉུང་མཐའ་ཅིག་ཨིན་པ་དང་ དེ་ཡང་ མཐུན་ཤིང་ཚུ་ག་ར་ཟད་འགོ་བཏང་སྟེ་ གཞི་བཙུགས་འབད་ཚར་བའི་མཐའ་མར་ མེད་པ་འགྱུ་བའི་བསྐྱར་ལས་ གཞུང་ལུ་ རྒྱུད་ཕོག་པ་ལས་བརྟེན་ ཁྲལ་ཐེབས་བཀལ་ཤིན་པའི་ ར་ཁྲུངས་ཚུ་ལུ་ཡི།

ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ དཔུང་ཡིག་ཡོངས་ཚོགས་གུ་ ཁོས་བསྐྱར་ཡུན་རིང་གནང་པའི་མཐའ་མར་ དཔུང་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ ༡༡ པར་ བཅའ་ཡིག་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་གནས་ཚིག་གང་རུང་དང་འབྲེལ་ ཁྲོམ་སྡེ་སྟེ་བ་ནང་ ཉེན་སྲུབ་ཅན་གི་ སྤར་སྟོལ་གི་ཁྱིམ་ཚུ་ལུ་ བཏབ་དགོ་པའི་ སྒྲིང་ཁྱིམ་ཁྲལ་བསྟོམས་ བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ ལས་མ་ལྷག་པའི་ སའ་ཆག་ཐོབ་ཟེར་མི་འདི་ བརྒྱ་ཆ་ ༡༠ ལས་མ་ལྷག་པའི་ སའ་ཆག་ཐོབ་ཟེར་ བསྐྱར་བཅོས་མཛད་པའི་བུལ་ལུ་ ལྷག་ཐེངས་གསུམ་པའི་གསུང་གོས་མཚུག་བསྐྱར་གནང་ཡི། གནམ་ལོ་རྒྱུ་སྟག་ལོ་རྒྱ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༤ ལུ་འཇམ་ སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༡༡ ལུ།

འཐུས་གི་རྒྱ་དངོས་ཁྲལ་གི་དཔུང་ཡིག་ ༡༠༡༡ ཅན་མའི་ཆ་འཛིག།

དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ དངུལ་ཅིས་སློན་པོ་གིས་ འཐུས་གི་རྒྱ་དངོས་ཁྲལ་གི་དཔུང་ཡིག་ ༡༠༡༡ ཅན་མའི་ ཆ་འཛིག་གི་གོས་དོན་ཕུལ་བའི་བུལ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ དཔུང་ཡིག་འདི་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ རྒྱབ་བསྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་ རྒྱབ་བསྐྱར་ཚོགས་གལ་ འཐུས་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ ༤༥ ཡོད་ས་ལས་ འཐུས་མི་ ༤༩ ཀྱིས་བཏབ་

དང་ འཕུས་མི་ ༣ གྱིས་འཛེམས་བཞུགས་པ་ལས་ དཔུང་ཡིག་འདི་ བྱེད་མང་ཐོག་ལས་
ཆ་འཛིག་གྲུབ་གནང་ཡི། གནས་ལོ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་ ༩ པའི་ཆེས་ ལུ་འཕུས་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ཟླ་ ༡༡
པའི་ཆེས་ ༡༡ ལ།

༡.༥ འཕུག་གི་དངུལ་ཕོགས་སྤྱི་ག་བཀོད་གཞི་སྒྱུར་དཔུང་ཡིག་ ༡༠༡༡ ཅན་མའི་ལྷག་ཐངས་
དང་པ་དང་གཉིས་པ།

དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ དངུལ་ཅིས་སློན་པོ་གིས་ འཕུག་གི་དངུལ་ཕོགས་སྤྱི་ག་བཀོད་
གཞི་སྒྱུར་དཔུང་ཡིག་ ༡༠༡༡ ཅན་མའི་ ལྷག་ཐངས་དང་པའི་ རོ་སྤྱོད་ལུ་མི་ལུ་ ཆོགས་
དམངས་ཀྱིས་ ཕྱག་ཡར་སེང་ཐོག་ལས་ གསུང་གོས་གནང་ནི་སྟེ་ རྒྱུ་སྒྲིལ་གནང་ཡི།

དེ་ལས་ དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་གིས་ དཔུང་ཡིག་གི་ལྷག་ཐངས་གཉིས་པའི་ གཞི་
རྩ་དང་རྒྱུ་ལུངས་ལུ་མི་ནང་ རྒྱུ་སྒྲིལ་ཅན་འགོ་ནང་ལས་ མ་དངུལ་དཔུང་མང་སུ་ཅིག་
དངུལ་ཕོགས་དང་ཟུར་འཕུས་ནང་ འགྲོ་དོ་ཡོད་པ་མ་ཆད་ ཟུར་འཕུས་དབྱེ་ཁག་ ༣༠ དེ་
ཅིག་ཡོད་མི་རྒྱ་ ཟླ་རིམ་གཞི་རྟེན་དངུལ་ཕོགས་ཀྱི་ གངས་སུ་མ་ཚུད་པ་ལས་ ད་ལས་
ཡར་ ལམ་ལུགས་དེ་རྒྱ་ དངས་གསལ་སྟེ་བཟོ་སྟེ་ ལས་གཡོག་པ་རང་སོའི་ ལྷོགས་གྲུབ་
དང་བསྐྱུན་པའི་འཕུས་རྒྱ་ བྱིན་ནི་གི་དམིགས་ལུ་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཅེར་ལུ་ཡི།

དེ་མ་ཆད་ དངུལ་ཕོགས་སྤྱི་ག་བཀོད་འདི་ ཞི་གཡོག་གཞི་སྒྱུར་དང་ གསར་གཏོད་ཀྱི་
ལས་རིམ་དེ་རྒྱ་གི་ ཆ་ཤས་ཅིག་སྟེ་བཟོ་དགོ་མི་དེ་ཡང་ ད་རེས་ གཞི་སྒྱུར་འབད་པའི་
ནམ་རུས་ལུ་ ཞི་གཡོག་པ་རྒྱ་གི་ཐོབ་ཐངས་རྒྱ་ ག་ར་གཅིག་མཚུངས་སྟེ་ འགྲོ་མ་ཚུགས་
པ་ཅིན་ མ་འོངས་པའི་ནང་ ཆད་གཞི་ཅིག་གུ་ སྤྱི་ག་ཚུགས་པ་ དགའ་ངལ་འབྱུང་ནི་
ཡིན་མ་ལས་བརྟེན་ དངུལ་ཕོགས་དེ་ སྤྱི་ག་བཀོད་གཅིག་གི་ཐོག་ལུ་ ཉེ་མ་སྤྱབས་གཅིག་
སྟེ་ ཟུར་འཕུས་ཐོབ་མི་རྒྱ་ གཞི་རྟེན་དངུལ་ཕོགས་ཉུང་མཐའ་གུ་ ལོ་ལྷར་ཡར་སེང་དང་
འགྱུར་མེད་དངུལ་ཕོགས་ དེ་ལས་ ཟླ་རིམ་གཞི་རྟེན་དངུལ་ཕོགས་རྒྱ་ གཅིག་ཁར་

བསྐྱབ་སྟེ་ ལྷ་རིམ་བཞིན་དུ་བགོ་བཟམ་འབད་དེ་ འཕྱོང་ནི་ཨིན་པའི་ རྒྱལ་ཁྲུང་ས་ཚུ་ལ་
གསལ་སྟེ་ལྷ་ཡི།

དེ་ལུ་ རྟོག་ཕྱགས་འགོ་ཁྲིད་པ་དང་ འབྲུས་མི་དག་ཅིག་གིས་ལྷ་མི་ནང་ དངུལ་ཕོགས་
སློག་བཀོད་གཞི་སྦྱར་གནང་མ་དག་ཅིག་ཁར་ རྒྱུན་སྦྱོང་བྱེད་འགྲོ་འི་ སྐབས་བདེ་ཉིང་
ཚུ་ ག་དེ་སྟེ་གཟིགས་ཅིག་ དེམ་ཚད་ སློག་བཀོད་དེ་གིས་ སླེར་སྟེ་ལུ་བྱེམ་ཕོག་ག་མི་
ཕོག་གི་ ཁེ་ཕན་ཚུ་ག་དེ་སྟེ་འབྱུང་ནི་ཨིན་ན་ དེ་ལས་ དཔུང་ཡིག་འདི་ ཉི་རུའི་དཔུང་
ཡིག་ཅིག་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ བསྟར་སྦྱོང་གི་ཆོས་གྲངས་ཁག་གསུམ་སྟེ་ཡོད་མི་ཚུ་ ལམ་
ལུགས་དང་ འོས་འབབ་ག་དེ་སྟེ་ཡོད་ག་ དེ་ཚུ་ ཆོགས་རྒྱུང་གིས་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ དབྱེ་
ཞིབ་གནང་དགོ་པ་ཁག་ཆེ་བེད་ལྷ་ཡི།

དེམ་ཚད་ དངུལ་ཕོགས་སློག་བཀོད་དེ་གིས་ ལོ་མཇུག་ལུ་ རང་སོའི་འོང་འབབ་ཁྲལ་
སྤུལ་བའི་སྐབས་ དེ་ལུ་བྱུང་པར་དང་ ཕན་གཞོད་ཚུ་ ག་དེ་སྟེ་འོང་ནི་ཨིན་ན་དང་ ཞི་
གཤམ་ག་ནང་ཡོད་པའི་ མཁས་མཆོག་ཚུ་ ག་དེ་སྟེ་ བདག་འཛིན་འབད་ཚུགས་ག་ དེ་
གིས་ཡང་མ་ཚད་ ད་ཚུན་ ཞི་གཤམ་ག་ཚུ་ལུ་ ཐོབ་སྟོལ་ཡོད་པའི་ སྤུམ་འཁོར་ཐོབ་སྐྱལ་
ཀོ་ཏ་འདི་ སྤར་བཞིན་གནང་མ་ཚུགས་རུང་ དངུལ་སྦྱར་ཐོག་ལས་ མ་དངུལ་དུ་མ་ག་
རེ་གནང་ཐབས་དང་ ཞི་གཤམ་ག་ཚུ་གི་ སེམས་ཤུགས་ཡར་དྲག་གཏང་ཐབས་ཀྱི་ འོས་
འབབ་ཚུ་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་གཟིགས་དགོ་པའི་ཁར་ དངུལ་ཕོགས་སློག་བཀོད་འབད་མ་
དང་བསྟར་འབྲེལ་ཡོད་ ལྷན་ཁག་དང་གཙུག་སྟེ་ཚུ་གིས་ཡང་ ཁང་གྲྲ་དང་ ཆོང་གི་གོང་
ཚད་ཚུ་ལུ་ བཟླ་ཏོག་དམ་དམ་སྟེ་ འབད་དགོ་པ་ཁག་ཆེ་བའི་ལུ་བ་ཚུ་སྤུལ་ཡི།

དེ་གི་ཤུལ་ལས་ ཆོགས་ཁང་གིས་ འབྲུག་གི་དངུལ་ཕོགས་སློག་བཀོད་གཞི་སྦྱར་གི་དཔུང་
ཡིག་ ༢༠༢༢ ཅན་མ་འདི་ དཔལ་འབྱོར་དང་དངུལ་ཕྱིས་ཆོགས་རྒྱུང་གིས་ བསྟར་ཞིབ་
མཐིམ་ཕྱིན་འབད་དེ་ ལྷག་ཐངས་གསུམ་པའི་དོན་ལུ་ ལྷན་ཁུ་སྤུལ་དགོ་པའི་ འགན་ཁུར་

ཅེས་སྟོན་གནང་པའི་ཤུལ་ལུ་ ལྷག་ཐངས་གཉིས་པའི་གསུང་གོས་མཐུག་བསྐྱུས་གནང་ཡི།
གནམ་ལོ་རྒྱུ་ལྷག་ལོ་རྒྱུ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༡ ལུའམ་ གྱི་ལོ་ ༡༠༩༩ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༡༥ ལུ།

འབྲུག་གི་དངུལ་ཕོགས་སླིག་བཀོད་གཞི་སྦྱར་དཔྱད་ཡིག་ ༡༠༩༩ ཅན་མའི་ལྷག་ཐངས་གསུམ་པ།

དཔལ་འབྱོར་དང་དངུལ་ཅེས་ཚོགས་ཆུང་ཁྲི་འཛིན་ སྐར་བུར་སློན་རྩིས་འབྲུས་མི་གིས་
འབྲུག་གི་དངུལ་ཕོགས་སླིག་བཀོད་གཞི་སྦྱར་དཔྱད་ཡིག་ ༡༠༩༩ ཅན་མའི་ ལྷག་ཐངས་
གསུམ་པའི་ བསྐྱར་ཞིབ་སྟོན་ཁུ་སྤུལ་མི་ནང་ དཔྱད་ཡིག་འདི་ནང་ལེའུ་ ༡༠ གྱི་ཐོག་ལུ་
དོན་ཚན་ ༡༡༥ ཡོད་པ་དང་ འདི་ནང་ལས་ ཚོགས་ཆུང་གིས་ དོན་ཚན་ ༡༤ དེ་ཅིག་
ལུ་ ལེགས་བཅས་ཚུ་འབད་ཡོད་པའི་ ཁུ་བ་སྤུལ་མི་གུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གྱི་ཟླ་
འདི་གི་གྱི་ཆེས་ ༡༡ ལས་ ༡༩ ཚུན་ཉིན་གངས་གསུམ་གྱི་རིང་ གསུང་གོས་ཞིབ་ཞིབ་
སྟོན་གནང་པའི་སྐབས་ ཚོགས་ཆུང་གིས་ ལེགས་བཅས་འབད་དེ་སྤུལ་བའི་དོན་ཚན་ ༡༤
ནང་ལས་ དོན་ཚན་ ༡༠ གུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ རོས་ལེན་མཛད་དེ་ ཆ་འཛོག་གུ་བ་
ཡོད་རུང་ དོན་ཚན་ ༡ དེ་ཅིག་འདི་ གཞུང་གིས་སྤུལ་བའི་ དཔྱད་ཡིག་ཟིན་ཟིན་ལྷར་
རུ་ རང་འཇགས་བཞག་དགོཔ་སྟེ་ མོས་མཐུན་གུ་བ་པའི་ཤུལ་ལུ་ དོན་ཚན་ ༡༡ པ་འདི་
ཕྱིར་དབྱང་མཛད་པའི་ཞོར་ཁར་ དོན་ཚན་ ༡༤ པ་དེ་ཡང་ རང་བཞིན་གྱིས་ ཕྱིར་དབྱང་
འབྱོ་དགོཔ་ཨིན་མ་སྟེ་ རོས་ལེན་མཛད་དེ་ འབྲུག་གི་དངུལ་ཕོགས་སླིག་བཀོད་གཞི་སྦྱར་
དཔྱད་ཡིག་ ༡༠༩༩ ཅན་མའི་ ལྷག་ཐངས་གསུམ་པའི་ གསུང་གོས་མཐུག་བསྐྱུས་གནང་
ཡི། གནམ་ལོ་རྒྱུ་ལྷག་ལོ་རྒྱུ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༠ ལུའམ་ གྱི་ལོ་ ༡༠༩༩ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༡༩ ལུ།

འབྲུག་གི་དངུལ་ཕོགས་སླིག་བཀོད་གཞི་སྦྱར་དཔྱད་ཡིག་ ༡༠༩༩ ཅན་མའི་ཆ་འཛོག་།

དཔྱད་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ དངུལ་ཅེས་སྟོན་པོ་གིས་ འབྲུག་གི་དངུལ་ཕོགས་སླིག་བཀོད་
གཞི་སྦྱར་དཔྱད་ཡིག་ ༡༠༩༩ ཅན་མ་འདི་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ ཆ་འཛོག་མཛད་གནང་
དགོཔ་པའི་ གོས་དོན་སྤུལ་མི་དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ རོས་ལེན་དང་རྒྱབ་སྦྱོར་ཡོད་

མེད་ རྒྱལ་སྤྱི་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་དྲ་ རྒྱལ་སྤྱི་ཚོགས་གྲལ་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྐྱེམས་
 ༤༤ ཡོད་ས་ལས་ ༤༥ གིས་བརྟུབ་དང་ འཐུས་མི་ ༡ གིས་ འཛོམས་བཀུགས་པ་ལས་
 ༥༥དུ་ཡིག་འདི་ མང་མོས་ཐོག་ལས་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་གནང་ཡི། གནས་ཡོ་རྒྱུ་སྤྱི་ལོ་ ༡༠
 བའི་ཆོས་ ༡ ལུངས་ སྤྱི་ལོ་ ༡༠༩༩ ཟླ་ ༡༡ བའི་ཆོས་ ༡༤ ལུ།

༡.༤ འབྲུག་གི་ཞི་བའི་ཉེས་འཁྲིའི་དཔུང་ཡིག་ ༡༠༡༡ ཅན་མའི་ ལྷག་ཐེངས་དང་པ་དང་
 གཉིས་པ།

དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ འགོ་བ་མིའི་དབང་ཆ་དང་ཕྱི་འབྲེལ་ལས་དོན་ཚོགས་ཀྱི་ཁོང་གི་
འཛིན་ སྤྱངས་མཁར་ཤེ་རིང་ལ་འབྲུས་མི་གིས་ འབྲུག་གི་ཞི་བའི་ཉེས་འཁྲིའི་དཔུང་ཡིག་
༡༠༡༩ ཅན་མའི་ གསུང་གོས་གནང་ནིའི་དོན་ལུ་ ལྷག་ཐངས་དང་པ་ རོསྒྲོན་དང་ཆ་
འཛིག་གི་གོས་དོན་ཕུལ་མི་དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཕྱག་ཡང་སངས་གིས་ གསུང་གོས་གནང་
ནི་སྒྲེ་ རོས་ལེན་མཛད་གནང་ཡི།

དེ་གི་ལུལ་ལས་ དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་གིས་ ལྷག་ཐངས་གཉིས་པའི་གྲོས་དོན་ཕུལ་མི་
ནང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ དཔུང་ཡིག་འདི་ ཟིན་བྲིས་བཏབ་པའི་སྐབས་ འབྲེལ་
ཡོད་གཙུག་སྡེ་དང་ ལས་སྡེ་ཁག་མང་རབས་ཅིག་དང་གཅིག་ཁར་ གྲོས་བསྟུན་ཚུ་ལེགས་
ཤོམ་སྟེ་མཛད་དེ་ གསུང་གྲོས་གནང་ཡོད་པའི་སྟུན་ལྷན་ལུ་བའི་གྲུ་ སྤྱིར་བཏང་ དཔུང་
ཡིག་འདི་ བརྩམས་དགོ་པའི་རྒྱབ་ཁྱངས་དང་ གཞི་རྩ་ དམིགས་དོན་ཚུ་ཡང་ བམ་ཚན་
ཁག་གསུམ་ལུ་དབྱེ་སྟེ་ ཁ་གསལ་སྟེ་ལུ་བའི་མཐའ་མར་ དཔུང་ཡིག་འདི་ སྤྱི་ཚོགས་
ཀྲིས་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་ཞིན་མ་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་བརྩམ་ནི་དང་ མི་མང་ལུ་གོ་
བ་བད་སྟོན་འབད་ནི་འི་དོན་ལུ་ ཟད་འགོ་མ་དངུལ་ཡོངས་བསྟོམས་ དངུལ་ཀྲམ་ས་ཡ་ ༩
དེ་ཅིག་ གནས་ནི་ཨིན་པའི་སྟུན་ལྷན་ལུ་ཡང་ཕུལ་ཡི།

དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གྲོས་གནང་མ་ད་ འཇུག་མི་དག་ཅིག་གིས་བསམ་
འཆར་ལྷུ་མི་ནང་ དཔུང་ཡིག་འདི་གི་ གཞི་རྩ་ཚུ་ལུ་བརྟུ་བ་ཅིན་ རེས་པར་དུ་དགོས་མཁོ་

ཡོད་པ་བཟུམ་ཅིག་ མཐོང་མ་ཡིན་རུང་ རྒྱལ་ལས་ བསྐྱར་སྒྱུད་འབད་བའི་ནམ་དུས་ལུ་
 ལྷ་བས་མ་བདེཝ་ལེ་ཤ་ཅིག་ འབྱུང་སྤིད་ནི་ཡིན་པའི་ཚེར་སྒྲུང་བྱུང་མ་དང་གཅིག་ཁར་ འདི་
 བཟུམ་གྱི་ཁྲིམས་འདི་ རྒྱལ་ཁབ་མང་ཤོས་ཅིག་ནང་རང་མེད་པ་མ་ཆད་ ཡར་རྒྱས་འགྱུ་
 བའི་ རྒྱལ་ཁབ་དག་ཅིག་ནང་རྒྱུང་མ་གཅིག་ཡོད་པའི་ གསལ་བཤད་ནམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་
 སྤེ་ཕུལ་བའི་རྩིས་སུ་ ཚོགས་ཁང་གིས་ དཔུང་ཡིག་འདི་ ཚོགས་རྒྱུང་གིས་ ལྷན་ཁག་
 དང་ལས་སྤེ་རྒྱ་དང་གཅིག་ཁར་ གོས་བསྐྱར་རྒྱ་ མཐོང་ཕྱིན་སྤེ་མཛད་དེ་ ལྷག་ཐངས་
 གསུམ་པའི་ ལྷན་ཁྱུ་ཕུལ་དགོ་པའི་བཀའ་བསྐུལ་གནང་སྤེ་ དཔུང་ཡིག་གི་ལྷག་ཐངས་
 དང་པ་དང་གཉིས་པའི་ གསུང་གོས་མཁུག་བསྐུས་གནང་ཡི། གནམ་ལོ་རྒྱལ་ལོ་རྒྱུ་ ༡
 པའི་ཚེས་ ༡༥ ལུངས་ སྤྱི་ལོ་ ༡༠༩༩ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཚེས་ ༥ ལུ།

འབྲུག་གི་ཞི་བའི་ཉེས་འཁྲི་དཔུང་ཡིག་ ༡༠༩༩ ཅན་མའི་ ལྷག་ཐངས་གསུམ་པ།

འགྲོ་བ་མའི་དབང་ཆ་དང་ཕྱི་འབྲེལ་ལས་དོན་ཚོགས་རྒྱུང་ཁྲི་འཛིན་ རྒྱུངས་མཁར་མེ་རིང་
 ལ་འདེམས་ཁོངས་འབྲུས་མི་གིས་ འབྲུག་གི་ཞི་བའི་ཉེས་འཁྲི་དཔུང་ཡིག་ ༡༠༩༩ ཅན་
 མའི་ ལྷག་ཐངས་གསུམ་པའི་ བསྐྱར་ཞིབ་སྒྲན་ཁྱུ་ཕུལ་མི་ནང་ ཚོགས་རྒྱུང་གིས་ དཔུང་
 ཡིག་འདི་གུ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་བའི་ནམ་དུས་ དཔུང་ཡིག་གི་གཞི་རྩ་དང་རྒྱབ་ཁུངས་
 དོན་ཚན་རྒྱ་ ལེགས་ཤོམ་སྤེ་ཏྲ་གོ་ཐབས་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་དང་ལས་སྤེ་ གཙུག་
 ལག་སྤྱོད་སྤེ་ དེ་ལས་ ལྷན་ཚོགས་དང་ འགག་སྤེ་ ཁྲིམས་དོན་འགོ་དཔོན་དག་ཅིག་
 དེ་ལས་ མི་མང་རྒྱ་དང་གཅིག་ཁར་ གོས་བསྐྱར་ཞལ་འཛོམས་རྒྱ་ མ་བདུབ་བདུབ་སྤེ་
 འབད་དེ་ཡོད་པའི་སྒྲན་ཁྱུ་ཕུལ་ཡི།

ཚོགས་རྒྱུང་གིས་ སྤྱིར་བཏང་ དཔུང་ཡིག་གི་གཞི་རྩ་རྒྱ་ ལེགས་ཤོམ་ཡོད་རུང་ དཔུང་
 ཡིག་གི་ གོ་དོན་ལེན་ནི་ནང་ མགུ་རྒྱུ་དགས་སྤེ་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ གལ་སྤིད་ དཔུང་
 ཡིག་འདི་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་པ་ཅིན་ བསྐྱར་སྒྱུད་འབད་ནི་ནང་ བྱ་སྐབས་མ་བདེཝ་འབྱུང་
 སྤིད་ནི་ཡིན་པའི་ ཞིབ་རྟོག་རྒྱ་ རྒྱང་ཡོད་པའི་ཁྱུ་བ་ཕུལ་ཏེ་ དཔུང་ཡིག་གི་དོན་ཚན་རིམ་

པ་བཞིན་དུ་སྟེ་ གསུང་གོས་གནང་པའི་སྐབས་ རོསྟོད་ནང་ ཚོགས་རྒྱུ་གིས་ གཞུང་གི་
ཚབ་མ་ མི་དམངས་དབང་འཛིན་ཟེར་བཙུགས་མི་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ ཡུལ་ཡར་སེང་
ཐོག་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཕུལ་ཏེ་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་པའི་ཁར་ རོན་ཚན་ ༡ པ་ ༡ པ་ ༣ པ་
ཡང་ དཔུང་ཡིག་ཟིན་བྲིས་ལྟར་དུ་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་གནང་ཡི།

དེ་ལས་ ལེ་ལུ་ ༡ པ་ བག་གཡེང་གི་ཉེས་འཁྲིའི་གཞི་རྒྱ་ བམ་ཚན་གཉིས་པའི་ རོན་
ཚན་ ༡༠ པའི་ཉེ་མར་ རོན་ཚན་གསར་པ་གཅིག་དང་ རོན་ཚན་ ༡༠ པ་གྱི་ ཚོགས་
རྒྱུ་གིས་ གོས་འདེབས་ཕུལ་རོན་ལྟར་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ རོས་ལེན་མཛད་དེ་ ཆ་
འཛོག་གྲུབ་གནང་ཡི།

དེ་བཟུམ་སྟེ་ར་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གོས་གནང་པའི་སྐབས་ འཕུས་མི་རྒྱ་གིས་
དཔུང་ཡིག་གི་གོ་རོན་ཉ་གོ་ནི་ལུ་ དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ རྫོང་ཁ་དང་ཨིང་རྒྱུད་ཀྱི་
ཚོག་གི་བར་ན་ མ་མཐུན་པའི་ གནད་དོན་རྒྱ་ཡང་ ལེ་ཤ་ར་ཡོད་པའི་ཁུ་བ་ཕུལ་མི་དང་
བསྐྱུན་ ཚོགས་ཁང་གིས་ དཔུག་ཡིག་འདི་ འཕུས་མི་ཡོངས་ཀྱིས་ གོ་བ་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་
ལེན་རྒྱགས་ནིའི་དོན་ལུ་ ཚོགས་ཁང་སྤྱི་ཁར་ འཕུས་མི་ལྟན་འཛོམས་ཐོག་ལས་ གསུང་
གོས་མཐེལ་ཕྱིན་སྟེ་གནང་ཞིན་མ་ལས་ ལོག་ ཚོགས་ཁང་ནང་ གསུང་གོས་གནང་ནི་སྟེ་
ཐག་བཅད་མཛད་གནང་ཡི།

དེ་གི་ཤུལ་ལས་ འཕུས་མི་ལྟན་འཛོམས་ཐོག་ལས་ དཔུང་ཡིག་འདི་གྱི་ ཉིན་གངས་
གསུམ་གྱི་རིང་ གསུང་གོས་རྒྱ་མ་བུ་བུ་བུ་སྟེ་གནང་པའི་ཤུལ་ལུ་ ལོག་སྟེ་ར་ ཚོགས་
ཁང་ནང་ གསུང་གོས་གནང་པའི་སྐབས་ འཕུས་མི་རྒྱ་གིས་ དུན་སེམས་ཀྱི་འགན་
ཁུར་དང་ རྒྱ་མཚན་ལྟན་པའི་མི་རོ་ ཟེར་བའི་ ཚོག་རྒྱ་ ལོག་སྟེ་ བསྐྱུར་ཞིབ་འབད་དགོ་
པའི་ཁུ་བ་ཕུལ་མི་ལུ་ ཚོགས་ཁང་གིས་ ཚོག་དེ་རྒྱ་ འཕུས་མི་དག་པ་གཅིག་དང་ དུང་
ཆེན་ཡིག་ཆ་དག་གི་ལས་བྱེད་པ་རྒྱ་ཡོད་པའི་ ཚོགས་རྒྱུང་ཅིག་གི་ཐོག་ལས་ བསྐྱུར་ཞིབ་འབ
ད་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཡི།

དེལས་ རོན་ཚན་ ༡༧ པར་ གློན་ཆེན་གྱིས་ རོན་ཚན་འདི་ ཟུང་ཀ་ལས་མར་ 'ཡིན་
 རུང་ཟེར་མི་དེ་ བསྐྱར་བཅོས་རྒྱབ་དགོ་པའི་ལུ་བ་ཕུལ་མི་ལུ་ ཆོགས་དམངས་གྱིས་ རྒྱབ་
 གློར་གནང་པའི་ཁར་ འཕུས་མི་མང་ཤོས་ཅིག་གིས་ རོན་ཚན་ ༡༡ པ་དང་ ༡༢ པ་འདི་
 དཔུང་ཡིག་ནང་ལས་ ཕྱིར་དབྱུང་འབད་དགོ་པའི་ ལུ་བ་ཕུལ་མི་ལུ་ཡང་ ཆོགས་ཁང་གིས་
 རོས་ལེན་མཛད་དེ་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་གནང་ཡི།

དེམ་ཚད་ འཕུས་མི་ལ་ལུ་ཅིག་གིས་ རོན་ཚན་ ༡༣ པར་ ཡིང་སྐད་ནང་ 'abnormally'
 དང་ རྫོང་ཁའི་ནང་ 'ལུལ་མིན་ ཟེར་ཡོད་མི་དེ་ བསྐྱར་བཅོས་འབད་དགོ་པའི་ལུ་བ་ཕུལ་
 མི་ལུ་ ཆོགས་ཁང་གིས་ ཆོག་འདི་ དག་བཅོས་ཆོགས་རྒྱུང་གིས་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ་
 པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་པའི་ཁར་ རོན་ཚན་ ༡༤༢ པར་ ཆོག་དོན་དབང་ཚད་གྲུ་ འཕུས་
 མི་ལ་ལུ་ཅིག་གིས་ ཆོག་དོན་གྱི་དབང་ཚད་འདི་ དཔུང་ཡིག་གི་ ཟིན་བྲིས་ལྟར་དུ་བཞག་
 དགོ་པ་དང་ གཞན་འཕུས་མི་དག་པ་ཅིག་གིས་ རྫོང་ཁ་དང་ཡིང་སྐད་ འབྲ་མཉམ་སྡེ་
 བཞག་དགོ་པའི་ལུ་བ་ཕུལ་ཏེ་ ཆོགས་ཁང་གིས་ ཕྱག་ཡར་སང་ཐོག་ལས་ ཐུགས་ཐག་
 བཅད་པའི་སྐབས་ ཆོགས་ཁུགས་ནང་ཡོད་པའི་ འཕུས་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ ༣༩ ལས་
 འཕུས་མི་ ༢༡ གིས་ དཔུང་ཡིག་ཟིན་བྲིས་ལྟར་དུ་བཞག་དགོ་པ་སྡེ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཕུལ་ཏེ་
 ཆ་འཛིག་གྲུབ་གནང་ཡི།

དེལས་ ཕྱི་འབྲེལ་གློན་པོ་གིས་ དཔུང་ཡིག་གི་ རོན་ཚན་ ༡༤༩ པའི་(༢༢) པ་དང་
 (༢༣) པ་གཉིས་ གོ་བ་ཅོག་འཐད་པ་སྡེ་ཡོད་པའི་ལུ་བ་ཕུལ་མི་ལུ་ ཆོགས་ཁང་གིས་ དེ་
 ཡང་ ཆོགས་རྒྱུང་གིས་ འོག་སྡེ་བཟང་དགོ་པའི་ བཀའ་རྒྱ་གནང་སྡེ་ འབྲུག་གི་ཞི་བའི་
 ཉེས་འཁྲི་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༢ ཚན་མའི་ ལྷག་ཐངས་གསུམ་པའི་གསུང་གོས་མཇུག་
 བསྐྱུས་གནང་ཡི། གནམ་ལོ་རྒྱུ་ལོ་ལྷ་ ༡༠ པའི་ཚེས་ ༤ གྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཚེས་

༡༩ ལུ།

འབྲུག་གི་ཞི་བའི་ཉེས་འཁྲི་དཔུང་ཡིག་ ༡༠༡༡ ཅན་མའི་ཆ་འཛིག།

དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ འགྲོ་བ་མིའི་དབང་ཆ་དང་ཕྱི་འབྲེལ་ལས་དོན་ཚོགས་ཀླུང་གི་
ཁྲི་འཛིན་ སྐྱེད་སྲུང་མཁའ་མེ་རིང་ལ་འདེམས་ཁོངས་འཐུས་མི་གིས་ ཁྲིམས་བཟོའི་ལམ་
ལུགས་དང་འབྲེལ་ འབྲུག་གི་ཞི་བའི་ཉེས་འཁྲི་དཔུང་ཡིག་ ༡༠༡༢ ཅན་མའི་ ཆ་འཛིག་
གནང་དགོ་པའི་ གྲོས་དོན་ཕུལ་ཤ་བཞིན་དུ་ ཚོགས་ཁང་གིས་ དཔུང་ཡིག་འདི་ལུ་
ཚོགས་དམངས་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ རྒྱུ་རྐྱེད་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་ རྒྱུ་རྐྱེད་
ཚོགས་གཤམ་ འཐུས་མི་ཡོངས་བསྐོས་སྐོར་ ༤༤ ཡོད་ས་ལས་ འཐུས་མི་ ༣༣ གྲིས་རྒྱབ་
སྐྱོར་ཡོད་པ་དང་ འཐུས་མི་ ༥ གྲིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་མེད་པ་ ༣ གྲིས་འཛེམས་བཞུགས་
ཏེ་ དཔུང་ཡིག་འདི་ཆ་འཛིག་གྲུབ་གནང་ཡི། གནས་ཡོ་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་ ཟླ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༡
ལུ་འཇུག་ གྲི་ལོ་ ༡༠༡༡ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༣༠ ལུ།

༣. ཚོགས་ཐབས་ ༡ པའི་སྐབས་ དཔལ་འབྱོར་དང་དདུལ་ཕྱིས་ཚོགས་ཀླུང་གིས་ ཕྱིས་ལོ་
༡༠༡༡-༡༠༡༣ གྱི་ རྒྱལ་ཡོངས་འཆར་དདུལ་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱི་ གྲོས་འདེབས་ལས་འཕྲོས་
པའི་ གྲོས་ཚད་དང་ལེན་གྱི་སྒྲན་ཞུའི་གྲོས་ཚད།

༣.༡ ཡང་གནས་ཅན་གྱི་འབྲུག་ཡུལ་གྱི་གཙོ་ཅན་ལས་རིམ།

དདུལ་ཕྱིས་སྒྲོན་པོ་གིས་ གྲོས་ཚད་དང་ལེན་གནས་ཚད་གྱི་སྒྲན་ཞུ་རྒྱ་ཕྱུལ་མི་ནང་ ཡང་
གནས་ཅན་གྱི་འབྲུག་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཡོངས་ལས་རིམ་ནང་ལུ་ ལས་རིམ་གཙོ་བོ་ཅན་ལག་
༥ ཡོད་པའི་ནང་ལས་ ལག་ ༤ འདི་ འཆར་གཞི་ ༡༢ པའི་ནང་འཁོད་ མཇུག་བསྟུ་
རྒྱུགས་པའི་ ལས་འཆར་ཡོད་པའི་ཁར་ གཞན་ སྒྲོག་ཐོག་ནང་པའི་བདེ་དོན་རིམ་ལུགས་
དང་ འབྲུག་གི་གཙོག་བསྐོས་ཁུལ་གྱི་རིམ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཐད་ཁར་ འཆར་གཞི་ ༡༣
པའི་ནང་ དེས་པར་དུ་ འབྲུབ་རྒྱུགས་པའི་ དམིགས་གཏང་བསྐྱེད་དེ་ཡོད་པའི་ཞུ་བ་ཕུལ་
ཡི།

དེ་ལུ་ རྒྱལ་ཚྭ་གས་འགོ་ཁྲིད་པ་གིས་ ལཱ་གི་གྲུབ་འབྲས་ལུ་བཏུམ་ད་ ལས་འགུལ་ཚུ་
 འཆར་གཞི་ ༡༩ པའི་ བླ་འཁོད་མཚུག་བསྟུ་མི་ཚུ་གས་ནི་དང་ མི་མང་ལུ་ཁག་ཆེ་ཤོས་
 འདི་ འབྲུག་གི་གཅིག་བསྐྱེམས་ཁྲལ་གྱི་རིམ་ལུགས་འདི་ཡིན་མ་ལས་ ལས་འགུལ་འདི་
 ད་རེས་གཞུང་གི་གནས་ལུན་ནང་ལུ་ར་ མཚུག་བསྟུ་ཐབས་མཛད་གནང་དགོ་པ་ཁག་ཆེ་
 ཟེར་ལུ་ཡི།

དེ་ཁར་ འབྲེལ་ཡོད་སློན་པོ་ཚུ་གིས་ལུ་མི་ནང་ ཡང་གནས་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་འདི་ ཅུས་
 ཆོད་ཁར་གྲུབ་མ་ཚུགས་མི་དེ་ཡང་ གཙོ་བོ་ར་ ལས་འགུལ་འདི་ནང་གི་ ལས་བྱེད་པ་ཚུ་
 གིས་ བླ་ཡམས་ཀྱི་གནས་སྤངས་དང་བསྟུན་ གཞན་ གསོ་བའི་འཕྲོད་བསྟེན་ལུ་དགོས་
 མཁོ་ཡོད་པའི་ ཡོངས་འབྲེལ་རིམ་ལུགས་ བཟོ་སྐྱུན་འབད་དགོ་པ་ཐོན་མི་ཚུ་ལུ་ གཙོ་
 རིམ་སྤྱི་གཉེ་ འབད་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ཡིན་པའི་ དོགས་སེལ་ཚུ་སྤུལ་ཡི།

༣.༢ ཀོ་མིཏྲ་ ༡༩ བཀག་ཆའི་ཐབས་ལམ།

དེ་ལུ་ཕྱིས་སློན་པོ་གིས་ ཆོག་མཁུང་གིས་ བླ་འབྲུབ་སྤེལ་ནིའི་གནས་སྤངས་འདི་
 འགོ་སྤྱོད་ཀྱིས་འབད་ མར་འབབ་འགྲོ་མི་དང་བསྟུན་ ཀོ་མིཏྲ་ ༡༩ གི་ཆོད་འཛིན་ལམ་
 ལུགས་ཚུ་ ཡངས་ཆག་གཏང་དགོ་པའི་གོ་སྐོར་འདབས་སུ་འདོན་ལྟར་ གཞུང་གིས་ སྤྱི་
 ཆོས་ ༢༣.༠༩.༢༠༢༢ ལས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་གི་ ས་མཚན་མས་ཚུ་ སློ་ཕྱི་སྟེ་ བླ་ཡམས་
 བཀག་ཆའི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ག་ར་ མཚུག་བསྟུ་གཏང་ཡོད་པའི་ལུ་བ་སྤུལ་ཡི།

༣.༣ སོ་ནམ་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ཕྱི་བཙོང་རྒྱ་སྐྱེད་གཏང་ནི།

དེ་ལུ་ཕྱིས་སློན་པོ་གིས་ མི་སེར་གྱི་ སོ་ནམ་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ ཕྱི་བཙོང་གི་དོན་ལུ་ གཞུང་
 གིས་ ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་དང་ ཁ་སྐབ་འདོ་ཡོད་པ་མ་ཆད་ འབྲུག་གི་སྤྱོད་ཆ་བ་ཡིག་ཆ་ཚུ་
 བླ་ འབྲུག་ལས་ཐོན་པའི་ སོ་ནམ་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་འགོ་སྤྱོད་ཁང་ བཟོ་དགོ་པ་སྟེ་སྤྱབ་སྟེ་
 ལ་ལུ་ཅིག་ནང་འགོ་སྤྱོད་ཁང་གཞི་བཙུགས་འབད་ཡོད་པ་ལས་ ད་ལས་ཕར་ ཆོང་ལམ་
 ཚུ་ ལེགས་ཤོམ་འགྱུ་བའི་རེ་བ་ཡོད་ཟེར་ལུ་ཡི།

དེལུ་ ལྷོག་ལྷོགས་འགོ་ཁྲིད་པ་གིས་གཙོས་པའི་ འཕུས་མི་ཚུ་གིས་ཁྱ་མི་ནང་ སོ་ནམ་ཐོན་
སྦྱེད་ཚུ་ བཅོང་མ་ཚུགས་པ་དང་ ཁོང་ཚད་མ་ཐོབ་པའི་ དཀའ་ངལ་ཡོད་མི་དེལང་ གཙོ་
བོ་ར་ ཚོང་འབྲེལ་འབོར་ཚད་མེད་པ་མ་ཚད་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ཚོང་ལམ་མེད་པ་ལས་བརྟེན་ཏེ་
ཨིན་མ་ལས་ དེ་ཚུ་ གཞུང་གིས་ ཐུགས་ཁར་བསྐྱམ་སྟེ་ ཐབས་ཤེས་སྒྲིག་དགོཔ་འདུག་
ཟེར་ཁུ་ཡི།

དེ་གི་ལན་ལུ་ སློན་ཆེན་གྱིས་ སོ་ནམ་ཚོང་འབྲེལ་འཐབ་མ་ཚུགས་མི་དེ་ ཚོང་འབྲེལ་
འཐབ་སའི་ རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་ནང་ ཁྲལ་གྱི་སྟབས་མ་བདེཝ་སོན་མ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ཨིན་རུང་
ད་སྟོ་ སོ་ནམ་ཚོང་འབྲེལ་ལས་སྡེ་གིས་ ས་སྟོ་ ༥ དེ་ཅིག་ནང་ལུ་ ལཱ་འབད་དེ་ཡོད་པ་
ལས་ མཐུན་ཆུན་འདི་ལས་བརྟེན་ཏེ་ ཕྱིར་ཚོང་ལུ་ཕན་ཐོགས་ཚུགས་པའི་ རེ་བ་ཡོད་པའི་
དོགས་སེལ་ཕུལ་ཡི།

༣.༤ རྫོ་རུ་གཞིབ་ནི་ རི་ཨེས་བི་གཙོ་རིམ་ ༡ པ།

དདུལ་ཕྱིས་སློན་པོ་གིས་ སོ་ནམ་ཞིང་ལམ་གྱ་ རྫོ་རུ་གཞིབ་ནི་འདི་ འཆར་གཞི་ ༡༢
པའི་ནང་ཚུད་དེ་མེད་རུང་ གལ་ཆེཝ་ལས་བརྟེན་ ད་ཚུན་གོ་རིམ་དང་པའི་ནང་ལུ་ སོ་ནམ་
ཞིང་ལམ་ ཀའི་ལོ་མི་ཧཱར་ ༡༩༠༠ དེ་ཅིག་ བསལ་ཡོད་པ་དང་གཙོ་རིམ་ ༡ པའི་དོན་
ལུ་ མ་དདུལ་ཐེར་འབུམ་ ༣.༡ དེ་ཅིག་ རྫོང་ཁག་ ༣༠ ག་རའི་ནང་ དཔྱ་བགོ་འབད་
ཡོད་པ་མ་ཚད་ རྫོ་རུ་གཞིབ་ནིའི་ ལམ་སྟོན་དེལང་ ས་གནས་གཞུང་ལུ་ བཀའ་སྤྲེལ་
ཕུལ་ཡོད་པ་སྟེ་ཁུ་ཡི།

དེལུ་ འཕུས་མི་ཚུ་གིས་ཁྱ་མི་ནང་ ཞིང་ལམ་རྫོ་རུ་གཞིབ་ནི་དེ་གིས་ ཕན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད་
རུང་ དེ་གི་སྒྲིག་གཞིའི་ནང་ ཟམ་དང་ཕྱིག་རྟེན་རྒྱབ་ནི་ལ་སོགས་པ་ཚུ་ འབད་མི་ཚོག་
ཟེར་ དམ་བླག་སྟེ་ཡོད་མི་དེ་ ལྷོད་ཡངས་གནང་དགོཔ་དང་ རིན་བསྐྱར་ཐང་ཁ་ལས་
འབད་རུང་ ཁོང་ཚད་ལུ་མ་གཟིགས་པར་ ལཱ་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་འབད་མི་ ཁག་འབག་པ་ལུ་

སྒྲིབ་ཐབས་སྒྲིག་དགོ་པའི་ ལུ་བ་ཕུལ་མི་ལུ་ ཞབས་ཏྲུག་སྒྲོན་པོ་གིས་ རྫོང་ལུ་གཞི་བཞུགས་པའི་སྒྲིག་གཞི་
ལུ་ཁོ་རིམ་དང་པའི་གྲུབ་འབྲས་བརྒྱ་ཆ་ ༩༠ དེ་ཅིག་ལེགས་ཤོམ་ཐོན་པའི་ཁར་ སྒྲིག་གཞི་
ཐད་ལས་འབད་རུང་ གོ་ཡངས་ཁྲགས་སྒྲེ་ཡོད་པ་ལས་ རང་སོའི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་
པའི་ ལས་དོན་ཚུ་བདེ་སྒྲིག་འབད་དེ་ འབད་ཆོག་པའི་དོགས་སེལ་ཕུལ་ཡི།

དེ་ལུ་ ཆོགས་ཁང་གིས་ རྫོང་ལུ་གཞི་བཞུགས་པའི་སྒྲིག་གཞི་ལམ་ལུགས་ གཅིག་མཚུངས་སྒྲེ་
ལག་ལེན་འཐབ་ཚུགས་ནིའི་དོན་ལུ་ ལྷན་ཁག་གིས་ རྫོང་ཁག་གི་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་
ཁྲུང་པ་ཚུ་ལུ་ གོ་བཟུང་སྒྲིབ་དགོ་པའི་ བཀའ་བསྐྱེད་གནང་ཡི།

༣.༥ སྒྲིབ་ཕྱིའི་ལས་སྒྲེ་ཚུ་ལུ་ སྒྲིབ་འགྲུལ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆད་གཞི་དང་འབྲེལ་བ།

དངུལ་ཅིས་སྒྲོན་པོ་གིས་ སྒྲིབ་འགྲུལ་སྒྲིབ་ཆད་ཀྱི་ཉུང་མཐའ་འདི་ རྒྱལ་གཞུང་དངུལ་
ལས་དབང་འཛིན་གྱིས་བཟོ་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ མང་ཉུང་གི་ཆད་གཞིའི་ཐད་ཁར་ དངུལ་
ཁང་རང་སོའི་ཁྱད་དབང་ལུ་ཡོད་པ་ཨིན་རུང་ རང་འཁོད་བཟོ་གྲ་ཡར་རྒྱས་བཏང་ཐབས་ལུ་
སྒྲིབ་འགྲུལ་གྱི་སྒྲིབ་ཆད་ཉུང་སྒྲུ་དང་ དགོས་མཁོ་མེད་པའི་ལཱ་གི་དོན་ལུ་ སྒྲིབ་ཆད་མཐོ་སྒྲུ་
སྒྲེ་བཞག་ནིའི་དོན་ལུ་ གསུང་གོས་གནང་ཡོད་པ་མ་ཆད་ སྒྲིབ་འགྲུལ་གྱི་གཏའམ་གི་ཐད་
ཁར་ལུ་ཡང་ གཅིག་མཚུངས་སྒྲེ་བཟོ་ནི་གི་ལམ་ལུགས་ཚུ་བཟོ་སྟེ་ གྲ་སྒྲིག་ཡོད་པའི་ལུ་བ་
ཕུལ་ཡི།

དེ་ལུ་ རྒྱལ་ཕྱོག་འགོ་བྱིད་པ་གིས་གཙོས་པའི་ འབྲས་མི་ཚུ་གིས་ལུ་མི་ནང་ ཕྱིའི་རྒྱལ་
ཁབ་ལ་ལུ་ཅིག་ནང་ལས་པར་ སྒྲིབ་འགྲུལ་གྱི་སྒྲིབ་ཆད་ བརྒྱ་ཆ་ཁྲད་ཀོར་སྒྲེ་གཏང་དོ་
བཟུམ་སྒྲེ་ གནང་མ་ཚུགས་རུང་ སྒྲིབ་འགྲུལ་གྱི་སྒྲིབ་ཆད་བཟོ་ནིའི་དབང་ཆད་ རྒྱལ་
གཞུང་དངུལ་ལས་དབང་འཛིན་ལུ་ཡོད་པ་ལས་ ད་རེས་ཀྱི་ གནས་སྟངས་དང་བསྟུན་ ལོ་
ངོད་ག་པ་གཅིག་གི་རིང་ སྒྲིབ་ཆད་བརྒྱ་ཆ་ ༥ དང་ ༡ གང་འཆོམས་ལུ་ མར་པབ་
གནང་པ་ཅིན་ མི་སེར་ལུ་པན་ཐོགས་འབྱུང་ནི་ཨིན་མ་ཆད་ སྒྲིབ་འགྲུལ་གྱི་གཏའམ་གྱི་

ཐད་ཁར་ གཞུང་གིས་ གྲོང་གསེབ་དང་ཁྲོམ་གྱི་སའི་གོང་ཚད་ འདྲ་མཉམ་བཅོ་ནི་སླེ་ཡོད་
མི་དེ་ འགྲུབ་མ་ཚུགས་རུང་ སྤྱི་ཕྱུས་ལེགས་ཤོམ་ཅིག་བཅོ་སྟེ་ སྟབས་བདེ་རྟག་རྟེ་སྟེ་
བཅོ་དགོཔ་མ་ཚད་ ཉན་ཡམས་ལས་བརྟེན་ཏེ་ དཀའ་ངལ་བྱུང་མི་ཚུ་ལུ་ སྦྱིན་འགྲུལ་
བཟབ་ནི་འདི་དུས་ཡུན་ཡང་ སར་འགྲུངས་གནང་དགོ་པའི་ཁྱེད་ཕུལ་ཡི།

དེ་གི་ལན་ལུ་ དདུལ་ཅིས་སློན་པོ་གིས་ སྦྱིན་འགྲུལ་ལོག་མ་ཐོབ་མི་ཚུ་ སྦྱིད་ཚད་བརྒྱ་ཆ་
༥ དང་ ༡ སྟེ་ སྤེལ་མི་ཚུ་ཡིན་མ་དང་ ཉན་ཡམས་ཀྱི་སྟབས་ བཟའ་འབྲུང་ནང་འབྲེན་
པ་ཚུ་ལུ་ སྦྱིད་ཚད་བརྒྱ་ཆ་ ༥ སྟེ་ཕྱིན་ཡོད་པ་མ་ཚད་ གྲོང་གསེབ་ཚོང་ལཱ་རྒྱུད་བ་འཐབ་
མི་ཚུ་ལུ་ སི་ཨེ་སི་ཨའི་དདུལ་ཁང་ཐོག་ལས་ སྦྱིན་འགྲུལ་སྦྱིད་ཚད་བརྒྱ་ཆ་ ༩ དང་ ༩
གཞོན་ཚོང་ལཱ་འབད་མི་ཚུ་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་འགན་ལེན་ལས་འཆར་ཐོག་ལས་ སྦྱིན་འགྲུལ་
གྱི་སྦྱིད་ཚད་ཚུ་ཡང་ འོས་འབབ་ལྷན་རྟག་རྟེ་སྟེ་ཕྱིན་ཡོད་པའི་ དོགས་སེལ་ཚུ་ཕུལ་ཡི།

༣.༤ སློག་མེ་དང་འབྲེལ་བ།

བསྟན་ཆུས་སློན་པོ་གིས་ སློག་མེ་ལས་འགྲུལ་གྱི་ གསུང་གོས་ཚུ་ཁག་ཆེས་ལས་བརྟེན་
འབྲུག་དང་རྒྱ་གཞུང་གི་བར་ན་ གསུང་གོས་ཚུ་གནང་སྟེ་ སྤྱི་ན་གཙང་རྒྱ་དང་པའི་ རྒྱུག་
གསར་པ་རྒྱབ་ནི་ཡིན་ན་ བཅོ་ལ་རྒྱབ་ནི་ཡིན་ན་ མཁས་མཆོག་ཚུ་བཅུགས་ཏེ་ ལྷོ་རོ་ ༩
གྱི་ནང་འཁོད་ ཐབས་ཤེས་བརྟེན་ནི་སྟེ་ ཞལ་འཆར་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ཁོ་ཁོང་ཚུ་སློག་
མེ་ལས་འགྲུལ་གྱི་ལཱ་འདི་ འབྲུག་སྤྱི་འབྲུང་སློག་མེ་ལས་འཛིན་གྱིས་འབད་ནི་དང་ སྤྱི་
ན་གཙང་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཐད་ཁར་ ཉན་ཡམས་ལས་བརྟེན་ ལཱ་ཚུ་སར་འགྲུངས་འགྲོམ་མ་
གཏོགས་ གཞན་སྟབས་མ་བདེམ་མེད་པ་ཡིན་རུང་ གྲུབ་འབྲས་འཐོན་ནི་ལུ་ དུས་ཡུན་
ལོ་ངོ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་འགོར་ནི་ཡིན་པའི་ཁྱེད་ཕུལ་ཡི།

༣.༥ ཤེས་རིག་སྦྱིན་འགྲུལ་དང་འབྲེལ་བ།

དདུལ་ཅིས་སློན་པོ་གིས་ ཤེས་རིག་གི་སྦྱིན་འགྲུལ་གྱི་ཐད་ལུ་ དདུལ་ཁང་ཚུ་ནང་ དུས་
ཡུན་ལོ་ངོ་ ༥ ལས་ ༡༥ ཚུན་ལམ་ལུགས་མ་འདམས་སྟེ་ཕྱིན་སློལ་ཡོད་པ་དང་ ཡིན་

རུང་ སྐྱོན་འགྲུལ་སྐྱེད་ཀྱི་ཚད་གཞི་དང་ སུམ་ཉམ་རྒྱུད་གི་ཨ་ལོ་ཚུ་ལུ་ སྐྱོན་འགྲུལ་འཐོབ་
 བྱིན་དང་ དཀའ་ངལ་ཡོད་མི་འདི་ཡིན་མ་ གཞུང་གིས་མཁུན་ཏེ་ སུམ་ཉམ་རྒྱུད་གི་ཨ་ལོ་ཚུ་
 ལུ་ ཆ་རོགས་འབད་ནི་འདི་དོན་ལུ་ ཤེས་རིག་ལྷན་ཁག་དང་གཅིག་ཁར་ གསུང་གོས་གནང་
 སྟེ་ འདི་གི་སྒྲིག་གཞི་དང་ལམ་ལུགས་སོ་སོར་ཅིག་ བཟོ་ཡོད་མི་དེ་གིས་ སན་ཐོགས་བྱུང་
 སྟེ་ཡོད་རུང་ མི་སེར་ཉམ་རྒྱུད་དེ་ཚུ་ལུ་ ཤེས་རིག་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱོན་འགྲུལ་འདི་ སྐྱེད་
 ཚད་མར་ཕབ་ཀྱི་ཐོག་ལས་ སྟབས་བདེ་ཏོག་ཏོ་སྟེ་འཐོབ་ནི་འདི་དོན་ལུ་ གཞུང་གིས་ བར་
 འཇུལ་འབད་དེ་ རྒྱབ་སྐྱོར་སྤུལ་ནི་ཡིན་པའི་ཁུ་བ་སྤུལ་ཏེ་ གོས་ཚད་དང་ལེན་གྱི་གསུང་
 གོས་མཇུག་བསྟུས་གནང་ཡི། གནས་ལོ་རྒྱུ་སྟོན་ལོ་རྒྱུ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༤ ལུ་འཇམ་ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩
 ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༩ ལུ།

༤. དཔལ་འབྱོར་དང་དདུལ་ཅིས་ཆོགས་རྒྱུད་གིས་ ཆོང་འབྲེལ་ཁྱད་པར་གྱི་ བསྐྱར་ཞིབ་སྟན་
 ལུ་འགྲོ་སྟེ་ཆོང་།

དཔལ་འབྱོར་དང་དདུལ་ཅིས་ཆོགས་རྒྱུད་ཁྱིམ་འཛིན་ སྐྱང་བྱུར་སྐྱོན་རྗེས་འདེམས་ཁོངས་
 འབྲུས་མི་གིས་ ཆོང་འབྲེལ་ཁྱད་པར་གྱི་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་ཡོད་པའི་ སྟན་ལུ་སྤུལ་མི་
 ནང་ འཛམ་གླིང་ནང་ བཟའ་འབྲུང་དང་རུས་ལུགས་ཀྱི་གོང་ཚད་ ཡར་འཕར་འགྱུ་མི་དང་
 དདུལ་འབྲེལ་གྱི་སྲིད་བྱུས་རྒྱ་ལས་བརྟེན་ དཔལ་འབྱོར་མར་ཉམས་འགྱུ་ནི་འདི་ཉེན་ཁ་ཡོད་
 པའི་གྱི་ དཔལ་འབྱོར་གྱི་བརྒྱ་ཚད་འདི་ ན་ཉིང་བརྒྱ་ཆ་ ༤.༡ ཡོད་མི་དེ་ དུས་ཅི་བརྒྱ་
 ཆ་ ༣ ལྷག་པ་ཅིག་ལུ་བབས་མི་དང་ སྐྱོན་མ་གྱི་གོང་ཚད་ཐད་ཁ་ལས་འབད་རུང་ ན་ཉིང་
 བརྒྱ་ཆ་ ༤.༡ ཡིན་མི་དེ་ དུས་ཅི་འོ་ལུ་བརྒྱ་ཆ་ ༤ ལྷག་པ་ཅིག་གྱི་ ཡར་མེད་འགྱུ་སྟེ་
 དཔལ་འབྱོར་མར་ཉམས་ འགྱུ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ འབྲུག་ལུ་ཡང་ སྐྱོན་མ་ཞབས་ཏོག་གི་གོང་
 ཚད་རྒྱ་ ཚད་ལས་བརྟེན་ ཡར་འཕར་འགྱུ་མི་དེ་གིས་ ལོ་གཅིག་གི་ནང་འཁོད་བརྒྱ་
 ཆ་ ༤.༤ ཡར་མེད་འགྱུ་མི་དེ་ མཐོ་ཤོས་ཅིག་ཡིན་མ་དང་ གལ་སྲིད་ རྒྱ་གར་གྱི་དཔལ་
 འབྱོར་གནས་སྟངས་ མར་ཉམས་འགྱུ་བ་ཅིན་ དེ་གིས་བྱེམ་ བརྒྱ་ཆ་ ༤ དང་ ༥ གི་
 བར་ན་ འབྲུག་ལུ་ཐད་ཀར་དུ་ ཐོག་ནི་ཡིན་པའི་ཤེས་རིག་ཆོགས་བྱུང་ཡོད་པ་སྟེ་ཁུ་ཡི།

རྒྱལ་ཁབ་ནང་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ གི་ལོ་ལུ་ དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་ མར་བབས་སོང་
 ཡོད་རུང་ ཉན་ཡམས་གྱི་སྒྲིག་གཞི་ཚུ་ ལྟོད་ཡངས་བཏང་པའི་བྱལ་ལས་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་
 རྒྱུད་པར་ དངུལ་ཀྲམ་ཐེར་འབུམ་ ༡༥ འབད་མི་ལས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ གི་ལོ་ལུ་ དངུལ་
 ཀྲམ་ཐེར་འབུམ་ ༣༩ གུ་ ཡར་སེང་སོང་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ཉན་འབྲེན་གྱི་ཚད་གཞི་ བརྒྱ་ཆ་
 ༣༥ ལུ་ ཡར་སེང་འབྱོར་མི་འདི་ མཐོ་ཤོས་ཅིག་ཨིན་པ་དང་ ཕྱིར་ཚོང་གི་ཐད་ཁར་ བརྒྱ་ཆ་
 ༩༠ ལས་ལྷག་སྟེ་ འཐབ་མ་ཚུགས་མི་དེ་གིས་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱུད་པར་ཞུགས་ཡོད་པའི་
 གུ་ ཏུས་ཅིའི་ཐད་ཁར་འབད་རུང་ ཉན་འབྲེན་བརྒྱ་ཆ་ ༩༩ ལྷག་པ་ཅིག་ འབད་དགོཔ་
 འཐོན་ནི་ཨིན་པ་དང་ ཕྱིར་ཚོང་ཚད་གཞིའི་ཐད་ བརྒྱ་ཆ་ ༤.༩ ལས་བརྒལ་མི་འོང་ནི་ཨིན་
 མི་དེ་གིས་ ཕྱི་དངུལ་གསོག་འཛོག་དང་ རུ་ཕི་གསོག་འཛོག་དེ་ཡང་ ལྷན་གྲོལ་འོག་རྒྱལ་ལུ་
 མར་བབས་འབྱོར་ནིའི་ ཉེན་ཁ་ཚུ་ཡོད་པ་སྟེ་ཞུ་ཡི།

དེ་མ་ཚད་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ འགྱུར་བ་འབད་བརྟུབ་པའི་ ཕྱི་དངུལ་གསོག་འཛོག་ཐད་ཁར་
 ཏུས་ཅི་ ཡུ་ཨེསི་ཾ་ལར་ས་ཡ་ ༡,༡༢༠ ཡོད་མི་ལས་ ལོ་བྱལ་མམ་ནང་ ཡུ་ཨེསི་ཾ་
 ལར་ས་ཡ་ ༡༠༡.༥༧ གུ་ མར་བབས་འབྱོར་ནིའི་སྤྲོན་ཅིས་ཡོད་མི་ལུ་བཟུ་བ་ཅིན་ ཚོང་
 འབྲེལ་གྱི་རྒྱུད་པར་ ཉེང་སྐལ་ར་ཞུགས་ནི་ཨིན་པ་དང་ དེ་གིས་ ཅུ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་ནང་
 ཉེར་མཁོ་ནང་འབྲེན་གྱི་དོན་ལུ་ ཉུང་ཤོས་ལོ་ག་ཅིག་ལངས་སྟེ་ བཞག་དགོཔ་ཡོད་པའི་
 དགོངས་དོན་དང་ འགལ་བ་འབྱོར་ནིའི་ཉེན་ཁ་འདུག་ཟེར་ཞུ་ཡི།

ཞབས་རྟོག་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོང་འབྲེལ་ཚུ་ལས་བརྟེན་ རང་སོའི་འོང་འབབ་དང་ གཞུང་
 གི་འབབ་ཁུངས་ མར་ཕབ་འབྱོར་ནི་ཨིན་མི་གཞིར་བཞག་སྟེ་ ཚོགས་ཚུང་གིས་ འབྲེལ་
 ཡོད་གཞུག་སྟེ་དང་སྒྲེར་ཚུ་དང་ག་ཅིག་ཁར་ གྲོས་བསྟུན་ཞལ་འཛོམས་ཚུ་གནང་པའི་ཁར་
 ལྷོ་མཆམས་རྫོང་ཁག་ནང་ ཚོང་འབྲེལ་འཐབ་མི་ཚུ་དང་ གྲོས་བསྟུན་འབད་བའི་སྐབས་
 གཞུང་གིས་ལེགས་སྒྱུར་གྱི་ཕྱག་ལཱ་ལེ་ཤ་ཅིག་ མཛོད་ཡོད་པའི་ཞིབ་རྟོག་བྱུང་ཡོད་རུང་ དེ་
 ཚུ་འགྲུབ་ནི་ལུ་ ཏུས་ལུན་འགོར་ནི་ཨིན་པའི་ཚོར་སྣང་བྱུང་མ་ལས་བརྟེན་ གཞུང་གིས་

ཕྱག་ལུ་ཚུ་ གང་མགྲོགས་མཛད་གནང་དགོ་པའི་ལུ་ཚུ་ རྒྱལ་ཤིང་རྒྱལ་པ་སྟེ་ ཕུལ་བའི་
ལུ་ལུ་ ཚོགས་རྒྱུང་གིས་ གྲོས་འདེབས་ཁག་ ༡༣ གཤམ་གསལ་ལྟར་ཕུལ་ཡི།

**ཁལ་གྱི་སྤྱི་ཕྱུས་ཐོག་ལས་ ཚོང་ལམ་ཀྱི་སྤྱི་གཏང་སྟེ་ འོ་འགན་ཅན་གྱི་ཁེ་ཕན་བཟོ་
དགོས།**

༡. ཅ་ཆས་དང་ཞབས་ཏྲོག་ཁལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཞུགས་ཡོད་མི་འདི་ གང་མ་ཁ་ཅན་གྱི་
ཚོང་གི་གན་ཀྱི་ཐོག་ལས་ སེལ་ནི་གི་ཐབས་ལམ་བཏོན་གནང་དགོས་དང་།
༢. འབྲུག་གི་ཚོང་ཁལ་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་ཞིན་མ་ལས་ ཚོང་འབྲེལ་ལུ་ འགན་བསྐྱར་
ཅན་གྱི་ཁེ་ཕན་ཡོད་པ་སྟེ་བཟོ་དགོས།
༣. བཟོ་གྲ་འབྲུལ་ཁང་ཆེ་བའི་དོན་ལུ་ གྲོག་ཁལ་མར་ཕབ་གྱི་ བསྐྱར་གྲོས་གནང་
དགོས་དང་།

སྤྱི་འབྲེན་དང་ཐབས་ཕྱུས།

༤. གྲུ་ལམ་དང་རེ་ལི་འུམ་མཐུད་སྤྱི་ལ་གང་མགྲོགས་མཛད་གནང་དགོས།
༥. རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་ནང་ ཐག་ལམ་གྱི་འོས་འབབ་དང་གོ་སྐབས་ཚུ་ ལྷག་པར་བྱ་
ཞིབ་འཇོལ་འབད་དགོས།
༦. འོ་སྤྱི་འབྲེན་གྱི་འདྲོང་ཚད་ཚུ་ སྒྲོམ་འབད་འབག་ཚུགས་ནིའི་དོན་ལས་ སྤྱི་མ་
འཁོར་ཟམ་གྱི་འདྲོང་ཚད་ཚུ་ཡར་སེང་གནང་དགོས་དང་།

ནང་འབྲེན་ཆབ་མ།

༧. སྤྱི་ཕྱུས་གྱི་ཐོག་ལས་བར་འཇུལ་འབད་དེ་ ནང་འཁོད་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་དེ་ཚུ་ རྒྱ་སྤྱི་
གཏང་དགོ་པའི་ཁར་ རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་དགོས།
༨. སྤྱིར་བཏང་གི་ འབྲུ་སྒྲུའི་རིགས་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ གོང་འཕེལ་གཏང་དགོ་པའི་ཁར་
དམིགས་བསལ་བྱ་ ཀར་དང་ནག་གཉིས་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་དེ་ རང་མགོ་རང་འདྲོང་ལུ་
དམིགས་པ་བསྐྱེད་དགོས་དང་།

༧. ཚོང་ལུ་འབད་ནི་གི་ལམ་ལུགས་ཚུ་ ག་དེ་བླ་བླ་ལང་མ་རྟེན་རྟེན་ མགྲོགས་པ་
འབད་ཚུགས་པའི་ཐབས་ལམ་བརྟན་དགོཔ།

བཟོ་གྲ་ཁང་དང་ཚོང་འབྲེལ།

༡༠. གཞུང་གིས་དབང་བའི་ ཚོང་འབྲེལ་ལས་ཁང་ཚུ་གིས་ སྐར་སྤེ་གིས་ འབད་
ཚུགས་པའི་འོས་འབབ་དང་ གོ་སྐབས་ལེགས་ཤོམ་ཡོད་སར་ ཚོང་ལུ་འབད་ནི་
ལས་འཛུགས་གནང་དགོཔ།

ས་མཆའ་ས་ཀྱི་ཁྲོམ་ཁ་ལས་པར་ཚོང་འབྲེལ་གྱི་གོ་སྐབས་འབྱུང་དོ་ཡོདཔ།

༡༡. རྫོང་མཆའ་ས་ཀྱི་ཁྲོམ་ཚུ་ནང་ ཞབས་རྟེག་དང་འབྲེལ་བའི་ ཚོང་ལུ་ཚུ་གདམ་ཁ་
ཅིག་སྤེ་ ལྷན་ཐབས་དང་འགོ་བརྩམ་ནི་ལུ་ གཙོ་བོར་བརྟན་དགོཔ་དང་།

༡༢. ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་ཁུལ་ཚུ་ རྫོང་མཆའ་ས་ཀྱི་ཁྲོམ་ཚུ་ནང་ རྒྱ་གར་གྱི་མི་
ཁུངས་ཚུ་ལུ་ སྤྱི་གཞི་ནང་ ཉིན་གངས་ཀྱི་ཆད་གཞི་བཟོ་ཞིན་མ་ལས་ དེ་ལས་
མ་བརྒྱལ་བ་ཅིན་ ཁུལ་དགོངས་ཡངས་གཏང་དགོཔ།

ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་ཁུལ་ བཟླ་བཤལ་པ་མེན་མི་ཚུ་ལུ་ཡང་བཀལ་དོ་ཡོདཔ།

༡༣. ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་ཁུལ་འདི་ བཟླ་བཤལ་པ་མེན་པའི་དབྱེ་ཁག་ལུ་ བཀལ་
ནི་ལས་འཛུགས་གནང་དགོཔའི་ གྲོས་འདེབས་ཁག་ ༡༣ ལུ་ཡི།

དེ་ལས་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གྲོས་འདེབས་ཅེ་ཅེ་བཞིན་རྒྱ་གྲུ་ གསུང་གྲོས་གནང་སྟེ་
ཕྱག་ཡར་སེང་གི་ཐོག་ལས་ ཆ་འཛིག་གནང་སྐབས་ གྲོས་འདེབས་ ༣ པ་དང་ ༡༢ པ་
མ་གཏོགས་ གཞན་ གྲོས་འདེབས་ཁག་ ༡༡ པོ་གར་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་ཡོད་པའི་ཁར་
ཚོགས་ཁང་གིས་ ཕྱག་ཡར་སེང་གི་ཐོག་ལས་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་པའི་ གྲོས་འདེབས་ཁག་
༡༡ པོ་ཡོངས་ཚོགས་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོག་ལས་
གཟིགས་པ་ད་ ཚོགས་གྲལ་འཐུས་མི་བསྐྱོམས་ ༤༩ ཡོད་ས་ལས་ ༣༤ གིས་བརྒྱབ་

དང་ ༡ གིས་མ་བརྟུབ་ ༤ གིས་འཛེམས་བཞུགས་པ་ལས་ གོས་འདེབས་ཁག་ ༡༡ ཅི་
 ཆ་འཛིག་གྲུབ་ཏུ་ དཔལ་འབྱོར་དང་དདུལ་ཅིས་ཚོགས་རྒྱུ་གི་ ཚོང་འབྲེལ་བྱུང་པར་གྱི་
 བསྐྱར་ཞིབ་སྟན་ཞུ་ཞིག་སྤུང་གོས་མཐུག་བསྐྱུས་གནང་ཡི། གནས་ལོ་རྒྱུ་ལྟ་ལོ་རྒྱུ་ ༩ པའི་
 ཚེས་ ༡༡ ལུངས་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ རྒྱ་ ༡༡ པའི་ཚེས་ ༡༤ ལཱ།

༥. རྟེན་འོག་ལྟེ་བའི་ལམ་ཚུ་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་དགོ་པའི་གོས་ དོན།

སྐྱེད་ས་མཁར་ཤེ་རིང་ལ་འདེམས་ཁོངས་འཐུས་མི་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ དཔལ་འབྱོར་གོང་
 འཕེལ་དང་ མི་སེར་གྱི་འཚོ་བའི་གནས་སྤངས་ཡར་བྲག་གཏང་ཐབས་ལུ་ འགྲུལ་འཁོར་
 ལམ་འདི་ མེད་ཐབས་མེད་པ་ཅིག་ཡིན་མ་སྟེ་ རྒྱལ་གཞུང་གིས་ བཙུ་འཛིག་བསྐྱེད་དེ་
 གཞུང་དང་པའི་སྐྱབས་ལུ་ སྤར་ལས་ཡོད་པའི་གཞུང་ལམ་ཚུ་ ཉམས་བཅོས་དང་ལེགས་
 བཅོས་འབད་བ་གིས་མ་ཚད་ རྟེན་འོག་གི་ས་གནས་མཐའ་མ་ཐད་ཁ་ལས་ཕར་ ཡོངས་
 བསྐྱོམས་འགྲུལ་ལམ་གི་ལོ་མི་ཏར་ ༤,༠༠༠ ལྷག་ཙམ་ཅིག་ བཙོ་སྐྱབ་འབད་དེ་ རྒྱལ་
 ཁབ་ཀྱི་ས་གནས་མང་ཤོས་ཅིག་ནང་ འགྲུལ་ལམ་གྱི་ཞབས་ཏོག་གིས་བྱབ་ཚུགས་པ་སྟེ་
 བཙོ་སྐྱོ་ཡོད་ཟེར་ཞུ་ཡི།

དེ་བཟུམ་སྟེ་ གཞུང་གཉིས་པའི་སྐྱབས་ལུ་འབད་རུང་ གཞུང་དང་པའི་ལཱ་ཤུལ་དེ་ཚུ་ འཕྲོ་
 མཐུད་དེ་རྒྱ་སྐྱེད་ཐོག་ལས་མཛད་གནང་ཡོད་རུང་ གཞུང་གསུམ་པའི་སྐྱབས་ལས་ སྤིད་
 བྱུས་ལམ་ལུགས་བསྐྱར་བཅོས་འབད་ཞིན་ལས་ རྟེན་འོག་ལྟེ་བའི་ལམ་ཚུ་ རྫོང་ཁག་
 དང་རྟེན་འོག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ཅིས་སྤྱོད་དེ་ ཉམས་བཅོས་ཀྱི་དོན་ལུ་ གི་ལོ་མི་ཏར་རེ་ལུ་
 འཆར་དདུལ་ དདུལ་ཁྲམ་ ༣༠,༠༠༠ རེ་གནང་སྟེ་ཡོད་མི་དེ་གིས་ རྟེན་འོག་ལྟེ་བའི་
 ལམ་ཚུ་ ཉམས་བཅོས་འབད་དེ་ རྒྱུ་སྐྱོང་འཐབ་ནི་ནང་ གཞི་འཛིན་དང་ དཀའ་ངལ་ཚུ་
 སྤོམ་འབད་ར་བྱུང་བཞིན་ཡོད་མི་དེ་ སེལ་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལུ་ གཤམ་གསལ་གྱི་ གོས་དོན་
 ཁག་གཉིས་སུ་ཡི།

གྲོས་དོན།

༡. རབ་འབྱུང་པ་ཅིན་ ཟེད་འོག་ལྷེ་བའི་ལམ་ཚུ་ སྤར་བཞིན་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་
ཀྲིས་ འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་དགོས་དང།

༢. གལ་སྲིད་ ཟེད་འོག་ལྷེ་བའི་ལམ་ཚུ་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྲིས་ འཛིན་སྐྱོང་
འཐབ་མ་ཚུགས་པ་ཅིན་ ཟེད་འོག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ འགྲུལ་ལམ་ཉམས་བཅོས་ཀྱི་
གནད་སྒྲིན་མ་དངུལ་ཚུ་ ལངས་སྤྱོད་གནད་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས།

དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྲིས་ གསུང་གོས་གནང་མ་ད་ འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ གཅིག་ལུལ་
གཉིས་ལུལ་འབད་དེ་ གྲོས་དོན་དེ་གུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ གསུང་གོས་ལུན་
རིང་མོ་སྤྱོད་ གནད་པའི་མཐའ་མར་ ཚོགས་ཁང་གིས་ གྲོས་དོན་དང་པ་ ཟེད་འོག་ལྷེ་
བའི་ལམ་ཚུ་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྲིས་ འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་དགོ་པའི་གྲོས་དོན་ལུ་མི་
ལུ་ ཚོགས་དམངས་ལས་ རོས་ལེན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ ལུག་ཡར་སེང་གི་ཐོག་ལས་
གཟིགས་པ་ད་ མང་མོས་ཀྲིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་མ་ཐོབ་ལས་བརྟེན་ གྲོས་དོན་འདི་ཆ་མེད་བཟང་
གནད་ཡི།

དེ་ལས་ གྲོས་དོན་གཉིས་པ་ ཟེད་འོག་བདག་སྐྱོང་ལུ་ འགྲུལ་ལམ་ཉམས་བཅོས་ཀྱི་
འཆར་དངུལ་ཚུ་ ལངས་སྤྱོད་གནད་དགོ་པའི་གྲོས་དོན་ལུ་མི་དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ལས་
རོས་ལེན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ ལུག་ཡར་སེང་གི་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་ འཐུས་མི་
མང་མོས་ཐོག་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ལུ་ཉེ་ གྲོས་དོན་གཉིས་པ་འདི་ ཆ་འཛོག་གུ་ཡོད་རུང་
ཚོགས་འདུའི་བུ་བའི་གནད་སྐྱོང་དང་འཁྲིལ་ གྲོས་དོན་གཉིས་པ་དེ་གུ་ ཚོགས་དམངས་
ལས་ རོས་ལེན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་ རྒྱབ་སྐྱོར་
ཚོགས་གུལ་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྐྱམས་ ༤༩ ཡོད་ས་ལས་ ༢༡ གིས་བརྟུབ་དང་ ༡༥
ཀྲིས་མ་བརྟུབ་ དེ་ལས་ ༩ ཀྲིས་འཛོམས་བཞུགས་ཏེ་ བྱེད་མང་ཐོག་ལས་ གྲོས་དོན་
གཉིས་པ་འདི་ ཆ་འཛོག་གུ་ལྷེ་ གྲོས་དོན་གྱི་གསུང་གོས་མཚུགས་བསྐྱུས་གནང་ཡི། གནས་
ལོ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་ ༡༠ པའི་ཆོས་ ༥ ལུ་འམ་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ ༢༤ ལུ།

༤. **གཞུང་སྤྱི་ལེགས་ལྷན་ཚོགས་རྒྱུ་ལྷན་ རན་ལྷན་བཀག་སྡོམ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལོ་ལྷན་སྟེན་
ལུ་ ༢༠༢༡-༢༠༢༢ ཅན་མའི་བསྐྱར་ཞིབ་སྟེན་ལུ།**

གཞུང་སྤྱི་ལེགས་ལྷན་ཚོགས་རྒྱུ་ལྷན་འཛིན་ ལ་སྟོན་ལ་ཡག་འབྲས་མི་གིས་ རན་ལྷན་
བཀག་སྡོམ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལོ་ལྷན་སྟེན་ལུ་ ༢༠༢༡-༢༠༢༢ ཅན་མའི་གྲ་ ཚོགས་རྒྱུ་ལྷན་
བསྐྱར་ཞིབ་འབད་བའི་སྐབས་ འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་དང་ འབྲུག་གི་རན་ལྷན་བཀག་
སྡོམ་བཅའ་ཁྲིམས་ དེ་ལས་ མི་དབང་མཆོག་གི་གསུང་བཤད་རྒྱུ་ལས་ སེམས་ཤུགས་ལུ་
སྟེ་ རན་ལྷན་གདོང་ལེན་ལུ་འབད་བཅོན་དང་ ཐབས་བྱས་ཀྱིས་མ་ཆད་པར་ སྲིད་བྱས་
བསྐྱར་ཞིབ་དང་ གཙོ་རིམ་སྒྲིག་སྟེ་ དེ་རྩུ་ འབྲུབ་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལུ་ རན་ལྷན་གདོང་ལེན་
ཀྱི་ ཐབས་བྱས་ལམ་སྟོན་སབ་ཁྲ་དང་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལཱ་འགན་རྒྱ་ ལམ་སྟོན་སབ་ཁྲ་འི་
ནང་ལུ་ ཐབས་བྱས་ཀྱི་དམིགས་གཏད་རྒྱ་ ཆ་འཛིན་གྲུབ་ཡོད་པའི་ ཞིབ་རྟོགས་རྒྱ་བྱུང་
ཡོད་ཟེར་ལུ་ཡི།

དེ་མ་ཆད་ སྤྱི་བདེ་ མི་སེར་འབྲེལ་གཏོགས་དང་ དམིགས་བསལ་དུ་ སྤྱི་གཡོག་པ་
རྒྱ་གིས་ རན་ལྷན་གདོང་ལེན་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ དྲན་འཆོར་འབད་དེ་ གོ་བན་ཅན་དང་
དྲན་འཆོར་ཅན་གྱི་ མི་ཁྲུངས་ཅིག་སྟེ་བཟོ་ནིའི་དོན་ལུ་ རན་ལྷན་བཀག་སྡོམ་ལྷན་ཚོགས་
ཀྱིས་ ཡན་རྒྱུན་འབྲེལ་འཛུམས་དང་ བརྗོད་དོན་གྱི་ལས་རིམ་རྒྱ་ སྒྲིག་རིག་དང་ རོ་
བཅར་ཐོག་ལས་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་ཡོད་པའི་སྟེན་ལུ་རྒྱ་ རྒྱས་ཤིང་རྒྱས་པ་སྟེ་སྤུལ་བའི་
ཤུལ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གོས་གནང་ནིའི་དོན་ལུ་ ཚོགས་རྒྱུ་ལྷན་ལ་ལུག་
ལས་ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ གོས་འདེབས་ཁག་ལཱ་སྤུལ་ཡོད་མི་རྒྱ་ཡང་།

གོས་འདེབས།

༡. དབང་ཆད་ལོག་སྟོན་དང་འབྲེལ་བའི་རན་ལྷན་འདི་ མཐོ་ཤོས་ར་ ས་གནས་གཞུང་
གི་ ཡིག་ཆ་རྒྱ་ནང་ལས་ཐོན་དོ་ཡོད་པ་ལས་ ས་གནས་གཞུང་གི་འགོ་ཁྲིད་པ་རྒྱ་
ལུ་ རན་ལྷན་བཀག་སྡོམ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ གོ་བ་བན་སྟོན་གྱི་ལས་རིམ་རྒྱ་ ག་དེ་
མང་མ་ རྩ་བརྟན་བཟོ་དགོ་པའི་གོས་འདེབས་དང་།

༡. ཚོགས་ཚུང་གིས་ ཞིབ་རྟོག་བྱུང་མི་ནང་ལུ་ རན་ལྟད་བཀག་སྒྲུལ་ལྟན་ཚོགས་
 གྲིས་ ལྟན་ཁག་དང་ལས་སྡེ་མང་རབས་ཅིག་ ཆ་འཛིག་འབད་ནི་དེ་ནང་ལུ་ གྲོས་
 འདེབས་སྤུལ་ཡོད་པ་ལས་ ཚོགས་ཚུང་གི་ཁ་བྱག་ལས་ རན་ལྟད་བཀག་སྒྲུལ་
 ལྟན་ཚོགས་གྲིས་ བྱུལ་མའི་སྟན་ལུ་ནང་ལུ་ ལས་སྡེ་དང་ ལྟན་ཁག་ཚུ་གིས་
 དང་ལེན་འབད་ཡོད་པའི་སྟན་ལུ་ཅིག་ གྲི་ཚོགས་ལུ་སྤུལ་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས།
༢. ཚོགས་ཚུང་གི་ཁ་བྱག་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་གིས་ རན་ལྟད་བཀག་སྒྲུལ་ལྟན་
 ཚོགས་གྲིས་ ཚུག་ཤམ་བསལ་ནི་དང་ རྫོང་དང་བྱེམ་བསྐྱེལ་ལེན་གྱི་ འཛིན་སྐྱོང་དང་
 འབྲེལ་བའི་ གྲོས་འདེབས་སྤུལ་ཡོད་མི་དེ་ བསྟར་སྦྱོང་འབད་ཡོད་པའི་སྟན་ལུ་
 ཅིག་ བྱུལ་མའི་ཚོགས་ཐེངས་ནང་ གྲི་ཚོགས་ལུ་སྤུལ་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས།
༣. ཚོགས་ཚུང་གི་ཁ་བྱག་ལས་ རན་ལྟད་བཀག་སྒྲུལ་ལྟན་ཚོགས་གྲིས་ ག་གཞིན་
 བང་བདེན་བརྟག་ཞིབ་དང་ མི་སྡེ་འགན་འཁུ་བརྟག་ཞིབ་ཚུ་ འཕྲོ་མཐུད་གནང་
 དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས།
༤. ཚོགས་ཚུང་གི་ཁ་བྱག་ལས་ རན་ལྟད་བཀག་སྒྲུལ་གྱི་འགོ་དཔོན་ཚུ་གི་ ཉེན་སྲུང་
 ཐང་ཁར་ ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ མཉམ་འབྲེལ་འབད་
 དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས་ཁག་ལྔ་དང་།
༥. དེ་ལས་ བར་མཚམས་གཤོང་ཕུག་འཐུས་མི་གིས་ རན་ལྟད་བཀག་སྒྲུལ་ལྟན་
 ཚོགས་གྲིས་ བཅག་འཐུའི་སྐབས་ བཅག་འཐུ་ལྟན་ཚོགས་དང་གཅིག་ཁར་
 མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ལས་ རན་ལྟད་སྒྲོན་འགོག་འབད་ནི་དེ་ ཐབས་ལམ་འགྲིག་
 དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས་ཁ་སྐོང་གཅིག་སྤུལ་མི་ལུ་ ཚོགས་དམངས་གྲིས་ གསུང་
 གྲོས་གནང་སྐབས་ འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ རང་སོའི་དོགས་པ་དང་བསམ་འཆར་ཚུ་
 བཀོད་དེ་ གསུང་གོས་རྒྱས་པར་གནང་པའི་བྱུལ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་གྲིས་ གྲོས་
 འདེབས་རེ་རེ་བཞིན་དུ་གྱ་ ཕུག་ཡར་སེང་ཐོག་ལས་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་ཡོད་རུང་
 ཚོགས་ཁང་གིས་ ལམ་ལུགས་དང་འབྲེལ་ གོང་གི་ གྲོས་འདེབས་ཡོངས་རྫོགས་

གྲ་ ཚེགས་དམངས་ལས་ རྩ་ལེན་དང་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡོད་མེད་ རྒྱུ་རྒྱུ་ཐོག་ལས་
 གཟིགས་པ་ད་ རྒྱུ་རྒྱུ་ཚེགས་གྲལ་འབྲས་མི་ ཡོངས་བསྐྱེམས་ ༤༩ ཡོད་ས་
 ལས་ འབྲས་མི་ ༤༡ གིས་བརྟུབ་དང་ འབྲས་མི་ ༩ གིས་འཛེམས་བཞུགས་
 ཏེ་ ཕྱི་མང་ཐོག་ལས་ གོས་འདེབས་ཡོངས་ཚོགས་ཆ་འཛིག་གྲུབ་སྟེ་ རན་ལྟ་
 བཀག་སྒོམ་ལྟ་ཚེགས་ཀྱི་ལོ་ལྟར་སྟོན་ཏེ་ ༢༠༢༡-༢༠༢༢ ཅན་མའི་ གསུང་
 གོས་མཐུག་བསྐྱུས་གནང་ཡི། གནམ་ལོ་རྒྱུ་སྟག་ལོ་རྒྱུ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༥ ལུངས་
 སྟེ་ལོ་ ༢༠༢༢ ལོ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༢༡ ལུ།

མ. བསྐྱར་གོས་ཀྱི་གསུང་གོས།

མ.༡ འབྲུག་གི་ཞི་གཡོག་ལེགས་སྐྱར་དབྱེད་ཡིག་ ༢༠༢༢ ཅན་མའི་བསྐྱར་གོས།

གཞུང་སྐྱོང་ལེགས་ལྷན་ཚོགས་ཚུང་ལྷི་འཛིན་ ལ་སྟོན་ལ་ཡག་འདེམས་ཁོངས་འབྲས་མི་
 གིས་ འབྲུག་གི་ཞི་གཡོག་ལེགས་སྐྱར་དབྱེད་ཡིག་ ༢༠༢༢ ཅན་མར་ བསྐྱར་གོས་ཀྱི་
 གོས་དོན་ཕུལ་མི་ནང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ དབྱེད་ཡིག་འདི་གྲ་ གསུང་གོས་
 མཐིལ་ཕྱིན་སྟེ་གནང་སྟེ་ བསྐྱར་གོས་ཀྱི་དོན་ལུ་ དོན་ཚན་ལག་ ༥ གྲ་ བསྐྱར་བཅོས་
 དང་འཕྲི་སྒྲོན་མཛད་དེ་ གོས་འདེབས་བཀོད་མི་རྒྱ་གྲལ་ལས་ དོན་ཚན་ལག་ ༤ འདི་
 ཚོགས་ཀྱི་འགྲུར་བ་རྒྱུ་མ་གཅིག་མ་གཏོགས་ དོན་ཀྱི་འགྲུར་བ་མེད་པ་ལས་བརྟེན་ ཚོགས་
 ཚུང་གི་ལ་ཐུག་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་འི་ གོས་འདེབས་ལྟར་དུ་ རྩ་ལེན་ཕུལ་
 ཡོད་པ་དང་ གཞན་དོན་ཚན་ ༣༡ པ་འདི་ ཕྱིར་དབྱུང་འབད་དགོཔ་སྟེ་ གོས་འདེབས་
 བཀོད་མི་འོས་ལས་ ཚོགས་ཚུང་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་རྒྱ་དང་ གོས་བསྐྱུན་ཞལ་
 འཛེམས་ཚོགས་པའི་ལུལ་ དོན་ཚན་ ༣༡ པ་འདི་ ཕྱིར་དབྱུང་འབད་ནི་ལུ་ རྩ་ལེན་
 ཕུལ་ཡོད་པའི་ཞུ་བ་ཕུལ་ཡི།

དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གོས་གནང་མ་ད་ རྟོག་ཕྱོགས་འགོ་ཁྲིད་པ་གིས་ རོ་
 སྟོན་གྱི་ནང་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ “འདི་ཡང་” ཟེར་འཕྲི་སྒྲོན་མཛད་ཡོད་མི་

འདི་ འོས་འབབ་དང་འཁྲིལ་ དཔུང་ཡིག་ཟིན་བྲིས་ནང་ ག་ཡོད་མི་འདི་ རང་འཇགས་
 བཞག་དགོ་པའི་ལུ་བ་ཕུལ་བའི་ཁར་ རོན་ཆོན་ ༡༥ པའི་ ༡། པ་ ཡིངསྐད་ནང་
 ལུ་ be merge as ཟེར་ འཕྲི་སྟོན་མཛད་མི་འདི་ be merged as ཟེར་ བསྐྱར་
 བཅོས་མཛད་གནང་དགོ་པའི་ གྲོས་འཆར་ཕུལ་མི་ལུ་ ཆོགས་དཔོན་གྱིས་ གནད་དོན་
 འདི་ ཆོག་གི་འགྱུར་བ་རྒྱུ་ལ་གཅིག་ཡིན་མ་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་སྡེའི་ཁྲི་འཛིན་དང་
 གཅིག་ཁར་ གྲོས་བསྐྱར་ཐོག་ལས་ བསྐྱར་བཅོས་རྒྱབ་པ་ལུ་ མ་བརྟུབ་མེད་པའི་ལུ་བ་
 ཕུལ་ཡི།

དེ་ལས་ ཆོགས་ཁང་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་སྡེ་གིས་ ཕུལ་བའི་འཕྲི་སྟོན་གྱི་ གྲོས་
 འདེབས་ཁག་ ༥ ལུ་ ཆོགས་དམངས་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ རྒྱན་སྐྱར་ཐོག་ལས་
 གཟིགས་པ་ད་ རྒྱན་སྐྱར་ཆོགས་གྲལ་ འཐུས་མི་ཡོངས་བསྐྱོམས་ ༤༤ ཡོད་མི་ཆ་མཉམ་
 གྱིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཤིལ་བྱས་ཕུལ་ཏེ་ འཐུག་གི་ཞི་གཡོག་ལེགས་སྐྱར་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༢
 ཅན་མའི་ བསྐྱར་གྲོས་མཁྲུག་བསྐྱས་གནང་ཡི། གནམ་ལོ་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༡
 ལུ་འཇམ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༢༠ ལུ།

༡.༢ འཐུག་གི་ཁྲལ་གྱི་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༢ ཅན་མ་གྱུར་བསྐྱར་གྲོས་།

དཔལ་འབྱོར་དང་དདུལ་ཅིས་ཆོགས་རྒྱུང་ཁྲི་འཛིན་ སྐད་བྱུར་སྟོན་རྒྱུ་འདེམས་ཁོངས་
 འཐུས་མི་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུ་ལས་ ཁྲལ་གྱི་བསྐྱར་ཞིབ་ ཅཆས་ དབྱེ་ཁག་
 ༤༤༡ ལུ་ གསུང་གོས་གནང་སྟེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་སྡེ་ལུ་ཕུལ་མི་ནང་ལས་ རྒྱལ་
 ཡོངས་ཆོགས་སྡེ་གིས་ ཅཆས་དབྱེ་ཁག་ ༢༠ ལུ་ འཕྲི་སྟོན་དང་ བསྐྱར་བཅོས་རྒྱ་
 མཛད་དེ་ཕུལ་ཡོད་པའི་ཁར་ འགྲལ་འཕྲིན་རེ་གྱ་ བཅོང་ཁྲལ་ བརྒྱ་ཆ་ ༡༠ རེ་བཀལ་
 དགོས་དང་ སྒྲིག་བརྒྱན་གྱི་ཤོག་འཛིན་རེ་ལུ་ བཅོང་ཁྲལ་བརྒྱ་ཆ་ ༣༠ བཀལ་ཡོད་མི་འདི་
 མར་ཕབ་འབད་དགོ་པའི་ གྲོས་འདེབས་ཁ་སྐོང་ ཁག་གཉིས་ཕུལ་ཡོད་པའི་ལུ་བ་ཕུལ་ཡི།

ཀླུ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ ཅ་ཆས་དབྱེ་ཁག་ ༣༠ གྱུ་ འཕྲི་སྒྲིན་དང་ བསྐྱར་བཅོས་
ཚུ་མཛད་མི་ནང་ལས་ སློང་རྟོག་གྱུ་ བཅོང་ཁལ་བརྒྱ་ཆ་ ༡༠ དང་ ༡༥་ཁུ་ཁྲ་འི་ཆ་བ་སྡེ་
སྤྱོད་ནི་གི་རིགས་ཚུ་གྱུ་ བཅོང་ཁལ་དང་ཅ་དམ་ཁལ་ བརྒྱ་ཆ་གྲུ་དྲ་ཀོར་ དེ་ལས་ ཕྱི་ས་
གྱུ་ བཅོང་ཁལ་ བརྒྱ་ཆ་ ༡༥ སྡེ་བཀལ་དགོ་པའི་ལུ་བ་སྐལ་མི་ལུ་ ཚོགས་ཚུང་ཁ་བྱག་
ལས་ རྒྱུ་སྐྱོར་ཡོད་རུང་ རང་འཁོད་བཟོ་གྲ་ ཉེན་སྲུང་གི་དོན་ལུ་ རྒྱུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་
ཐོན་སྐྱེད་དང་རྒྱ་བྱག་ དེ་ལས་ རོར་ཤའི་བས་སྤྱོར་ཚུ་ལུ་ བཅོང་ཁལ་ བརྒྱ་ཆ་ ༡༠ ལུ་
མར་ཕབ་འབད་དགོ་པའི་ལུ་བ་སྐལ་མི་ལུ་ རྒྱུ་སྐྱོར་མེད་པའི་ལུ་བ་སྐལ་ཡི།

དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གྲོས་བསྐྱར་གནང་པའི་སྐྱབས་ སློང་རྟོག་གྱུ་ བཅོང་ཁལ་བརྒྱ་ཆ་
༡༠ དང་ དེ་ལས་ ༡༥་ཁུ་ཁྲ་འི་ཆ་བ་སྡེ་སྤྱོད་ནི་འི་རིགས་ལུ་ བཅོང་ཁལ་དང་ཅ་དམ་ཁལ་
བརྒྱ་ཆ་གྲུ་དྲ་ཀོར་ དེ་བཟུམ་སྡེ་ ཕྱི་ས་གྱུ་ བཅོང་ཁལ་བརྒྱ་ཆ་ ༡༥ ལུ་ མར་ཕབ་འབད་
མི་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ རོར་ཤའི་མཛད་དེ་ ཆ་འཛོག་གྲུ་བ་ཡོད་རུང་ རྒྱུ་མ་དང་འབྲེལ་
བའི་ཐོན་སྐྱེད་དང་ རྒྱ་བྱག་ དེ་ལས་ རོར་ཤའི་བས་སྤྱོར་ཚུ་ལུ་ བཅོང་ཁལ་བརྒྱ་ཆ་ ༡༠
གྱུ་ མར་ཕབ་འབད་ནི་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ རྒྱུ་སྐྱོར་སྐལ་མ་ཚུགས་པ་ལས་ ཆ་
འཛོག་གྲུ་བ་མ་ཚུགས།

དེ་བཟུམ་སྡེ་ རྒྱུ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ སྒྲོག་བརྟན་ཤོག་འཛིན་རེ་ལུ་ བཅོང་ཁལ་བརྒྱ་ཆ་
༣༠ རེ་བཀལ་ཡོད་མི་འདི་ བརྒྱ་ཆ་གྲུ་དྲ་ཀོར་གྱུ་ཕབ་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས་སྐལ་མི་ལུ་
ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ རོར་ཤའི་མཛད་དེ་ ཆ་འཛོག་གྲུ་བ་ཡོད་རུང་ འབྲུལ་འཕྲིན་རེ་གྱུ་
བཅོང་ཁལ་བརྒྱ་ཆ་ ༡༠ རེ་བཀལ་དགོ་པའི་ གྲོས་འདེབས་སྐལ་མི་ལུ་ ཚོགས་དམངས་
ལས་ རྒྱུ་སྐྱོར་མ་ཐོབ་ལས་ ཆ་མེད་སོང་ཡི།

དེ་ལས་ དངུལ་རྩིས་སྒོན་པོ་གིས་ འབྲུག་གི་ཁལ་གྱི་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༢ ཅན་མའི་ ཆ་
འཛོག་གནང་དགོ་པའི་ གྲོས་འདེབས་སྐལ་མི་དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ལས་ རོར་ཤའི་
དང་རྒྱུ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ རྒྱུ་སྐྱོར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་ ཚོགས་ཞུགས་ནང་ འབྲུས་མི་

ཡོངས་བསྐྱེམས་ ༤༩ ཡོད་མི་ཆ་མཉམ་གྱིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཤིང་ལུས་ཕུལ་ཐོག་ དཔུང་ཡིག་
འདི་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་གནང་ཡི། གནས་ཡོ་རྒྱལ་སྤྱོད་ལྷོ་ ༡༠ པའི་ཆོས་ ༡ ལུའམ་ སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༡
ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆོས་ ༣༠ ལུ།

༡.༩ འབྲུག་གི་རྒྱ་དངོས་ཁྲལ་གྱི་དཔུང་ཡིག་ ༡༠༡༡ ཅན་མའི་བསྐྱར་གྲོས།

ཁྲིམས་དོན་ཚོགས་ཚུངས་ཀྱི་ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་ མོང་སྐར་འདེམས་ཁོངས་འབྲུས་མི་གིས་
འབྲུག་གི་རྒྱ་དངོས་ཁྲལ་གྱི་དཔུང་ཡིག་ ༡༠༡༡ ཅན་མར་བསྐྱར་གྲོས་ཀྱི་ གྲོས་དོན་ཕུལ་
བའི་ཤུལ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གྲོས་གནང་པའི་སྐབས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་
སྡེ་གིས་ དཔུང་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ ༥ པར་ ས་ཁྲལ་བཏབ་ནི་འཛིན་གཞི་བརྒྱ་ཆ་ ༠.༡ སྡེ་
འཁོད་ཡོད་མི་འདི་ ཚད་གཞི་ བརྒྱ་ཆ་ ༠.༠༡༥ གྱུ་ མར་ཕབ་འབད་དགོ་པའི་ཞུ་བ་ཕུལ་
ཡོད་མི་དེ་ལུ་ འབྲུས་མི་དག་པ་ཅིག་གིས་ དེ་བཞིན་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཕུལ་ཡོད་རུང་ ཚོགས་
དམངས་ཕྱག་ཡར་མེང་གི་སྒོ་ལས་ ཆ་འཛོག་གནང་པའི་སྐབས་ མངམས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་མ་
ཐོབ་ལས་བརྟེན་ ཁྲལ་གྱི་ཚད་གཞི་འདི་ བརྒྱ་ཆ་ ༠.༡ སྡེ་ཡོད་མི་འདི་ རང་འཇགས་
བཞག་དགོས་སྡེ་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་གནང་ཡི།

དེ་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ དཔུང་ཡིག་གི་དོན་ཚན་བསྐྱེམས་ ༣༤ ལུ་ འཕྲི་
སྒྲོན་འབད་ཡོད་མི་ནང་ལས་ ཚོགས་སྡེ་གིས་ དོན་ཚན་ ༣༤ ལུ་ ཚོག་གི་བསྐྱར་བཅོས་
དུམ་ག་རེ་འབད་ཡོད་པ་དང་ དོན་ཚན་ ༡༤ པའི་ཤུལ་ལས་ ཁྲོད་གསེབ་ཀྱི་སྐམ་ཞིང་
ཚུ་བཟའ་སྦྱོང་འབད་བ་ཅིན་ ས་ཁྲལ་བསྐྱེམས་ལས་ བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ ཕབ་ཆག་ཐོབ་ཟེར་
དོན་ཚན་གསར་པ་གཅིག་བཅུགས་ཏེ་ཕུལ་མི་ཚུ་གུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གྲོས་
གནང་མ་ད་ དོན་ཚན་བསྐྱེམས་ ༡༥ ལུ་ ཚོགས་སྡེ་གི་གྲོས་འདེབས་ལྟར་དུ་ ཆ་འཛོག་
གནང་ཡོད་རུང་ དོན་ཚན་ ༡༥ ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ རོས་ལེན་ཕུལ་མ་ཚུགས་
པར་ སྤར་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་དོན་ལྟར་ རང་འཇགས་བཞག་
སྡེ་ འབྲུག་གི་རྒྱ་དངོས་ཁྲལ་གྱི་དཔུང་ཡིག་ ༡༠༡༡ ཅན་མའི་ ལྷག་ཐེངས་གསུམ་པའི་
གསུང་གྲོས་མཐུག་བསྐུས་གནང་ཡི།

དེགི་ཤུལ་ལས་ དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ དངུལ་ཅིས་སློན་པོ་གིས་ དཔུང་ཡིག་འདི་
 ཆ་འཛིག་གནང་དགོ་པའི་ གོས་དོན་སྤུལ་མ་བཞིན་དུ་ ཆོགས་དམངས་ལས་ རོས་ལེན་
 དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ རྒྱན་སྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་ ཆོགས་ཞུགས་ནང་ འཐུས་མི་
 ཡོངས་བསྟོམས་ ༤༩ ཡོད་ས་ལས་ ༤། གིས་བརྒྱབ་དང་ འཐུས་མི་ ༡ གིས་འཛེམས་
 བཞུགས་ཏེ་ འཐུག་གི་རྒྱ་དངོས་ཁལ་གྱི་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༢ ཅན་མ་འདི་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་
 གནང་ཡི། གནམ་ལོ་རྒྱ་ལྷན་ལོ་རྒྱུ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༡ ལུངས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་
 ༢༠ ལ།

**༡.༤ འཐུག་གི་དངུལ་ཕོགས་སྤྱི་ག་བཀོད་གཞི་སྦྱར་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༢ ཅན་མར་ བསྐྱར་གོས་
 གྱི་གོས་ཆོད།**

དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ དངུལ་ཅིས་སློན་པོ་གིས་ འཐུག་གི་དངུལ་ཕོགས་སྤྱི་ག་བཀོད་
 གཞི་སྦྱར་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༢ ཅན་མའི་བསྐྱར་གོས་གྱི་གོས་འདེབས་སྤུལ་བའི་ཤུལ་ལས་
 དཔལ་འབྱོར་དང་དངུལ་ཅིས་ཆོགས་རྒྱུ་ལོ་འཛིན་ སྤྱང་བྱུང་སྤྱི་ཆེས་འདེམས་ཁོངས་
 འཐུས་མི་གིས་ སྤྱན་ཞུ་སྤུལ་མི་ནང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་སྡེ་གིས་ དཔུང་ཡིག་འདི་གྱ་
 གསུང་གོས་གནང་སྟེ་ རོན་ཚན་ལག་ ༡༢ དེ་ཅིག་གྱ་ ལེགས་བཅོས་དང་ བསྐྱར་བཅོས་
 རྒྱ་མཚད་ཡོད་པའི་ཁར་ རོན་ཚན་གསར་པ་གཅིག་ཡང་ ལ་སྐོང་བཀོད་དེ་ གོས་འདེབས་
 སྤུལ་ཡོད་མི་དེ་ལུ་ ཆོགས་རྒྱུ་གིས་ ལོག་སྟེ་ར་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་བའི་སྐབས་ རྒྱལ་
 ཡོངས་ཆོགས་སྡེ་ལས་སྤུལ་བའི་ རོན་ཚན་ ༡༤ པ་དེ་མ་གཏོགས་ གཞན་གོས་འདེབས་
 རྒྱ་ག་ར་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་སྤུལ་ཡོད་པའི་ཞུ་བ་སྤུལ་ཡི།

དེ་ལུ་ ཆོགས་དམངས་གྱིས་ གོས་བསྐྱར་ཡུན་རིང་མ་སྟེ་གནང་བའི་ཤུལ་ལུ་ རོན་ཚན་
 ༡༤ པ་དང་རོན་ཚན་ ༤༢ པ་གཉིས་ལུ་ ཆོགས་དམངས་ལས་ མོས་མཐུན་གྱིས་ རྒྱབ་
 སྐྱོར་མ་ཐོབ་ལས་བརྟེན་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་མ་ཚུགས་རུང་ རོན་ཚན་ ༢༠ པ་དང་ ༢༡, ༢༢,
 ༢༣, ༢༤, ༤༣, ༥༢, ༦༢ པ་དང་ རོན་ཚན་ ༤༤ པ་དང་ ༤༥ པའི་ཤུལ་ལས་ རོན་

ཚན་གསར་པ་ལ་སྐོང་བཀོད་མི་ཚུ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཕུལ་ཏེ་ ཆ་འཛིག་
བྱུང་གནང་ཡི།

དེ་ལས་ གློན་ཆེན་གྱིས་ དོན་ཚན་ ༤༩ པར་ ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ ལཱ་འགན་གྱི་སྐུམ་
འཁོར་འདི་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་དང་ གཞུང་དྲུང་ཆེན་ཚུ་དང་ གོ་གནས་འབྲམ་མཉམ་
འཆང་མི་ཚུ་ལུ་ སྐུམ་འཁོར་གྱི་ཐོབ་ལམ་ཚུ་ གཅིག་མཚུངས་སྤེལ་ཡོད་པ་ལས་ གཞུང་གིས་
བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ བྱངས་ལཱ་མ་བཟོ་ཚུན་ གནང་ནི་ཨིན་མ་སྤེལ་ འཁོད་ཡོད་མི་དེ་གིས་
བྱ་སྐབས་མ་བདེ་མེད་པའི་ དོགས་སེལ་ཚུ་ཕུལ་ཡི།

དེ་གི་ཤུལ་ལས་ དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ དངུལ་ཅིས་གློན་པོ་གིས་ འབྲུག་གི་དངུལ་
ཕོགས་སྤྱི་ག་བཀོད་གཞི་སྦྱར་དཔུང་ཡིག་ ༡༠༡༡ ཚན་མ་འདི་ ཆ་འཛིག་གནང་དགོ་
པའི་ གྲོས་འདེབས་ཕུལ་མི་དང་བསྐྱར་ཏེ་ ཚོགས་དམངས་ལས་ རོས་ལེན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་
ཡོད་མེད་ རྒྱུ་སྦྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་ རྒྱུ་སྦྱར་ཚོགས་གཤམ་ འཐུས་མི་ཡོངས་
བསྐྱོམས་ ༤༩ ཡོད་མི་ཆ་མཉམ་གྱིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཤིལ་བུམ་ཕུལ་ཏེ་ དཔུང་ཡིག་འདི་ ཆ་
འཛིག་བྱུང་གནང་ཡི། གནམ་ལོ་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་ ༡༠ པའི་ཆོས་ ༩ ལུ་འམ་ སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ལྷ་ ༡༡
པའི་ཆོས་ ༡ ལུ།

༡.༥ འབྲུག་གི་ནགས་ཚལ་དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་དཔུང་ཡིག་ ༡༠༡༡ ཚན་མའི་བསྐྱར་
ཁྲིམ།

དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་གློན་པོ་གིས་ འབྲུག་གི་ནགས་ཚལ་
དང་རང་བཞིན་ཉམས་སྲུང་དཔུང་ཡིག་ ༡༠༡༡ ཚན་མའི་གུ་ བསྐྱར་ཁྲིམ་གནང་དགོ་པའི་
གྲོས་དོན་ཕུལ་མི་ནང་ དཔུང་ཡིག་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཚོགས་ཐེངས་ ༡
པའི་ནང་ གསུང་ཁྲིམ་གནང་སྟེ་ འཕྲི་སྟོན་དང་བསྐྱར་བཅོས་མཛད་ཞིན་མ་ལས་ རྒྱལ་
ཡོངས་ཚོགས་སྤེལ་ཕུལ་ བའི་ཤུལ་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤེལ་གིས་ཡང་ དཔུང་ཡིག་

འདི་གུ་ གསུང་གོས་གནང་སྟེ་ རོན་ཚན་ཉིས་བརྒྱ་གསུམ་ཅིག་གུ་ འཕྲི་སྟོན་དང་ བསྐྱར་
བཅོས་མཛད་ཞིན་མ་ལས་ ད་རིས་ལོག་སྟེ་ར་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ནང་ བསྐྱར་
གོས་གནང་ནིའི་དོན་ལུ་ སྤུལ་ཡོད་པ་ལས་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གོས་གནང་སྟེ་
ཆ་འཇོག་གྲུབ་ཚུགས་པའི་རེ་བ་ཡོད་ཟེར་ཞུ་ཡི།

དེ་གི་བྱུལ་ལས་ མཐའ་འཁོར་དང་གནམ་གཤིས་འཇུར་བཤོད་ ཚོགས་རྒྱུང་ཁི་འཛིན་གྱིས་
ཚོགས་རྒྱུང་གིས་ དཔུང་ཡིག་འདི་གུ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་བའི་སྐབས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་
སྡེ་གིས་ རོན་ཚན་མང་ཤོས་ཅིག་གུ་ བསྐྱར་བཅོས་དང་འཕྲི་སྟོན་འབད་མི་ཚུ་ ཚོག་གི་
བསྐྱར་བ་དང་ རྐྱད་སྐྱར་ནང་ཨིན་པའི་ཁར་ རོན་ཚན་ལ་ལུ་ཅིག་ནང་ རོན་གྱི་བསྐྱར་
བ་ཡང་ཡོད་པ་ལས་ ཚོགས་རྒྱུང་གིས་ ཚོག་གི་བསྐྱར་བ་ཡོད་མི་ཚུ་ རོས་ལེན་ཡོད་རུང་
དོན་ཚན་ ༣༩ དེ་ཅིག་ལུ་ རོས་ལེན་སྤུལ་མ་ཚུགས་པའི་ ཉན་ཞུ་སྤུལ་ཡི།

དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་སྤུལ་ཡོད་པའི་ བསྐྱར་བཅོས་
དང་འཕྲི་སྟོན་གྱི་དོན་ཚན་ཚུ་ རེ་རེ་བཞིན་དུ་སྟེ་ གསུང་གོས་གནང་པའི་སྐབས་ འཇུག་མི་
ལ་ལུ་ཅིག་གིས་ ཚོགས་སྡེ་གིས་ བསྐྱར་བཅོས་འབད་མི་ཚོག་ཚུ་ ལེགས་བཅོས་འབད་
དགོས་ཁག་ཆེ་བའི་ ཞུ་བ་སྤུལ་མི་དེ་ལུ་ ཚོགས་ཁང་གིས་ དཔུང་ཡིག་འདི་གི་དོན་ལུ་
མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་རྒྱུང་ཅིག་ གཞི་བཙུག་འབད་དགོས་ཡོད་པ་ལས་ ཚོག་གི་འཇུར་
བ་ཚུ་ཡང་ མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་རྒྱུང་ཚོགས་པའི་སྐབས་ ལོག་སྟེ་ར་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་
དགོས་སྟེ་ ཐུགས་ཐག་བཅད་གནང་ཡི།

དེ་ལས་ རོན་ཚན་ ༥ ༼༥༽ པའི་ཐད་ ཚོགས་རྒྱུང་གིས་ཞུ་མི་ནང་
རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ བསྐྱར་བཅོས་མཛད་མི་ཚོག་ 'རྒྱ་ཁྱིའི་ས་ཁོངས་' ཟེར་མི་དེ་
རྒྱུའི་ཀ་ལུ་ རྒྱུང་མ་གཅིག་གོ་ནི་ཨིན་མ་ལས་ ཚོག་འདི་ དཔུང་ཡིག་ཟིན་བྲིས་དང་ ཡང་
ན་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ སྤར་ཆ་འཇོག་མཛད་མི་ལྟར་དུ་བཞག་དགོས་སྟེ་ཞུ་མི་

དེ་ལུ་ ཚོགས་ཁང་གིས་ ཚོགས་དམངས་ལས་ རྩིས་ལེན་ཡོད་མེད་ ཕྱག་ཡར་སེང་གིས་
གཟིགས་པ་ད་ མང་མོས་ཐོག་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་གྲོས་འདེབས་དེ་ལུ་ རྒྱབ་
སྐྱོར་མ་ཐོབ་ལས་བརྟེན་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་མ་ཚུགས།

དེ་བརྩམ་སྟེར་ རོན་ཚན་ ༩༧ པའི་ཐད་ ཚོགས་ཚུང་དང་ འཕུས་མི་མང་ཤོས་ཅིག་
གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་སྤུལ་མི་གྲོས་འདེབས་དེ་གིས་ མི་སེར་ལུ་ བྱ་སྤྲུལ་མ་
བདེས་ལེ་ཤ་འབྱུང་སྲིད་ནི་ཡིན་མ་ལས་ འདི་ཡང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ སྤར་ཆ་
འཛིག་མཛད་མི་ལྟར་དུ་བཞག་དགོཔ་སྟེ་ ཞུ་མི་དེ་ལུ་ཡང་ ཕྱག་ཡར་སེང་གིས་ མང་མོས་
ཐོག་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་གྲོས་འདེབས་དེ་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་མ་ཐོབ་ལས་བརྟེན་ ཆ་
འཛིག་གྲུབ་མ་ཚུགས།

ད་རུང་ རོན་ཚན་ ༡༡༤ པ་གྱི་ འཕུས་མི་དག་པ་ཅིག་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་
གིས་ སྤུལ་མིའི་གྲོས་འདེབས་དེ་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་སྤུལ་མ་ཚུགས་མི་དེ་ཡང་ ཉ་བཟུང་ནི་དེ་
དུག་དང་རྩིས་བམ་ དེ་ལས་ གྲོག་ཆས་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་མ་ཚོགས་མ་གཏོགས་
ཞིབ་འཚོལ་དང་ ཁྲིམས་མཐུན་ཐོག་ དུམ་དང་ཉིང་ཚུ་བཀལ་ཏེ་ ཉ་བཟུང་ཚོགས་སྡེ་
ཡིན་མ་ལས་ རོན་ཚན་འདི་ སྤར་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་མི་ལྟར་
དུ་ བཞག་དགོཔ་པའི་ཞུ་བ་མི་དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ མང་མོས་ཐོག་ལས་རྒྱབ་སྐྱོར་
མཛད་དེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་དོ་བརྩམ་སྟེ་ བཞག་ནི་ལུ་ ཞལ་
འཆམ་བྱུང་ཡི།

རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ སྤུལ་བའི་གྲོས་འདེབས་ཀྱི་རོན་ཚན་ཚུ་གྱི་ ཚོགས་དམངས་
ཀྱིས་ གསུང་གོས་མང་རབས་ཅིག་གནང་པའི་ཤུལ་ རེས་ཆོག་གི་རོན་ཚན་གྱི་སྟོད་པ་ད་
འཕུས་མི་དག་པ་ཅིག་གིས་ རེས་ཆོག་གི་རོན་ཚན་ཚུ་ ལེགས་བཅོས་འབད་དགོཔ་པའི་
ཞུ་བ་སྤུལ་བའི་ཤུལ་ ཚོགས་ཁང་གིས་ རེས་ཆོག་གི་ རོན་ཚན་ཡོངས་རྫོགས་ མཉམ་

འབྲེལ་ཚྲིགས་རྒྱུ་ནང་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ་པའི་ རྟོན་ཚན་ཅིག་སྟེ་གནང་ནི་ཨིན་པའི་
དྲན་གསོ་ལུ་ཡི།

དེ་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚྲིགས་སྟེ་གིས་ལུ་མིའི་ གྲོས་འདེབས་རྒྱུ་ནང་ལས་ རྟོན་ཚན་
༣༠ དེ་ཅིག་ལུ་ རོས་ལེན་ལུ་མ་རྒྱུགས་པར་ ཞལ་འཆམ་མ་བྱུང་པའི་རྟོན་ཚན་རྒྱུ་ཡང་
༼རྟོན་ཚན་ ༡ (༡) པ་དང་ ༥ པ། ༥ (༥) པ་ ༦(༦) པ་དང། དེ་ལས་ ༡ (༦)
པ་དང་ ༡ (༡༡) པ་ ༤༠ པ་ ༤༤ པ་ ༤༧ པ་རྒྱུ་དང་ དེ་ལས་ རྟོན་ཚན་ ༤༧
པའི་ལུ་ལས་ རྟོན་ཚན་གསར་པ་ ༥༠ (༡) པ་ ༥༠ (༢) པ་ ༥༠(༥) པ་ ༥༤ པ་
༥༦ པ་ ༥༧ པ་ ༡༡༤ པ་ ༡༤༠ པ་ ༡༤༤ པ་ ༡༥༣ པ་ ༡༤༤ པ་ ༡༤༤ པ་
༡༤༤ པ་ ༡༤༠ པ་ ༡༤༤ པ་ ༡༤༤ པ་ ༡༤༤ པ་ ༡༤༤ པ་ ༡༤༤ པ་ ༡༤༤ པ་
༼ རྒྱུ་ཆ་མཉམ་ར་ མཉམ་འབྲེལ་ཚྲིགས་རྒྱུ་ཅིག་ གཞི་བཙུགས་འབད་དེ་ བསྐྱར་ཞིབ་
ནང་ གནང་ནི་ཨིན་མ་སྟེ་ ཐུགས་ཐག་བཅད་གནང་ཡི།

དེ་གི་ལུ་ལས་ ཚྲིགས་ཁང་གིས་ ཁོང་གསལ་གྱི་རྟོན་ཚན་ ༣༠ དང་ རོས་ཚེག་གི་རྟོན་
ཚན་རྒྱུ་མ་གཏོགས་ གཞན་རྟོན་ཚན་རྒྱུ་ ཚྲིགས་དམངས་ལས་ རོས་ལེན་ཡོད་མེད་
རྒྱུ་སྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་ རྒྱུ་སྐྱར་ཚྲིགས་ཀྱི་ལ་ འཐུས་མི་ཡོངས་བསྐྱོམས་
༤༠ ཡོད་མི་ཆ་མཉམ་གྱིས་ རྒྱུ་སྐྱར་ལུ་ཏེ་ དཔུང་ཡིག་འདི་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་གནང་མ་
དང་འབྲེལ་ ཞལ་འཆམ་མ་བྱུང་པའི་རྟོན་ཚན་རྒྱུ་ མོས་མཐུན་གྲུབ་ནིའི་རྟོན་ལུ་ ལྷན་
བཞུགས་གྱི་གོ་སྐབས་ལུ་ནི་ཨིན་པའི་ དྲན་གསོ་མཛད་དེ་ གསུང་གྲོས་མཐུག་བསྐྱུས་
གནང་ཡི། གནས་ལོ་རྒྱུ་སྐྱུག་ལོ་ ༣༡ པའི་ཆོས་ ༩ ལུ་འཇམ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ༣༡ པའི་ཆོས་
༩ ལུ།

༡.༤ འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ལས་གཅིག་བརྒྱུད་པའི་ གོ་སྤྱིལ་ཅན་གྱི་ ཉེས་ལས་བཀག་ཐབས་ཀྱི་མཐུན་ཁྲོས་དང་ སྤྱོད་ཉེས་ཚོང་ དམིགས་བསལ་ ཨམ་སྤྱད་ཨ་ལུ་ནག་ཚོང་ སྤྱོད་འགོག་ བཅོམ་གཞོན་དང་ ཉེས་ཁྲིམས་བཀལ་ཅིའི་ དཔུང་གཞིའི་གན་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱར་གྲོས།

དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ རང་སྲིད་དང་སློལ་འཛིན་སློན་པོ་གིས་ ཁྲིམས་བཟུང་འཕམ་ལུགས་དང་འབྲེལ་ འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ལས་གཅིག་བརྒྱུད་པའི་ གོ་སྤྱིལ་ཅན་གྱི་ ཉེས་ལས་བཀག་ཐབས་ཀྱི་མཐུན་ཁྲོས་དང་ སྤྱོད་ཉེས་ཚོང་ དམིགས་བསལ་ ཨམ་སྤྱད་ཨ་ལུ་ནག་ཚོང་ སྤྱོད་འགོག་ བཅོམ་གཞོན་དང་ ཉེས་ཁྲིམས་བཀལ་ཅིའི་ དཔུང་གཞིའི་གན་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ བསྐྱར་གྲོས་གནང་དགོ་པའི་ ཁྲོས་དོན་ཕུལ་མི་ནང་ དཔུང་ཡིག་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཚོགས་ཐེངས་ ༡ པའི་ནང་ གསུང་གྲོས་གནང་སྟེ་ འཕྲི་སྟོན་དང་བསྐྱར་བཅོས་མཛད་ཞིན་མ་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ནང་ ཕུལ་མི་དེ་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ཡང་ གསུང་གྲོས་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ གནང་སྟེ་ འཕྲི་སྟོན་དང་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་ ཁྲོས་འདེབས་དང་སྒྲགས་ འོག་སྟེ་ར་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ནང་ བསྐྱར་གྲོས་ཀྱི་ ཁྲོས་འདེབས་ཕུལ་ཡོད་མི་དེ་ལུ་མཛུགས་བཅུག་མང་ཤོས་ར་ ཚོག་གི་འགྲུར་བ་དང་ ལེགས་བཅོས་ དེལས་ རྐྱད་སྐྱར་ནང་ རྒྱུང་མ་གཅིག་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ བྱ་སྤྱབས་མ་བདེམ་མེད་པའི་སྤྱན་ལུ་ཕུལ་ཡི།

དེ་གི་ལུལ་ལས་ འགོ་བ་མའི་དབང་ཆ་དང་ ཕྱི་འབྲེལ་ལས་དོན་ཚོགས་རྒྱུང་ཁྲི་འཛིན་སྐྱོང་ས་མཁར་མེ་རིང་ལ་འདེམས་ཁོངས་འབྲུས་མི་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ཕུལ་མི་ འཕྲི་སྟོན་དང་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་ ཁྲོས་འདེབས་རྒྱ་མང་ཤོས་ར་ ཚོག་གི་བསྐྱར་བ་དང་ རྐྱད་སྐྱར་ནང་ཨིན་པའི་ཁར་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ནང་ལས་ཕུལ་མའི་ དཀག་ཆ་རྒྱ་གཞུང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ ཚོག་གི་འགྲུར་བ་དུམ་གྲ་རེ་མཛད་དེ་ རོས་ལེན་མཛད་གནང་ཡོད་པའི་ སྤྱན་ལུ་ཕུལ་ཡི།

དེལས་ ཚོགས་དམངས་ལས་ དབྱད་གཞིའི་གན་འཛིན་ཁག་གཉིས་པོ་དེ་གུ་ ཕྱག་ཡར་
 མེང་གིས་ མང་མོས་ཐོག་ལས་ ངས་ལེན་གནང་བའི་ཤུལ་ལུ་ ཚོགས་ཁང་གིས་ ལམ་
 ལུགས་དང་འབྲེལ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ རྒྱན་སྐྱུར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་ རྒྱན་སྐྱུར་
 ཚོགས་གུལ་ འཐུས་མི་ཡོངས་བསྐོས་ས་ ༤༩ ཡོད་མི་ཆ་མཉམ་གྱིས་ དབྱད་གཞིའི་གན་
 འཛིན་ཁག་གཉིས་པོ་དེ་གུ་ རྒྱབ་སྐྱོན་ཆ་འཛིན་གྲུབ་གནང་ཡི། གནས་ལོ་རྒྱུ་སྟག་ལོ་ ཟླ་ ༡༠
 པའི་ཚེས་ ༥ ལུ་འམ་ སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཚེས་ ༡ ལུ།

༤. དམངས་ཅིས་ཚགས་ཚུང་གི་སྟན་ལུ།

༤.༡ སྤྱི་ཚགས་ལྟན་བཞུགས་ཚགས་ཚོག་པའི་བཀའ་ཤོག།

༄ ད་ལན། དེ་ནི་ འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚགས་གསུམ་པའི་ཚགས་ཐེངས་ ༥ པ་ཚོགས་
བཞིན་ཡོད་པའི་ལས་རིམ་ནང་ སྤྱི་ཚོགས་ ༡༩ པའི་ཆེས་ ༥ དང་ ༦ ལུ་ དམངས་
ཅིས་ཚགས་ཚུང་གི་ སོ་ནམ་ཞིང་ལམ་གོང་འཕེལ་དང་ འཛིན་སྐྱོང་གི་ ལས་
འབྲེལ་ཅིས་ཞིབ་སྟན་ལུ་དང་ ལམ་འགྲུལ་སྐྱེལ་འདེན་ཡུན་བརྟན་དང་ ཉེན་སྲུང་
ལམ་ལུགས་ཀྱི་ ལས་འབྲེལ་ཅིས་ཞིབ་ཀྱི་ བསྐྱར་ཞིབ་སྟན་ལུ་ཕུལ་ནི། སྤྱི་ཆེས་
༡ ལུ་ རྒྱལ་གཞུང་འབྲུག་གི་འགག་སྒྲེའི་ (འཕྲི་སྟོན་) དབྱེད་ཡིག་ ༢༠༢༡ ཅན་
མར་ཚོགས་ཁང་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ ཞལ་འཆམ་མ་བྱུང་བའི་དོན་ཆན་གྱ་ གསུང་
གོས་གནང་ནི། དེ་ལས་ སྤྱི་ཆེས་ ༥ ལུ་ གློན་ཆེན་གྱིས་ གཞུང་གི་ཁྲིམས་
བཟོའི་ལོ་བསྟར་འཆར་གཞིའི་ཁར་ གཞུང་གི་གཙོ་རིམ་དང་བཅས་པའི་ རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱི་གནས་སྟངས་སྐོར་ལས་ ལོ་བསྟར་སྟན་ལུ་ཚུ་ སྤྱི་ཚགས་ལྟན་བཞུགས་
ནང་ཕུལ་ནིའི་དོན་ལུ་ སྤྱི་ཚགས་ལྟན་བཞུགས་འཚོགས་ཚོག་པའི་ བཀའི་གནང་
བ་ལུ་བྱུང་མི་ལུ་ བརྟུབ་འབད་བཀའ་གོལ་གནང་ཡོད། ཞེས་རང་ལུགས་གནམ་ལོ་
ཚུ་ཕོ་སྟག་ལོ་ཚུ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༥ ལུ།

ཕྱག་མཆན་ངོ་མ་ཡོད།
འབྲུག་མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ།

༡.༡ དམངས་ཚིས་ཚོགས་ཀྱི་བསྐྱར་ཞིབ་སྟན་ལྟུ།

རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ ཡོངས་ཁྱབ་དྲུང་ཆེན་གྱིས་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་བཀའ་གནང་བ་
དང་འབྲེལ་ ལྷན་བཅུགས་འཚོགས་ཚོགས་པའི་ བཀའ་ཤོག་ཕེབས་ཡོད་མི་འདི་ ཚོགས་
དམངས་ལུ་ ལྷག་སྟེ་ཕུལ་བའི་ཤུལ་ལུ་ དམངས་ཚིས་ཚོགས་ཀྱི་འཛིན་ སྤྱི་ཚོང་
ཁག་གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་འཐུས་མི་གིས་ དམངས་ཚིས་ཚོགས་ཀྱི་སྟན་ལྟུ་
འདི་ བཅ་ཚན་དང་པ་ ལས་འབྲེལ་ཚིས་ཞིབ་སྟན་ལྟུ་དང་ བཅ་ཚན་གཉིས་པ་ གྲོས་ཚད་
དང་ལེན་གྱི་གནས་ཤིང་སྟན་ལྟུའི་ཐོག་ལས་ བཅུད་བསྐྱེ་སྟེ་ཕུལ་མི་དེ་ཡང་།

༡. བཅ་ཚན་དང་པའི་ ལེའུ་དང་པ་ སོ་ནམ་ཞིང་ལམ་གོང་འཕེལ་དང་ འཛིན་སྐྱོང་གི་
ལས་འབྲེལ་ཚིས་ཞིབ་སྟན་ལྟུ་དང་།
༢. བཅ་ཚན་དང་པའི་ ལེའུ་གཉིས་པ་ ལམ་འགྲུལ་སྐྱེལ་འདྲེན་ཡུན་བརྟན་དང་ ཉེན་
སྲུང་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ལས་འབྲེལ་ཚིས་ཞིབ་སྟན་ལྟུ།
༣. བཅ་ཚན་གཉིས་པ་ སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པའི་ ཚོགས་ཐེངས་བདུན་པའི་ གྲོས་ཚད་
དང་ལེན་གྱི་གནས་ཤིང་བཅས་ཀྱི་ སྟན་ལྟུ་ཚུ་གི་ཚིད་ཉོག་དང་ ཚིས་ཆད་སྟོམས་
འགྲིག་ བསྐྱར་སྤྱོད་གྱི་གནས་ཚད་ ལ་སོགས་པའི་སྟན་ལྟུ་ཚུ་ ཚོགས་དམངས་
ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་རྒྱུ་ཕུལ་བའི་ཁར་ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ གྲོས་འདེབས་ཚུ་ཡང་
ཕུལ་ཡི།

ལེའུ་དང་པ་ སོ་ནམ་ཞིང་ལམ་གོང་འཕེལ་དང་འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་འབྲེལ་ཚིས་ཞིབ་སྟན་ལྟུ་
གྱི་ གྲོས་འདེབས་ཕུལ་མི་ཚུ།

༡. འབྲུག་གི་ལམ་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༣ ཅན་མ་དང་འབྲེལ་ ལམ་སེལ་ལས་
ཁུངས་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་དབང་འཛིན་ཅིག་འབདམ་ལས་བརྟེན་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་
སོ་ནམ་ཞིང་ལམ་གྱི་ འཛིན་སྐྱོང་ལམ་ལུགས་ཚུ་ སྤྱི་ཚོང་དང་ཕྱན་ དེས་
གཏན་བཟོ་ནིའི་དོན་ལུ་ བཟུ་རྟོག་གི་ལཱ་འགན་འབག་དགོཔ་དང་ ཆེད་འོག་ཁྱེ་
བའི་ལམ་ སྤྱི་འོག་གི་ལམ་ སོ་ནམ་ཞིང་ལམ་བཟོ་སྐྱོར་མཛོད་ཐོའི་འཛིན་སྐྱོང་དང་

ལམ་ཚུའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཕྱི་པའི་ ཐབས་བྱས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཨམ་ གཙུག་སྡེའི་བདེ་
སྤྱི་ག་དང་ལམ་དབྱེ་ལག་གི་ལམ་ལུགས་ཚུ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ་པ།

༡. རྒྱལ་ཁབ་ནང་ རྟེན་འོག་ལྟེ་བའི་ལམ་ མང་ཤོས་ཅིག་གི་གནས་སྤངས་ཚུ་ ཉམས་
འགྱེ་སྟེ་ཡོད་པ་དང་ ས་གནས་གཞུང་ལུ་བཟོ་རིག་གི་ལྷོགས་གྲུབ་དང་ ཐོན་སྐྱེད་
མེད་པ་ལས་བརྟེན་ རྟེན་འོག་ལྟེ་བའི་ལམ་ཚུ་ རྒྱུ་རྐྱེན་འཐབ་མ་ཚུ་གས་པར་
ཡོད་པ་ལས་ རྟེན་འོག་ལྟེ་བའི་ལམ་གྱི་བཟོ་སྐྱེད་དང་ རྒྱུ་རྐྱེན་ཚུ་ ཉེ་མ་བཟུམ་
སྟེ་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་འབད་དགོ་པ།

༢. ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་འདི་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འཁོར་ལམ་ཆམ་ཉམ་གྱི་ རྒྱལ་ཡོངས་
དབང་འཛིན་ཅིག་འབད་མ་ལས་བརྟེན་ སོ་ནམ་ཞིང་ལམ་གོང་འཕེལ་གྱི་ ལམ་
སྟོན་བསྐྱར་བཟོ་ ༢༠༡༩ ཅན་མ་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ་པ་དང་ ས་གནས་གཞུང་
དང་ལམ་ལག་ལེན་འཐབ་མི་སྡེ་ཚན་ཚུ་གིས་ སྤྱི་འོག་གི་ལམ་དང་ སོ་ནམ་ཞིང་
ལམ་ཚུ་ རྒྱུ་རྐྱེན་འཐབ་ནིའི་དོན་ལུ་ ལམ་གྱི་རིང་ཚད་ཚུ་ ལེགས་སྐྱར་འབད་
དགོ་པའི་ གྲོས་འདེབས་ལག་གསུམ་དང་།

༣. དེ་གུ་ ཚོགས་ཁང་ལས་ གཞུང་གིས་ དེ་ཡོད་ཀྱི་ སོ་ནམ་ཞིང་ལམ་ མཐུད་
སྟེལ་མ་འབད་བར་ཡོད་མི་ཚུ་གི་ ཟམ་བཟོ་སྐྱེད་འབད་ནིའི་ནང་ གཙོ་རིམ་འགྲིག་
དགོ་པ་དང་ མ་འོངས་པའི་ནང་ སོ་ནམ་ཞིང་ལམ་གསར་པ་ གང་རུང་སེལ་ནིའི་
དོན་ལུ་ རྒྱལ་གཞུང་ཕྱི་པའི་དབང་འཛིན་གྱིས་ གྲོས་འདེབས་ཕུལ་ཏེ་ཡོད་དོ་
བཟུམ་ ས་གནས་གཞུང་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་གི་གནང་བའི་དོན་ལུ་ སྤུལ་
ཁྲ་དང་དོན་དམ་གྱི་འཆར་དཔུལ་བཟོས་པའི་ སྤྱི་གོང་འོས་འབབ་བརྟག་ཞིབ་
འགོ་འདྲན་འཐབ་དགོ་པའི་ གྲོས་འདེབས་གསར་པ་གཅིག་བཅས་ཕུལ་ཡི།

དེ་ལས་ ལེའུ་གཉིས་པ་ ལམ་འགྲུལ་སྟེལ་འདྲན་ཡུན་བརྟན་དང་ ཉེན་སྲུང་ལམ་ལུགས་
ཀྱི་ ལས་འབྲེལ་ཕྱི་པའི་སྐྱོན་ལུ་གུ་ གྲོས་འདེབས་ཕུལ་མི་ཚུ་ཡང་།

༡. ཁྲིམ་སྒྲིལ་མི་མང་སྐྱེལ་འདྲན་གྱི་ལམ་ལུགས་ཚུ་ འཛོན་ཐངས་ཅན་དང་ གྲོ་གཏང་
 ཚུགས་པ་བཟོ་ནིའི་དོན་ལུ་ གཞུང་གིས་བུ་མི་མཚོགས་འགྲོམ་སྐྱེལ་འདྲན་ལམ་
 ལུགས་ (Bus Rapid Transit System) ལག་ལེན་འཐབ་དགོས་དང་བུ་མི་
 དང་སྐྱ་འཁོར་གྱི་རྟེན་གཞི་ཚུ་ ཡར་ཕྱག་གཏང་དགོས་ དེ་ལས་ འགྲོ་འགྲུལ་པ་ཚུ་
 གི་དོན་ལུ་ བུ་མི་འཐོན་འཛུལ་ས་ཁོངས་དང་ བུ་མི་བསྐྱུག་ས་ལུ་ བར་དོན་བར་
 ཅུང་ཚུ་བཞག་དགོས།

༢. གཞུང་གིས་ འགྲུལ་འཁོར་གོ་དོག་ཕྱགས་ཚུ་ མར་ཕབ་འབད་ནི་དང་ མི་མང་
 གི་དོན་ལུ་ འགྲོ་འགྲུལ་ཚུ་ ཅུ་སྟབས་བདེ་ཏོག་ཏོ་བཟོ་ནིའི་དོན་ལུ་ ཐིམ་ཕུག་
 གི་ བུ་མི་འཐོན་འཛུལ་ས་ཁོངས་སྤོ་དགོས་དང་ ཁྲིམ་སྒྲིལ་འདྲན་གཞི་རྟེན་ཚུ་
 དགོས་མཁོ་དང་ལྷན་མ་གོང་འཕེལ་གཏང་དགོས།

༣. དེ་ཁར་ ཚོགས་ཁང་ལས་ གཞུང་གིས་ མི་མང་སྐྱེལ་འདྲན་འདི་ ཉེན་སྲུང་ཅན་
 དང་ སྤུས་ཚད་དང་ལྷན་མ་བཟོ་ནིའི་དོན་ལུ་སྤྲོད་བྱས་དང་ཐབས་ལམ་ཚུ་འགྲིག་
 དགོ་པའི་ གྲོས་འདེབས་ཚུ་སྤུལ་ཡི།

དེ་ལས་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ ཐད་ཀར་དུ་ ཚོགས་ཚུང་གི་གྲོས་འདེབས་ཚུ་གུ་ གསུང་
 གོས་གནང་པའི་སྐབས་ འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ སྤྱིར་བཏང་ ཕྱིས་ཞིབ་དབང་འཛིན་གྱི་ སྟན་
 ལུའི་ནང་དོན་ཚུ་ལུ་བརྟེན་པའི་ བསམ་འཆར་དང་ ཚོགས་ཚུང་གིས་ གྲོས་འདེབས་ཚུ་གུ་
 བསམ་འཆར་དང་ དོགས་བྲི་འབྲེལ་མཉམ་ཚོགས་བཀོད་མི་ཚུ་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་གི་
 རྒྱུན་པོ་ཚུ་གིས་ དོགས་སེལ་ཚུ་སྤུལ་ཏེ་ གསུང་གོས་ཡུན་རིང་གནང་ཡི།

དེ་གི་འབྲུལ་ལས་ ཚོགས་ཁང་གིས་ བམ་ཚན་དང་པའི་ལེའུ་དང་པ་ སོ་ནམ་ཞིང་ལམ་གོང་
 འཕེལ་དང་ འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་འབྲེལ་ཕྱིས་ཞིབ་སྟན་ལུའི་ནང་ གྲོས་འདེབས་ཁག་གསུམ་
 སྤུལ་ཡོད་མི་འདི་ གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་དང་ སྐྱེལ་འདྲན་ལྷན་ཁག་གིས་ བསྐྱར་སྤྱོད་འབད་
 དེ་ འབྲུལ་མའི་ཚོགས་ཐངས་ནང་ སྟན་ལུ་སྤུལ་དགོས་སྟེ་ གྲོས་ཚད་བྱུང་གནང་ཡི།

དེལས་ ལེའུ་དང་པའི་ནང་ འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ ཁྲོས་འཆར་ཕུལ་ཏེ་ ཚོགས་ཁང་གིས་
ངོས་ལེན་གྱུ་ཡོད་པའི་ ཁྲོས་འདེབས་གསར་པ་བྱུང་མི་འདི་ གཞུང་གིས་ བསྟར་སྟོན་
འབད་དེ་ བྱལ་མའི་ཚོགས་ཐེངས་ནང་ ལྷན་ཁུ་ཕུལ་དགོཔ་སྟེ་ ཐུགས་ཐག་བཅད་གནང་
ཡི།

དེ་བརྩམ་སྟེ་ ལེའུ་གཉིས་པ་ ལམ་འགྲུལ་སྒྲིལ་འབྲེན་ཡུན་བརྟན་དང་ ཉེན་སྲུང་ལམ་
ལུགས་གི་ ལས་འབྲེལ་རྩིས་ཞིབ་སྟན་ཞུའི་ནང་གི་ ཁྲོས་འདེབས་དང་པ་དེ་དང་ ཚོགས་
ཁང་ལས་ ཁྲོས་འདེབས་གསར་པ་ཅིག་ ཕུལ་ཡོད་མི་འདི་ གཞུང་གིས་ བསྟར་སྟོན་
འབད་དེ་ བྱལ་མའི་ཚོགས་ཐེངས་ནང་ ལྷན་ཁུ་ཕུལ་དགོཔ་སྟེ་ ཐུགས་ཐག་བཅད་པའི་
བྱལ་ལུ་ ཁྲོས་འདེབས་གཉིས་པ་འདི་གྱ་ ཚོགས་དམངས་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་མ་ཐོབ་པར་
ཆ་མེད་སོང་ཡི།

བམ་ཚན་གཉིས་པ་ ཁྲོས་ཚོད་དང་ལེན་གི་གནས་ཤིང་སྟན་ལུ་
དམངས་རྩིས་ཚོགས་རྒྱུང་གིས་ སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པའི་ ཚོགས་ཐེངས་ ༡ པའི་གྲོས་ཚོད་
དང་ལེན་གི་ གནས་ཤིང་སྟན་ལུ་ཁག་དགུ་ཕུལ་མི་དེ་གྱ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་
གོས་ཞིབ་ཞིབ་སྟེ་གནང་པའི་བྱལ་ལུ་ ལྷན་ཁུ་ཁག་བཞི་ལུ་ ཚོགས་ཁང་གིས་ ཐུགས་
ཡིད་ དེས་ཤེས་མ་འདྲོང་མ་ལས་བརྟེན་ ལོག་སྟེ་ར་ བྱལ་མའི་ཚོགས་ཐེངས་ནང་ ལྷན་
ཁུ་ཕུལ་དགོཔ་སྟེ་ ཐུགས་ཐག་བཅད་གནང་ཡོད་མི་ཚུ་ཡང་།

༡. སྤྱི་ན་གཙང་རྒྱུད་པ་ རྒྱུ་འཕྲུག་ར་གཡས་ཁ་ཐུག་གི་ རྒྱུ་འཕྲུག་གིས་ཁོངས་གི་
གནས་སྟངས་འདི་ མངོན་གསལ་མེད་པའི་ རང་བཞིན་གི་གནས་སྟངས་ཅིག་
འབད་མ་ལས་ རྒྱུ་འཕྲུག་རྒྱབ་ནི་གནང་བ་འཐོབ་པ་ཅིན་ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ རྩོད་
རྒྱུ་སྟེ་ བརྩི་འཛིག་གནང་དགོཔ།

༢. རྒྱུ་འཕྲུག་རྩིས་ཞིབ་དབང་འཛིན་གིས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལས་ ༢༠༡༥ ཚུན་
སེལ་མ་རྒྱུགས་པར་ཡོད་མི་ རྩིས་རྒྱུ་སྟེ་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྟེ་རྒྱུ་དང་གཅིག་

ཁར་ བསྐྱར་ཞིབ་མཛད་ཞིན་མ་ལས་ གྲོས་ཐག་གཅད་དེ་ གནས་ཚད་ཀྱི་སྟན་ལྷ་
ཚུ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༩ པའི་ཚེས་ ༣༠ ལུ་ དམངས་ཚིས་ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་
སྤུལ་དགོཔ།

༣. རྒྱལ་ཁབ་ནང་ རང་བཞིན་འཐོན་སྐྱེད་ལས་འཛིན་ཚད་རྒྱུ་མ་གཅིག་གིས་ ཤིང་
ཆས་ (ཤིང་དུམ་) བལོ་བཀྲམ་འབད་ཚོགས་བཟོ་ནིའི་དོན་ལུ་ ཤིང་ཆས་བཏོན་ནི་
དང་ བཀྲམ་སྤེལ་འབད་ནི་གི་ཐབས་ལམ་འདི་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོཔ།
༤. རང་བཞིན་འཐོན་སྐྱེད་ལས་འཛིན་ཚད་ཀྱི་ ལོ་ལྟར་འཆར་གཞི་དང་ ཚད་འཛིན་
ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ སྤྲོད་སྤྲོད་དང་ རྒྱ་སྐྱེད་གཏང་ནི་ དེ་ལས་ ཚོང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་
འཆར་གཞིའི་ རིམ་ལུགས་ཚུ་གི་ཐོག་ལས་ འགོ་མང་དོན་སྤྲོད་ཅན་སྤྲོད་གཏང་ནི་
དང་ ཐོན་ཁུངས་རྒྱ་སྐྱེད་གཏང་ནིའི་དོན་ལུ་ ལས་འཛིན་ཀྱི་ ཐབས་བྱས་ཀྱི་འཆར་
གཞི་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ་པའི་ གྲོས་ཚད་ཁག་བཞིཔོ་འདི་ ཡང་བསྐྱར་ ལུལ་
མའི་ཚོགས་ཐེངས་ནང་ སྟན་ལྷ་སྤུལ་དགོཔ་སྤེ་ ཐུགས་ཐག་བཅད་དེ་ གསུང་
གྲོས་མཐུག་བསྐྱུས་གནང་ཡི།

དེ་གི་ལུལ་ལས་ ཚོགས་ཁང་གི་བྱ་སྤྲོད་ལུགས་དང་འབྲེལ་ དམངས་ཚིས་ཚོགས་རྒྱུ་གི་
སྟན་ལྷ་ལས་བཏོན་པའི་ གྲོས་འདེབས་ཡོངས་ཚོགས་གུ་ ཚོགས་དམངས་ལས་ རྒྱུ་
སྐྱེད་ཡོད་མེད་ རྒྱ་བསྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་ རྒྱ་སྐྱེད་ཚོགས་གུལ་འཐུས་མི་
ཡོངས་བསྐོས་མ་ ༤༩ ཡོད་ས་ལས་ འཐུས་མི་ ༤༤ གིས་བཏུབ་དང་ འཐུས་མི་ ༡
གིས་མ་བཏུབ་ དེ་ལས་ འཐུས་མི་ ༢ ཀྱིས་ འཛུམ་བཞུགས་ཏེ་ གསུམ་དབྱ་གཉིས་ཀྱི་
ཐོག་ལས་ གྲོས་འདེབས་རྒྱ་ཆ་འཛོག་གྲུབ་གནང་ཡི།

དེ་ལས་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ལོ་ལྟར་ཚིས་ཞིབ་སྟན་ལྷ་ ༢༠༢༡-༢༢ ཅན་མ་འདི་
དམངས་ཚིས་ཚོགས་རྒྱུ་གིས་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ ཚོགས་ཐེངས་ ༩ པའི་ནང་ སྟན་
ལྷ་སྤུལ་ཐབས་འགྲིག་དགོཔ་དང་ ཞིང་རྒྱུ་ལས་ལུགས་ཚུ་གི་ ལས་འབྲེལ་ཚིས་ཞིབ་

སྟན་ལྷ་དེ་ཡང་ སྤལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ ཚོགས་བཅའ་ས་ ༩ པའི་ནང་དང་ དེ་མིན་ ཚོགས་
 བཅའ་ས་ ༡༠ པའི་ནང་ སྟན་ལྷ་སྤལ་ཐབས་འགྲིག་དགོ་པའི་དོན་ལུ་ གོང་གསལ་ཡིག་
 ཆས་ཁག་གཉིས་པོ་འདི་ མི་མང་གི་ཡིག་ཆས་སྟེ་གསལ་བསྐྱགས་མཛད་དེ་ དམངས་ཚུམ་
 ཚོགས་ཚུང་གི་སྟན་ལྷ་འདི་གསུང་གོས་མཇུག་བསྐྱུགས་གནང་ཡི། གནས་ཡོ་རྒྱལ་སྟན་ཡོ་ ཟླ་ ༡༠
 པའི་ཚེས་ ༡༩ ལུ་ཁས་ གྲུ་ཡོ་ ༡༠༡༡ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཚེས་ ༤ ལུ།

༩. ཚོགས་ཁང་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ ཞལ་འཆམ་བྱུང་མ་ཚུགས་པའི་ རྒྱལ་གཞུང་
 འབྲུག་གི་འགག་སྡེའི་ (འཕྲི་སྟོན་) དཔྱད་ཡིག་ ༢༠༢༡ ཅན་མར་ མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་
 ཚུང་གི་སྟན་ལྷ་སྤལ་བའི་གོས་ཚད།

མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གི་ཁྲི་འཛིན་ བུམ་ཐང་ཚོང་ཁག་གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་
 འབྲུས་མི་གིས་ རྒྱལ་གཞུང་འབྲུག་གི་འགག་སྡེའི་ (འཕྲི་སྟོན་) དཔྱད་ཡིག་ ༢༠༢༡
 ཅན་མའི་ དོན་ཚན་ཁག་ ༩ ལུ་ ཚོགས་ཁང་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ ཞལ་འཆམ་
 བྱུང་མ་ཚུགས་མི་ཚུ་ བདེ་འགྲིག་གི་སེལ་ཐབས་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་
 ཚུང་གཞི་བཙུགས་འབད་བའི་ཐོག་ལས་ ཚོགས་ཚུང་གིས་ དོན་ཚན་དེ་ཚུ་གུ་ གསུང་
 གོས་ཞིབ་ཞིབ་སྟེ་གནང་སྟེ་ དོན་ཚན་ ༤ གུ་ མོས་མཐུན་གྲུབ་སྟེ་ཡོད་རུང་ དོན་ཚན་
 ༡ གུ་ མོས་མཐུན་མ་བྱུང་མ་ལས་བརྟེན་ ལམ་ལུགས་དང་འབྲེལ་ རྒྱག་ཡར་སེང་གིས་
 མང་མོས་ཐོག་ལས་ རྒྱགས་ཐག་བཅད་དེ་ཡོད་པའི་ སྟན་ལྷ་སྤལ་དོ་ཡོད་པ་ལས་ ཚོགས་
 དམངས་ཀྱིས་ དེ་བཞིན་གྱི་ རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་པའི་ རེ་བ་ཡོད་ལུགས་ཀྱི་ རྒྱ་བ་ཚུ་སྤལ་
 བའི་ལུལ་ལུ་ ཚོགས་ཚུང་གི་གོས་འདེབས་ཚུ་ གཤམ་གསལ་ལྟར་སྤལ་ཡི།

ཆ་མེད་ཀྱི་དོན་ཚན་ནང་ དོན་ཚན་ ༡༡ དང་ ༩༡ གྲག་། ༡༢༥ དང་ ༡༢༥ གྲག་
 ། པ་དེ་ཚུ་ རང་འཇགས་བཞག་དགོཔ་དང་ དེ་ལས་ དོན་ཚན་ ༡༤ པའི་གྲག་ཁག་།
 ཚུ་ གསལ་ཉོག་ཉོ་སྟེ་བཟོ་ཡོད་པའི་ཁར་ དེ་ལས་ དོན་ཚན་ ༤༠ པའི་ནང་ བསྟར་
 རྒྱུད་འབད་བའི་སྐབས་ བྱ་སྟབས་མ་བདེམ་མི་འབྱུང་ནིའི་དོན་ལུ་ འགག་སྡེའི་འགོ་བདག་

ཡངན་ བཀོད་བྱའ་འགོ་དཔོན་ ཡངན་ འགོ་འཛིན་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ས་གནས་ནང་
 ཉེས་ལས་སྒྲིལ་འགོག་གི་ལས་དོན་ཚུ་ འགན་ལེན་འབད་ནི་དོན་ལུ་ འགག་སྡེ་ཡིག་
 ཚངས་པ་ལས་ གནང་བ་ཞུ་མ་དགོཔ་སྤེལ་ཞུ་ཡོད་པ་དང་ དོན་ཚན་ ༡༡ གྲུབ་
 འདི་ ཉེས་འདོགས་པའི་འཇུག་འདི་ སྤྱོད་དགོ་ཟེར་མེན་པར་ གོ་ཡངས་ཀྱི་ཐོག་ལུ་ སྤྱོད་
 ཚོག་ ཟེར་ བཞག་ཡོད་པའི་ རྒྱབ་ཁྲུངས་ཚུ་ཁ་གསལ་སྤེལ་ཡི།

དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གོས་གནང་པའི་སྐབས་ ཚོགས་རྒྱུ་ལེགས་
 བཅོས་འབད་དེ་ཕུལ་བའི་ དོན་ཚན་གར་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ ཕྱག་ཡར་སངས་གི་
 ཐོག་ལས་ རོས་ལེན་མཛད་དེ་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་གནང་ཡོད་རུང་ འཇུག་མི་ལ་ལུ་ཅིག་གིས་
 དོན་ཚན་ ༡༡ པ་འདི་ བསྐྱར་སྤྱོད་འབད་བའི་སྐབས་ ཁེ་ཕན་ལྷན་སྤྱོད་འབྱུང་སྤེལ་
 ལས་ ད་རེས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཕུལ་མི་འདི་ གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཅིག་ ཨིན་པའི་ཞུ་
 བ་ཕུལ་བའི་ཁར་ བཅོལ་བ་ཚུ་ བཅོལ་བྱིས་འབག་ཚར་བའི་ཤུལ་ལུ་ ཉེགས་མེད་ལག་
 རྒྱུ་མ་ཐོབ་པར་ ཚོད་བཟླ་གི་དུས་ཚོད་བཞག་མི་འདི་ འོས་འབབ་མེད་པ་ལས་ སྤྱོད་
 བྱས་འདི་ བསྐྱར་བཅོས་རྒྱབ་དགོཔ་ཁག་ཆེ་བའི་ཞུ་བ་ཚུ་ གཅིག་ཤུལ་གཉིས་ཤུལ་སྤེལ་
 ཕུལ་ཏེ་ གསུང་གོས་ཡུན་རིང་གནང་པའི་ཤུལ་ལུ་ ཚོགས་ཁང་གིས་ ལམ་ལུགས་དང་
 འབྲེལ་ དབྱེད་ཡིག་འདི་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ རྒྱུ་སྐྱོར་ཐོག་
 ལས་གཟིགས་པ་ད་ རྒྱུ་སྐྱོར་ཚོགས་གཡའ་འཇུག་མི་ཡོངས་བསྐྱོམས་ ༡༠ ཡོད་མི་ཆ་
 མཉམ་གྱིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཇི་ལ་བུམ་ཕུལ་གནང་སྟེ་ དབྱེད་ཡིག་འདི་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་གནང་
 ཡི། གནས་ལོ་རྒྱུ་རྟག་ལོ་ ༣ གྲུབ་པའི་ཆེས་ ༡༥ ལུ་སྤེལ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ གྲུབ་པའི་ཆེས་ ༡ ལུ།

༡༠. གཞུང་གི་ཁྲིམས་བཟོ་དང་ལོ་ལྷན་འཆར་གཞིའི་ཁར་ གཞུང་གི་གཙོ་རིམ་དང་བཅས་པའི་
 རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སྐོར་ལས་ ལོ་ལྷན་སྐྱུ་ཞུ་ཕུལ་ཡོད་པ།
 སྒྲིལ་ཆེན་གྱིས་ འཇུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་དེ་གོངས་དོན་དང་འབྲེལ་ གཞུང་གི་ཁྲིམས་
 བཟོ་དང་ ལོ་ལྷན་འཆར་གཞིའི་ཁར་གཞུང་གི་གཙོ་རིམ་དང་བཅས་པའི་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་

གནས་སྤངས་སྐྱོར་ལས་ ལོ་ལྟར་སྟན་ལུ་འདི་ གསོ་བ་དང་ ཤེས་རིག་ གྲོག་མེ་ ལཱ་
གཡོག་ ན་གཞོན་ དེ་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ དཔལ་འབྱོར་གནས་སྤངས་ཚུ་འཛོམས་ལས་
ཡང་ལུ་ཡོད་རུང་ གཙོ་བོ་ དུས་གསུམ་ལུ་གཞིར་བཞག་སྟེ་ སྟན་ལུ་ཕུལ་མི་ནང་།

འདས་པ།

འདས་པའི་ལོའི་གྲུབ་འབྲས་སློམ་ཤོས་གཅིག་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ ཚན་རིག་གི་མཁས་མཆོག་
ཚུ་མེད་དེ་འབད་རུང་ ནད་ཡམས་ཐོན་པའི་ནམ་དུས་ལུ་ དེ་གི་གདོང་ལེན་འབད་དགོཔ་
ཚུ་ རེ་བ་ལྷག་སྟེ་གྲུབ་འབྲས་ཅན་སྟེ་ ཕྱག་ལུ་ཚུགས་མི་དེ་ཡིན་མ་དང་ དེ་ཡང་ གཙོ་བོ་
ར་ མི་དབང་མངའ་བདག་ཅེན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མ་ དེ་ལས་
བདེ་སྲུང་པ་ཚུ་གི་ བཀྲིན་ལས་བརྟེན་ཏེ་ཡིན་མ་ལས་ དེ་ལུ་ བཀྲིན་དག་འཛོམས་ལུ་བའི་
ཁར་ བདེ་སྲུང་པ་ཚུ་གིས་ མི་དབང་མཆོག་གི་ཕྱགས་ཀྱི་དགོངས་བཞེད་དང་བསྟན་ རྒྱལ་
ཡོངས་ཚུའི་ལས་འགུལ་ཁག་ ༢༢ དེ་ཅིག་ མཚུག་བསྟེ་ཡོད་པ་མ་ཆད་ མ་དདུལ་ས་
ཡ་ ༥༠༠ ལྷག་པ་ཅིག་གནས་པའི་ དགེ་ལེགས་ཕྱག་ཁྲོམ་སྟེ་གི་ ཚུགས་ལས་འགུལ་སློམ་
དེ་ཡང་ འགོ་བརྩམས་ཏེ་ཡོད་པའི་གྲ་ ད་རེས་ གནས་སྤྱད་ Bio-Data གི་ དཔེ་ཆ་ད་
ལེན་ནི་དེ་ཡང་ བདེ་སྲུང་པ་ཚུ་གིས་ འབད་དེ་ཡོད་པའི་ལུ་བ་ཕུལ་ཡི།

དེ་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ རོ་ཁྱི་སྤྱང་ཁྱི་ཚུ་ འཛོན་སྐྱོང་འབད་ཐབས་ལུ་ ཞང་གནས་ཅན་
Digital གྱི་ཐོག་ལས་ རོ་ཁྱིའི་གྲངས་ཁ་ཚུ་བསྟུ་ལེན་འབད་ཐ་ད་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ རོ་
ཁྱི་ ༥༥,༠༠༠ དེ་ཅིག་ཡོད་པའི་ ཤེས་རྟོག་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཆད་ རོ་ཁྱི་བཞག་བཙོས་ཀྱི་ལས་
རིམ་ཚུ་ཡང་ མཐར་འཁྱོལ་ཅན་སྟེ་སོང་ཡོད་པ་ལས་ མ་འོངས་པ་ ལོ་རྩི་ ༥ དང་ ༦
གི་རྒྱབ་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ རོ་ཁྱིའི་གྲངས་ཁ་ཚུ་ཡང་ མར་ཕབ་འགྱུ་ཚུགས་པའི་ རེ་བ་
བསྐྱེད་དེ་ཡོད་པའི་ལུ་བ་ཕུལ་ཡི།

མ་འོངས་པ།

མ་འོངས་པར་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ ཤིང་འབྲས་གསོ་སྦྱང་འབད་དེ་ འོང་འབབ་བཟོ་ཐབས་ལུ་
དམིགས་ཏེ་ ཤིང་འབྲས་ཀྱི་ལྷང་མ་ ས་ཡ་གཅིག་བརྩམས་ཡོད་པ་མ་ཚད་ སྡེ་སྤྱང་པ་ཚུ་ལུ་
ཕན་ཐོགས་པའི་ རིག་རྩལ་གྱི་ལས་སྒྲུ་མ་འབྲས་ཚུ་ཡང་ འགོ་འབྲེན་འཐབ་ཡོད་པའི་ཁར་
རྒྱལ་སྤྱང་གི་ལས་རིམ་འགོ་བརྩམས་ནི་གི་དོན་ལུ་ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་ རྒྱལ་སྤྱང་གི་
བཅའ་ཁྲིམས་དེ་ཡང་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ གསུང་གོས་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་གནང་སྟེ་ ཆ་འཛོག་
བྱུང་ཡོད་པའི་ཞུ་བ་ཕུལ་ཡི།

དེ་མ་ཚད་ གཤམ་སྤྱིད་ རྒྱལ་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ ད་རེས་བཟུམ་སྟེ་ འཛབ་ཆེན་གྱི་ནད་
ཡམས་རེ་འཐོན་པ་ཅིན་ དེ་ཚུ་སྡོན་འགོག་དང་ བཀག་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལུ་ ས་མཚམས་ཀྱི་
རྫོང་ཁག་ཚུ་ནང་ལས་པར་ སྤྱད་ཚད་ཅན་གྱི་ ཟུར་བཞག་ཁང་ཚུ་ རྒྱབ་པའི་བསྐྱང་ཡོད་
པའི་ཀྱ་ མ་འོངས་པའི་དོན་ལུ་ ཁག་ཆེ་ཤོས་གཅིག་ འཆར་གཞི་ ༡༩ པ་འདི་ཨིན་མ་
ལས་ དེ་ཡང་ ཟིན་བྲིས་བཏབ་ནི་ འགོ་བརྩམས་ཡོད་པའི་ཞུ་བ་ཕུལ་ཡི།

ད་ལྟ་བ།

ད་རེས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གནས་སྤྱངས་ནང་ གཙོ་བོ་གཅིག་ ཅ་གཞོན་ཚུ་ ཕྱི་རི་རྒྱལ་ཁབ་
ནང་ ལཱ་གཤམ་འཛོལ་བར་འགྱུ་མི་འདི་ཨིན་མ་དང་ དེ་ཡང་ མི་དབང་མཆོག་གིས་ ཅ་
གཞོན་ཚུ་ ཕྱི་ཁར་འགྱུ་མི་འདི་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ སྤྱོད་དགོ་མ་མཐོ་བར་འགྱུ་མེན་པར་
ལཱ་གཤམ་གི་གོ་སྐབས་འཛོལ་བར་ འགྱུ་མི་ཨིན་མ་ལས་ ཅ་གཞོན་ཚུ་ རྒྱལ་ལས་ རྒྱལ་
ཁབ་ནང་ ལོག་འོང་པའི་སྐབས་ མ་ཅུ་གཞི་བརྩམས་འབད་དེ་ གོ་སྐབས་བཟོ་བྱིན་དགོ་
པའི་ བཀའ་སློབ་གནང་མི་དང་བསྟུན་ གཞུང་གི་ཁ་བྱུག་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ ལེགས་
སྦྱར་གྱི་ཕྱག་ལཱ་ཚུ་ཡང་ ལེ་ཤ་ཅིག་ར་འགོ་བརྩམས་ཏེ་ ཕྱག་ཞུ་བའི་བསྐྱང་ཡོད་པའི་སྟུན་
ཞུ་ཚུ་ ཁ་གསལ་བཅུད་བསྐྱར་ཏེ་སྟེ་ཕུལ་ཡི།

མཇུག་ར་ སློན་ཆེན་གྱིས་ ཚོགས་ཁང་པན་ཚུན་གཉིས་པོ་ ཐུགས་མཐུན་ཁྲིམས་གཙང་གི་
 སློལ་ས་ ད་རེས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་འཐུས་མི་ཚུ་ མཐར་འཁྱེད་ཅན་སྟེ་ གནས་
 ཡུན་ཚང་སྟེ་བྱོན་མི་ལུ་ བརྒྱན་དག་འཛོར་ཕུལ་མ་དང་གཅིག་ཁར་ ལོག་སྟེ་བཅག་འཐུའི་
 བྱང་ བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ཡོད་རུང་ བསམ་དོན་ཡིད་བཞིན་འགྲུབ་པའི་རེ་སློན་དང་
 བཅའ་མར་མ་གཏོགས་མི་ཡོད་རུང་ དེ་ཚུ་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་དང་ མི་སྡེའི་ནང་ ཕན་ཐོགས་
 ཅན་གྱི་ཕྱག་ལཱ་ཚུ་ནང་ གྲལ་གཏོགས་འབད་དེ་ ཕྱག་ཁུ་འོང་མཐོ་བའི་རེ་འདུན་དང་བཅས་
 གཞུང་གི་ཁྲིམས་བཟོ་དང་ལོ་ལྷར་འཆར་གཞིའི་ཁར་ གཞུང་གི་གཙོ་རིམ་དང་བཅས་པའི་
 རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གནས་སྟངས་སྟོར་ལས་ ལོ་ལྷར་སྟན་ཞུ་འདི་མཇུག་བསྟུས་གནང་ཡི། གནས་
 ལོ་ཚུ་ལོ་སྟག་ལོ་ཟླ་ ༡༠ པའི་ཚེས་ ༡༥ ལུ་འཇམ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ཟླ་ ༡༩ པའི་ཚེས་ ༥ ལུ།

༡༡. ངི་བཀོད་ལས་རིམ།

འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པའི་ཚོགས་ཐེངས་ ༥ པའི་ནང་ འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ གཞུང་གི་
 ལྷན་ཁག་ཚུ་ལུ་ ངག་ཐོག་གི་ངི་བ་བསྟོམས་ ༤༩ དང་ ཡིག་ཐོག་གི་ངི་བ་ ༥ བཀོད་
 ཡོད་མི་ཚུ་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་ཚུ་གིས་ དེ་བསྟུན་གྱི་ངི་བ་ལན་ཚུ་ཕུལ་ཏེ་ ངི་བཀོད་
 ཀྱི་ལས་རིམ་ཚུ་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་ཡོད་པ་ཨིན།

༡༢. མཇུག་གོལ་མཛད་རིམ།

འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པའི་ཚོགས་ཐེངས་ ༥ པ་འདི་ གནས་ལོ་ཚུ་ལོ་སྟག་ལོ་ཟླ་ ༡༠
 པའི་ཚེས་ ༡༤ ལུ་འཇམ་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ཟླ་ ༡༩ པའི་ཚེས་ ༡༩ ལུ་ མི་དབང་མངའ་བདག་
 རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ ཚོགས་ཁང་ཆེན་མོའི་ནང་ གདན་འདྲེན་ཞུ་བའི་བྱལ་ལུ་ གཞུང་སྲོང་
 ཚོགས་པ་དང་ རྟོག་ཕྱོགས་ཚོགས་པ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ཁ་ཐུག་ལས་ བླ་སྟོན་
 དང་སྟོལ་འཛིན་སྟོན་པོ་ རྟོག་ཕྱོགས་འགོ་ཁྲིད་པ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲི་འཛིན་ཚུ་
 གིས་ བརྒྱན་དག་འཛོར་གྱི་ཞུ་བ་ཕུལ་ཞིན་མ་ལས་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ཚོགས་ཐེངས་

༡ བ་མཚུག་བསྐྱ་བའི་གསལ་བཤད་ཕུལ་བའི་ཁར་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ མི་
 དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ སྤྱི་ཚོ་ཞབས་པད་བརྟན་ནིའི་དོན་ལུ་ ཞབས་བརྟན་
 དང་ བགྱིས་སློན་ལམ་ཕུལ་ཏེ་ མཚུག་བསྐྱས་གནང་ཡི། གནས་ལོ་རྒྱུ་ལྷག་ལོ་ཟླ་ ༡༠ པའི་
 ཚེས་ ༡༥ ལུ་ཁས་ སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༩ ཟླ་ ༡༩ པའི་ཚེས་ ༩ ལུ།

 རྒྱལ་ཁབ་ཕྱུག་ནམ་ཆུལ་༽
 ཚོགས་དཔོན།

Table of content

Sl.No.	Topic	Page No.
1.	Proceedings of the Opening Ceremony	1
	Translation of His Majesty's Address to the Parliament by His Majesty The King	1
	Opening Speech of the Speaker	16
2.	Introduction of Bills and Adoption	17
2.1	Gyalsung Bill of the Kingdom of Bhutan 2022	17
2.2	First Reading and Second Reading of the Civil Service Reform Bill of Bhutan 2022	18
2.3.	First and second reading on Tax Bill of Bhutan 2022	21
2.4.	First and Second Reading of the Property Tax Bill of Bhutan 2022	25
2.5	Resolution on the First and Second Readings of the Pay Structure Reform Bill of Bhutan 2022	28
2.6.	First and Second Reading of Civil Liability Bill of Bhutan 2022 (Private Member's Bill)	30
3.	Implementation status of the Resolutions of the 7 th Session on the Review of the National Budget for the FY 2022-2023 by the Economics and Finance Committee	34
3.1	Digital Drukylul Flagship Program	34
3.2	COVID-19 Containment Measures	35
3.3	Promotion of Export of the Agro-based Products	35
3.4	Granular Sub Base (GSB) Phase 2	36
3.5	Interest rate on loans for Private Sector	37
3.6	Issues related to Power Projects	38
3.7.	Issues related to Education Loans	38

4.	Resolution on the Economic and Finance Committee's Review Report on Balance of Trade	39
5.	Motion to hand over the Management of Gewog Center roads to the Department of Roads	42
6.	Review Report By Good Governance Committee on Anti-Corruption Commission's Annual Report 2021-2022	44
7.	Re- Deliberation on Bills	46
7.1.	Re- Deliberation on Civil Service Reform Bill 2022	46
7.2.	Re-deliberation on Tax Bill of Bhutan 2022	47
7.3.	Re-deliberation on the Property Tax Bill of Bhutan 2022 ..	48
7.4.	Re-deliberation on the third reading of the Pay Structure Reform Bill of Bhutan 2022	49
7.5	Re-deliberation on Forest and Nature Conservation Bill of Bhutan 2022	50
7.6.	Resolution of re-deliberation on United Nations Convention Against Transnational Organised Crime and The Protocol To Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Person, Especially Women and Children (TIP Protocol)	53
8.	Public Accounts Committee's Review Report	54
9.	Disagreement between National Assembly and National Council on the Royal Bhutan Police (Amendment) Bill 2021	58
10.	Prime Minister's Annual Report on the state of the nation, including legislative plans and the annual plans and priorities of the Government	60
11.	Question Hour	62
12.	Closing Ceremony	62

Summary Resolution of the Proceedings of the Eighth Session of the Third Parliament of Bhutan.

1. Proceedings of the Opening Ceremony

The Eighth Session of the Third Parliament of Bhutan commenced on the 11th Day of the 9th Month of the Water Male Tiger Year, corresponding to 4th November, 2022. His Majesty The Druk Gyalpo was received with the traditional Chibdrel Ceremony and the Opening Session commenced with the Zhugdrel-phunsum Tshog-pai Ten-drel.

Translation of His Majesty's Address to the Parliament by His Majesty The King

Recently, I met a 27-year-old woman who has a four-year-old son. She works in a café, and makes Nu. 12,500 a month. Her house rent is Nu. 7,750. She is her family's sole breadwinner. I was dismayed to hear about her struggles supporting her family and trying to make ends meet.

Thimphu is seen as a place of opportunities for our youth. But the young people I met in Thimphu face many challenges. They work long hours, six days a week. But they make less than the average monthly rent for an apartment. They live with roommates and pool their incomes just to get by.

When we have a fever and sore throat, we know that we are sick. Similarly, when our youth are struggling to make ends meet, this is a symptom that our country is unwell.

We have been well-aware of our problems for a while now. A lot of work has gone into trying to address them. We have drawn up strategies, plans and policies. We have sent our best Bhutanese to top Universities abroad, and our officials on study tours to bring in fresh ideas and solutions. We have even recruited foreign and local consultants. We have set up commissions and departments, and held meeting after meeting to try to crack the issues we face. Despite all our hard work, we have failed to produce results. This is a matter of grave concern.

However, the ongoing national efforts for transformation gives me hope. For the first time since I became King 16 years ago, I see a new dawn over the horizon. There is a perceptible difference in our efforts this time. There has been a shift in attitudes towards work, and a greater sense of concern, seriousness and urgency, even as we tackle the increasing volume of work.

I want to thank the members of the National Assembly and National Council for supporting this national endeavour.

I also want to express my appreciation to the Opposition Party, who has not only stood in solidarity with the government during

the pandemic to keep our country safe, but also continues to support the ongoing transformation efforts. This shows that our Opposition Party understands the importance of the task at hand, and prioritises the wellbeing of our country and people over any political mileage that they could gain. This augurs well for the future of our democracy.

Our civil servants have put in tremendous time and effort to battle the pandemic. In the transformation process, the focus is once again on them. With increasing workload and having to adjust to many changes, they have been under more stress. They have shouldered their responsibilities admirably, placing the welfare of the nation above self-interest. I appreciate their dedication and service.

It is difficult for elected governments to introduce change, even if they are beneficial for the country. Whereas a new, finished bridge is welcomed by the people, not everyone is willing to contribute, participate and make sacrifices during construction. Our government, led by the Prime Minister, has been fearless and firm in their resolve to carry out the transformation process, which we all deeply appreciate.

This monumental transformation taking place in the country today would not have been possible without our people's understanding and support. Moreover, the ongoing work stems from the aspirations

of our people, who are well aware of our problems, as well as the steps needed to course-correct for our present and future.

As a nation, we are at an inflection point. Our actions today will determine the course of our future, and put us either in the path of success or failure. There will not be any more opportunities, and we have no choice but to work with the greatest sense of urgency.

In the past, Bhutan relied heavily on income from hydropower to drive national development and growth. This is no longer the case. Major projects like Punatshangchu 1 and Kholongchu have cost us heavy losses and increased national debt. They remain incomplete even after more than a decade. Progress in the energy sector has made electricity cheaper in India, which means the hydropower we produce is becoming less and less competitive.

Socio-economic development, to improve the lives of our people, requires capital investments. Bhutan has relied mainly on foreign grants and loans, which makes us extremely vulnerable.

We may look to trade to support economic growth. But today our balance of trade is in deficit. We import far more than we export. Just like a person whose expenses exceed income remains poor, a country with more imports than exports grows poorer. Our weak economy, low productivity and negligible levels of technological

adoption creates an environment that suppresses opportunities for learning and growth.

It is impossible to drastically raise wages in such a situation, unless the country irresponsibly borrows large amounts of money to distribute freely to supplement incomes.

Our youth are left with no choice but to seek opportunities elsewhere. While Australia has become emblematic of this trend, we know that there are Bhutanese working in almost 100 countries across the world. We can only expect more of them to leave in the coming years, if our situation does not improve.

Maybe we accept this for the present, expecting that our children will surely be better off later on. For our children to succeed, they must receive a good education. The reality is that the education we are giving them today falls short of global standards. By failing to equip them with the skills and competencies needed for the 21st century, we are putting their futures at risk.

As a small country with a small population, it should have been easier for Bhutan to achieve our goals. But we have some major administration and management issues. Our operating costs and the cost of delivering services are high. Our operational efficiency is low. There are systemic weaknesses, gaps, and inefficiencies, leading to huge wastage. There is little accountability. The amount

of resources, time and effort spent does not produce corresponding results. It takes four people to do one person's job, costs two or three times more, and takes two or three times longer. I am deeply concerned that we will not progress further at the rate we are going.

There is no need to be embarrassed, upset, distressed, or alarmed. But we must be deeply concerned. There is no shame in acknowledging past mistakes. But we cannot continue making the same mistakes going forward. We may have failed once, but we cannot afford to fail again. Our task ahead is to bring about change and transformation, and radically improve the lives of our people. This is not the time to shift the responsibility to someone else. It is important that our people identify the nature and extent of our problems, and recognise that now is the time to take ownership to fix them.

As we undertake this monumental task, some people may ask if we are ready.

If we start with doubt and hesitation, we will never be ready. I am confident that Bhutan is ready for change, and that we must accomplish it as soon as possible.

Others, who understand the importance of our endeavour, may still advocate for a slower and less disruptive pace of change.

The fact remains that our situation has never been more critical. We have numerous challenges and a tremendous amount of work, and time is running out. If we are in the middle of a great river, and our only option is to swim ashore, we cannot expect to emerge dry and comfortable. I firmly believe that we must act as swiftly as possible to address all our problems, and avert the risks that threaten our very future.

Some people may wonder if transformation and change means that our national objectives have changed.

Our national goals and objectives as a country will never change. Our goals remain the same- to fulfill the aspirations of our people, by strengthening national sovereignty and security, and ensuring the wellbeing and happiness of our people now and in the future. It is our manner and approach to work that is changing.

If we continue working in the same manner as before, we will fail to achieve our objectives, and bring suffering upon our people. This will be a great moral transgression on our part. On the other hand, our greatest achievement will be bringing about the right changes and successfully averting a bleak future.

Some of you may ask, will we succeed?

Yes, we will succeed because we must succeed. Failure is not an option. Why? Ask yourself, what is the purpose of undertaking

transformation and change? Is it for me? Is it for you? No. It is for us- for all the people of Bhutan, and for future generations.

We are working for a noble purpose. The Bhutanese are a people of great integrity and strength. We are a united people. If we are firm in our resolve, we will surely succeed. We need strong and able leaders for this task. Even though our population is small, we have many capable and dependable people to lead the way.

I do not mean success will be automatic or easy. If we work hand-in-hand and pledge ourselves in the service of the nation, we will succeed.

It is only when all our people are genuinely invested in our future, take ownership, shoulder responsibility, and hold ourselves and one another accountable and to higher standards, that we will accomplish what we have set out to do.

Consider the increasing amount of litter in our cities and towns. From time to time, we see volunteers from different sections of society carrying out cleaning campaigns, toiling outside to clean up public spaces, driven by a genuine sense of service to the community. At the same time, we also have many people who litter thoughtlessly. If one hand picks up litter but the other hand keeps throwing it, we will always have a problem. Which group do you belong to?

This equally applies to all that we are doing to pursue our national objectives. If one hand is used to undo the other hand's work, we will not move forward. As a society, it is time for us to join hands, and work with a common purpose.

Next, you may ask, what might impede transformation?

First, we need money. While adequate funds will make our task easier, insufficient funds will hamper progress.

Second, while it is easy to make changes, it is much harder to sustain them. Any improvements that have been introduced must be institutionalised. They must be enduring and ubiquitous. Take the example of a thermometer— applying heat will raise the mercury and give us a higher reading, but it will return to zero as soon as the heat is removed. Unlike a thermometer, our work should be built on progress, and not be reversed as soon as we ease our efforts.

Finally, change must extend to our people, if they are to be readied for the future. As a Buddhist Kingdom, Bhutanese are a compassionate people, with a strong moral compass and sense of community. These are admirable qualities. However, we also need to have the skills, abilities and professionalism necessary to thrive in the 21st century. Our mindset and approach to work must reflect the demands of the 21st century. By and large we are unacquainted

with such an outlook, and this is where we have to prepare our people for change.

It is far easier to make structural and administrative changes than to change mindsets. This is a difficult and challenging but nevertheless necessary task.

When will we see the results of our efforts?

We will see results in three stages.

We are already beginning to see some results. There are structural changes in the civil service to bring greater clarity to an agency's goals, roles and responsibilities. More importantly, there is a visible change in our civil servants' attitude and approach to work. There is a greater focus on accountability and attention to detail. There are higher expectations and lower tolerance for lapses and oversight.

For example, it was reported that the Bank of Bhutan (BoB) was penalised by the Royal Monetary Authority (RMA) for a system failure that shutdown BoB for 3 days. In the past, such lapses that caused a great deal of inconvenience to the public would have gone unnoticed. At most, the bank would have gotten a slap on the wrist and be asked to submit a letter of explanation.

This reflects a much larger change in mindset and attitude within the bureaucracy. In this instance, RMA not only levied a substantial fine, but also required BOB to submit a business continuity plan to

be prepared for any contingencies in the future. This is an extremely good sign for things to come. We are starting to see things through from start to end. We are acknowledging problems, taking others to task, and ensuring lapses are corrected.

Another example is from the Election Commission of Bhutan (ECB). 15 years after we introduced democracy in Bhutan, we see that the ECB has raised the bar for being elected into office. Democracy was introduced in Bhutan by His Majesty the Fourth Druk Gyalpo, with the wish that we build a strong democracy that will always live up to the expectations of the people, by being the bedrock of integrity, trust and dependability. With many failed democracies the world over, our forefathers laid out a vision for an exemplary democracy with service to people always at the forefront. This means consistently raising our expectations from elected officials. The ECB's new standards reflect a changed mindset within the organization, and shows that they have internalized the spirit of the transformation, and understood their responsibility with greater clarity.

Conversely, we often see things remain in a state of inertia for decades. For example, when the Sustainable Development Fee for Tourism was raised for the first time in over 30 years, it came as a shock. This happened because the SDF had not been revisited at

all in that period. We must not allow democracy to stagnate in the same manner. Rather, we must constantly seek to raise the bar.

We see many new faces in positions of leadership and responsibility. Some may think that this means younger people are being given the opportunity for leadership roles. I would say that competence is being given more weightage. We are making good progress in building a meritocratic system.

I am reassured to see these changes in mindset and approach.

We will begin to see results from the structural, legal, policy, and economic changes in the next 2-3 years. This is the second phase.

The third phase is continuity. This is not a one-time exercise. Rather, change is the only constant. Maintaining this momentum of change means continued assessments, reviews, tracking and monitoring.

Now when we talk about holding agencies and individuals accountable, it does not mean that we want to create a system driven by punishment and fear. We have to ask ourselves, whom do we serve? Not any agency or individual. But the people. Those in leadership positions and responsible for public service delivery must be held accountable. That is the only way to ensure the wellbeing of our people and our continued progress as a country.

There may be some who ask, aren't these goals we have outlined far too ambitious and idealistic for a small country like ours?

We believe that Bhutan is extraordinary- the land of Pelden Drukpa, blessed by Guru Rinpoche and Zhabdrung Ngawang Namgyel. If we want to remain exceptional, our efforts should also be exceptional. As a small, developing country sandwiched between two giant neighbours, in an ever-changing world, our only option is to be extraordinary. We must focus all our current efforts to build strong foundations of an extraordinary nation.

As King, I have pledged my life and service for the wellbeing of our country and people. If I had the slightest doubt that our goals were far beyond our reach, I would not encourage our people to pursue them. I am fully confident in the capabilities of our people. I believe that we can achieve everything we set out to do.

At the start, I shared the story of a young mother of a four-year-old child. Her name is Karma Dechen, and she is from Pemagatshel.

Maybe Karma Dechen is watching television now, or she will later. If asked, she might say that I spoke about the importance of transformation and change, how we have failed in the past but must succeed now, and that we will succeed if we all shoulder responsibility and work as a united people. I said this is for the benefit of our country and people.

Maybe she will wonder how this will affect her, Karma Dechen, at a direct and personal level.

Karma Dechen, rest assured that we will do our best to bring about the transformation that our country urgently needs. Your circumstances trouble us just as much, and we are determined to succeed in resolving them.

You have a four-year-old son. If nothing changes, your son's future will be uncertain. This endeavour is so that he will get a good education in Bhutan, and grow up to be a capable young man, a proud Bhutanese who can succeed anywhere in the world.

Today, you are struggling financially. If things don't change, your circumstances will not have improved even when you have grown old. This transformation is so that you will have your own home, money, and the ability to leave your children an inheritance.

In the meantime, the State must do everything it can to empower you. Today you are 27. In 10 years, you will still be only 37. If things don't change now, those 10 years would have passed by in a flash, still leaving you vulnerable and struggling to make ends meet. Empowering you means giving you the opportunity to gain new skills and move on to higher paying jobs, or maybe even hold multiple jobs. It means that you can financially stand on your own

feet. It means enabling your husband to get a good job to supplement your household income, and give your son a better life.

Our efforts are geared towards making our country prosperous, so that wages can rise, and you and your peers can afford a better life.

When I met you, you had tears in your eyes. Those were tears of uncertainty, hardship, and the weight of your responsibilities as a mother who wants to give her son a better life. The purpose of our endeavours is to erase the cause of your tears, to give you security, happiness and peace of mind.

All our efforts are for you. Someday you may decide to have more children. Our efforts are also for them. With our small population, every child is a national treasure. Our objective here is to build a strong foundation and pave the way for your unborn children.

In this journey of nation building, just as the State has to play its part, I know that you too will do so.

Opening Speech of the Speaker

The Speaker in his opening speech expressed his gratitude to His Majesty the King for gracing the opening ceremony and welcomed Her Majesty the Gyaltsuen, Members of the Royal Family, senior government officials, international diplomats and dignitaries and the students to the ceremony.

He expressed gratitude to His Majesty for granting citizenship to families of the armed forces who had census problems and for providing the armies and police personnel the precious opportunity of partaking in the UN peacekeeping mission.

He further expressed his gratitude to His Majesty the King, Her Majesty the Queen and His Royal Highness the Gyalsey for visiting the border areas and colleges and offering precious words of advice and also for meeting the Prime Minister and Minister of External Trade of India to enhance the strong ties between the two countries while on the way to attend the state funeral of Queen Elizabeth II of the United Kingdom.

Furthermore, he expressed gratitude to the Religious bodies headed by the Je Khempo for the prestigious oral transmission of the Kuenkhen Kabum and other such rituals.

Likewise, he expressed appreciation on behalf of the Parliament to the government on the reopening of the borders and consequently

restarting tourism to facilitate economic development. Subsequently, he presented the agenda of the 8th Session of the Parliament.

Lastly, he offered prayers for the successful conclusion of the 8th session under wise guidance of His Majesty the King, prayers from His Holiness the Je Khenpo and monastic bodies and collective merits of the Bhutanese people.

2. Introduction of Bills and Adoption

2.1 Gyalsung Bill of the Kingdom of Bhutan 2022

On the 14th day of the 9th Month of the Water Male Tiger year corresponding to November 7, 2022, the Speaker read out the Royal Kasho to proceed with the deliberations on the historic Gyalsung Bill of the Kingdom of Bhutan 2022. Following this, Dasho Sonam Kinga, member of the National Service Core Working Group introduced the Bill to the House.

The main objectives of the National Service Program (Gyalsung) are:

To strengthen the security and sovereignty of the country, promote peace and well-being of the people and to endow, empower and enhance the skills, knowledge and values of the youth of Bhutan and contribute meaningfully in serving the Tsawa-Sum. Further, as enshrined in Article 8.1 of the Constitution, the National Service is also a fundamental duty required of all Bhutanese citizens.

Dasho presented that Gyalsung Program consists of not only the Basic Military Training but also specialised training on various life-skills and national education which shall be imparted to both girls and boys upon attaining the eligibility age. The program comprises three phases of Gyalsung Service Training, National Service Duty and National Service Reserve.

After the presentation by the member of the Core working group, the House deliberated on the Bill comprehensively. While there were no amendments to any sections and chapters of the Bill. The Core Working Group clarified the doubts and queries from the members. The Bill was subsequently put to vote and it was unanimously adopted with all 45 members present and voting, voting in favour of the Bill.

The Bill will be further transmitted to the National Council for deliberation.

(14th Day of the 9th Month of the Water Male Tiger Year corresponding to 7 November 2022)

2.2 First Reading and Second Reading of the Civil Service Reform Bill of Bhutan 2022

The member-in-charge of the Bill, Hon'ble Prime Minister moved the motion for introduction and Adoption of the Civil Service Reform Bill of Bhutan 2022. The House unanimously adopted the motion through show of hands.

The Hon'ble Prime Minister in his motion for the Second Reading submitted the principle and background of the Bill. He informed that upon receipt of the Royal Kasho on the need for civil service reform, a Committee was formed led by the Chairperson of the Royal Civil Service Commission. During the course of civil service reform exercise about 46 laws required amendment. These amendments have been submitted comprehensively under one "Omnibus" Bill as Civil Service Reform Bill. He submitted that the objective of the Bill was to strengthen the government ministries and to fix responsibility and accountability on individuals. He also expressed his gratitude to the House for accepting the Bill as an Urgent Bill.

During the deliberation, few members made submissions on the preparedness of the government on implementation of the Bill after its adoption, considering that the number of ministries would be reduced, resulting in the displacement of a minister post. Members also submitted that the main objective of the civil service reform was to restructure the existing framework and develop the human resource and capacity of the civil servants.

In response, the member in-Charge of the Bill informed that the RCSC was already carrying out exercises to develop the capacity and capability of the civil servants. With regard to reduction of a

ministry, he informed that the government is prepared to implement the Bill.

Following the deliberation, the House forwarded the Bill to the Good Governance Committee for further review of the Bill.

(14th Day of the 9th Month of Water Male Tiger Year corresponding to 8 November, 2022.)

Third Reading of the Civil Service Reform Bill of Bhutan 2022.

The Chairperson of the Good Governance Committee from Khatoe-Laya Constituency presented the Third Reading of the Civil Service Reform Bill of Bhutan 2022 and submitted the 5 recommendations of the Committee.

The House deliberated on each clause of the Bill in detail including the five recommendations of the Committee. The House endorsed four out of the five recommendations and the Committee was further directed to review section 31 of the Bill which states, “The Office of the Attorney General shall compound petty offences in accordance with the compounding rules endorsed by National Judicial Commission ‘’ and report to the House. With this, the deliberation of the Third Reading concluded.

(15th Day of the 9th Month of Water Male Tiger Year corresponding to 9 November, 2022)

Adoption of Civil Service Reform Bill of Bhutan 2022.

Before adoption of the Bill, the Chairperson of the Good Governance Committee submitted the recommendations of the Committee to Section 31 of the Bill. The Committee recommended that the compounding rules be endorsed by the Lhengye Zhungtshog instead of the National Judicial Commission. The House adopted section 31 as recommended by the Committee.

Following the deliberation, the Member-in-charge of the Bill moved the motion for the adoption of the Civil Service Reform Bill of Bhutan 2022. The House adopted the Civil Service Reform Bill of Bhutan with all the 45 Members present and voting, voting in favour of the Bill.

(16th Day of the 9th Month of Water Male Tiger Year corresponding to 10 November, 2022)

2.3. First and second reading on Tax Bill of Bhutan 2022

The Finance Minister, Member-in-charge of the Bill introduced the Tax Bill of Bhutan to the House. The members supported the deliberation on the Bill by show of hands.

Presenting the objectives and background on the Bill, the Finance Minister said that the pandemic and the ongoing war between Ukraine and Russia had negatively impacted the global economy as well as our economy. The main objective of the bill was to improve

the foreign currency reserve by reducing imports and to promote exports through development of priority domestic industries.

During the deliberation, the Opposition Leader and a few other members asked the Committee reviewing the Bill to carefully consider the impact of tax on the consumers, economy and tax policies. Members also raised that in order for the economy to improve, the government should support domestic industries with easy access to industrial raw materials, for example use of dolomite for production of steel and cement. Members also suggested a 100 % increase in custom duty and green tax to promote local industries. Following the deliberation, the Bill was referred to the Economic and Finance Committee for review.

(The 8th Day of the 11th Month of the Water Male Tiger Year, corresponding to 15 November 2022)

Third Reading of the Tax Bill of Bhutan, 2022

Presenting the Review Report during the Third Reading of the Tax Bill of Bhutan, 2022, the Chairperson of the Economic and Finance Committee, Member from Gangzur-Minje constituency, submitted the committee's proposal to increase the tax rate on meat products such as pork and chicken from 20% to 40%, tax on milk from 10% to 20% and sales tax on cheese and butter from 10% to 50%. However, the recommendations were not supported by the House based on show of hands.

Similarly, recommendations were made by the committee to reduce the 100% tax on tobacco products proposed by the Government to 50%, increase the 10% sales tax on cement-based products such as pipes and bricks to 20%, increase the 10% sales tax levied on cables/power lines to 20% and increase the sales tax levied on furniture to 50% wherein the government had proposed to increase to 20% on existing 10%. Upon extensive deliberations, the House did not get the majority and the recommendations were not passed.

The House however passed the recommendation to increase the sales tax on eggs from 0% to 50% and sales tax on cement to 30%, on which the government had proposed an increase to 15% from existing 5%.

Members called for the removal of the 5% Green Tax levied on the purchase of vehicles citing that it was not necessary since the country was known to have very low pollution levels. However, the House failed to support this upon simple majority vote.

Lastly, the Chairperson, in submitting the Review Report pointed out that the report did not include the recommendation on the mobile phone tax proposal, considering substantial mobile phone imports, which was raised during discussion. He presented that out flow of money due to mobile imports amounted to more than Nu. 500 million in 2019, Nu. 1.6 billion in 2020 and Nu. 2.4 billion

in 2021. Further, with the tax relief provided, although more than 122,000 mobile phones were imported, the number of new sim cards availed during that time decreased by more than 19000 for B-mobile and 3000 for Tashi Cell.

The committee submitted that the difference in the number of phones imported and sim cards issued was suspicious and submitted that the issue be discussed in the House. Upon extensive deliberations, the House instructed the Committee to submit all the facts and figures regarding the issue along with the recommendations to the Government. The Third Reading of the Tax Bill of Bhutan, 2022 was concluded.

(On the 24th Day of the 9th Month of the Iron Male Tiger Year, corresponding to the 17 November, 2022)

Adoption of the Tax Bill of Bhutan, 2022

The motion for the adoption of the Tax Bill of Bhutan, 2022 was moved by the Finance Minister, Member-in-charge of the Bill. Ascertaining support, the House adopted the Bill through majority votes with 45 “Yes” votes and 1 “No” vote out of the 46 Members present and voting.

(On the 25th Day of the 9th Month of the Iron Male Tiger Year, corresponding to 18 November, 2022)

2.4. First and Second Reading of the Property Tax Bill of Bhutan 2022

On November 10, 2022, Minister of Finance, Member-in-charge of the Bill moved the motion for the first reading to introduce and deliberate on the Property Tax Bill of Bhutan 2022. The House supported the introduction and deliberation on the Bill, with show of hands. Subsequently, the Member-in-charge of the Bill moved the motion for the second reading of the Bill during which the statement of objects and reasons, and principle of merits were presented.

The Minister said that the Property Tax Bill 2022 is mainly aimed to revise the tax levied on the lands and buildings based on their values in rural and urban areas. He also said that despite the country having numerous rules and policies related to taxes, there was no Property Tax Act and had been relying on the Revised Taxation Policy of 1992 (RTP 1992) for the past thirty years. Hence, taxation based on the RTP failed to levy fair and equity based taxes although the revised policy had been handy and convenient in the earlier days. The Minister stated that the proposed 0.1 % tax rate on lands based on the taxable land value determined by the Property Assessment and Valuation Agency (PAVA) is one of the minimum rates in the world. Similarly, he informed that 0.1% on all buildings based on the taxable building value will be levied. Therefore, the

Minister said this Bill is an important and historic foundation of taxes. The House deliberated on the aims and objectives of the Bill and the Bill was referred to the Legislative Committee for review and report after it was declared and approved as the Money Bill. This concluded the deliberation of First and Second Reading of the Property Tax Bill 2022.

(On the 17th Day of the 9th Month of the Water Male Tiger Year corresponding to 10 November 2022)

Third Reading of the Property Tax Bill 2022

The House exhaustively deliberated on the committee's review report of the Property Tax Bill 2022 for third reading on 17, 18 and 21 November 2022 during which the members expressed their support for the revised tax on land and buildings. However, they also submitted that the government should not only levy taxes but accordingly ensure that the required amenities and facilities are provided to the people. It was also submitted that the shortage of drinking water for weeks in some urban areas should be looked into by the government. Further, the government was reminded to look into fixing a uniform house rent for the private buildings based on the measurement of the rooms similar to that of government quarters as the consequences of the increase in taxes is expected to be passed down to the tenants ultimately.

In response, the Finance Minister clarified that these issues were raised during the Lhengye Zhungtshog meetings and were discussed several times. He said that a 15% surcharge tax on vacant lands is comparatively minimal and is being levied to encourage the landowner who fail to develop despite the provision of all the urban amenities. He added, the government expenditure spent in providing such facilities is being wasted due to the failure of land owners.

The House concluded the deliberation on the Bill after amending section 22 of the Bill as “Subject to any conditions prescribed in the Rules made under this Act, a percentage not exceeding 70% of the amount of building tax payable on Protected Traditional Houses in urban centres shall be remitted” from 50%.

(On the 28th Day of the 9th Month of the Water Male Tiger Year corresponding to 21 November 2022)

Adoption of the Property Tax Bill of Bhutan 2022

The Finance Minister moved the motion to adopt the Property Tax Bill 2022 on 22 November 2022. The House adopted the Bill with majority support of 42 “Yes” votes and 3 Abstain out of 45 members present and voting.

(On the 29th Day of the 9th Month of the Water Male Tiger Year corresponding to 22 November 2022)

2.5 Resolution on the First and Second Readings of the Pay Structure Reform Bill of Bhutan 2022

The Minister of Finance, the Member-in-charge of the Pay Structure Reform Bill of Bhutan 2022 introduced the Bill for the First Reading. The House agreed to deliberate the Bill by show of hands.

Subsequently, in the Second Reading, the Member-in-charge of the Bill presented the objective and background of the Bill. The Minister informed that the highest recurrent expenditure consists of pay and allowances and there were more than 30 different types of allowances and benefits which were exclusive of the monthly basic pay. Therefore, the objective of the Bill was to create a clean wage system for the public servant with enhanced transparency.

He also said that the pay structure reform has been included as a part of civil service reform and the ongoing transformations considering the difficulties that will be presented in creating a uniform and standard pay and entitlements in the future. The minister explained that the current pay structure comprises fixed pay and variable pay. The fixed pay consists of existing lump sum allowances added to the monthly basic pay and annual increments.

On this, the Opposition Leader and a few members expressed concerns about the impact of the pay structure reform on the

recurrent expenditure and on the private sector. He also raised concern on the legality issue of three commencement dates of the bill as it was declared as a money bill.

In addition, they also raised concerns about its impact on the personal income tax that individuals have to pay at the end of the year and measures to retain specialists in the civil service. Members also proposed that the government provide some monetary benefits instead of vehicle quota to motivate civil servants, and the need for relevant ministries and agencies to strictly monitor the house rent and prices in the market.

Thereafter, the Pay Structure Reform Bill of Bhutan 2022 was referred to the Economic and Finance Committee to review by the House.

(On the 21st Day of the 9th Month of the Water Male Tiger Year corresponding to the 14 November 2022)

Resolution on the Third Reading of the Pay Structure Reform Bill of Bhutan 2022

On the 30th Day of the 9th Month of the Water Male Tiger Year corresponding to 23 November 2022, the Chairperson of the Economic and Finance Committee, Gangzur-Minjay constituency presented the review report in the Third Reading on the Pay Structure Reform Bill of Bhutan 2022. Of 10 chapters and 114 sections in the

Bill, the Committee amended 28 sections which were deliberated in the House from 21.11.2022 to 23.11.2022 for three days.

During the deliberation, the committee presented 28 sections for amendments, of which the House supported and endorsed 20 sections. However, 7 sections were not supported and retained as per the draft in the Bill. Further, section 17 was repealed along with section 16 by the House.

(30th Day of the 9th Month of the Water Male Tiger Year corresponding to 23 November 2022)

Adoption of the Pay Structure Reform Bill of Bhutan 2022

On the 1st Day of the 10th Month of the Water Male Tiger Year corresponding to the 24th Day of November 2022, the Minister of Finance, the Member-in-charge of the Pay Structure Reform Bill of Bhutan 2022 moved a motion to adopt the Bill. Subsequently, the House adopted the Bill with 45 “Yes” votes and 1 Abstain from 46 members present and voting.

(1st Day of the 10th Month of the Water Male Tiger Year corresponding to 24 November , 2022)

2.6. First and Second Reading of Civil Liability Bill of Bhutan 2022 (Private Member’s Bill)

The Member-in-charge of the Bill, Chairperson of Human Rights and Foreign Relations Committee, Member of Parliament from

Kengkhar-Weringla constituency moved the motion for First Reading of Civil Liability Bill of Bhutan 2022. The House agreed to deliberate the Bill by show of hands.

Subsequently, the Member-in-charge moved the motion for Second Reading of the Bill where he reported that the National Council had consulted relevant stakeholders on the Bill and had thoroughly deliberated the Bill. He also presented the rationale for drafting the Bill, general merits and objectives of the Bill. Presenting the financial memorandum of the Bill he informed that an estimated cost of Nu. 3 million is expected to be incurred in drafting rules and regulations and carrying out awareness on the Bill after it is passed by the Parliament.

While deliberating on the Bill, few Members shared their concerns related to implementation of the Bill and inconveniences that might arise despite the need for the Bill considering its principles. Further, Members raised that many countries still do not have such laws except for a few advanced countries. Members suggested that the Committee carry out extensive consultations with ministries and agencies while reviewing the Bill. With this, the House directed the Committee to review and present its report on the Third Reading of the Bill on 23rd November, 2022,
(15th Day of the 9th Month of Water Male Tiger Year, corresponding to 8 November, 2022)

Third Reading on Civil Liability Bill of Bhutan 2022

The Member-in-charge of the Bill, Chairperson of Human Rights and Foreign relations Committee (HRFRC), member from Kengkhar-Weringla constituency reported on the review report of the HRFRC on Civil Liability Bill of Bhutan 2022. He reported that during the course of review, the committee had extensively consulted relevant agencies, institutions, Royal Bhutan Police and legal officers in order to understand the principles and background of the Bill.

The committee also reported that although the general principles of the Bill are good, the sections were complex and difficult to understand, which would pose a problem in implementation of the Act if the Bill is passed. While deliberating on each section of the Bill, the House through show of hands supported the committee's recommendation to replace 'Government' with 'public authorities' in the preamble and similarly, the House agreed to retain sections 1, 2 and 3 as per the draft.

The House accepted the committee's recommendation on a new section before section 10 and section 10 under part II of chapter 2, principles of liability for negligence.

In further deliberation, some members pointed out that in addition to difficulty in understanding the content of the sections, there was

inconsistency in usage of words in English and Dzongkha texts. The House therefore decided to deliberate the Bill in the plenary to have a clear and same understanding of the sections of the Bill.

After that the Bill was thoroughly discussed in the plenary for three days and then deliberated in the House. During the deliberation, some members submitted that the Dzongkha translation of ‘reasonable person’ was not appropriate and requested a review. The House ordered the ad-hoc Committee composed of members and secretariat staff to review and report on the next day.

After that, in section 27, Hon’ble Prime Minister proposed to delete the second half of the section beginning from ‘However,.....’ which was supported by the House. The House also supported the deletion of sections 71 and 72 from the Bill.

Some members submitted to amend the Dzongkha translation of the word ‘abnormally’ to which the House ordered the ad-hoc Committee to review it. On the section 168-authoritative text, some members proposed to retain the original section while some members suggested making the authoritative text of Dzongkha and English similar. While voting by show of hands on this section, 21 members out of 39 voted to retain the original section.

Lastly, the Foreign Minister raised that section 169 (22) and (23) had the same meaning. This was referred to the HRFRC for further

review concluding the deliberation on the third reading of the Civil Liability Bill of Bhutan 2022.

(On the 6th Day of the 10th Month of water male tiger year corresponding to 29 November 2022)

Adoption of Civil Liability Bill of Bhutan 2022

The Member-in-charge of the Bill, Chairperson of Human Rights and Foreign Relations Committee, member from Kengkhar-Weringla constituency moved the motion for the adoption of Civil Liability Bill of Bhutan 2022 as per the legislative procedure. The House passed the Bill with 33 “Yes”, 8 “No” and 3 “Abstain”, out of 44 members present and voting.

(On 7th Day of 10th Month of Water Male Tiger Year corresponding to 30 November 2022)

3. Implementation status of the Resolutions of the 7th Session on the Review of the National Budget for the FY 2022-2023 by the Economics and Finance Committee.

3.1 Digital Drukyl Flagship Program

The Finance Minister in his follow-up report, informed that out of the eight projects under the Flagship Program, six projects would be completed in the 12 FYP. The two projects, the e-Patient Information System and the Bhutan Integrated Taxation System (BITS) will be completed in the 13 FYP.

To this, the Opposition Leader stated that it was highly unlikely that all the projects would be completed within the 12 FYP, further stating that as the BITS was the most important project for the people, works should be expedited so that it is completed within the term of the current Government.

Responding to this, the concerned Minister stated that the reason for the delay in the completion of the Flagship Program was because of the prioritisation of other important health related digital systems during the pandemic, where the staff working under the project were engaged.

3.2 COVID-19 Containment Measures

The Finance Minister stated that in line with the recommendation of the Committee to relax COVID-19 restrictions with the slowing down of spread of the virus, the Government reopened the borders on the 23rd of September, 2022, withdrawing all COVID-19 restrictions.

3.3 Promotion of Export of the Agro-based Products

The Finance Minister stated that not only had the Government held talks with other countries about the export of agro-based products, exhibition halls for agro-based products had also been established in line with the instructions passed to the Bhutanese Embassies by the Government. He expressed hope that it would improve the export market.

To this, the Opposition Leader and other Members of Parliament submitted that the reason for the inability to sell the products at the expected price was mainly due to low volume of production and lack of market. Therefore, the Government was reminded to take those into consideration in formulating plans.

In response, the Prime Minister stated that difficulty in trading was presented due to the tax regime with trading partner countries. However, with the Agriculture Marketing and Cooperatives working in 5 different areas, such facilities would hopefully help in the promotion of export of agro-based products.

3.4 Granular Sub Base (GSB) Phase 2

The Finance Minister stated that although the provision of the Granular sub base (GSB) was not included in the 12 FYP, due to the importance of it, 1600 km of farm roads had been cleared in the first phase and for the second phase, a total of Nu. 3.1 billion had been allocated to the 20 Dzongkhags. He also stated that the guidelines for the laying of GSB had also been shared with the local governments.

To this, Members stated that although the GSB was greatly beneficial, regulations regarding the restriction of building bridges and retaining walls had to be relaxed. Further, Members urged the Government to also consider the quality of work of the contractors and not only costs while awarding work to the contractors.

In response, the Works and Human Settlement Minister clarified that 90% of the works for the first phase had been completed efficiently and that regulations were set based on discussions on requirements.

To this, the House called for relevant officials in the Dzongkhags to be instructed clearly on the regulations regarding the GSB.

3.5 Interest rate on loans for Private Sector

The Finance Minister stated that minimum interest rates on loans were determined by the Royal Monetary Authority and that the banks were responsible for determining the actual interest rates. However, he stated that talks were being held to offer low interest rates to promote domestic production and higher interest rates for non-essential loans and that rules to set uniform collateral requirements for loans were also formulated.

To this, the Opposition Leader and other Members urged the Government to consider not only the possibility of decreasing the interest rates to 1%-5% as it would be beneficial to the people but also formulate appropriate regulations on collateral even if the standardisation of rural and urban land valuation could not be adopted. Furthermore, they urged the Government to look into the possibility of extending the loan terms of those who were affected by the pandemic.

To this, the Finance Minister clarified that cases of non-repayment of loans were those that were given at 5%-7% interest rate and that during the pandemic, not only were food importers given loans at an interest rate of 5%, rural small-scale businesses were also provided loans through the CSI Bank at an interest rate of 2%. Further, youth involved in business were given loans at favourable interest rates through the National Credit Guarantee Scheme (NCGS).

3.6 Issues related to Power Projects

The Economic Affairs Minister, reiterating the importance of discussion on power projects, stated that discussions between the Bhutanese and Indian Governments were held wherein both parties had agreed to hire experts and decide within 3 months on whether to build a new barrage or continue with the existing dam regarding the Punatsangchu Hydro Electrical Project 1. He also stated that the construction works for the Kholongchu Power Project would be taken over by DGPC. Furthermore, he stated that works for Punatsangchhu HEP 2 had been delayed due to the pandemic by a little more than a year but apart from that, there were no major disruptions.

3.7. Issues related to Education Loans

The Finance Minister stated that while education loans with terms ranging from 5 to 15 years were being provided, the Government was aware of the high interest rates and difficulties being faced by

financially challenged students. Towards this end, he stated that in consultation with the Ministry of Education, plans were formulated to assist such students in availing education loans which had been found beneficial. To provide further assistance, he stated that the Government would be providing intervention to help avail low-interest education loans. With this, the follow-up report was concluded.

(On the 16th Day of the 9th Month of the Water Male Tiger Year, corresponding to 9 November, 2022)

4. Resolution on the Economic and Finance Committee's Review Report on Balance of Trade.

The Chairperson of the Economic and Finance Committee, Gangzur-Minjay constituency submitted the review report on the balance of trade. Presenting the report, he said that there are possibilities of a global recession, subject to shocks from rising food and energy prices and additional tightening of monetary policy. Further, the global economic growth was expected to fall from 6.1% in 2021 to more than 3% in 2022 and inflation would increase from 4.7% in 2021 to more than 8% in 2022 leading to a weaker economy. Bhutan experienced a considerable increase in the prices of goods and services by 6.54% in a year. Also, any slowdown in the Indian economy would have an immediate impact on Bhutan's economy resulting in an economic slowdown from 4% to 5% in 2022.

The report added that, though, the recovery in trade performance had been prompt and widespread across all sectors of the economy after a substantial drop in 2020 with the easing of COVID-19 restrictions. Bhutan's overall trade deficit had widened from Nu. 18 billion in 2020 to Nu. 32 billion in 2021 as the imports had substantially increased by 35% while the exports struggled at 20%. Furthermore, import was estimated to grow at an increasing trend of more than 23% in 2022, whereas exports were estimated to grow marginally at 4.2%, resulting in a decline in convertible currency reserves.

In addition, Bhutan's Convertible Currency Reserves was projected to decrease from USD 1,120 million in 2022 to USD 707.57 million in 2023 contributing to further widening of the trade deficit. With the sharp depletion of international reserves, the constitutional mandate to meet a minimum of 12 months of essential imports was at risk. The Committee also submitted that, in the service sector business, international tourists and remittances were expected to decline particularly in hotels and restaurants, tourism and in other allied sectors leading to a fall in household income and Government revenues. In view of that, the Committee held consultative meetings with the ministries, departments, agencies and private sectors. The Committee also visited border areas and had a series of consultation meetings with the regional offices and business community. It was

observed that the government had initiated numerous reforms to facilitate trade, however, the work needed to be expedited. The Committee submitted 13 recommendation as follows:

Enhance competitive advantage through tax policy

1. Address GST differences through a Preferential Trade Agreement.
2. Reform BST for competitive advantage.
3. Revisit to lower the high voltage power tariff.

Transport and logistics

4. Expedite railway link and waterways
5. Explore ropeways
6. Enhance bridge load-carrying capacity

Import substitution

7. Promote and support local products through policy interventions.
8. Encourage the production of cereals, particularly wheat and barley.
9. To intensify the single window service system in order to avoid cumbersome procedures.

Industries and business

10. State-owned enterprises to refrain from venturing into businesses that offer better prospects and opportunities to the private sector.

Losing business in border towns

11. Initiate and facilitate the establishment of service industries along the southern borders as alternative business.
12. Waive-off SDF for visitors (nationals of India) visiting border towns provided they do not halt more than a certain number of days as prescribed in the rules.

SDF for non-tourist

13. The Government not to levy SDF on non-tourist categories.

The House deliberated on each recommendation and endorsed 11 recommendations except recommendation 3 and 12 by show of hands. The House then voted on and passed the 11 recommendations with 36 “Yes”, 1 “No”, 6 Abstain and out of 43 members present and voting.

(On the 21st Day of the 9th Month of the Water Male Tiger Year, corresponding to the 11 November, 2022)

5. Motion to hand over the Management of Gewog Center roads to the Department of Roads

The Member from Kengkhaw-Weringla constituency submitted that roads are very crucial for economic development and livelihood. Considering this, the first government had not only repaired and improved existing roads, but also constructed more than 5000 kms of roads in several Gewogs, providing motorable road services to almost all parts of the country.

He informed the House that the second government continued the remaining works. However, the third government introduced a change in policy and the management of GC roads was handed over to the Dzongkhag and Gewog Administration. The allocation of a budget of Nu. 30,000 each towards the maintenance of the gewog roads were found not adequate to carry out the required maintenance works. Towards solving this problem, he submitted the following two motions.

1. To hand over the management of the GC roads to the Department of Roads
2. To allocate an adequate budget to the gewog administration for road maintenance, if the Department of Roads does not take over the management.

Upon extensive deliberations, the first motion to hand over the management of the GC roads to the Department of Roads was rejected by the House based on simple majority.

The Members however expressed support for the motion to provide adequate budget for maintenance of GC roads through majority show of hands. As per the Rules of Procedure of the National Assembly, the motion was voted on and endorsed the motion with 21 “Yes” votes, 18 “No” votes and 3 Abstain. With this, deliberation on the motions was concluded.

(On the 5th Day of the 10th Month of the Water Male Tiger Year, corresponding to the 28 November, 2022)

6. Review Report By Good Governance Committee on Anti-Corruption Commission's Annual Report 2021-2022

The Chairperson of the Good Governance Committee, member from Khatoe-Laya Constituency submitted that while reviewing the Anti-Corruption Commission's Annual Report 2021-2022, the Committee observed that the ACC had reviewed and prioritised the anti-corruption efforts, strategies and policies and outlined them in the Strategic Anti-Corruption Roadmap, drawing inspiration from the Constitution of the Kingdom of Bhutan, Anti-corruption Act of Bhutan, and the Royal Vision.

He also presented that, for building an informed and awakened citizenry by engaging citizens in general and raising anti-corruption consciousness of public officials, in particular. The ACC had conducted interactive sessions and thematic sessions in person as well as virtually and submitted the Committee's recommendation for deliberation in the House.

Recommendations :

1. Considering that the highest corruption in abuse of powers and other corruptions has been reported in the Local Government, it is recommended that the ACC strengthen and conduct more awareness and advocacy programs to the Local Government leaders

2. The Committee observed that the ACC had provided various recommendations to the Ministries and Agencies for implementation. Therefore, the Committee recommended the ACC to submit a report to the Parliament on the follow up actions taken by concerned Agencies and Ministries in the next reporting year.
3. The Committee recommends that the concerned agency submit a report to the Parliament on the implementation of the ACC's recommendation on surface collection and dredging of river bed materials in the next session.
4. The Committee recommended ACC to continue to conduct assessments like Youth Integrity Assessment, Social Accountability Assessment in the future.
5. The Committee recommended ACC to coordinate with the law enforcement agencies regarding their security concerns.
6. Further, the member from Bartsham-Shongphug constituency submitted an additional recommendation for the ACC to explore means to collaborate with Election Commission of Bhutan in prevention of corruption during conduct of election.

The House deliberated in detail the additional recommendation submitted by the Bartsam-Shongphu member, clarifying doubts and expressing their opinions. The House adopted each resolution

by show of hands. The House as per procedure voted on the recommendations and it was adopted with 41 Yes votes, 2 Abstain out of 43 members present and voting.

(On the 5th Day of the 10th Month of the Water Male Tiger Year, corresponding to the 28 November, 2022)

7. Re- Deliberation on Bills

7.1. Re- Deliberation on Civil Service Reform Bill 2022

The Chairperson of the Good Governance Committee, Member from Khatoed-Laya constituency moved the motion for re-deliberation of the Civil Service Reform Bill 2022. Moving the motion, he submitted that from the recommendations and amendments received from the National Council on 5 sections, 4 sections were submitted with minor changes or with no substantive changes so the Committee accepted the recommendation. The Committee also supported the recommendation by the National Council to repeal section 31 after conducting consultative meetings with the relevant agencies.

During the deliberation, the Opposition Leader opined that the words “འདྲིཡང་” amended in the preamble by the National Council could be retained as in the original draft of the Bill. Moreover, he said words “be merge as” in Section 15(1) could be changed to “be merged as” to which the Hon’ble Speaker said since this is a syntax amendment , it could be carried out in consultation with the Chairperson of the National Council.

After deliberation, the House voted on the 5 recommendations from the National Council and it was endorsed unanimously with all the 45 members present and voting, voting in favour of the recommendation.

(On the 7th Day of the 10th Month of the Water Male Tiger Year corresponding to November 30, 2022)

7.2. Re-deliberation on Tax Bill of Bhutan 2022

The Chairperson of the Economic and Finance Committee, from Gangzur-Menjay constituency presented the review report on the recommendations made by the National Council. The National Assembly reviewed 441 BTC codes and forwarded to the National Council, and the Council submitted amendments on 20 BTC codes and additional 2 recommendations to do away with the sales tax of 30% on cinema tickets and impose 10% sales tax on the mobile phones.

Among the 20 BTC codes amended by the National Council, 10% sales tax on eggs, exemption of customs duty along with sales tax on the tobacco substitute products and 15% sales tax on the cement were supported by the Committee. However, to protect the domestic industries, the Committee did not support the 10% reduction of the sales tax on sausages, pasta and bovine animals.

During the deliberation, the House endorsed the levy of 10% sales tax on eggs, exemption of customs duty along with sales tax on the

tobacco substitute products and 15% sales tax on the cement. On the other hand, the House did not support the recommendation to reduce the sales tax to 10% on sausages, pasta and bovine animals.

Likewise, the National Council's recommendation to do away with the 30% sales tax on the cinema tickets was supported by the House. However, the recommendation to impose 10% sales tax on the mobile phone was unanimously dropped by the House.

Subsequently, the Minister for Ministry of Finance moved for the endorsement of the Tax Bill of Bhutan 2022. The House unanimously adopted the Bill with 43 “Yes” votes out of 43 members present and voting.

(On the 7th Day of the 10th Month of the Water Male Tiger Year corresponding to the 30 November 2022)

7.3. Re-deliberation on the Property Tax Bill of Bhutan 2022

The Deputy Chairperson of the Legislative Committee, Hon'ble Member for Monggar constituency moved the motion for the re-deliberation of the Property Tax Bill of Bhutan 2022. During the deliberation, some members supported the recommendation from the National Council on Section 8 of the Bill to reduce the land tax rate to 0.075% from 0.1%. However, the House retained the land tax at 0.1% through a majority show of hands.

The National Council had submitted 36 recommendations out of which amendments to 24 sections were restructuring of sentences

and one new section was recommended after section 19 which read as ““dry lands under cultivation shall be granted with a concession of 50% of the amount of land tax payable”. The House after deliberation, endorsed 12 recommendations made by the National Council and retained 13 sections as passed by the National Assembly.

The Bill was endorsed with 41 “Yes” and 1 “Abstain” out of 42 members present and voting.

(On the 7th Day of the 10th Month of the Water Male Tiger Year corresponding to 30 November, 2022)

7.4. Re-deliberation on the third reading of the Pay Structure Reform Bill of Bhutan 2022

The Finance Minister, Member-in-charge of the Bill moved to redeliberate on the third reading of the Pay Structure Reform Bill of Bhutan 2022. Following the submission, the Economic and Finance Committee Chairperson, member from Gangzur-Minjay constituency presented the review report on the 12 recommendations including 1 new section received from the National Council. The Committee submitted that it supported all the amendments except amendment to section 16.

After deliberation by the House on the amendments received from the National Council, the House supported and endorsed sections 20, 21, 22, 31, 32, 63, 79, 99 and new sections after section 46 &

section 63. Further, the new section was also supported by the House. However, section 16 and section 48 were not supported by the House.

Further, Hon'ble Prime Minister clarified that the section 63 on entitlement for designated vehicles for the Members of Parliament was at par with the secretaries and the equivalent positions which would be reviewed and rationalised by the Government.

The Finance Minister, the member in-Charge of the Pay Structure Reform Bill of Bhutan 2022 moved the motion to adopt the Bill. The House unanimously adopted the Bill with all the 42 members present and voting, voting in favour of the Bill.

(9th Day of the 10th Month of the Water Male Tiger Year corresponding to 2 December 2022)

7.5 Re-deliberation on Forest and Nature Conservation Bill of Bhutan 2022

The Member-in-charge of the Bill, Minister for Agriculture and Forests moved the motion for re-deliberation on Forest and Nature Conservation Bill of Bhutan 2022. The member reported that the Bill was thoroughly deliberated in the National Assembly in its 7th session and was forwarded to the National Council with amendments. He also reported that the National Council had extensively deliberated and sent back the Bill to the National

Assembly with around 200 amendments. The member submitted that the House deliberate the amendments and expressed hopes for adopting the Bill.

The Chairperson of the Environment and Climate Change Committee further reported that while reviewing the amendments from the National Council, the Committee had observed that most of the amendments were minor syntax amendments and translation which the Committee had accepted, however, the Committee did not not accept amendments made to 39 sections.

While deliberating on each of the amendments from the National Council, some members pointed out the need to review the amendments made to texts by the National Council, to which the House decided that these changes would be reviewed by the Joint Committee while reviewing the other disputed sections.

With regard to section 5(5), the Committee submitted that the amendment made by the National Council on the word ‘watershed’ in Dzongkha text would only mean water source and therefore, requested to either retain the original text or the amendment made by the National Assembly. To this, the House by show of hands rejected the recommendation made by the National Council.

Similarly, on section 47, the House based on submission by the Committee and members, did not support the recommendation of

the National Council by show of hands, considering the problems it would pose to the public.

With regard to section 116, most of the members submitted non acceptance of the recommendation from the National Council because except for fishing by using poison, explosives and electrical devices, fishing by using large nets and traps were allowed in research and with permit. Therefore, the House through majority decided to retain the amendment of the National Assembly.

After deliberating extensively on the recommendations from the National Council, some members proposed that the whole section on definition be reviewed by the Joint-Committee. The House agreed and decided to refer it to the Joint-Committee along with other disputed sections.

The National Assembly also did not support the National Council's recommendation on 30 sections which are (section 2(2), 5, 5(5), 6(9), 7(9), 7(11), 40, 46, 47, new section after section 47, 50(2), 50(3), 50(5), 56, 59, 72, 116, 140, 148, 152, 164, 182, 189, 190, 229, 234, 235, 237, 238, 245). Therefore, the Speaker informed the House that a Joint-Committee would be formed to review the disputed sections.

Finally, the above-mentioned 30 sections including the definition section were voted on and all the 40 members present supported

the Bill and the Speaker reminded the House that the 30 sections would be deliberated in the Joint Sitting ending the deliberation on the Bill..

(9th Day of 10th Month of Water Male Tiger year corresponding to 2 December 2022)

7.6. Resolution of re-deliberation on United Nations Convention Against Transnational Organised Crime and The Protocol To Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Person, Especially Women and Children (TIP Protocol)

The Member-in-charge of the Bill, Minister of Home and Cultural Affairs moved the motion for re-deliberation on United Nations Convention Against Transnational Organised Crime and The Protocol To Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Person, Especially Women and Children (TIP Protocol) as per the Legislative Procedure. He stated that the Bill was forwarded to the National Council with amendments and changes after thorough deliberation in the National Assembly in its 7th session. He also reported that the National Council had extensively deliberated and sent the Bill back to the National Assembly for re-deliberation, where most of the amendments were minor changes to text and translation related..

Following this, the Chairperson of Human Rights and Foreign Relations Committee, member from Kengkhar-Weringla

constituency also submitted that the amendments were mostly syntax amendments and translations. Further, he reported that the National Council had accepted the reservations made by the National Assembly with a slight change in the text.

The House passed the United Nations Convention Against Transnational Organised Crime and The Protocol To Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Person, Especially Women and Children (TIP Protocol) with all the 42 members present and voting, voting in favor of the Protocol.

(On 8th Day of the 10th Month of Water Male Tiger Year corresponding to 1 December 2022)

8. Public Accounts Committee's Review Report

Upon reading out the Royal Kasho by the Secretary General, the Chairperson of the Public Accounts Committee, Member of the National Council for Paro Dzongkhag presented the committee's report as summarized below:

- 1) Part 1, Chapter 1: Review Report of Performance Audit Report on Farm Road Development and Management in Bhutan;
- 2) Part 1, Chapter 2: Review Report of Performance Audit of Safe and Sustainable Road Transport System;
- 3) Part Two: Implementation Status on 7th Session Resolutions of the Third Parliament; and proposed for the following recommendations:

Chapter 1: Recommendations on Performance Audit Report on Farm Road Development and Management in Bhutan.

- 1) As per the Road Act of Bhutan 2013 DoR as a national authority needed to review strategic master plan, institutional arrangement, road classification system including GC, Chiwog and farm road development, inventory management, maintenance and oversight role in ensuring quality management system of the farm roads in the country.
- 2) The condition of most of the GC roads had deteriorated across the country. The LG had not been able to maintain it due to lack of required technical competence and resources. Therefore, PAC recommended that the construction and maintenance of GC roads be taken over by DoR as in the past.
- 3) DoR being the national authority for all roads in the country, to review the Guidelines for Farm Road Development Revision 2019 and rationalize the length of the chiwog and farm roads to be maintained by Local Government and Road User Groups accordingly.
- 4) The Government to consider prioritization of the construction of bridges for the existing farm roads that had not been connected at the moment. For the construction of any new farm road in future, as recommended by the RAA, the Local Government must carry out pre-feasibility study including

drawing and realistic budgeting for approval by the relevant agency.

Chapter 2: Recommendations on Performance Audit of Safe and Sustainable Road Transport System.

- 1) To improve the efficiency and reliable urban public transport system, the Government should implement Bus Rapid Transit System, improve bus and taxi stops infrastructure and information boards to be made available for the travellers at the bus terminals/stops.
- 2) The Government to relocate Thimphu Bus terminal with adequate development of urban transport infrastructure, to ease traffic congestion and make travel more public friendly.
- 3) The government to develop measures and policies for a safe and quality public transport system.

The House deliberated extensively on the Royal Audit Authority's general findings and the Committee's recommendations.

The House endorsed all the three recommendations of chapter one pertaining to the Performance Audit Report on Farm Road Development and Management in Bhutan and directed the Ministry of Infrastructure and Transport to implement it and report about the same during the next session.

Further, the new recommendation of the House under chapter one was referred to the Government for implementation and reporting during the next session.

Likewise, recommendation No. 1 under chapter two and the new recommendation of the House pertaining to the Performance Audit of Safe and Sustainable Road Transport System was referred to the Government for implementation and reporting during the next session. However, recommendation No. 2 was not supported by the House.

Part Two: Follow Up on the Implementation Status of the Resolutions

After the deliberation on the implementation status on the 9 resolutions passed during the 7th Session of the Third Parliament, the House resolved that the following four recommendations be further reported during the next session:

- 1) Chapter 1, Resolution 2.2: The Geologic conditions of the Right Bank Dam area are seen as force majeure condition of Nature, so irregularities pertaining to Dam Site development may be considered for dropping if the Barrage option gets through.
- 2) Chapter 2, Resolution 3: RAA to review and decide on the pending irregularities from 2010-15 with the concerned agencies and submit status report to PAC by end of September 2022.

- 3) Chapter 3, Resolution 2: Review Timber Extraction and Distribution Modality (TEDM), 2017 to enable NRDCL as a sole distributor of timber (log form) in the country.
- 4) Chapter 3, Resolution 3: The NRDCL should operationalize its Corporate Strategic Plan (CSP) through annual plans and enhance robust control measures and formalise the Enterprise Resource Planning (ERP) system to optimise cost efficiency and productivity.

As per the procedure, the House voted on the recommendations and it was endorsed with two-third majority of votes. Out of 69 members present and voting, 66 voted Yes, 1 voted No and 2 Abstained.

After that, the Speaker tabled the Annual Audit Report 2021-22 and Performance Audit Report on Irrigation Systems and declared it as a public document. Subsequently, the Public Accounts Committee was directed to review the reports and report on the Annual Audit Report 2021-22 during the 9th Session and the Performance Audit Report on Irrigation Systems during the 9th or 10th Session.

(On the 15th Day of the 10th Month of the Water Male Tiger Year corresponding to the 7 December 2022)

9. Disagreement between National Assembly and National Council on the Royal Bhutan Police (Amendment) Bill 2021

The Joint Committee Chairperson, Hon'ble Member of National Council from Bumthang Dzongkhag submitted the review report

on the 9 disputed clauses of RBP (Amendment) Bill 2021 to the House. He reported that the Joint Committee deliberated on the disputed clauses in detail and came to a consensus on 8 sections. However, as an agreement could not be reached on one section, the committee had voted on the bill by show of hands. He expressed his hopes that the House would support their decision and submitted the committee's recommendation.

The committee recommended the retention of the repeal section, section 71, section 41(c), section 125 and section 125(A) as is. The committee submitted the simplified Section 16 (A) (B) (C) and in Section 60, for ease of implementation, the committee recommended removing the requirement to seek approval from headquarters while undertaking any crime prevention activities at local level by the Superintendents of Police or Officer Commanding or Officer Incharges. In section 71(A), the committee proposed for a prosecution allowance which may be paid to the RBP prosecutors.

The House unanimously supported the amendments made by the committee with show of hands. However, few members expressed that there were possibilities of conflict of interest during the implementing of Section 71. It was pointed out that the support that was currently being provided was only a temporary measure. Further, members said that the cooling period required for convicts

after serving their term to obtain NOC was unwarranted and therefore required a change in policy.

After an in depth deliberation, the House voted and unanimously passed the Bill with all 70 members present and voting, voting in favour of the Bill.

(On the 15th Day of the 10th Month of the Water Male Tiger Year corresponding to the 7 December 2022)

10. Prime Minister's Annual Report on the state of the nation, including legislative plans and the annual plans and priorities of the Government

In the Presentation of Annual Report on the State of the Nation, including legislative plans, annual plans and priorities of the government by the Prime Minister as mandated by the Constitution of the Kingdom of Bhutan, the Prime Minister reported on the past, present and future status of health, education, hydropower, youth employment and country's economy.

Past

The Prime Minister reported that, despite the lack of specialists, the most significant achievement of the last few years was the successful combat of the COVID-19 pandemic. This was possible due to the blessings of His Majesty The Druk Gyalpo, the Triple Gem, and support from the Desuups. The Prime Minister expressed his deep appreciation and gratitude to them. The Prime Minister submitted

that as per the aspiration of His Majesty The King, the Desuups had completed 22 national water projects and were currently working on the Gelephu City water project costing more than Nu. 500 million. The Dessuups were also currently involved in collecting digital identity.

He said that the dog population in the country had been recorded at 55,000. In order to manage the dog population in the country, the dog population management program had been successfully implemented and the number of dog population was expected to reduce in the next five to six years.

Future

With the objective to foster food security and open avenues for commercial fruit farming and earn a living, a million fruit tree plantation initiative was implemented. In addition, different skilling programs were also held for the benefit of the Desuups. The Gyalsung Act of the Kingdom of Bhutan was also deliberated in detail and passed by the House.

Further, to prevent any future spread of diseases and pandemic in the country, standard quarantine facilities were constructed in border areas. He also reported that formulation of the 13 FYP had already been initiated.

Present

Currently, one of the pressing issues in the country was the youth leaving the country to seek employment abroad. As remarked by His Majesty The King, it was not because they had no desire to stay in the country, but to seek employment opportunities. His Majesty The King had commanded creation of investment opportunities for the youth in the future, and towards this the government had initiated various reforms and transformation initiatives.

In conclusion, the Prime Minister offered his gratitude for the successful completion of National Council tenure and offered prayers for those who would be contesting in the upcoming election. He expressed his dedication to serve the country and community .
(15th Day of 10th Month of the Water Male Tiger Year corresponding to 8 December, 2022)

11. Question Hour

During the 8th Session of the Third Parliament of Bhutan, the Members raised 43 Oral Questions and 5 Written Questions to various Ministries on important issues.

12. Closing Ceremony

The Eighth Session of the Third Parliament concluded on 16th Day of the 10th Month of the Water Male Tiger Year corresponding to 9 December 2022. His Majesty The King graced the conclusion of the Parliament. The Minister for Home and Cultural Affairs on

behalf of the government, the Chairperson of the National Council on behalf of the National Council, and the Opposition Leader on behalf of the Opposition party expressed their gratitude to His Majesty The Druk Gyalpo. After the concluding speech by the Speaker, the Members of Parliament offered Zhabten and Tashi Moenlam to His Majesty The Druk Gyalpo.

(15th Day of 10th Month of the Water Male Tiger Year corresponding to 9 December, 2022)

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Wangchuk Namgyel'.

(Wangchuk Namgyel)

SPEAKER